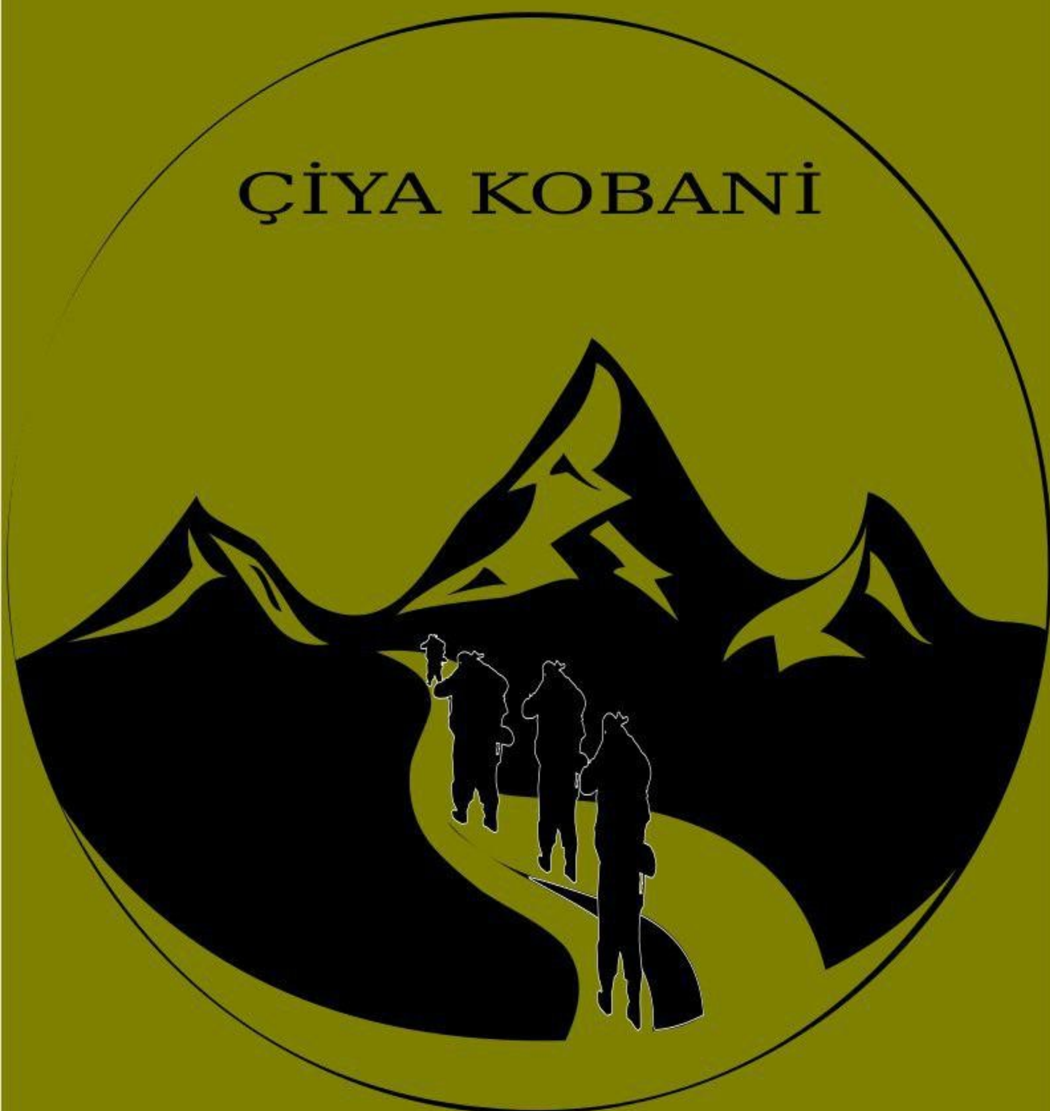
KAYNAĞA DÖNÜŞ YOLUNDA

KOBANİ'DEN NEVŞEHİR'E DİRENİŞ

KAYNAĞA DÖNÜŞ YOLUNDA

Kobanê'den Nevşehir'e Uzanan Direniş

EVDE, SOKAKTA,OKULDA

Babam meslekten kaçakçıydı. Suriye, Türkiye sınırı üzerinde Kobani ile Suruç arasında, sırtında ağır kaçak yüküyle, ölümle yaşam arasında, ekmek parası uğruna gide gele, ruhu katılaşmış,yüreği nasır bağlamıştı… Kaçakçının kaçınılmaz yazgısıydı bu… Bu yüzden çok sert, kırıcı ve saldırgandı. Bir Kürt olarak doğası gereği inatçıydı.

Babamın, artık taşıyamadığı eğemen yaşam yükünü (eften, püften bahanelerle ve öfke olarak) ikide bir üzerineyıktığı; yufka yüreği sevği dolu, her an ağlamaklı kadın anam, babamın tam zıddıydı. Birbirlerine zıt kişilikteki bu iki insanın on çoçuğundan biri olarak Kobanide gelmişim bu tuhaf egemen dünyaya.

Evde ve sokakta kendimi, çevremi alğılayıp, seçebildigim ilk görüntülerimden başlayarak, çok hareketli ve haşereydim. Aşırı yaramazlıklarımın ardından, öfkesi yatıştığında; anam alt dudağını ısırıp, başını iki yanına sallar; sevği ve hazla karnını tapikleyip gülerek, bana :

-Sen buramda, karnımdayken de hiç durmadın, hiç rahat vermedin bana! derdi.

Nerde olursam olayım, çevremdekilere sakız gibi yapışıp, zift gibi bulaşarak onlarla didişir, çekişir ve bir maraza çıkarırdım… Gece uykudayken bile hareket halindeydim. Ruyalarımda sürdürdüğüm oyunlarımda, kavğalarımda attığım, herkesi ayağa kaldıran

çığlıklarımla; her sabah yatağımın dışında ve uzağında bir yerlerden toplanarak uyandırılmalarımla evde alay konusu olurdum… İçimde aralıksız fokur, fokur kaynayarak devinen, davranış ve söz olarak dışarı fışkıran, püsküren çok yoğun bir enerji vardı.

Ben bir yerdeysem, orada mutlaka ve en kısa zamanda, beklenmedik bir vukuat olurdu… Vukuat mahali evse babamdan, sokaksa vukuat muhatabı yetişkinlerden, okulsa öğretmenden, eşek sudan gelinceye kadar dayak yerdim. Öyle ki dayaktan artık kinikip kirtermiş, sırtarmıştım… Buna ragmen dayak bana engel olamıyor, içimdeki enerjinin tözünü söndüremiyor, tersine körükleyip harlandırıyordu. Beni yaramazlıklarımdan dolayı dövmek, ateşe benzin dökmek, yanğına körükle gitmek kadar ters bir sonuç yaratıyordu…

Tamam, dogru; hoşgörü sınırlarını aşan, akla hayale gelmedik muzırlıklar, yarmazlıklar yapan haytanın tekiydim… Peşime taktığım bir grup arkadaşla damlara çıkıyor, yanmakta olan ocakların, tandırların bacalarına siyerek, küçük suyumuzu döküyorduk… Aşağıda kopan kıyamet; o an da eline geçirse belkide o öfkeyle bizi çenedimizden ikiye ayıracak ev sahibinin önünde kaçışımız, bizim için sadece basit bir oyundan itibaret degildi… Bundan çok daha fazla ve farklı bir şeydi… Bunu grörüp anlayan kimse yoktu.

Mahalle kazansa biz kepçeydik… Özellikle teyzemin oğlu Muhammet ile ikimiz, mahallede herkesin “illallah” edip “yaka silktiği” iki azılı muzırdık. İkimizi sokakta yanyana gören mahalle sakinleri, hemen kendilerine göre tedbir alırlar, her an tetikte bizi gözden yitinceye kadar gözetlerler; biz oralarda takılırsak, peşimize düşüp bizi oradan “küşeleyerek” kovarlardı.

Okulda Muhammetle ya birlikte yada peşimizden sürüklediğimiz bir gurup arkadaşla, en geç gün aşırı içtimanın önündeydik... Saatlerce süren tek ayak üstünde durma, falakaya yatırılmalar, parmak uçlarımızı birleştirip büzerek üzerine cetvelle vurmalar (en şiddetli acı veren buydu), beni yetişkinlerin istediği “yola” getirip uslandıramadığı gibi, içimdeki denetimsiz enerjiyi torpilleyip patlatarak (yetişkilerin deyimiye) beni “azdırıp, kudurtuyor, zıvanadan çıkartıyordu...”

Sonunda, benimle başedemeyecegini anlayan öğretmen, bir gün okula çağırdığı babama beni göstererek:

-Ya o, ya ben! Al götür oğlunu buradan, yoksa ben gideceğim! dedi.

Babam, böyle bir oldu bittiyle beni okuldan aldığında, dokuzuncu sınıftaydım. Evde, avludaki ağaca bağlayarak, manda gönünden kayışıyla bana çektiği dayağın sonunda, okuyup “adam” olmaya yüzüm olmadığını yüzüme esefle haykıran babam; bir süre sonar beni Kobani çarşısında oto tamircisi Ermeni Samuel ustanın yanına “eti senin, kemiği benim” usulüyle, çırak olarak verdi .

Uzaktan akrabamız olan Samuel ustanın yanında, daha ilk günden kendimi, oto mekaniğinin gizem yüklü büyülü dünyasına kaptırdım. Bana tek bir kötü söz söylemeyen, tek bir fiske vurmayan sevgili ustam, oto tamir ustası olmanın yanısıra, bundan önce ve bundan daha fazla insan sarrafıydı... Samuel ustam bana yalnızca mesleği öğretmekle kalmadı; bundan önce insanı sevmek ve ona güvenmek gerektiğini, kendisi beni severek ve bana güvenerek öğretti. Sevgili Samuel ustamı ve onun soykırımdan geçirilen mazlum Ermeni halkını saygıyla anıyorum.

Insan sevdalısı, İnsan sarrafı Samuel ustamın koruyucu kanatları altında aldığım, insan eksenli meslek eğitimiyle, kısa sürede toparlandım ve hızla değiştim. Çalışma disiplini, üretim ve Samuel ustamın bana gösterdiği sevği ve güvenle bambaşka biri oldum.

Öyle ki kısa bir süre sonra, daha önce zaptedilmez taşkınlıklarımdan defalarca canı yanmış olan mahalle sakinleri, komşular, beni artık böyle "hamaylı gibi" olğun, efendi, hiç zararsız görünce; gözlerine inanamayarak şaşırmışlar; o şaşkınlıkla, birbirlerine beni parmakla gösterip hayretler içinde:

-Bu bizim şirret, musibet, muzır Fethi değil mi? Allah alllah… Ne olmuş ta böyle muma dönmüş, hamaylı gibi olmuş? Darısı öteki delilerin başına! diyorlardı.

Ben işten eve dönrken arkamdan, yanımdan, yöremden özellikle duyabileceğim tonda vurğulanarak söylenen bu sözler karşısında, yakın geçmişte onlara yaptıklarımdan dolayı büyük ve derin bir utanç içinde, başım öne eğik geçip gidiyordum. Samuel ustam beni yaşamda toparlayıp yoğurmuş, kendime ve topluma kazandırmıştı.

Yaşım gelince askere gittim. Şamda İnzibat Birligi Taburunda yaptım askerliğimi. Askerden dönüşte, Samel ustamın teşviki ve katkılarıyla, Kobanide oto tamircisi olarak kendi işyerimi açtım. Bir süre sonrada iş yerimi, iş imkanları daha çok olan Halep'e taşıdım.

Arabalarla uğraşmak, onları tanımak, derleyip toparlayarak tamir etmek, ruhumda kök salan bir tutku oldu benim için. Çoçukluğumda da mekaniğe bayılırdım. Bir yerlerden azıcık bir tel geçse elime, bir parça tenekeyle birleştirip kendime oyuncak araba yapardım.

Tutkumun semeresi olarak, iyi para kazanıyordum. 1980 yılında oto tamirhanemin yanı sıra Halep'in içinde çalısan iki dolmuş minibüsüm ile altımda merseders marka bir binek taksim vardı. Ayrıca Halep'in Şeyh Maksut mahalesinde aldıgım bir arsaya, bir oda bir salondan ibaret küçük bir ev de yaptırmıştım. Bunların yanı sıra, artık eski tarz kaçakçılık yapamayacak kadar yaşlanan babamın yerine, Kobani deki evimizin geçiminide ben sağlıyordum. Bunun için gerekli parayı kendisine bıraktığım her defasın da, beni her an aglamaya hazır dolu gözlerle kuçaklayıp öperek, bağrına basan anam; bana çeşit çeşit hayır dualarda bulunurdu. Bu hayır dualarını her zaman:

-Allah sana bir de karakaşlı, kara gözlü nişanlı versin inşallah! diye bağlar; ardından da akrabalardan ya da komşulardan birinin, kendince bana münasip gördüğü kızlarından birini överdi... Bende dizinin dibinde oturur, anamın abartıyla balandıra balandıra anlattığı, bu gelin adaylarının endami özelliklerini, ev işlerindeki hamaratlıklarını, başım önüme eğik bıyık altından gülerek, büyük bir merak ve dikkatle dinlerdim...

Anamın gıyaplarında bana tanıttığı adayların hiç biri ilgimi çekmedi. Benim geleneksel gönlüm, Halepte bir dilbere meyletti. Halepte evlerine sık, sık giderek, gönlümden geçeni kızın kendisine değil (bu çok ayıp ve yasaktı) ama ailesine hissettirdim. Gönlümdeki dilberin ablası müstakbel baldızım ile eşi müstakbel bacanağım, bizi "baş göz etme" görevini üstlendiler. İkisinin evlilikleri boyunca sağlayabildikleri belkide tek uyum ve kararlılık, bizim için giriştikleri bu "çöpçatanlıktı..." Beni aralarına almışlar, tıpkı kendilerininkinin benzeri bir ibibik yuvasına kapatmak için canla, başla

çalışıyorlardı... Kedileri bunun farkında olmasalar da, bizi evlendirerek, kendi mutsuzluklarının “intikamını” alıyorlardı… Benim algısal isteğimde buydu (!) Aslına bakılırsa biz, hepimiz zaten cümleten mazoşisttik… Cümleten sadisttik…

KÜÇÜK EVİMİN BÜYÜK ROLÜ

Şeyh Maksutta ki küçük evimin içi boş, kapısı kilitliydi. Halepte artık işten çıkınca her gün ya müstakbel baldızım ile bacanağımın evine, ya da akrabalar dan birine gidiyor, onlarda kalıyordum. Artık doğrudan evlilik hazırlıklarına girişmiştim.1980 yılının sonlarıydı. Bir gün dükkana gelen kızkardeşimin eşi İbrahim, sohbet sırasında bana:

-Sen evine hiç uğramıyorsun. Ev boş duruyor. Türkiye’den gelmiş talebeler, kiralık ev arıyorlar. Evi bu talebelere verelim de, üç beş kuruş kirasını al bari, dedi.

Dediğim gibi, o günlerde evlilik hazırlığı içinde tozpembe bir dünyada yaşıyordum. Evliliğimin “kutsal mekanı” Şeyh Maksut’ta ki bu bekarhane olamazdı… Halepte, orta sınıfın üst kesimine tekabul eden maddi imkanlara sahiptim. Bir daha o bekarhanede kalmam söz konusu olamazdı… İbrahime küçük evimin anahtarını uzatarak:

-Al bu anahtarı, evi o talebelere kirala. Kirasını da sen al, dedim.

TALEBELER

İbrahime verdikten bir süre sonraydı. Bir gün dükkanda işimi bitirdim, akşam saatlerinde önceden davetli olduğum, çöpçatanlarım müstakbel baldızım ile bacanağımın evine gitmek için arabamla yola çıktım. Şeyh Maksut mahallesi ve orda ki küçük evim, yolumun üzerindeydi. Oradan geçerken, her zaman kör karanlık olan küçük evimin penceresinde, içimi ısıtan turuncu bir ışık gördüm. Evi kiraya verdigimi ancak o zaman anımsadım. Merakla karışık tuhaf bir duygu içinde kendi kendime:

“Gideyim de şu kiracılarımı bir göreyim, bir merhaba diyeyim. Kimdirler, neyin nesidirler öğreneyim,” diyerek, arabayı küçük evimin önüne çektim.

Kapıyı çaldım. Ben yaşlarda, yeşil gözlü biri tarafından, sıcak bir karşılamayla içeri buyur edildim. İçeride hepsi de benim gibi yirmili yaşlarda dört kişi tarafından, sıcak candan ve güçlü bir tokalaşmayla, karşılandım. Bana gösterilen yere oturduğum da onlara (ev sahibi olarak) kendimi tanıttım. İçlerinde uzun boylu esmer olanı, memnuniyetini belirttikten sonra, kendilerinin de Bakurlu olduklarını söyledi. Aynı kuşaktan yaşıt olduğumuz bu insanlar ve onlardan taşarak oluşan evin içindeki hava, atmosfer hem yabancı diyebileceğim kadar farklı hemde artık

unutulmaya yüz tutmuş çok değerli bir yittiğim kadar tanıdık ve yakındı…

Nasıl oldu, konu nereden açıldı? Anımsamıyorum fakat daha bana ikram edilen çayımı içerken, o uzun boylu esmer olanın, anlattıklarını yutarcasına dinlemeye başladım. O bana KÜRTLERİ ve KÜRDİSTAN tarihini anlatıyordu. Öteki üçünden çıt çıkmıyordu. Odada anlatan ve dinleyen olarak yalnızca ikimiz var gibiydik. Anlatanın sözlerindeki anlam ile sesi, duruşu, davranışı, jest mimik hareketleri bütünlüklü ve özdeşti. Yürekten, ta içten inandığı şeyleri, ateşli denebilecek bir tutkuyla bana taşıyor; kulağımdan, gözümden içime, ruhuma akıtıyordu… Tesadüfen konuğu olduğum kiracım bana, o ana kadar hiç ayrımında olmadığım Kürtlük bilincimi ikram ediyordu bana... Kiracımın kürtlük ve Kürdistan üzerine anlattıklarını, irademin dışında, içimde var olan yakıcı bir ihtiyaçla adeta emiyordum…

Kürt olduğumuzu biliyordum fakat hepsi bu kadardı… Kürtlük neydi, Kürtler kimdi ve ne durumdaydılar? Hiç bir fikrim yoktu. O güne kadar yaşamımda, hiç kimseyi öylesine can kulağıyla dinlemediğim gibi, o gün orada dinlediklerimden aldığım tadı, hazzı o ana kadarki yaşamımda sadece dinlediklerimden değil yiyip içtiklerimden, gezip tozmalarımdan ve hatta yaptığım yaramazlıklarım, haylazlıklarımda dahil hiç bir şey den almamıştım…

Uzun boylu esmer kiracım, doyumsuz konuşmasını BAŞKAN APO, PKK ve APOCULARA bağlayarak tamamladı. Anlatan ve dinleyen olarak ikimiz içinde bir ibadet niteliğindeki konuşmanın bağlandığı Başkan APO’yu, PKK’yi ve APO’cuları hiç duymamıştım, tanımıyordum. Kiracım konuşmasını tamamladığında, ev içinde günlük yaşamlarına

döndüler. Ben sarsılmış alt üst olmuştum. Yeniden dirilerek ayaklanan sezgilerim, geleneksel "irademi, bilincimi" aşmıştı… Evdekilerin neredeyse ağızlarının içine bakarak, onların her sözlerini her herketlerini büyük bir ilgi ve merakla izliyordum. Birbirlerine karşı açık, dürüst ve sade davranıyorlardı. Birbirlerini sevdikleri, birbirlerine güvendikleri ve bağlı oldukları beliydi. Birbirlerine karşı ciddi ve saygılıydılar. Evde o savruk, laçka, pasaklı ve paspal bekar erkek gerçeğinden eser yoktu. Bu tümceden olarak, benim evden çıkarken bıraktığım bekar derbederliğinden de eser kalmamıştı. Oda tertemizdi, içerideki bir kaç parça eşyada düzenliydi. "İpliği, dokuması, kumaşı; hamuru, mayası başkaydı bunların... Başka bir yaşamdan, başka bir ahlaktandılar… Geçerken şöyle bir uğradığım küçük evimde, o ana kadar yaşamdaki varlıklarını bile bilmediğim kiracılarımın büyüleyici çekiciliğine kapılarak, zamanın nasıl geçtiğini anlayamadığım gibi; beni güle oynaya "köhne dünya evine sürükleyen" çöpçatanlarımın davetlerinide unutmuştum…

Bu arada kiracılarım, konuşmanın ardından benimle geliştirdikleri candan ve koyu sohbet içinde bana, kendime ve çevrede tanıdığım Kürtlere, Halep'e ilişkin bir yığın sorular sorarak ayrıntılı bilgiler almışlardı. Belirtiğim gibi, ilk akşamdan geçerken, bir "merhaba" lığına şöyle bir uğradığım evden, gece yarısından sora ancak çıkabildim.

O günden sonra, giderek sıklaşan aralıklarla kiracılarımı ziyarete gittim. Onlarda iş yerime beni ziyarete geliyorlardı. Elde olmayan nedenlerle, kiracılarımı bir süre göremesem yaşamımda bir boşluk hissediyordum… Onlarla tanışıp, onlara böyle bağlandıktan sonra o zamanakadar ki arkadaşlarımla,

çevremle, yakın dostlarımla olan ilişkilerim, bana artık yavan gelmeye başladı. Evlilik hazırlıklarımda önce tavsadı, ardındanda sona erdi... Çünkü yeni arkadaşlarım ve onların önüme koyduğu çalışmalar karşısında, evlilik düşüncesi ve kararım anlamsız kalmıştı. Bölgedeki Kürtlerin peşine düşmüş olan kiracılarım, benden kendilerini tanadığım Kürt ailelerin evlerine götürmemi, onlarala tanıştırmamı istiyorlardı. Onları Helepte tanıdığım pek çok Kürt aileye götürüp tanıştırdım. Birlikte gittiğimiz ailelerde Kürtlerin ve Kürdistan'ın tarihini ve güncel gerçeklerini anlatıyorlar, sorunların çözümü için Başkan Aponun ve PKK'nin etrafında birleşme çağrısı yapıyorlardı. Gittiğimiz her yerde benim üzerimde olduğu gibi etkili oluyolardı.

Kiracılarım ilk bir ayın kirasını İbrahim'e ödemişlerdi. İkinci ayın kirasını bana vermeye kalkıştıklarında, ben çok mahcup oldum, çok zorlardım. Ne parasıydı bu şimdi? Birbirinden ücret alıp verecek kadar uzak ve yabancı mıydık? Gerekçesi ne olursa olsun para, her gün biraz daha bağlandığım bu insanlarla yepyeni ve tertemiz ilişkimi, duygularımı kirleten pis bir nesneydi... Üstelik "kiracılarım" bir lokma bir hırka, kıt kanaat yaşıyorlardı. Evde, bazan oturduğum sofralarında, hemen her öğün konup kalkan biraz peynir yada zeytin ile ekmek ve çaylarından başka, yiyecek pek bir şeyleri olmuyordu.

Bu Apocular, Halepte sadece dört ay kaldılar. Çok yoğun çalıştılar. Bu arkadaşlardan ne yazık ki sadece Rahman Korkmaz arkadaşın adını hatırlıyorum.

Halepten ayrılan bu arkadaşların yerine Celal arkadaş geldi. Şeyh Maksut mahallesindeki küçük ev PKK'nin komün evi oldu. Bu evde kalan Celal arkadaş Halep faaliyetlerini buradan yürüttü. Apocu kiracılarım

tarafından harekete yurtsever bir cephe çalışanı olarak kazandırılıp örgütlenmiştim. Şoförlüğüm ve arabam vardı, sadece Halep'i değil bütün Küçük güneyi ve Suriye'yi tanıyordum. Bunlar, sahaya yeni giren örgütün ilk faaliyetlerinde ihtiyaç duyduğu imkanlardı.

Sorumlu arkadaşları sahada ulaşmak istedikleri her yere ulaştırıyordum. Bu süreç, önderlik sahasının oluşum süreciydi. Çalışmalar sürekli ve büyük bir hızla artan tempo için de gelişti.

Örgütle ilişkilerimin derinleşerek nitelik kazandığı 1983 yılında, çalışmalarımız neredeyse "zamanla yarışmaya" dönüştü. İşler çok yoğundu. Alandan kuzeye geçen arkadaşların sınırdaki noktalara ulaştırılmaları; kuzeyden gelenlerin içerideki noktalara ulaştırılmaları; yayınların dağıtımı; genel örgütlenme çalışmaları, aralıksız koşturmayı gerektiriyordu.

Bu arada Celal arkadaşın yerine Cemil arkadaş, onun yerine Botan (Nizamettin Taş), onun yerine de Üsup (Murat Karayılan) arkadaş geldi. 83 sonbaharında bir bayram günü özel görevli olarak Hatay Kırıkhan sınır kapısına gittik. Orada sınırın iki yakasında kalan, parçalanmış aileler, akrabalar arasında sınırın sıfır noktasında bayramlaşma vardı. Sınırdaki bu bayram kalabalığından yararlanarak karşı taraftan, Türkiye'den gelecek olan Dr. Baran arkadaşı Suriye'ye geçirecektik. Görev grubumuzda benim dışımda, kaçakçı Çelik Abo, Abdo (Xozan Xelil Xemgin'in eniştesi) ile Hasan arkadaş vardı..

Görev grubumuzu arabayla, Kırıkhan sınır kapısına götürdüm Abo ile ikimiz arabada kaldık. Kaçakçı Çelik ile Hasan arkadaş sınırdaki mahşeri kalabalığın içinden, karşı tarafa Türkiye'ye geçerek, orada kendilerini bekleyen Dr. Baranı arkadaşı alıp

yanımıza getirdiler. Dr. Baran arkadaşı Halapte Üsup arkadaşa götürdük. Bu türden sayısız görev gerçekleştirdik. Kuzeyden gelenler, kuzeye gidenler yıllar geçtikçe o kadar yoğunlaştı ki, kimliklerini ve görevlerini ilke gereği bilmediğim sayısız arkadaşı görev alanlarına aktardık. O süreçte sayıları oldukça sınırlı olan bayan arkadaşlardan, Cahide Çelik, Dr. Cihan (Lamia Baksi) ve Sakine (Karakoçan) arkadaşları anımsıyorum. Sakine pir arkadaş benden uzak durdu…

Üsup arkadaş ben, İbrahim ve Stalin arkadaşlardan oluşan bir eğitim grubu oluşturdu. Daha çok Önderlik çözümlemelerinden oluşan parti belgelerini, toplu olarak okuyup tartışıyorduk. Önceden belirlenen toplantılarımıza Üsup arkadaşta düzenli katılıyor; tekmillerimizi alıyor örgütsel çalışmalarımızı, sorunlarımızı değerlendiriyor, perspektif ve doğrultu veriyordu.

Partiyi ve mücadeleyi tanıma, kendimi mücadeleye katma düzeyim epey gelişmişti. Bunun bir ifadesi olarak, Kobanide ki evimizin oturma odasının duvarına Amed zindanında, ölüm orucu direnişinde şehit düşen öncülerimiz Kemal Pir, M. Hayri Durmuş, Akif Yılmaz ve Ali Çiçek arkadaşların fotoğraflarını çerçeveletip astım. Bu durum, politik faaliyetlere katılışımı "adam olmaya yüzü olmayan" oğlunun yeni bir deliliği olarak değerlendiren babam ile aramızda şiddetli tartışmalara ve çekişmelere neden oldu.

Babama göre, resimlerdeki kişiler bizim aile, aşiret büyüklerimiz değildi… Devlet büyükleri değildi... Memlekette tanınmış, şöhret olmuş türkücüler, sporcular, artistler de değildiler… Kimdi bunlar ve evinin duvarında ne arıyorlardı?

Ben kendisine anlatmaya çalıştığımda öfkeden köpürüp, küplere biniyor, adata delirip cinnet geçirerek kendini kaybediyordu. Babamla aramızdaki sorun, özünde bir iktidar sorunuydu. Ben kim oluyordum da bu fotoğrafları, üstelik oturma odasının duvarlarına, herkesin gözünün önüne asıyordum? O daha ölmemişti… Bu evde, duvara bir çivi çakılacaksa buna o karar verirdi! Ona göre: Kim olduğu belirsiz, karanlık bir takım kişilerin peşine takılarak, işini gücünü ihmal eden, evlenmeyen, kafadan çatlak biriydim ben… "Allah derim, allah inşallah!" diyerek bana en ağır intizarlarda, beddualarda bulunuyor ve bununla yetinmek zorunda kalıyordu. Çünkü o artık beni kayışla, falakayla dövemeyecek kadar yaşlı, bende böyle bir şeye izin vermeyecek kadar yetişkindim… Gücü yetse fotoğrafları da beni de paramparça ederdi fakat evde hem ekonomik hem de fizik güç bendeydi artık…

Ben babamla kıyasıya çatışırken, anam evin içinde bir kenarda sessiz ama yüce bir dağ gibi vakur oturduğu yerden, pür dikkat bizi izlerdi. Onun bu duruşuyla, bütün kalbiyle benden yana olduğunu bilirdim! Babamla fırtınalı kavgalarımızın ardından, evden ayrılırken bana dokunuşları, beni kucaklayıp öpüşleri her zamankinden daha sıcak, daha candan olurdu. Evde yaşanan sorunlar üzerine babama karşı yada benden yana hiç bir şey demez, tek söz etmezdi. Fakat giderken bana sımsıkı sarılışlarıyla, sıcacık öpüşleriyle: yüzümü, başımı kadife avuçlarıyla sıvazlayıp, okşayışlarıyla ve sanki bin yılların ötesinden şavkıyıp gelen huzmeli, pırıltılı derin bakışlarıyla bana:

"Doğru bildiğin yolda git yavrum! Sana inanıyorum! Yüreğim hep seninle!" derdi.

Eve uğradığımda bacılarım, duyarsa babamın gazabına uğramaktan korktukları için, yanıma usulca sokulup fısıltıyla anlatırlardı: İçlerinde direniş şehirlerimizin portreleri olan çerçevelerin tozlarını, anam her defasında kendi elleriyle alırmış… Çerçeveleri temizledikten sonrada, tıpkı evden ayrılışlarımda bana dokunduğu gibi, kadife avuçlarını arkadaşların cam altındaki yüzlerinde gezdirirken, kendi kendine bir şeyler mırıldanırmış. Bacılarımın hala ürkek fakat bıcır, bıcır tatlı fısıltılarını dinlerken, onlarında bana:

"Bizde tıpkı, anam gibi seninleyiz!" dediklerini yaşayarak anlardım.

Evde babamla aramızda fırtına koptuğunda, onlar anam gibi açıktan saf tutarak, direnemezler ortalıktan kaybolurlardı. Fırtına dindiğinde dışarıdan yada evin içinden bir yerlerden tek tek gelerek mutfakta, odada önüme çıkarlar ya da oturduğum yerde uysal bir kedi sessizliğiyle usulca yanıma sokularak, sevgi dolu bakışlarıyla gamzelerinde biriken incecik gülücüklerini sunarlardı bana… Ve ben onların o küçücük "kadın" yüreklerinde kaynatıp, kardeşlik imbiğinde damıtarak bana sundukları bu saf sevgilerini; bacılarımın gamzelerinden öpücüklerle tatmayı, yanıma sokuldukları yerde omuzuma bir saç teli kalınlığı mesafede duran başlarını tutup göğsüme bastırıp ipek saçlarını okşamayı akıl edemezdim hiç… Neden? Yasak mıydı? Günah mıydı? Ayıp mıydı? Örgütlü egemenler tarafından doğru, iyi ve güzel olan her şeyin iğdiş edildiği Ortadoğuda hepsiydi!

Cinsiyetçilik ruhumuza işlenmişti ve biz bunun farkında değildik… O zamanlar yalnızca kız

kardeşlerime karşı değil genel olarak kadına yaklaşımım böyleydi.

Alanda bulunan kadın arkadaşların, bunlar arasından özellikle Dr. Cihan arkadaşın, erkek arkadaşlara sade , rahat, cana yakın samimi yaklaşımlarını, davranışlarını içimden "hafiflik" olarak algılar hor görürdüm… İlerleyen süreçte Apocuların örgüt içindeki cinsler arası özel, dar ilişkiyi iradi ve ilkesel olarak dondurduklarını görüp anlayınca kafam karıştı... Örgütlü egemenliğin Arap versiyonunda oluşup şekillenen zihniyetime göre, kadın ile erkek arasında özel, dar ilişki olmayacaksa başka ne ilişkisi olacaktı? Kadınla, eşit gerçek anlamda arkadaş, yoldaş olunabileceğini; bu temelde yaşamda ve mücadelede her şeyin paylaşılabileceğini düşünemiyordum…

Evde yenik ve yapayalnız kalan babamın, hiç kırılmaz sandığım katı inadı, yıllar sonra Elazığ zindanında kırıldı. Anamla birlikte Elazığ zindanına beni ziyarete geldiler. Orada beni görür görmez sımsıkı kucaklayıp öpüşünde, yıllardır bastırılmaktan ezilip şıralanmış sevgi, mücadelemden duyduğu gurur ve hatta göz pınarlarından gizlice sızıp, gözaltı çukurlarında biriken bir kaç damla gözyaşıyla dışa vuran, bir parça özür bile vardı...

AMMAN'DA

1985 sürecine kadar arkadaşlara, defalarca gerillaya katılmak istediğimi belirttim, bu temelde resmi

başvurularda bulundum. Fakat her defasında bana: ”sen bize burada gereklisin” denilerek uygun görülmedi. Bende gittikçe yoğunlaşan çalışmaları, artan bir tempoyla sürdürdüm.

O yıl, içlerinde yalnızca Hacı ve Hıdır arkadaşların isimlerini anımsadığım beş arkadaşı, kuzeye geçmeleri için sınıra götürdüm. Sınırdan dönüşte, ertesi gün sabah Halepte arkadaşların şahadet haberlerini aldım. Arkadaşlar aynı gece sınırı geçerlerken pusuya düşmüşlerdi. Bu beş arkadaşınşahadetleri beni derinden etkiledi. Artık cephe gerisinde çalışmak beni tatmin etmiyordu, düşmanla fiilen savaşmak istiyordum. Sınıra kadar götürdüğüm beş arkadaşın şahadeti, bende uzun bir süredir gelişen bu yöndeki duyguları ayaklandırıp alevlendirdi. Böylesi yoğun duygular içinde, gerillaya katılmak için arkadaşlara yeniden başvurularda bulundum. Arkadaşlar bu başvurularıma da, daha önce olduğu gibi alanda bana ihtiyaçları olduğu gerekçesiyle “biraz daha bekle” yanıtı verdiler. Halepte sonuç alamayınca, Şama gittim orada Üsup (Murat Karayılan) arkadaşa istediğimi bildirdim. Üsup arkadaşta ayını gerekçeyle, gerillaya katılım istemimi uygun bulmadı. Halepte görevimin başına dönüp çalışmalarımı sürdürmemi istedi. Ben bu defa kesin kararlıydım, ısrarla kendimi dayattım. Israrıma karşılık Üsup arkadaş bana:

-Ne yaparsan yap, seni şimdi gerillaya alamayız. Sana burada ihtiyacımız var. Dedi.

Üsup arkadaştan da sonuç alamayınca, o zaman ki aklıma göre gönlüme küsüp, kendimi Ürdün’e “sürgün” ettim... Tabi ki beni gerillaya göndermeyen arkadaşlara ve onların nezdinde örgüte tepkilenip gücenmiş hatta küsmüştüm(!)

Amman da oto tamir işi buldum. Kürtlerin oturduğu Vadiser mahallesinde bir ev tuttum. Burada PKK sempatizanı Mardinli Mahmut ile tanıştım.

Amman'ın merkezinde, Devletin kurduğu “Selahaddin Eyyubi Derneği” vardı. Bu derneğe gidip video izliyorduk. Bütünüyle devletin denetiminde ki ilişkiler maddiyatçı ve bencildi.

Amman da dört ay kaldım. Bu süre içinde her hafta Şamdaki örgüt evimizi telefonla arayarak nabız yokladım. Telefona çıkan sorumlu arkadaşa gerillaya katılım talebimi yineledim.

Ammandan Şama açtığım son telefona Selim (Abdurrahman Korkmaz) arkadaş çıktı. Karşılıklı hal hatırdan sonra, yine gerillaya katılım talebinde bulundum. Selim arkadaş gülelerk:

-Tamam! Gel öyleyse firari… dedi

Telfonu sevinç içinde kapattım ve hemen o gün Ammandan Şam otobüsüne bindim. Ertesi gün Şamda örgüt evinde Selim arkadaşın karşısına dikildim. Selim arkadaş bu kadar kısa sürede beni karşısında görünce, kendini tutamadı. Kahkahalarla gülerek elini omuzuma atıp:

-Hemen geldin mi? Kuralsız firari… dedi.

Selim arkadaş o gün evde benimle konuştu, konuşmanın sonunda:

-Gerillaya katılıyorsun, layık ol! dedi.

Selim (Abdurrahman Korkamaz) arkadaş iki yıl sonra kuzeybatıda (Maraş) şehit düştü.

AKADEMİ'DE

Şamda ki evde görüşmemizden sonra Selim arkadaş beni, o zaman Bekada bulunan Önderlik Sahasına Akademiye yolladı. Akademiye geldiğim de 1985 yılının sonuydu.

Yeniden diriliş için atılım komutanımız Mahsum Korkamaz arkadaş adına kurulan Akademide, katıldığım eğitim devremiz 25-30 kişi kadardı. Bu devrede benim dışımda Rojavadan Firaz ve İsmail arkadaşlar ile birde Akif Hasan vardı. Böbreklerinden rahatsız olan Akif Hasan tedavi için gönderildiği Avrupada, örgütün kendisine sağladığı tıbbi ve maddi her türlü tedavi imkanlarına rağmen, kesin tedaviden kaçınarak, dağa gelmemek için kendini harcadı. Akif bunu savaştan kaçmak için yaptı. Firaz ve İsmail arkadaşlar ülkede savaşarak şehit düştüler.

Yedi, sekiz kişilik gruplar halinde aldığımız teorik eğitimlerin Türkçe bölümünü Fatma (Kerire Yıldırım) veriyordu. Askeri eğitimi İhsan arkadaştan alıyorduk.

Akademide katıldığım teorik ve askeri eğitimlerin yanı sıra şoförlük yapıyordum. Suriye vatandaşı olduğumdan, kampın dışarıyla bağını sağlıyordum. Kampa gelip giden arkadaşları, lojistik ihtiyaçlarını taşıyordum. Akademide katıldığım eğitim süreci PKK 3.parti kongresinin gerçekleştiği süreçti. Önderlik çok yoğundu. Kongre yoğunluğu nedeniyle Önderlikten eğitim alma imkanı bulamadık. Önderlik bize toplantı

yapıyordu. Üçüncü kongre için ülke sahasından Abbas (Duran Kalkan), Şiar (Kazım Kulu), Fuat (Ali Haydar Kaytan), Kara Ömer(Altun), Saleh arkadaşlar ile Selim Hoca (Selahattin Çelik), Mahir Welat, Kör Cemal geldiler. Ülke sahasından üçüncü kongreye gelen delegelerin tümü tecrit'e soruşturmaya alındılar.

Delegelerin tecritte gerçekleşen soruşturma sonuçları bize eğitim konusu oldu. Ne yazık ki kamp dışı görevlerimin yoğunluğundan dolayı, bu eğitimlere düzenli katılma imkanı bulanmadığımdan, bu tarihsel gelişmeleri izleyemedim.

Akademide yaşam koşulları çok zorlu, imkanlar çok sınırlıydı. Gerçekten çok yoksulduk. Öyle ki, bir çift ayakkabıyı iki arkadaşın, sırayla kullandığı durumlar sıkça yaşanan bir durumdu. Malzeme yokluğundan derme çatma kurulan mangalarımız, naylon yokluğundan damlıyordu. Yakın çevremizde FKÖ (Filistin Kurtuluş Örgütü) kampları vardı. Her şeyleri SSCB den (Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği) gelen Filistinliler varlık içinde bozulmuş, yozlaşmışlardı! İnanılmaz derecede korkunç bir israf içindeydiler. Öyle ki bunlar Sovyetlerden gelen konserve, askeri giysi ve hatta silah gibi değerleri araziye atıyorlardı. Bizde bunları toplayıp değerlendiriyorduk. Dahası Filistinli yetkililer, komutanlar Sovyetlerin kendilerine savaşmak için verdikleri bu değerleri, yok pahasına satarak rant sağlıyorlardı.

Önderlik, bütün yoksulluğumuza, yakıcı ihtiyaçlarımıza rağmen hiç kimseden, hiç bir yardım kabul etmiyordu. Başkan Apo halka, kendi gücümüze dayanmamız gerektiğini; ihtiyaçlarımızı onu mücadeleye katarak halktan sağlamamızın ilkesel bir zorunluluk olduğunu her fırsatta vurguluyordu.

1986 yılında eğitim sona erdi. Devre sonunda düzenlemelerimizi Önderlik yaptı. Önderlik bana “Doğu Kürdistan’a, oradan da gerillaya gideceğimi” söylediğinde, kapıldığım sevincimi anlatamam, hayallerim gerçek olmuştu.

ÜLKE SAHSINDA

1987 kış sonunda Suriye’nin başkenti Şamdan, İran’ın başkenti Tahrana uçtum. Tahrandan Doğu Kürdis tan’ın Urmiye şehrine, buradanda Şubat ayında Urmiyenin Zevye kasabasına geçtik. Arkadaşlar Zevyede beni Hasan isminde bir yutseverimizin evine bıraktılar. Bir arkadaşın gelip beni alacağını söyleyrek gittiler. Zevye, Zağrosların doğu eteklerinde İran, Irak sınırında kurulu bir Kürt kasabasıydı. Güney Kürdistanda yaşanan bırkuji-kardeş kavgalarından birinde yenik düşerek Barzan agalarından (KDP) kaçan peşmergelerin, kendi ülkesinde sığıntı yaşadığı bir yerdi. Eski bir peşmerge olan evsahibi Hasan bizim milisimizdi.

Evde, Hasan bana askeri giysilerimi getirdi. Gerillanın halkımıza özgü ulusal giysisi şal şapiki ilk görüyordum. Şalımı, gömleğimi giydim. Ortada incecik tülden metrelerce uzun bir şey kaldı. Bunu ne yapacağımı bilemedim. Hasanın belinde sarılı olanla bunun aynı şey olduğunu fark edememiştim.Üzerimde şal, gömlek, elimde bu şeyle odadan çıkıp Hasanın yanına geldim, ona:

-Heval Hasan bu nedir? diye sordum. Hasan ağız dolusu gülerek:

-O, şütüktür heval, dedikten sonra, belinde dolalı kendi şütüğünü göstererek:

-Böyle beline dolayacaksın, dedi.

-Neden? diye sordum. Hasan:

-Şütük, dagda yaşayan, özellikle gerilla gibi sürekli ve yoğun hareket halinde olanlar için çok gereklidir. Böbrekleri soğuktan korur, beli dik tutar. Gerilla şütükle uçurumlardan sarkar, yeğin sulardan geçer, dedi.

Sonrada bir ucundan tutarak, beni kendi çevremde döndüre, döndüre şütügü belime sardı.

Bikaç gün sonra, gece geç saatlerde biri geldi eve. Milisimiz Hasan geleni; beni almaya gelen Fuat olarak tanıttı. Aynı gece Hasanla vedalaşarak Zevye ovasından dağa doğru yürüdük. Sabaha karşı tırmandığımız sırtın üzerinde kurulu bir Zoma ulaştık. Zom sahibi Fuatı tanıyordu. Zomda biraz dinlendikten sonra yeniden yola koyulduk.

Karla kaplı zağroslara tırmanırken daha ilk etapta tıkandım. Nefesim daralıyor, soluğum kesiliyor, kesik, kesik soluyordum. Fuat önde, ben peşinde az gidiyor, uz gidiyor, dere tepe düz gidiyorduk; geride bıraktığımız her sırtın ardından arkama dönüp baktığımda, daha bir arpa boyu bile yol gidemediğimiz duygusuna kapılıyordum. Dizlerimin bağı çözülmüştü, kesik kesik güçlükle soluyordum. Sürekli yarı açık ağzımın kenarından dilim dışarı sarkmış, perişan bir halde, önümde hiç bir yorgunluk alameti göstermeden, aynı dingin tempoyla ilerleyen Fuat’ın karda açtığı izden yürümeye çalışıyordum....

Uçsuz bucaksız bir kar deryasının, kar çölünün içindeydik. Önümde, karla örtülü dağın heybetiyle uyumlu bir kendine güven içinde yürürken, arada bir dönüp bana bakan Fuat'a perişan halimi göstermemeye çalışıyordum. Sabah erkenden üzerinde yürürken bastığımız yenler çatlayıp kırılsa da çökmeyen kar, artık ayaklarımızın altında kuş tüyü yada taraklanmış yün, pamuk gibiydi. Yükselen güneş, gece donmuş olan karı çözmüştü. Bir yerde, gözümün önü pullandı, ardından siyah bir perde indi, perdeyle birlikte yere kapaklanarak karlara gömüldüm. Fuat arkasına dönüp son bakışında, durumumu görünce koşarak yanıma geldi. Dizlerimin üzerinde toparlandığım yende Fuata:

-Daha aşacağımız dağ var mı? diye sordum.

Zagros eteklerinde yürürken üzerinden geçtiğimiz küçük vadi sıtlarının her birinin, ayrı bir dağ olduğunu sanıyordum.

Daha "lelesinin, le'sini bile geçemediğimiz Zagrosların lolosuna" (zirvelerine)doğru bir ğöz atan Fuat, bana:

-Pek yok heval Çiya… Burayı bir aşalım sonrası iniştir diyerek beni elimden tutup kaldırdı.

Fuat'a bu defa:

-Daha ne kadar yolumuz var? diye sordum.

Fuat da bana gayet rahat ve kesin bir ifadeyle hemen:

-Fazla bir şey kalmadı. Yirmi dakika, bilemedin yarım saat ancak sürer, dedi.

Yeniden yürüdük. Ne var ki, önümüzdeki inişten sonra, tırmandığımız sırtların ve onların ardından gelen inişlerin sayıları ile Fuat'ın "yirmi dakika yarım saatinin" kaça katlandığını sayamadım... Pek perişan ve derbeder bir durumdaydım. Sırtları tırmanırken artık

sık, sık ellerimi de kullanmak zmaorunda kaldığımdan, neredeyse sürünerek ulaştığım bir sırtın üzerinde kafamdan, anlımdan süzülüp göz çukurlarıma dolan terimin tuzuyla yanan gözlerimi kırpıştırarak ufka diktiğimde, gördüklerime inanamadım. Yalnızca önüm değil, ufkun göz alabildiğine dört bir yanı katman, katman dağ silsilelerinden ibaretti… 360 derecelik ufuk çemberinin neresinden bakılırsa bakılsın, karla örtülü iç içe dağ silsilelerinden başka hiçbir şey görünmüyordu!

İleride, biraz aşağıda durmuş beni bekleyen Fuat'a öfke ve acı içinde bakarak, içimden:

-PKK'liler hiç yalan söylemezlerdi! Bu niye beni kandırıyor böyle? dedim.

Ardından da acıklı bir hırsla:

-Hani başka dağ yoktu! Dağdan başka birşey yok burada! diye bağırdım.

Sıkıntılı bir anlayış içinde ensesini kaşıyan Fuat:

-Hepsini aşacak değiliz heval Çiya… dedi.

Ardından da dönüp yürüdü. Bende peşinden yürüdüm. Fuat beni kandırmıyor, Kürdistanın zorlu doğası karşısında, meneviyaımın kırılmaması için böyle bir taktik uyguluyordu… Sonraki mücadele yıllarım boyunca, Zagroslardan Tendüreklere, Ağrıdan Çevlik dağlarına kadar tümünü karış karış dolaşarak aşacağım bu dağlar, o anda gözümde öylesine büyümüştü ki, İskenderin ordusunun aşamayınca kato (Yunanca bela) dediği, gerçekten devasa ulu ve aşılmaz olan bu dağları, biz engel tanımayan Apoca iradeyle, PKK ile aşmakla kalmadık, kendimize yaşam ve mücadele meskeni tuttuk!

Öğleden sonra ilerleyen saatlerde hava soğudu. Akşamüzeri ayaza çekti içim, iliklerim üşüdü. Ayakkabılarımın içinde artık duyarsız birer kütüğe

dönüşen ayaklarımla, çoktandır bastığım yeri hissetmiyordum. Bu da sık, sık kayıp düşmeme neden oluyordu. Gün boyu süren yürüyüşte, kaç defa düşerek karlara kapaklanğımı anımsamıyorum. Kobanide, Halepte, Mezopotamya'nın o biteviye düz ovasında bile hep arabalı, motorizeydim. Bu yüzden güçsüz kalan bacaklarım, dağın ilk defa tırmadığım sarp ve karlı yamaçlarında, gövdemi taşıyamıyordu. Daha çok, benim bir nebze olsun soluklanıp toparlanmam için verilen molalarla süren yolculuğumuz, artık kararan havada ölgün kar aydınlığında sürüyordu. Yine perişanladığım bir yerde verdiğimiz bir molada, soğuktan keçelenerek duyarsızlaşmış parmaklarımın arasında güçlükle tuttuğum sigaramı içerken, karşımızdaki zirvenin ardından dolunay doğdu. Berrak gökyüzünden yere, karların üzerine dökülen dolunay ışınları, karda kırılınca ortalık mavimtırak bir aydınlığa bürünüyordu. Yol boyu içimde defalarca çarparak yıkıldığım yorgunluk duvarını artık aşmıştım. yitik ülkemde düşsel bir yürüyüşteydim... Ve adım Çiyaydı benim! O gece dolunayın bana allayı bakışları altında, gittikçe sıklaşan ağaçlarla örtülü bir yamaçtan aşağı inip te, Urmiye ovasından beri yeniden toprağa bastığımızda, vahşi havlamaları, derin vadinin iki yamacındaki kayalıklara çarparak yankılanan bir köpek çıktı karşımıza. Önümüzde vadinin yatağında, gün boyu eriyen kar sularıyla coşmuş bir dere akıyordu. Derenin öte yakasında, sırtın üzerinde bir ev görünüyordu. Derenin karşı kıyısında bir aşağı bir yukarı koşarak havlayan velveleci azgın köpek, gelişimizi sahibine haber veriyordu. Sahibi köpeğin yanında belirdiğinde Fuat, fazla yeğin olmayan suya girip karşıya yürüdü, bende peşinden gittim karşı kıyıya geçtik...

İçinde yanan odun sobasıyla ısınmış zom evi sıcacıktı. Bana serum gibi gelen, bol şekerli iki bardak sıcak çayı içtikten hemen sonra, oracıkta oturduğum yerde kıvırılarak daldığım uyku, tıpkı “çarşıdan alınmaz, mendile konulmaz, ondan tatlı şey bulunmaz” bilmecesinin öznesiydi. sabaha kadar kurşun gibi ağır deliksiz bir uyku çekmiştim. Sabah her bakımdan yeni bir yaşama açtım gözlerimi; yeni bir doğa, yeni bir yaşam ve yeni bir mücadele içindeydim. Ev sahibiyle dışarı çıkan Fuat bir süre sonra iki tane kalaşnikof silah, şarjörleri takılı raht ve şütükler ile döndü. Zoma gelinceye kadar, Fuat’ın belindeki tabancasından başka silahımız yoktu. Şütüklerimizi sardık, üzerine rahtımızı, silahımızı kuşanarak yeniden yola koyulduk.

GERİLLADA

Önümde yürümekte olan Fuat bir yerde durup bana dönerek:

-Sınırı geçtik. Noktaya geldik sayılır, dedi.

Bana bunları söyleyen Fuat, daha önce yine bana: “başka dağ yok... Yirmi dakika, bilemedin yarım saat yolumuz kaldı...” diye, diye beni karla örtülü Zağrosların içine gıdım, gıdım çeken aynı Fuat’tı… İçimden “buda yeni bir dağ hikayesi… Adım Fuat desen ben sana inanır mıyım gayrı...” dedim.

Ne var ki Fuat’ın söylediği bu defa aşağı yakarı doğru çıktı. İran, Irak sınırını geçtikten bir süre sonran ulaştığımız bir sırtın üzerinden, aşağıda sırtın eteğinde

kurulu bir köy gördük. Fuat, “burasının Aré köyü olduğunu” söyledi. Aynı sırtta biraz daha yürüdük, buradan indiğimiz bir vadinin karşı yamacında, büyük bir kaya kütlesinin çevresinde arkadaşlara ulaştık. Nokta, Hacıbeğ çayının yanında, Aré köyünün üzerinde bugün arkadaşlar arasında “Kör Cemal noktası” denilen yerdi. Noktanın girişinde karşılaştığımız bir görevli arkadaş bizi kayalıkların içinde bir yere götürdü. Burası yönetim yeriydi ve o sırada yönetim kendisini Akademiden tanıdığım Kör Cemaldi. Kör Cemalden sonra bize “hoş geldiniz” diyen Hayri arkadaşın, Cuma (Cemil Bayık) arkadaş olduğunu sonradan öğrendim. Hayri-Cuma arkadaş o süreçte görevsizdi. Şeyhmus da oradaydı.

Yönetim yeri olarak düzenlenen burada, kayalığın dibinden içe doğru açılarak oluşturulmuş bir sedirde, belden yukarısı çıplak ve sargılı olan bir yaralı yatıyor, başında da bir kadın onun yarasını pansuman ediyordu. Yaralının Sarı Baran olduğunu daha sonra öğrendim. Biz geldikten kısa bir süre sonra, yaralının bakımını bitirip bize dönen kadın arkadaş, Afrinden tanıdığım Dr. Cihan (Laima Baksi) arkadaştı. Dr. Cihan arkadaş beni hemen tanıdı. Candan bir yaklaşımla karşıladı, bana arkadaşları, Akademiyi, Afrini sordu.

Dr. Cihan arkadaş haklı fakat erken çıkışlarıyla, bizdeki tarihsel egemenlik olgusunu (erkeği) zamansız zorlayarak, bu tehlikeli olguyla açıktan ve hazırlıksız çatıştı… Dr. Cihan arkadaş bu çatışmanın kurbanı oldu… Sorumlu Kör Cemal ile kısa görüşmenin ardından, yönetimden ayrılarak arkadaşların yanına geçtik. Burada, yine Afrinden faaliyetlerden tanıdığım Sakine (Karakoçan) arkadaşla karşılaştık. Sakine arkadaş beni görünce şaşkınlık ve sevinç için de hoş geldin deyip yer

gösterdi. Akademiyi, Afrini, arkadaşları sordu. Sakine arkadaş sohbet sırasında bana içtenlikle:

-Heval, ne yalan söyleyeyim Afrine her gelişinde bizden hep yapacak bir iş, görev istemenden şüpheleniyordum. Bunu arkadaşlara da söylemiştim fakat sen şimdi burada bizimlesin. Ben yanıldım ve yanıldığıma seviniyorum, tekrar hoş geldin, dedi…

Sakine arkadaş beni kadın arkadaşların yanına götürdü. Burada Cahide Çelik, Ayşe, Fehime ve Bahar arkadaşlar vardı.

Kampta ki erkek yapısından: Mazlum (Vahap Çolak) Cemil(uzun), Şerif (Guyi), Musa (Serhat), Mirvezir, Gurcan (Gürcü), Azad, Rizgar, Sabri, Şoreş, Sadun, Celal, Cemşit, Adnan, Welat, Farik, Bedri, Bozan, Şeymus, Sarı Hüseyin, Mehmet Savaş, Parmaksız Zeki (Şemdin Sakık), Veli, Vahit ve Kahraman'ı (Recep Tekin) hatırlıyorum.

KUZEYE GEÇİŞ

Hakurkeye gelip, gerillaya katılışımdan bir ay kadar sonraydı. Henüz arkadaş ortamına, dağa uyum sağlama çabasındaydım. Sorumlu Kör Cemal, genel toplantı düzenledi. Bu toplantıda 3. kongrede çıkarılan zorunla askerlik yasasını kuzeyde uygulamak üzere bir grup oluşturuldu. Bu gruba bende katıldım. Kuzeyde zorunla askerlik yasasını uygulayacak grubumuzun komutanı Cemşit, yardımcısı da Sarı Hüseyindi. Gruptan Mazlum (Vahap Çolak), Cemil, Bedri, Mirvezir, Kahraman, Şerif (Guyi) Hayri vardı. Askerlik yasasının içeriği ve halka uygulanma tarzı, yol ve yöntemleri, toplantıda yada yapı içinde açılarak işlenmemişti. Yasayı uygulayacak yapı olarak, yasayı anlama ve

doğru uygulama durumunda değildik. Sorumlu Kör Cemalin yasaya yaklaşımını ve uygulama tarzını da görüp anlamaktan uzaktık. Askerlik yasasının uygulanması sırasında, halka ve adaylara mutlaka anlatılarak, uygun bir yaklaşım ve üslupla izah edilmesi gereken, çok önemli ve hassas bir içeriği ve çeşitli boyutları vardı. Halka ve adaylara zorunla askerlik yasasının gerekçeleri, adayların aile içindeki yeri ve rolü, ailenin geçim koşulları, aileleri ve adayları uygun yaklaşımlarla ikna çabası vb. boyutlar vardı. Yasanın içeriğini oluşturan bu ideolojik, siyasi, sosyal ve hukuki niteliklerinin hiç birini dikkate almadık, uygulamaya çalışmadık. Zorunla askerlik yasasının yalnızca "zorla askere alma, gerillaya katma" boyutunu uyguladık.

Hakukeden kuzeye geçtik. Şemzinanda Gorteni eteğinde bir köye girdik. Bizim milisimiz olduğu söylenen bir yurtseverin evine üslendik. Bu milisimizi yanımıza aldık, evleri dolaşarak bütün gençleri bir araya topladık. Gençleri ailelerinden zorla alırken, onlara zorunla askerlik yasasını anlatma, izah ve ikna yönünde hiç bir açıklama ve çabada bulanmadık. Böyle bir gerekçe anılmadı bile! Yaşadıkları duruma bir anlam veremeyen aileler ile aramızda nahoş durumlar yaşandı. Aileler çocuklarını vermemek için direndiler. Sorumlumuz Cemşit ile yardımcısı Sarı Hüseyin'in, ailelere ağır hakaretler ve tehditleri eşliğinde zorla sekiz genç aldık. Evinde üslendiğimiz milisimiz yurtseverin 15-16 yaşlarında iki oğlu vardı. Cemşit "bunları da alın" dedi. Milisimiz ve eşi yalvardılar; kadın çocuklarına sarılarak ağladı, milisimiz:

- Onlar, bizim elimiz ayağımız bari birini bize bırakın. Bende size çalışıyorum, diye yalvardı.

Onları dikkate almayan Cemşit ile Sarı Hüseyin ailenin iki oğlunuda almamızı istediler. Onların talimatıyla gençlerin ikisini de aldık. Gortenin eteğindeki bu köyde on genci, askerlik yasasının sadece “zorunlu” şıkkına dayanarak, Kör Cemal’in kör talimatını uyguladık.

Ben bu uygulamadan çok tedirgin oldum. Yaptığımız şeyin yanlış olduğu, halkla kaşı karşıya gelerek içine düştüğümüz durum ortadaydı... Bunu görüyordum fakat bunun nedenlerini kendine izah edemiyordum... Bir yanda partinin zorunla askerlik yasası ve bunu uygulama talimatı, öte yanda halkın tepkisi; ikisinin arasında kalmıştık.

Gortenin eteğinden Derik zomlarına geçtik. Bize dost olduğu söylenen bu zomlara yaklaştığımız da üzerimize ateş açıldı. Hemen mevzilendik, karşılıklı kozik çatışmasına girdik. Karşımızdakiler sivil halktan kimselerdi. Bir anlam vermediğim bu duruma çok şaşırdım. Yanımdaki arkadaşa sordum. Bana: bunlar “korucudur” dedi. Koruculuğu bilmiyordum. Biz korucularla çatışırken düşmanın takviye gücü geldi korucu ve askerlerle akşam hava kararıncaya kadar çatıştık, karanlıkta çekildik.

Bu benim gerillada ilk çatışmam oldu. İlk kurşunumu korucu olduğu söylenen kendi insanımıza sıkmıştım... Gençlerin sadece zorla alınmaları gibi, bu durumda beni çok zorladı. Güneye, Hakurkeye geçerken yolda sürüsünün başında bir çobana rastladık. Cemşit, çobanın güttüğü küçük sürüyü yakındaki köye doğru sürdü. 14-15 yaşındaki bu çobanı da “zorunlu askerlik yasasına dayanarak” gerillaya kattı. Çocuk yaştaki bu insanın bir evi, evinde bekleyenleri vardı... Köy hemen

yakındaydı, bari onlara bir haber verilseydi... Cemşit ile Sarı Hüseyin buna gerek görmediler.

Hakurke gücü içinde bir Vahit vardı. Saflara katılırken evli olan Vahit, Kör Cemale, karısının da saflara katılmasını önermişti. Vahit'in önerisini uygun gören Kör Cemal de, Vahit'in Geliya Şindeki evine giderek, karısı Ayşe'nin alınmasını istemişti.

AYŞE

Vahit ile evli olan kadının adı Ayşe'ydi. Zorunlu askerlik yasasıyla değil, ama kocası Vahit'in önerisi ve Kör Cemal'in talimatıyla Ayşe'yi almak için, Geliyaşin deki evlerine gittik. Evde durum kendisine bildirildiğinde Vahit'in babası ve çevresi hiç sorun çıkarmadılar, çünkü gelinleri kocasının yanına gidiyordu. Buna karşın aynı görüşte olmayan Ayşe bizi çok zorladı. Bizimle gelmemek için elinden gelen her şeyi yaptı; kendini yere atıp ağladı fakat sonunda kayınpederinden ve çevresinden umudu kırılınca çaresiz bizimle gelmek zorunda kaldı. Ayşe'nin üzerinde, turuncu zemin üzerine kırmızı benekler olan bir fistanı vardı. Ayşe yol boyunca Hakurkeye kadar bize yan durdu, ters baktı. Aramızda tek kadın olarak inatçı duruşu ve öfkeli bakışlarıyla "siz erkekler hepiniz aynısınız, siz den korkan siz den beter olsun! Sizin de o Vahit'in de hudey müstehakını versin!" der gibiydi.

Yolda verdiğimiz bir molada uçaklar üzerimizde tur atmaya başladılar. Biz hepimiz araziye dağılarak gizlendik. Bütün çabalarımıza rağmen bize hiç kulak asmayan Ayşe, istifini bozmadan ateşin başında açıkta ve ayakta kaldı. Siperlendiğimiz yerlerden kendisine

yapılan çağrılara karşı, inatla ateşin başında, ayakta durması, Ayşenin hepimize karşı tepkisiydi.

Ayşe Hakurke de gerillaya katıldıktan kısa bir sure sonra, Vahit sınırda düşmanla girilen bir çatışmada yaralı olarak esir düştü. Esaret altında çözülen Vahit kontralaştı. Bu gelişme üzerine Ayşenin babası Hakurkeye kampa geldi, Kör Cemalden kızını istedi. Bu isteği makul gören Kör Cemal Ayşeyi babasına verdi. Ayşe bu defa da babasıyla gitmemek, gerillada kalmak için direndi. Kendisini almaya gittiğimizde evde olduğu gibi, Hakurkede de kendini yere atıp ağladı, Vahit'in basıyla (yeniden Vahit'e) gitmemek, gerillada kalmak için direndi. Yaşadığı sorunun özünü gören fakat çözüm gücü olamayan Ayşe, Hakurkeye gelirken de, tekrar eve giderken de Vahit'in (erkeğin) pençesinde olduğunu biliyordu, bunu istemiyordu. Kör Cemalin talimatına karşı, Ayşeye güç ve destek vermek, onu gerillada tutamak söz konusu bile olmazdı. Fakat bilgi ve istek çok önemli olmakla birlikte yeterli değildi. Bilginin ve isteğin örgütlü güce dönüşmesi gerekliydi. O koşullarda Kör Cemalin talimatına karşı Ayşe'ye güç ve destek vermek, onu gerillada tutmak olanaksızdı. Ayşe arkasına baka baka ağlayarak, Vahit'in babasıyla eve gitti.

ORMAN İŞÇİLERİNE UYGULAMA

Askerlik yasasını uygulamak üzere aynı grupla, kuzeye ikinci kez geçtik. Yeniden Derik zozanlarına

çıktık bu defada aynı tarzla araziden 7 genç çobanı aldık. Bölgede bulunan bir orman şantiyesini bastık. Gece şantiye işçilerini yataklarından kaldırıp içtimaya çıkardık. Toplam 26 işçiydi, hepsi Wandan gelmiş Kürtlerdi. Bu işçilere zorunla askerlik yasasını uygulayan sorumlumuz Cemşit ile yardımcısı Sarı Hüseyin karanlıkta tek sıra halinde dizdikleri işçilere, kendilerine göre yeterlilik, sağlamlık uygulaması yaptılar. Sıradaki işçi ağzını açıyor, Sarı Hüseyin el fenerini işçinin ağzına tutuyor, Cemşit de işçinin dişlerini kontrol ediyordu. Cemşit ile Sarı Hüseyin'in gerilla komutanlığından çok, hayvan pazarında at bakan seyislere denk düşen bu uygulamalarını hayretle izledim… Bu uygulama sonunda 26 işçinin tümünün askerlik yasasıyla gerillaya katılımı için, sağlam ve yeterli olduğuna kanaat getiren Cemşit, hepsinin alınmasına karar verdi. Yirmi altı işçiyi alarak çıktık. Çevrede ki köylerden ve zomlardan aynı tarzla yirmi genç daha aldık. Toplam sayımız atmış kişiyi aşmıştı.

Düşman kalabalık bir güçle peşimize düştü. Devasa bir kaya kütlesinden ibaret olan Serisilo dağına çıktık. BBC ve öteki radyolardan şantiye baskını haber olarak veriliyordu. Serisilonun zirvesinde konumlandık. Sabah keşfinde, bize yönelik operasyonda düşmanın çevremizde çok yoğun hareket halinde olduğunu gördük, kuşatılmıştık. Çatışma öğleyin başladı. Serisilo zirvesinde altımızdaki bir boğazdan başka geçit vermeyen tamamen uçurum kayalığının içindeydik. Kahraman ile Musa arkadaşlar boğazı tuttular çatışma çok şiddetliydi. Akşamüzeri Kahraman ve Musa arkadaşlar şehit düştüler. Düşman boğazı geçemedi, bizde bu arada çevremizdeki uçurumu incelemiş, bir iniş yolu bulmuştuk. Uçurumun bir yerinde yirmi otuz metre

aşağıda, küçük bir düzlük vardı. Buradan aşağı iniş mümkündü, düzlüğe inebilmek için, şütüklerimizi çıkararak, bunlarla bir urgan yaptık. Gece, bu urganla aşağıdaki düzlüğe inmeye başladık. Karanlıkta urganla aşağıya indirdiğimiz ve yukarıda indirilmeyi bekleyenlerden, gece karanlığından yararlanarak kaçanlar oldu. Düşman kuşatmasından çıkıp Serisilodan indik, Güneye hakurkeye geçerken grup çok zorlandı, yolda kaçanlarda oldu. Hakurkeye kampa kaç kişiyi ulaştırabildiğimizi hatırlamıyorum.

KAHRAMAN ARKADAŞ

Serê Silo'da şehit düşen kahraman arkadaş, adına layık çok nitelikli bir arkadaştı. Evdeki adı, Recep Tekin olan Kahraman arkadaş, Şemzinan'ın Çarana köyündendi.

Kahraman arkadaşın çok anlamlı bir katılım öyküsü vardır: Çobanlık yaparken arazide görüp tanıştığı gerilladan çok etkilenen kahraman(Recep Tekin) arkadaş, gerillaya şartlı katılım kararına ulaşmış, silahını kuşanıp arkadaşlara gelerek:

"Heval, ben gerillaya katılmak için geldim fakat bunan için benim bir şartım var," demiş.

Arkadaşlar şartını sorduklarında; kahraman arkadaş:

"Ben bu silahımla, sizlerle düşmana karşı üç yıl savaşacağım; bu süre içinde Kürdistan kurtulursa ne ala; yok eğer kurtulmazsa, o zaman kusura bakmayın ben geri köyüme, işimin başına dönerim," demiş.

Kahraman arkadaşın, bu içtenlikli yaklaşımına ve şartına çok gülen arkadaşlarda ona:

“Sen hoş gelip safalar getirdin heval! Hele birlikte bir üç yıl savaşalım, sonrasına yine birlikte bakarız… “ demişler.

Kahraman arkadaş, Serisilo da şehit düştüğünde iki yıllık gerillaydı. Katılımdan sonra, örgüte “şart koşulmayacağını” kavrayan kahraman arkadaş, ortamda katılım şartını anımsatarak parmak hesabı dönüş süresini hesaplar, ona hep birlikte gülerdik.

Hakurkeden kuzeye Kör Cemalin talimatıyla, üçüncü defa geçtik. Bu defa grupta Hayri (Cuma-Cemil Bayık) arkadaşta vardı. Hayri (Cemil Bayık) arkadaşın grubumuzdaki varlığı, önceki iki geçişte yaşanan çeteci eğilim ve uygulamaların önünü kesti. Hayri arkadaşın örtülü inisiyatifinde görevimizi yaparak Hakurkeye döndük. Ben ülke sahasına, gerillaya gelmeden önce, yaşanan bir kaçış olayından kendisini sorumlu tutan Hayri arkadaş, kendini cezalandırarak görevden çekilmiş; Önderlikte bu durumda, o sırada akademi de birlikte olduğumuz Kör Cemal’i görevlendirmişti.

DR. CİHAN (LAMİA BAKSİ) ARKADAŞIN İNFAZI

Kuzeyden Hakurkeye döndüğümüzde, Dr. Cihan (Lamia Baksi) arkadaşın infaz edildiğini öğrendik. Dr. Cihan arkadaşın infazına gerekçe olarak, yaralı Sarı Barana “bilinçli olarak yanlış ilaç verdiği” gösteriliyordu.

Biz kuzeydeyken durumu ağırlaşan Sarı Baran, bir ara kan kusmuş. Dr. Cihan arkadaşa isnat edilen iddiaya dayanak olarak bu durum ileri sürülüyordu. Durumu ağırlaşan Sarı Baran, kurşunla yaralanan ciğerinden kankusmaya başlayınca, kendisini tedavi eden Dr. Cihan arkadaşın "kendisini, "yanlış ilaç verip, bilinçli olarak bu duruma düşürdüğünü" onun "Avrupa ajanı" olduğunu öne sürmüş... Kör Cemal da Sarı Baranın bu iddiasını dikkate alarak, Dr.Cihan arkadaşı tutuklayıp soruşturmaya almıştı. Biz kuzeydeyken hızla sonuçlandırılan soruşturma sonucunda, Dr. Cihan arkadaşa, Sarı Baranın idiasına dayanılarak idam cezası verilmiş, infazı da Mehmet Savaş uygulamıştı.

Dr.Cihan arkadaşın soruşturmasının ve infazının bu kadar hızlı gerçekleşmesinin nedeni, her şeyi Hayri (Cuma)arkadaşın yokluğunda halletme telaşıydı... Dr. Cihan arkadaşa yönelik iddialar çirkin, basit ve ucuz iftiralardı. Göğsünden aldığı kurşunla ciğerinden ağır yaralanan Sarı Baranın iddiaları tamamen asılsızdı. Daha sonra saflardan kaçan bu unsur, Dr. Cihan arkadaşın o dağ koşullarında yapığı tedaviyle hayatta kaldı ve hala hayattadır. Dr. Cihan arkadaşın müdahalesi, tedavisi olmasaydı, bu denli ağır bir yarayla Sarı Baran unsurunun, o zaman ki dağ koşullarında hayatta kalması imkansızdı! Önderliğin "örgüt benim denetimimden çıktı" dediği bu çeteci süreçte, Kör Cemal, Parmaksız Zeki, Sarı Baran gibi unusurların çeteci uygulamalarına, açıktan tavır alan Dr. Cihan arkadaş, bu unsurların önünde engeldi. Dr. Cihan arkadaşın katlinin gerçek nedeni buydu.

İHANETE RAMAK KALA

1987 yılının kış sonu, bahar başında Hakurkede katıldığım gerillada, yaz sonuna kadar yaşadıklarım bende büyük bir düş kırıklığı yaratmıştı. Benim Halepte ve Akademide tanıdığım PKK ve PKK'liler ile buradaki yönetimle Kör Cemal, Sarı Baran, Parmaksız Zeki, Cemşit ve Sarı Hüseyin gibiler birbirlerine ak ile kara kadar zıttı!

Gerillada ilk kurşunumu, korucu denilen halktan insanlara sıkmıştım… O zaman bu durumu zihnimde çözememiştim. Parti adına halka karşı yapılan ağır uygulamalar, beni rahatsız etmekten öte, derinden sarsmıştı… Dr. Cihan arkadaşın infazını hiç anlayamamıştım… Böyle bir arkadaşın o koşullarda yalnızca doktor olarak varlığı bile bizim için hayati derecede önemliydi! Böyle bir arkadaşın, böylesine sudan bahanelerle katledilmesi beni derinden etkilemişti… Bütün bunları tamamen saf, apolitik duygularla bağlandığım ortak amacımızla bağdaştıramadığım gibi, ne yapmam gerektiğini de hiç bilmiyordum.

Buna bir de dağ ve gerilla yaşamının başlangıçta ki kaçınılmaz zorlukları eklenince, kendi içimde sorunlar yaşamaya başladım… Sorunlarımı kimseye açamıyordum. Halepteki, Akademideki PKK'nin yoldaşlık ruhu, ortamı Kör Cemalin Hakurkesinde yoktu. Giderek derinleşip artan oranda, içten içe düşünüp

kurguluyordum. Sonunda kaçma fikrine ulaştım, bu ortamdan kaçmak uzaklaşmak isteği içimde olgunlaşıp bilincime çıktığında, kaçmama iki şey engel oldu: birincisi Akademide Önderliğe verdiğim söz, ikinciside aileme böyle bir durumu izah edemeyeceğim gerçeğiydi! Yakın çevrem bana gerillaya katılmamamı telkin etmişti. Onların "biz demiştik havalarına" katlanamazdım… Bunun yerine Kör Cemal dönemine katlandım...

MAZLUM-VAHAP ÇOLAK ARKADAŞIN ŞAHADETİ

Yönetim kuzeyde, Çırana köyünden iki ajanın cezalandırılması kararını aldı. Bu karar üzerine yapılan genel değerlendirme ve tartışmada Kör Cemal Mazlum arkadaşa ağır bir üslupla yönelerek, onu korkaklıkla itham etti. Kör Cemalin yapı önünde bu ağır ithamına çok içerleyen Mazlum arkadaş kendi kabuğuna çekildi, içine kapandı.

Mazlum arakadaşında yeraldığı grubumuzla, Girana köyündeki ajanları cezalandırma eylemine gittik. Giranada düşman karakolu da vardı. Mazlum arkadaş bu eylemde intihar vari olarak, en öne atıldı. Düşmanın üzerine açıktan yürüyen Mazlum arkadaş, Gıranada vurularak şehit düştü.

KÖR CEMAL'E SINIRLAMA

1987 yaz sonu, güz başında yapılan Hakurke toplantısında, Kör Cemal'in yetkileri sınırlandırıldı. Toplantıdan sonra Sarı Baran komutasında Hakurkeden kuzeye, Geliye geçtik. Hakurke toplantısında alınan kararlar doğrultusunda burada yönetim yeniden

belirlendi. Yapılan düzenlemelere göre Sarı Baran Koordine oldu; Kör Cemal askeri sorumlu oldu, Harun (Şehmus) arkadaş yönetimde yer aldı.

Selim pir, İsmail, Hanım, Hasan çavuş, oğlu Azad, Seyfettin, Siyabend (Uludere), Celal (gözlük), Yaşar, Fuat tan oluşan, bir takımlık güçtük. Halk içindeki bazı ajanları cezalandırmaya dönük birkaç eylem dışında eylem olmadı. Adeta manen zehirlemiştik… Ortam çok ağır ve gergindi…

1988'de Kör Cemal tutuklanarak soruşturmaya alındı, sonrada infaz edildi.

Aynı yıl Saddam guçlerinin saldırısıyla Başur halkı ve KDP-YNK peşmergeleri kuzeye geçti.

URMİYE'DE

1988 güzünde düzenlemem Urmiyeye oldu. Burada Ferhat (Osman) sorumluydu. Urmiyede Muş-Malazğirt-Warto, Erzurum-Tekman, Ağrı merkez ve Wan-Erciş'i kapsayan bir alanda, Orta Eyalet oluşumuna gidildi.Urmiyedeki egitim devemizin sonunda düzenlemelerimiz, gerillanın henüz girmediği bu yeni eyaletin açılması için, keşif ve istihbarat grubu olarak buraya yapıldı.

Haydar (Engin Karaaslan) arkadaş komutasında bir grup Wartoya gidecekti. Bizim üçüncü bölge keşif ve istihbarat grubumuzun sorumlusu Sait (Ekrem Kayalar-Iğdır) arkadaştı. Ben ve Ekrem arkadaş yardımcısıydık. Grubumuzda araziyi tanıyan Hınıslı Alişer (Suidi Arabistandan katılmıştı) ile Necip (Patnos) arkadaşlar kuryeydiler. Ekrem ile Botan (Serhat) arkadaşlarda bizimle gelerek oradan Desim'e geçeceklerdi.

Doğu Kürdistanın Dembat hattından sınırı geçerek Agrı dağına çıktık. Sultan Murat hattından Tendürek dağlarına geçtik. Tendüreklerden Aladağ’a buradan Kılıçgedik dağına, oradan Sinek dağına; Geli Birazana hattından, Karayazının güneyini dolaşarak Hamur tepeye geçtik. Hamurtepeden, Çevlik dağına geçtik. Geçtiğimiz bütün bu hatlar boyunca araziyi keşfettik, pek çok yurtsever ilişki kurduk; zirvesine konumlandığımız Çevlik dağında güneşin, bir başka yerde benzeri olmayan doğuşunu izledik. Bu eşsiz doğa olayını fotoğraf makinamızla kaydettik.

Çevlik dağında, şafakla birlikte güneş simsiyah doğuyordu. Şafakta simsiyah doğan güneş, titreşimlerle yükselerek bronzlaşıyor; sonra çevresinde yeşil bir hare oluşuyor, ardından yeşil hare içinde, parlak sarı bir renge bürünüyordu. Şafakta simsiyah doğan güneş, titreşimlerle yükselirken, yeşil hareli parlak sarı renklerinden turuncu renge bürünüyor, sonunda kızıl bir ateş topuna dönüşüyordu.

Güneşin bu doğuş gösterisini, dağın zirvesinde uygun noktalarda poz vererek, fotoğraf makinamızla kaydettik. Çektiğimiz fotoğrafların (filmin) kimde kalacağı konusunda, Dersime geçecek ve Çevlikte kalacak arkadaşlarla aramızda ısrarlı tartışmalar oldu. Film sonunda Dersime gidecek olan arkadaşlarda kaldı. Güneşin benzersiz doğuşu önünde verdiğimiz pozlardan oluşan o güzel fotoğraflarımız, iki yıl sonra Muşta polis işkencesinde, delil olarak önüme kondu. Polis bütün pozları önüme sererek:

“Bu sensin! Ötekiler kim ve neredeler? “ diyordu.

Yıllar sonra durumu öğrendim. Dersim grubumuz bizden ayrıldıktan sonra, yolda düşmanın nokta

baskınına uğranmış. Çantalarını alamadan, kendilerini zor kurtarmışlar, filmler düşmanın eline geçmiş.

Alişerin Çevlik dağı eteğinde, Hınısa bağlı köylerine indik. Orman bekçisi olan amcasına konuk olduk. Alana giren ilk gerilla grubu olarak her konuda bilgi aldık.

Araziyi keşfederek Malazgirt'e kadar pek çok köye girdik, bilgi istihbarat topladık. Gece köyler de kalmadık araziye çıktık. Propaganda yaptık, kurduğumuz ilişkilere, ihtiyaçlara ve konumlarına uygun görevler verdik. Bir köye girip ilişki kurup-propoğandamızı yaptıktan sonra, aralıksız sekiz saat yürüyerek bir başka köye gidiyorduk.

Malazgirtin bir köyünde yurtsever ev sahibi, köyde devletten kaçan birinin olduğunu, onu görürsek iyi olacağını, zaten onunda bizi aradığını söyledi. Bu köyden Harun (seri mezin) ile bu şekilde tanıştık. Harunu burada gerillaya kattık. Melle Abdurahman Dürrenin oğlu olan Harun, 2001 de Xınerede saflardan kaçarken vuruldu.

Faaliyetlerde temel yurtseverlerimize dayanacaktık fakat alanın ovalık arazi yapısından dolayı merkezde ve çevresindeki kırsalda uygun yerlere gizli sığınaklar yapmamız gerekiyordu. Esas üslenmemiz bu sığınaklar olacaktı. Malazgirt'in merkezinde, çevresinde ve kırsalında sığınaklarımızı yaptık. Sığınaklarımız da gerektiğinde günlerce kalacak kadar yeterli su ve hazır yiyecek depoladık. Malazgirtte ilk bir aylık çalışmamızın sonucunda, temel yurtseverlere dayanma ve sığınak sistemimizi örgütlemenin yanı sıra 13 yeni savaşçı çıkardık, onları Beşar arkadaş ile Doğu Kürdistan'a aktardık. Bir ay içinde sağladığımız bu sonuç bize büyük moral verdi. PKK dördüncü kongre süreciydi. Orta

eyaleti temsilen kongreye katılmaları için Haydar (Engin Karaaslan) ile Beşar arkadaşları delege seçtik.

Aralarında eyaletin kongre delegelerinin de bulunduğu Dersim grubunu Karşılayıp, Doğu Kürdistan'a aktarmamız gerekiyordu. Randevu noktasında grubu aldık. Grupta Dersim eyalet yönetimi Serhat (Hıdır) ile Aysel unsurları da vardı. İkisi de eyaletteki tasfiyeci, yoz yaşam pratiklerinden dolayı, önderliğin talimatıyla tutuklu olarak, önderlik sahasına götürülüyordu. Grubu sınıra kadar götürüp orada doğudan gelen kuryelerimize ulaştırdık.

MEMO İLE SABRİ

Memo ile Sabri arkadaşlar, Malazğirte gerilla yürüşüyle bir günlük mesafede olan Büyük Çavhun köyüne, bir ajanı cezalandırmak için gitmişlerdi. Orada hedefe ulaşamamışlar.

Kış üslenmesi sürecindeydik. İlişkileri güçlendirmek amacıyla oradan Turuhan köyüne geçmişler. Turuhanlı milislerimizden, karayazıdaki cephaneliğimizin düşmanın eline geçtiğini öğrenmişler. Bu bilği üzerine Karayazıya geçmişler. Karayazıda cephaneliğimizin bulunduğu köye gitmişler. Orada köy muhtarının evindeyken, muhtar tarafından düşmana ihbar edilmişler.

Bulundukları evi saran düşmanla üç saatlik bir çatışma sonunda Memo ile Sabri arkadaşlar şehit düşmüşler.

Memo ile sabri arkadaşların şahadetleri bölge halkını sarstı.

Memo şehit düştüğünde 25 yaşındaydı. Suudi Arbistanda işçiyken arakdaşlarla tanışmış, orada bir süre faaliyet yürüttükten sonra, 1989 yılında ülkeye gelerek, gerillaya katılmıştı. Gerillada ilk pratiği Doğubeyazıt çatışmasıydı.

Memo, Çevlik- Solxanlıydı. Memonun yüreği insan ve yurt sevgisiyle doluydu. Öylesine iyicildiki:

İnsanları sevmek, onlara hizmet etmek ve sahip olduğu herşeyini insanlarla paylaşmak, onun için bir yaşam tarzı, mutluluk kaynağıydı. Doğuştan, dogal Apocu-PKK'li olan Memo Önderliği ve patiyi, şaşırtıcı bir hızla dolanbaçsız, sade ve çok pratik olarak anlar ve uyğulardı. Memo Dımılı doğası gereği Apocuydu... Orta boylu, sırım gibi zayıf fiziği çok güçlüydü. Yorulmak nedir bilmez, atomkarınca gibi calışırdı. Kendi görevinin yanı sıra arkadaşların her türlü yükünü, acılarını ve sevinçlerini paylaşırdı. Çok sakacıydı.

Sabri arkadaşı arkadaşlar, 1988 yılında Wan kırsalında çobanlık yaparken, zorunlu askerlik yasasıyla gerillaya katmışlardı. Henüz 16 yaşındaydı. Yakışıklı olmaktan öte, erkek güzeliydi. Duyarlı ve savaşçı bir ruhu vardı. Okuryazar değildi. Son derece terbiyeli, ölçülü ve çok duyğusaldı. Zoruna giden bir durum karşısında oturur ağlardı.

Sabri arkadaşın kişiliğinde, niyetinde en küçük bir kir, leke yoktu. Sınıflı yaşama hiç bulaşmamıştı. Pırıl pırıl tertemiz bir Kürt kişiliğiydi.

İŞBİRLİKÇİ ESAT

Alana girdiğimizde .... Köyü'nden Esat Kayalar'ın devlet işbirlikçisi-ajan olduğu, halk tarafından

bize bildirildi. Araştırdık, doğruydu. Esat devletle çok yönlü işbirliği içindeydi; ona ajanlık yapıyordu.

Esat, biz alana girmeden önce, halk içinde gündelik yaşam ve çıkar ilişkilerinde devleti arkasına alarak herkese çok çektirmiş. Alanda askeri ve mülki erkanla içli dışlıydı. Bu temelde halka zarar vermişti. Canı yanan halk bizden açıkça Esatın infazını istiyordu.

Durumu değerlendirdik. Halkın Esat'tan şikayetleri fazlasıyla doğru ve yerindeydi. Fakat ortada, doğrudan siyasi bir durum yoktu. Çıkar çelişkilerinde halka zar ağlatan Esat, bize karşı somut herhanği bir karşı faaliyet içinde değildi.

Bu durumu belirleyince Esata daha uygun ve farklı bir yaklaşım göstermeye karar verdik. Alanda ki askeri ve mülki erkanla içli dışlı olan Esatı denetim altına almak gerekiyordu. Bu yolda, Esatın gündelik yaşamda ve çıkar ilişkilerinde devleti arkasına alarak halka karşı haksız rekabet yapmasını, bu temelde zarar vermesini de önleyebilirdik.

Bu perspektif ve karar doğrultusunda, Esatın evine konuk olduk. Kapıyı açıpta karsısında bizi görünce, Esatın benzi attı, renği soldu…. Eli ayağı bibirine dolaştı… Biz kendisine: "merhaba, misafir kabul ediyormusunuz?" deyince, biraz toparlanan Esat, bizi içeri buyur etti.

İçeride Esat ile oturduk, gittikçe derinleşip-koyulaşan bir sohbete girdik. Bu sohbetin sonunda Esata:

-Esat, senin devletle çıkar ilişkisi içinde halkın canını yaktığını; askeri ve mülki erkan ile düşüp kalktığını; albayları, binbaşıları bile takmayıp mesmeleye almadığını biliyoruz. Fakat senin bize karşı doğrudan bir karşı faaliyet içinde olmadığınıda biliyoruz.

Bizimle ilgili bilgiler ve bizim başımız devlet nezdinde epeyce pahalıdır. Düşündük ki, Esat yanılıpta buna tamah ederse, bu onun için iyi olmaz… Seni bu noktada ve zamanında uyararak üzerimize düşeni yapalım dedik. Sırtını devlete dayayıp aşirete, aileye, kişiye her türlü kötülüğü yapmışsın… Hala da yapıyorsun… Biz aşiret ve aile degiliz Esat! Bu konuda yanılmayasın! İş işten geçtikten sonra “ bilmiyordum” demeyesin….

Şimdi sen bize karşı devlete calışsan, ajanlık yapıp bilği versen, bizi şurada yakalayıp devlete teslim etsen, devlet nezdinde itibarın artar. Bol para ve takdir kazanırsın. Fakat bütün bunlar insana hayır getirmez!

Biz gideriz, başka bir grup arkadaş gelir, onlarıda ele verip yakaltsan, başka bir grup gelir! Biz, aşiret, aile değil, örgütüz, Partiyiz Esat. Bizimle başedemezsin! Ayağını denk al! Ayrıca bu halkıda artık istediğin gibi ezemezsin. Gerçekten hakkın varsa onu ısrarla ara! Gücünün yetmediği yerde kime karşı olursa olsun senin yanındayız. Fakat kimseye haksızlıkta etme!

Bize bir hizmetin olursa memnun olunuz. Sende Kürtsün. Bu dava seninde davan. Fakat seni bu konuda zorlamıyoruz,” dedik.

Esat bu sohbetin sonunda şaskın ama hoşnuttu… Bizi anlamıştı. Rahatlamış bir halde bizi uğurladı. Bundan sonra ki süreçtede anladığım kadarıyla Esat bize karşı çalışmadı. Düşmanın kendisinden bize karşı istibarat istediği kesindi. Esat fazla sıkıştığında düşmana, bazı kırık – kırpık, yalan-yanlış bilgiler vermiş olmalıydı… Buda onun konumunda biri için zorunluydu… Bunlardan bize bir zarar gelmezdi, gelmedide.

Fakat Esat bizim için zaman zaman, hiçte azımsanmayacak hizmetlerde bulundu. Bölgeden

geçtikçe Esada uğradığımızda, bizi son derece iyi karşılıyor, kendince ağırlıyordu. Sohbetlerimizde, doğal olarak onun pek içli-dışlı olduğu düşmanın durumu da yer alıyordu… Esat bu sohbetlerimiz de hiç ketum olmadığı gibi, oldukca cömert davranıyordu… Bizim için çok önemli bilgiler veriyor, bazı önerilerde bulunuyordu. Alanda iki defa çok kötü sıkıştığımız, düşmanın büyük operasyonlarında, doğruca Esatın evine gittik. İkisindede bizi hiç tereddütsüz kabul eden Esat, kendi arabasıyla operasyonun içinden çıkarıp güvenli noktalara ulaştırdı. Esat ve arabasını bölgede tanınmayan subay ve asker yoktu. Esadın arabasıyla bize karşı düzenlenmiş oparasyonların içinden geçerken askerler ve subaylar “ dost” Esada güven içinde “ geç” diyorlardı. Düşmanımızın “dostu” bizimde dostumuzdur…

TEK AİLE

……. Köyü’nde bir ailenin aşireti, çevresi yoktu. Çok yoksuldu. Bu “ tek” aileye gittik. Çok memnun oldular. Özlü bir yurtseverlik duyğularıyla karşıladılar bizi. Ne yapacaklarını şaşırdılar. Karı-koca ve cocukları bizi baştacı ettiler. Aileye : “ evlerinde bir gizli sığınak yapmak istediğimizi” söyledim. Hiç ikiletmediler; hemen kabul ettiler. Kendilerine verilen büyük bir değerin ifadesi olarak sevinçle karşıladılar. Bizde gizli sığınamızı yaptık.

Gizli sığınağımızı her bakımdan sağlama almak için ev sahibi üzerine köyde:”gereksiz, yaramaz biri” olduğuna dair “ azıcık” propaganda yaptık…

Bizim bu propagandamız üzerine köyde ve çevrede, bu tek aileye karşı çok yoğun bir tepki oluştu…

Zaten arkasız, tek olan aile, tümden tecrit oldu. Ev sahibine karşı, köyde sataşmalar ve ağır üslupsuzluklarla yönelimler yaşandı… Ailenin cocukları, köy çocukları arasına katılamaz oldular.

Bu arada biz, bölgede operasyonlarda ve beklenmedik durumlarda sıkıştığımızda doğruca bu tek aileye gidiyor, oradaki sığınağımızı değerlendiriyorduk. Bölgede en güvenli yer orasıydı.

Ev sahibi bir yerde artık dayanamadı:

-Heval, siz geldiğinizden beri, köyde ve çevrede herkes bize bir acayip davranır oldu… Bir eksiğimiz, kusururumuz mu var? diye sordu. Bende:

“Sığınağın güvenliğ için, halk arasında sınırlıda olsa aleyhinde, bazı ifadelerimiz olduğunu” söyledim. Bunu bilinçli yaptığımızı belirterek:

-Mücadele için, sende bunlara tahammül etmelisin, dedim. Anlayışla başını salladı.

Fakat köyde halk, aileye evini kapatmaya başladı. Gençler, üslupsuz ifade ve yaklaşımlarını artırdı. Ev sahibinin, ailenin psikolojisi bozuldu. Öyle bir hale geldiler ki, düşman sığnağımızı evinde bulup, hepsini en ağır işkencelere tabi tutsaydı, aile üzerinde bu kadar etkili olamazdı.

Bu durumu görünce, ev sahibi ve aile için, köy halkı arasında:

“Onlarda artık fena değil, yurtseverdirler…” Yollu olumlu propağanda yaptık.

Fakat, ilk söylediklerimizi dikkate alan halk, son söylediklerimizi fazla dikkate almadı… Çok değerli bu “ tek aile” ye bir defa “ çamur” atmştık; silmek için uğraştıkça, iyice sıvanıyordu… Kaş yapalım derken göz çıkarmak bu olsa gerekti.

Baktık olacak gibi değil. Ne yapalım. Bir gün kalktık gündüz, köye indik. Bütün halkın gözü önünde giderek “ tek” aileye konuk olduk. Köyün önde gelenlerini oraya çağırdık. Genel sohbetin içinde, konuyu açarak durumu izah ettik, özelleştirimizi verdik:

Bundan sonra, köy halkının “ tek” aileye baskısı eskisi gibi olmadı. Fakat sınırlıda olsa sorun zaman zaman tekrar etti. Bu kadarınada “ tek” aile mücadele için katlandı.

KARLOS

Partiyle buluşmadan önce, yankesicilik yapan bir Karlosumuz vardı. Artık atmışına merdiven dayamış olan Karlos, partiyle tanıştıktan sonra tövbekar olmuş, o işleri bırakmıştı.

Aramızda söz konusu olduğunda, o durumları:

“Ne sihirdir, ne keramet! El çabukluğu marifet!” diyerek açıklar, arkadaşların isteği üzerine, fakat bu defa aydınlatma amaçlı olarak, eski “sanatından” uyğulamalı örnekler sunardı. Bir deste parayı alırdı. Hepimizin pür dikkat bakışları arasında sayarken, destenin içinden, kendi deyimiyle, “ kısmetini-nasibini…” alırdı. Karlosun deste içinden parayı nasıl aldığını bir türlü göremezdik.

Karlos o meslekte kazandığı “ eyyamcılığıyla” bizde müthiş bir ajitatör olmuştu. Köylerde halka yaptıgımız propaganda toplantılarının giriş, açılış konuşmasını Karlosa bırakırdım. Karlos eski günlerinde “

bul karayı, al parayı" tablasının-sandığının başında edindiği ajitasyon yetisiyle, halkı etkileyip ısıtarak, propaganda konuşmalarıma hazırlardı.

Karlosu en fazla 15 dakika konuştururdum. Sonra sözü ben alır, onun ajite ettiği dinleyici topluluğumuza propağandaya girişirdim. Konuşmada 15 dakikayı aştığında ideolojik-siyasi düzeyi çok yetersiz olan Karlos sözü dağıtır ve bir daha toparlayamazdı.

55-60 yaşlarında olan Karlosun, üzerindeki gür kaşları, çukurunun üzerine saçaklanmış olan gözleri şahin bakışlıydı. Sömürgeciliğin inkar-imha-asimilasyon basıncıyla sürüklendiği o meslekte şahinleşemeyen karlos tilkileşmişti…

Başkan Apo ve PKK ile ellisinden sonra şahinleşen Karlos, atmışında düşmanla girdiği bir çatışmada Serhatta şehit düştü.

SIDDIK GÜMÜŞTAŞ

Malazğirtin kartavin dağı eteklerinde kurulu merkez köylerinden Hasunalı Sıddık gümüştaşın konuğu olduk. Eski Kürt solundan Ala Rızgarinin bölgedeki aktif çalışanı olduğunu bildiğimiz Sıddık bizi, sanki yıllardır özlemle beklediği yakınları gibi karşıladı. Kırk yaşlarında, orta boylu, tıknaz, esmer, kıvırcık saçlı Sıddıkın duruşundan hesapsız bir dava adamı olduğu belliydi.

Kanikörkeden bir öğretmen götürmüştü bizi Hasanuya. Ala Rızgariyle olan pratiğinden inanç kırılmasına uğrayan Sıddık, konu açıldığında:

"Çok çalışıp uğraştık… Ben o Hatice Yaşarı, sadece Malazğirtin değil Muşun, Ağrının bütün köylerini tek tek dolaştırdım. Gecemizi gündüzümüze katarak çalıştık. Darbeyle birlikte bize hiç bir şey demeden çekip

gittiler! Hani neredeler şimdi? Madem önümüzde yürüyecek kadar gücünüz, kendinize güveniniz yoktu, bizi bu işlerin içine neden cektiniz?” demişti.

O gece ki uzun görüşmemizin sonunda Sıddıkla birlikte çalışmak üzere anlaştık. Sıddık bize:

“Eğer önden yürüyecekseniz, peşinizden gelirim, amaç için her yola baş koyarım!” dediğinde, bizde ona:

“Burada seninleyiz! Her zaman ve her koşulda birlikte olacağız! “ dedik.

Ala rızgariyle, Hatice Yaşarın peşinde uğradığı inanç kırılmasını, Başkan Aponun önderliğinde aşan Sıddık Gümüştaş bu davaya her şeyini, oğlunu ve kendi canını verdi!

Oğlu Mazlum arkadaş, Dersimde gerillada, düşmana karşı fedai eylemi yaparak şehit düştü.

ZİKREŞE KÖYÜ’NDE DÜŞMANLA İÇİÇE

Faaliyet planlamamız çerçevesinde Zikreşe köyündeki milisimiz Maşallah’ın evine gittik. Sabaha karşı saat üç sularında maşallahın evine girdik, biz içeri de nöbetçi düzenlememizi yaparken, Maşallahın anası telaş ve kaygı içinde gelerek:

-Askeri Rumi evi sardı! dedi.

Daha sonra öğrendik, düşman etkili faaliyet yürüten milisimiz Maşallahı yakalamak için, biz gelmeden önce evin çevresine pusu kurmuştu… Maşallah evde yoktu, ona kurulan pusuya biz düşmüştük. Durum kritikti, Maşallahın anasından düşmanın ev çevresindeki konumuna ve sayısına ilişin bilgi edinmeye çalıştım. Sayıları fazla değildi, kendilerine göre hukuki bir yaklaşım içinde evi aramak

istiyorlardı. Maşallahın anasına “muhtar gelmeden eve giremeyeceklerini söyle onlara” dedim. Maşallahın anası dediğimi yaptı, düşman muhtarı getirdi. Evin içi karanlıktı, fakat artık şafağın sökmekte olduğu dışarısı alacakaranlıktı. Bulunduğumuz odanın penceresinden, evin çevresinde dolaşan askerleri görebiliyordum.

Malazgirt yönetimi olarak ben, Seyit Rıza, Sabri, Sipan ve Azad odadaydık. Aramada evin içinde karşılaştığımız anda çatışacaktık, başka şansımız yoktu. Arkadaşlarla da bu temelde konuşup anlaştık. Muhtar, subay ve bir asker arama için içeri girdiler. Bulunduğumuz odanın kapısını açık tuttum, kenardan onları izledim en son bizim bulunduğumuz odaya geldiler. Askerler silahlarını açık kapıya doğrultarak odanın önünde durdular. Subayın gelmesini bekledim, subay gelmedi, askerlere odayı aramasını söyledi. O anda silahımı ateşledim, çatışma başladı. Bir asker vurulup düştü. Yanımdaki Seyit Rıza ile Sipana saldırı talimatı verdim, öbür iki arkadaş silahsızdılar. Seyit Rıza ile Sipan silahlarının tutukluk yaptığını, çalışmadığını söylediler… Belli ki psikolojileri iyi değildi; silahları değil sinirleri tutukluk yapıyordu... İlk deneyimlerde böyle şeyler olurdu. Ben hemen dışarıya çıkıp yan odaya yöneldim. Odayı tarayarak içeri girdiğimde, subay ile muhtarın, can havliyle yüklendikleri oda penceresini kasasıyla söküp dışarı kaçtıklarını gördüm. Köy evinin kerpiç duvarındaki iğreti ahşap pencereyi, kasasından omuzlayıp sökerek dışarı kaçan subay ile muhtar duvarın dibinde yere kapaklandıklarında, dışarıdaki askerler duvardaki pencere boşluğundan içeriyi taradılar.

Hemen içeriye döndüm. Fakat o zamana kadar evi koşarak dolanıp giriş kapısını tutan subay, kendini

duvarın arakasına vererek salonu taramaya aldı. Tekrar taranmış odaya girdim, bekledim. Subay taramaya aldığı silahının tetiğinden elini kaldırmadan, bütün mermisini salona boşalttı. Duvardan seken mermilerden biri karnıma saplandı. En sonunda, metal tetiğin mermisi tükenen şarjör girişinde boşa düşen “cılk” sesini duydum. Bu ses üzerine, taranan salonda kerpiç duvarlara saplanan mermilerin çıkardığı tozdan yararlanarak, salonda subayın çaprazındaki köşeye koştum. Oradan subaya baktım, kapı girişindeki duvarda tam siper kendisini koruyarak, şarjörünü değiştiriyordu. Şarjörünü değiştiren subay yeniden salonu taramaya başladı. Şarjör değiştirirken benim çaprazındaki köşeye geçtiğimi görmemişti. Artık boş olan salonun içine genel ve seri tarama yapıyordu. Bulunduğum yerden bende subayı tarayabilirdim, fakat ilk taramada onu vuramazsam taramayla yerimi tespit edecek olan subay beni kesin vururdu, bulunduğum yerde açık hedeftim.

Bombamı çekip, subayın ayaklarının altına doğru fırlattım. Subay ayaklarının altında yuvarlanan bombayı görünce hoplayıp, zıplayarak koridora kaçtı. Bekledim, beş saniyeden fazla zaman geçtiği halde bomba patlamadı. Artık gün doğmuş, ortalık ışımış koridor aydınlanmıştı. Bombanın düştüğü yere eğilerek baktım, orada koridordaydı patlamıyordu. Hemen solandan çıkıp arka odalara geçtim pencereden dışarıyı keşfettim. Üç asker ev sahibi ihtiyar ananın başında duruyorlardı, subay bahçe duvarını siper almıştı. Subay siper aldığı duvarın arkasından üç askere, içeriye girmelerini emretti, askerler bu emre uymadılar. Subay emrini tekrarladı, askerler onu tınmadılar… Benim şervanlardan, subayında askerlerden yana hiç bahtımız

yoktu… Bu duruma fena halde öfkelenen subay siperinden yarı doğrularak askerlere küfür etmeye başladı. Duvarın üstünde göğsüne kadar açığa çıkan subayı taradım, subay düştü. Askerlere kıymak istemedim. Yan tarafta ananın başındaki üç asker, anayı bırakıp kaçtılar. Karşıdaki bir eve girerek kapıyı kapattılar. Evden çıkıp subayın üzerine gittim, ölmüştü. Silahını kaldırmak istedim, silah kancalı zincirle belindeki palaskaya takılıydı. Ben subayın raxtını çıkarıp silahını kaldırmaya çalışırken ev sahibi ana geldi, bana:

-Akılsız oğul! Etraf asker dolu, sen burada silahla uğraşıyorsun! Diyerek, beni uyardı.

Bir elinin kınalı avucunu açmış, elini tarta tarta bana bunları söyleyince, ben toparlandım. Ana doğru söylüyordu, silahla uğraşmayı bıraktım evin çevresine yöneldim, Birkaç asker bahçe duvarının arkasında siperlenmişti. Onları taradım, onlarda kaçtı. Köy bir sırtta kuruluydu, sırta çıkarak evin damına baktım, kimse yoktu.

Sırtta bir noktaya uzanıp çevreyi keşfederken, Maşallahın bacısı geldi telaş içinde bana:

-Heval Çiya askerler geliyor! dedi.

Eliyle köyün altında uzanan vadiyi gösteriyordu. Aşağıdan kalabalık bir birlik tek kol halinde köye doğru geliyordu. Bunlar düşmanın takviye gücüydü. Sırttan biraz aşağı indim, vadiye tam hâkim bir noktadan, takviye gelen askerleri taradım. Taramayla birlikte çil yavrusu gibi araziye dağıldılar. Hemen eve döndüm, kapıda beni karşılayan ana öfkeyle:

-Sende hiç akıl kalmadı mı? Arkadaşların gitti, sen daha burada ne arıyorsun? Git, oğul git! dedi.

Ana kendisi için değil benim için kaygılanıyordu.

Düşmanla ilk karşılaşmalarında sinirleri tutukluk yapan arkadaşlar, çatışmaya katılmadıkları gibi bir de beni bırakıp çekilmişlerdi. Üstelik komuta da bendeydi. Ana, arkadaşların çekildiği yönü gösterdi, onların peşinden giderken köyün içinde iki atlıya rastladım, atlıları durdurarak onlara:

-Silahlarınız yok mu? dedim. Atlılar şaşkınlık içinde:

-Neden? diye sordular, bende:

-Köyde askerler var, hepsini yakalayıp tutuklarız! dedim.

Dışarıdan bir yerden gelip köye yeni girmiş olan atlılar, bana "deli midir nedir" gibilerinden bakarak atlarını sürüp gittiler. Bende bir saat mesafedeki Tarhan köyüne yöneldim, orada milisimiz Kerem vardı. Çalışkan, koparıcı biriydi. Kerem beni görünce durumu anlayarak:

-Çatışma mı oldu? diye sordu, ben onayladım.

Keremdenbeni Malazgirt, Karayazı ilçe sınırına götürmesiniistedim. Düşman operasyonları resmiyette bu sınırlarla belirleniyor; operasyonlarda bu nokta boş kalıyordu. Kerem evinden uzun bir palto aldı:

-Bunu omuzuna at, dedi.

Paltoyu, kamüfle için omuzuma attım, yola koyulduk. Karayazı sınırına gelince raxtımı şütüğümü açım, yarama baktım. Kurşun karnıma saplanıp orada kalmıştı. Delinen karnım hala kanıyordu fakat ciddi değildi. Subay salonu tararken seken kurşunlardan biride cebimdeki radyoyu parçalamıştı. Milislerimizi çağırdık, köyün içinde bir sığınak yapmalarını istedik. Doktora giden Kerem pansuman için sağlık malzemeleriyle döndü. Yaramın pansumanından sonra,

bir evde toplanan köy halkına bir toplantı yaptık, bana durumu sordular, bende:

-Durumumuz, sizlerin durumuna bağlı… Sizler iyi olursanız bizde iyi oluruz, dedim.

Halka, Zikraşa çatışmamızı anlattım. Toplantının ardından sohbete geçtik. Gece geç saatlerde bir milisimiz gelerek beni köyün içinde hazırladıkları sığınağa götürdü. Sığınakta haşlanmış tavuk ve su vardı karnımı doyurdum.

Ertesi gün milisler, arkadaşları sığınağa getirdiler. Arkadaşlarla, buluşmanın sevinciyle sarmaş dolaş olduk. Hepsinin sağlığı yerindeydi. Arkadaşlarla buluşunca Hınıs'ın güneyine, Hamur tepe dağına geçtik burada durumu değerlendirdik. Zikraşalı milisimiz Maşallah, olanlardan sonra bir daha evine gidemezdi. Maşallahı metrepol faaliyetlerine çıkardık. Maşallahın ailesine yönelen düşman, onlara eziyet ve işkence yaptı.

Maşallahın anası daha sonra bana yolladığı haberde: "Onun gözlerinden öperim! Kendine iyi baksın, daha akıllı olsun!" diyerek, güç ve destek verdi.

Yaptığımız planlama ve düzenlemeye göre: 1990-91 kışında Sinan ve Seyit Rıza, Çevlik dağı eteklerinde üslenecekler, kış boyu Wartoya yönelik faaliyet yürüteceklerdi. Ben, bir grup arkadaşla esasta Malazgirt çevresinde üslenerek kış boyu, başta Malazgirt merkezi olmak üzere, Karayazı, Patnos, Agrı merkez ve Muş köylerine yönelik çalışacaktık. 1990-91 kışını böyle karşıladık

MAZLUM İLE YAVUZ

Serhat Eyaletinde Mahir arkadaşın komutasında ki grubumuzdan, Malazgirtli Mazlum kaçtı. Kaçtıktan sonra hiç bir şey olmamış gibi, evinde oturan Mazlumu

ziyarete gittik. Mazlum gerillaya yeniden katılmak istediğini söyledi, bizde ona bir şans verdik. Mazlumun kardeşi Yavuzda gerillaya katılmak için başvurdu. Onu da aldık, ikisini de Haydar (Engin Karaaslan) arkadaşa teslim ettik. Mazlum ikinci defa kaçtı fakat partiye zarar vermedi, Avrupaya çıktı. Mazlumdan sonra kardeşi Yavuzda kaçtı. Yavuz kaçtıktan sonra kontra oldu, polis sorgusunda bana işkence yaptı.

MAMO BİZ TERORİSTİZ

Alanda keşif çalışmalarımızı sürdürdük. Alijorodan Erzurum Karayazıya doğru gece boyu yürüdük. Asfalt yolda bir köprünün yakınındaki bir köyün yanına geldiğimizde tan yeri ağarmaya başladı. Bulunduğumuz yerde konumlanmaya uygun bir nokta keşifi yaptık. Keşif sonunda, birbirine yakın üç köy ile bir karakolun ortasında uzanan bir vadinin içinde olduğumuzu anladık. Atan şafakla birlikte çevrede hareket edemezdik. Olduğumuz yerde, vadinin içinde kaldık. Vadinin içinden geçen derenin kıyıları, kesilmiş bedenlerinden yeniden fışkırmış söğüt şıvgınlarıyla kaplıydı. Hemen önümüzde bir köy ve karakola giden yolun geçtiği bir köprü vardı. Yeni boy atmış söğüt şıvgınlarının arasına yerleştik. Kısa bir süre sonra doğan güneşle birlikte, önümüzdeki köy ile aramızda uzanan otla örtülü alana, önce birkaç kadın ve çocuk geldi. Onların ardından da köyden sökün eden insanlar, peş peşe gelerek otluk alanda birikti. Kırk-elli kişi kadar vardılar ve hepsi ot biçmeye başladılar.

Yeni boy atmış söğüt şıvgınlarının arasında dört arkadaş, bize doğru otları biçerek ilerleyen topluluğu

izlemeye başladık. Öğleye doğru bize bir hayli yaklaşan topluluğun içinden, yaşlı bir erkek topluluktan ayrılarak bize doğru geldi, tam bizim dibimizde yükselen söğüt şıvgınlarını tutarak orağıyla kesti. Atmışını geçkin gösteren ihtiyarın orağını, kinci defa kullanmasına fırsat vermedim. Çünkü o kadar yakındaki, ihtiyar ikinci orakta söğüt şıvgınlarıyla birlikte bizi de biçebilirdi. Şıvgınların arasından usulca uzanıp bileğinden tuttum, öteki elimin işaret parmağını dudaklarıma bastırarak "sus!" işareti yaptım. Şaşkınlıktan gözleri büyümüş ihtiyarı kendime, şıvgınların arasına çekerek:

-Gel, otur şöyle mamo, dedim.

Korkmaya bile fırsat bulamayan ihtiyar, şaşkınlıktan ne yapacağını bilmez bir halde yanıma ilişti, ona:

-Mamo, sen bizi tanıyor musun? diye sordum.

Hala atamadığı şaşkınlığı içinde bize baktı:

-Vallahi çıkaramadım, dedi.

Bunu söylerken, gözleri hala korku içinde, silahlarımızın üzerinde dolaşıyordu.

-Mamo, biz PK'liyiz! diyerek kendimizi tanıttım. Momo:

-PKK çiye, kuremın? dedi. Bu defa:

-Mamo, biz Apo'cuyuz! dedim. Mamo:

-Apocu çiye? dedi mamo.

O zaman, gözlerimi gözlerine dikerek, dikkatle baktım ona. Mamo saftı, dünyadan haberi yoktu; gerçekten tanımıyordu bizi. Bu defa gençliğine hitap ederek:

-Mamo, biz peşmergeyiz, dedim. Mamo bunada:

-Peşmerge çiye? diye sordu.

Düşündüm, yahu ne desek te kendimizi tanıtsak bu mamo ya… Aklımı zoladım, bir şeybulamadım.Sonunda:

-Mamo, biz “teröristiz!” dedim.

İşte o anda mamonun,içindekıvılcım çakan gözleri parladı, rahatlayıp canlandı ve sevinç içinde bir elini omuzuma atarak:

-Şöyle söylesene oğlum! Lafı sabahtan beri ne diye döndürüp dolaştırıyorsun? Sizi şimdi tanıdım ve anladım, dedi.

İçimden: “Eh, görevimiz ağır, işimiz çok buralarda…” dedim. Fakat bize yirmi dört saat “terörist” diye saldırın düşmanın işi bizimkindende zordu… Çünkü halk devletin kötülediğinin kendisinden ve iyi olduğunu çok yoğun tarihsel deneylerinden anlıyor ve biliyordu! Sonra mamoyla sohbete koyulduk. “Terörist” olduğumuzu öğrenince şaşkınlığını ve korkusunu üzerinden atmış, rahatlamıştı… Mamo biçilen otların destelenip, bağlanması için, ince söğüt şıvgını kesmeye gelmişti. Biz sohbeti derinleştirirken, bir ara ot biçilen taraftan bir kadın mamoyu çağırdı. Mamo bize baktı… Ona cevap vermesini söyledim. Şıvgınların arasından kalktı:

-Tamam geliyorum, dedi.

Biz sohbetimizi sürdürdük… Mamoyu bıraksak, ilkesel olarak doğru olmazdı. Aradan bir süre daha geçti, aynı kadın bu defa üslubunu sertleştirerek, mamoyu yeniden çağırdı. Mamo şıvgınların arasından kalkarak aynı sert üslupla:

- Çatladın mı bire kadın! diye yanıt vererek, gene yanıma oturdu.

Biz sohbeti sürdürürken, kadın bu defa öfkeyle:

-Senin getireceğin söğüt dalları, sırtında kamçı olur inşallah! Gamsız adam, dedi.

Bu duruma çok bozulan mamo, çaresizlik içinde bana baktı… Mamoyu bırakmaktan başka çaremiz yoktu. Biz mamoyu bırakmasak, zaten o “azılı” eşi bu defa mamoyu yerinde haşlamak için ta buraya kadar gelecekti. Mamoya:

-Mamo, biz bu ülkenin, sizlerin askerleriyiz! Bibiyi kızdırdık… İyisi mi sen git fakat bizim burada olduğumuzdan, bizi gördüğünden kimseye söz etme! Burada olduğumuz duyulursa, karakol orada gelip bizi vururlar, dedim. Mamo:

-Söyler miyim küremin! Kimselere söylemem! dedi.

Mamo içtenlikliydi. Bizi, “teröristleri” seviyordu…

Mamo, biraz söğüt dalı kesip topluluğun yanına gitti. Topluluğu izledik. Mamonun gelişiyle orada dikkat çekici hiçbir şey olmadı. Herkes çalışıyordu. Mamo sözünde durmuş, bizden söz etmemişti, bu anlaşılıyordu. Yerimizde kaldık.

TEMBİHLİ ÇOCUKLAR

Akşamüzeri otluk alandan bize doğru, önlerinde birkaç keçiyle, biri kız biri oğlan 7-8 yaşlarında iki çocuk geldi. Keçiler geldi içimize girdi. Sürünün çobanlarından kız olanı, arkamızdaki taşın üzerine çıkınca bizi gördü. Kız bizi görünce, çok doğal gülümsedi, hiç çekinip korkmadı. Bize bakıp gülerken çok rahattı, o rahatlık içinde:

-Amca ne yapıyorsunuz orada? diye soruyordu.

Ben elimle işaret ederek, yanıma çağırdım gelmedi. Yine aynı soruyu sordu. Parmağımı ağzıma bastırarak “sus” işareti yaptım. Bizimki buna da güldü… Çatmıştık tatlı belaya… Yine “amca” diye başlarken, elimin tersiyle “git, git” işareti yaptım, gitmedi. Gel diyorum, gelmiyor; git diyorum, gitmiyordu. Küçük kızın böyle bir yerde gördüğü dört silahlı insandan hiç çekinmemesi, korkmaması, rahat olması dikkatimi çekmişti. Demek ki bizim üzerimizdeki gerilla giysileri ve silahlarımız ona yabancı değildi… Bunu anladım. Tatlı bela gitmedi, taşın üzerinden de inmedi. Oradan bize güldü durdu. Akşamüzeri güneş batarken yerimizden çıktık, hala ot biçmekte olan topluluğun yanına gittik. Küçükkızda kardeşi ve keçilerle bizim peşimizden geldiler. Halk bizi çok hoş karşıladı. Kısa bir tanıtım ve propaganda konuşması yaptık. Halk Bizi davet etti gitmedik.

Alana girerken bize hiçbir ilişki verilmemişti. Kendimiz ilişki çıkaracaktık. Topluluk dağılırken küçük kız ile kardeşini izledim. Küçük sürülerinin önlerinde gidiyorlardı, onların peşinden gittik. Yan taraftaki köye gidiyorlardı. Yolda yetişince ikisiyle merhabalaştık, ellerinden tutarak birlikte yürüdük, köye girdiğimizde hava iyice kararmıştı. Çocuklara evlerini sorduk. Onlar önden gittiler, peşlerinden bizde eve gittik kapıyı çaldık. Kapıyı açan ev sahibi, bizi silahlı görünce biraz tedirgin:

-Buyurun, dedi.

İçeride hala gergin olan ev sahibine:

-Bizi tanıyor musunuz? diye sordum.

Kuşkuyla bakıp sustu…

-Biz PKK’liyiz, arkadaşız, dedim.

Ev sahibi rahatlamış olarak:

-Ser çave, ser seri me! Bi xıyr hatın, dedi.

Sevinmişti. Daha önce arkadaşlar, geçiş hattında uğramışlar, bu ailede kalmışlardı, bizi tanıyordu. Çocukların durumunu sordum.

-Bizi gördüler hiç çekinmediler, korkmadılar, dedim.

-Tembihlidirler. Asker dışında, silahlı kimseden çekinmemelerini, korkmamalarını ve kimseye söylememelerini tembihledik, sizi tanıyorlar, dedi.

Daha sonraları bu aileye, alanda ilişkimiz olarak sık sık uğradık, her zaman çok iyi çok sıcak karşılandık, üzerlerine düşen yurtseverlik görevlerini gerillaya karşı en iyi şekilde yerine getirdiler.

AÇIK SORUŞTURMA

Güz sonunda hazırlıklarımızı tamamlayarak Rojhalata (İran'a) geçtik. Alanda yürüttüğümüz çalışmalarda, bağış niteliğinde (para ve ziynet eşyası olarak) yüklü miktarda değer toplamıştık. Öyle ki, toplanan kâğıt paraları elli kiloluk bir pirinç çuvalına, tıka basa istifleyerek ancak sığdırabilmiştik. O sırada Doğu Karargâhı'nda bulunan Cuma (Cemil Bayık) arkadaşa, çalışma raporumuzla birlikte değerleri de sundum.Birkaç gün sonra iki arkadaş gelerek bana: "getirdiğimiz değerlerle ilgili olarak, Cuma arkadaşın talimatıyla açık soruşturmaya alındığımı" bildirdiler. Ben hiçbir anlam veremediğim bu duruma çok şaşırdım. Fakat örgüt böyle uygun görmüştü. Soruşturmayı üstlenen görevli arkadaşlar "değerleri nerelerden, nasıl ve hangi yöntemlerle topladığımıza" dair sorular sordular. Bende genel olarak bölgedeki halktan gönüllü

bağış temelinde topladığımızı belirttim. Benim yanıtımı yeterli bulmayan arkadaşlar “açmamı” isteyerek, kendilerince soruşturmayı derinleştirmek istediler. Nesini açayım, nasıl açayım? Halk gönlünden kopanı vermiş, bizde getirip partiye teslim etmiştik. Ben, bir türlü anlam veremediğim soruşturma uzadıkça daralıyordum. Görevli arkadaşlarda ısrarla aynı soruları sorarak “aç…” diyorlardı. En sonunda dayanamayıp bayramlık ağzımı açıp patlayarak buraya yazamayacağım bir üslupsuzluk yaptım… Benden hiç beklemedikleri bu üslupsuzluğum karşısında çok şaşıran arkadaşlar, bana esefle bakarak:

-E, tamam git heval… dediler.

Hakkımdaki açık soruşturma böylece sona erdi. Konu kapandı. Fakat bir süre sonra bu konu zihnimde büyüyerek beni rahatsız etti… Cuma arkadaş böyle bir soruşturmaya neden gerek duymuştu? Zihnimi kurcalayan bu soru üzerine yoğunlaştım, içinden çıkamadım. Sorunu ortamda arkadaşlara açtım: “Heval, sizlerle birlikte yürüttüğümüz çalışmanın ürünü olarak toplanan bu değerleri, kuruşuna halel getirmeden partiye sunduk. Bu soruşturmanın anlamı nedir?” diye yakındığımda, arkadaşlar tartışma içinde önüme, Tahtı Reş konferansının hazırlık sürecinde Hogir unsurunun “en fazla parayı, en fazla silahı toplama, en fazla şervanı çıkarma fetişizmini” koydular… Hogir unsuru, örgüt yetkisine dayanarak alçakça dayattığı zorla, halktanen fazla parayı, en fazla silahı toplayıp, en fazla şervanı çıkararak birinci olmuştu… Buna karşılık parti alanda halkı kaybetmişti! Arkadaşlar tartışmada bu gerçeği önüme koyup açınca, Cuma arkadaşın yaklaşımı ancak o zaman kafama dank etti…

ORTA EYALET GRUBU VE BAZİT ÇATIŞMASI

1990 kış sonu- bahar başıydı. Orta eyalete düzenlenen grubumuzda Sait, Ferhan ve benden başka gerilla tecrübesi olan arkadaş yoktu.

Arkadaşlara verdiğimiz silahları ancak söküp takmayı gösterebilmiştik. Askeri eğitimleri bundan ibaretti. Doğuda (İran da) askeri eğitim imkânlarımız yoktu. Arkadaşlar dağa, doğaya da yabancıydı. Fizikleri açılmamıştı.

Büyük Ağrı ile küçük Ağrı arasındaki sınırı geçtik. Tecrübesiz yeni yapı zorlandı; yürüyemedi düşman karakoluna yakın bir noktada konumlandık. Hava kararınca harekete geçtik. Büyük ağrının eteğinden geçtik. Arazide su yoktu grup çok zorlandı.

Önümüzde uzanan Bazit ovasını geçip Tendüreklere çıkmamız gerekiyordu. Akşam hareket ettik. Bazit ovasında saatlerce yürüdük. Güroymak asfaltını gece yarısı geçtik. Arkadaşların çantalarında yedek cephane ve erzak yükleri vardı. Bu yüklerle ovada yürüyüş yeni grubu yıpratmıştı. Bazit ovasından çıkıp bir sırta tırmanmaya başladık.

Grupta (daha sonra ihanete giden) bir Mazlum vardı. Ağrı eteklerinde çekilen susuzluğun ardından, ovada aşırı su içen bu Mazlum rahatsızlandı. Sırtı tırmanırken kendini yere attı, onu bırakamazdık. Yürüyemiyordu, bizi uğraştırdı. Zaman yitirdik, yola çıkışta yaptığımız planlama ve hedefte yeni yapının gerçeğine uygun değildi.

Bazit sırtlarına, İshak paşa sarayının arkasına geldiğimizde, şafak sökmüş, gün ağarmıştı. Buradan Tendürek'e daha 4-5 saatlik yolumuz vardı. Gündüz hareket edemezdik. Bir yanımızda Bazit şehir merkezi, bir yanımız da düşmanın Tank Tugayı vardı. Bulunduğumuz yerde derin bir vadinin içine inerek konumlandık. Nöbetçilerimizi çıkardık. Yemeğimizi yiyerek dinlenmeye çekildik.

Öğleden sonra saat 2-3 sularında nöbetçilerimiz, çevrede ot toplayan iki kadını noktaya getirdiler. Biri yaşlı diğeri genç kadınlar bizi görmüşlerdi. Grup komutanımız Sait arkadaş kadınlarla görüştü. Onları, biz noktadan ayrılıncaya kadar yanımızda tutmamızı istedi. Sait arkadaş, biraz sonra fikir değiştirerek kadınları, (bizi ihbar etmemeleri için yemin ettirerek) salıverdi. Kadınlar gittikten en fazla bir saat sonra nöbetçi arkadaş, düşmanın üzerimize geldiğini söylediler. Dürbünle yaptığımız keşifte, içinde bulunduğumuz vadinin paralelinden ve üstümüzden, Çok kalabalık bir düşman gücünün üzerimize geldiğini gördük. Bizi fark eden düşman üzerimize kurşun yağdırdığında çatışma başladı. Çevremiz çok kalabalık düşman güçleriyle kuşatılmıştı. Arkadaşlar vadinin içinde siperlendi.

Yönetim olarak hızla durumu değerlendirdik, buna göre: Sait (Ekrem Kayalar-Iğdır Muştalı köyü), Ferman (Kars) ve Ali arkadaşlar düşman gücünün önünde mevzilenerek çatışmaya girdiler. Bende, Memo (Erzurum Tekman), Mazlum (Malazğirt-Kanikargi), Siphan (Bitlis Ahlat) ve Aydın arkadaşları alarak üzerimizdeki sırttan, bizi kuşatan düşmanın önünü kesmek için sırtın üzerine tırmandık.

Sait, Ferman ve Ali arkadaşlar, vadinin girişini iki yamaçtan tutarak büyük bir direniş sergilediler. Düşman

dolun içinde durduruldu. Biz dört-beş yüz metre üzerimizden ve karşı sırttan açılan yoğun ateş altındaydık. Kayalığa kadar birbirimizi kademeli koruyarak ilerledik. İlerlerken Memo yaralandı. Yanına ulaştığımda yüzüstü yerde yatan Memonun başını sıyıran bir mermi, köprücük kemiğini kırıp omuzundan girerek koltuk altından çıkmıştı. Durumunu sordum, iyi olduğunu söyledi.

Memo biksiyle çatışıyordu. Biksiyi ben aldım, kalaşnikofumu ona verdim. Memo, yaralı halde Siphana doğru harekete geçerken ben biksiyle onu korudum. Peşinden bende onların yanına geçtim. Ardından Siphan'a bir kademe ilerlemesini söyledim. Siphan ilerlerken ben onların yanına geçtim. Biz böyle kademe, kademe kayalığa ilerken bir grup düşman askerinin de kayalığı tutmak için geldiğini gördük. Kayalığı tutan arazi hâkimiyetini kazanacaktı. Düşmanla kayalığaaynı mesafedeydik, yukarıdan inen askerler eğim avantajlarını kullanarak hızla kayalığa yürüyorlardı. Onları topluca taradık, öndekiler vurularak düştü, yere yatan grubun iki yüz metre gerisinden daha kalabalık bir grup asker, aynı kayalığa doğru hızla geliyordu. Öndeki grup kalktı, kayalığa yürüdü. Üçüncü, dördüncü, beşinci altıncı ve sekizinci askerleri vurduk. Gruptan ayakta kalan tek asker düşmedi kayalığa doğru ilerlenmeyi sürdürdü. Sipan ile Memoya:

-Ateşi kesin, hızla kayalığa koşun sizi koruyacağım! dedim.

Ben onları biksiyle korurken, ikisi kayalığa koştu. Onlar kayalığa ulaşarak orayı tuttular, bende koştum kayalığa ulaştım. Kayalığı tutunca araziye hâkim olup rahatladık. Bir MG- 3 silahın başında iki asker bizi

tarıyordu, bizde kayalıktan onları taradık. Biri vurulup düştü, öteki silahı bırakıp kaçtı.

MG -3'ün başına tekrar dönmek isteyen başka askerleri de vurduk, ısrarla geldiler yeniden vurduk. Araziye hâkimdik, her vuruşta mutlaka düşen askerler oluyordu. Komutanları bu MG- 3'ü namus meselesi yapmıştı alamadılar, vermedik. Helikopter geldi, Biksi ile taradım helikopter kaçtı. İshak paşa sarayının önündeki boş alana, cemselerle takviye geldi. Biksi ile onları da taradım. Bütün bunlar olup biterken, Bazit halkı çatışma alanına geldi. Genç, yaşlı, kadın erkek yüzlerce yurtsever insanımız çatışma alanına girip bize destek verince, düşman onlarla uğraşmak zorunda kaldı... Bu durum bize büyük moral verdiği gibi, çok değerli zamanda kazandırdı.

Düşman, bizim tuttuğumuz kayalıklar ile aşağı da dolun içinde bulunan arkadaşlarla aramıza girmek için, kalabalık bir güçle tekrar saldırıya geçti. Arkadaşlara:

-Bize on metre yaklaşıncaya kadar, ateş etmeyin, dedim.

Heyecana kapılan arkadaşlar erken ateş açtılar, grubun çoğu düştü. Düşman ikinci bir grup çıkardı, onları da vurduk. Düşman dolun içine yöneldi. Dolun içinde çok yoğun çatışma oldu. Çatışma noktasına baktım. Elinde silah, hızla sırtı çıkan birini gördüm. Onun Ali arkadaş olduğunu, daha sonra edinilen bilgilerden anladım. Orada yaralanıp düştüğü yerde, üzerine gelen düşmanla kendisinin arasında bombasını patlatarak şehit düşen Ali arkadaş, iki düşman askerini öldürmüştü. Ali arkadaş Erzurum – Karayazılıydı.

Akşam oldu, hava karardı. Çemberden çıkmak için harekete geçmek, bir şeyler yapmak zorundaydık. Pratik bir plan oluşturarak, Aydın arkadaşa:

“Aşağı inip Sait ve Ferman arkadaşlara söyle, biz 45 dakika sonra, karşımızdaki çemberi vurup çıkacağız. Biz çemberi vurduğumuzda onlarda İshakpaşa sarayı ile tepenin arasından Bazit’in içine, şehre insinler. Sen Bazitlisin, arkadaşları alarak sınırı tanıyan akrabalarına götür. Hızla çıkın,” dedim.

Biz Aydın arkadaşın kayalıktan dola iniş süresini hesaplayarak, bulunduğumuz kayalıktan çıktık, arazide olduğunu bildiğimiz düşman çemberine doğru dikkatlice ilerledik. Bir yerde karanlığın içinde, sabırla bekleyerek çevreyi dinledik. Biz pür dikkat çevreyi dinleyerek bir ses almayı beklerken, karanlığın içinden hemen çaprazımızda bir yerde, bir sigara yandı. Aramızdaki mesafe 50 metre yoktu. Siphanla ben öne geçtik, Memo ile Nizama:

“Biz düşmanı vurduğumuzda, siz çatışmaya girmeden, hızla çemberden çıkın. Yüz metre ileride bizi bekleyin,” dedim. Siphanla, karanlıktaki hedefi (sigara yanan noktayı) taradığımızda büyük kargaşa çıktı. Haykırışlar, çığlıklar, karanlıkta patlayan silahlarımızın sesini bastırdı… Bu kargaşada, Memo ile Nizam çemberden çıktılar. Peşlerinden biz çıktık. Karanlıkta yüz metre ileride buluşup, bir saat boyunca hızla yürüdük. Yönümüz Hallacı köyüne doğruydu.

Biz çemberden çıkıp, çatışma noktasının bir saat uzağına ulaştığımızda, arkamızdan kıyamet koptu. Çok yoğun taramalar oldu. Biz düşmanın arkadaşlara saldırdığını düşündük.

Yolumuz üzerinde, üç dört evlik bir mezraya rastladık. Bilgi almak, yön belirlemek için oraya gittik. Memo yaralıydı, ona müdahale gerekiyordu. Kapısını çaldığımız evin sahipleri bizi iyi karşıladı, yurtsever insanlardı. Çatışma seslerinden ve durumumuzdan bizi

tanımışlardı. İhtiyaçlarımızı hızla karşıladılar. Oradan çıktık. Ağrı dağına çıkmak için bize gösterdikleri yolu şaşırdık. Zifiri karanlıkta ilerlerken, o karanlıkta bile silueti beliren iri ve tuhaf bir cisimle karşılaştım. Ellerimle dokunduğumda bu cismin metal olduğunu anladım. Aynı anda Alayın tank bakım ya da mevzi sahasına girdiğimizi, metal cismin tank olduğunu anladım. Hızla geri dönüp uzaklaştık. Bizi fark etmiş olmalıydılar, çünkü projöktörler yandı, araziyi taramaya başladı. Hallac köyüne kadar gittik. Buradan ağrıya tırmandık.

İkinci gün, ağrı sırtlarında ilerlerken, yolda bir zoma uğradık. Zom sakinlerine çevre durumlarını sorduk. Biri bize heyecan içinde:

-Heval, Bazitte çok büyük çatışma çıktı. Üç arkadaş şehit düştü. Bunlardan biri Karayazılı, biri Karslı, biride Iğdırlı, dediler.

Biz hemen anladık, bunlar Sait, Ali ve Ferman arkadaşlardı. Aynı kişi:

-Çatışma yerinden çıkan arkadaşlar, Bazit içinde saklandılar… dedi.

Biz şaşkınlık içinde:

-Bunu nereden biliyorsun? diye sorduk.

-Kaldıkları yer akrabamın evidir. Bazitten yeni geldim, dedi.

Bu duruma sevindik. Kendisinden:

“Bazit’e gidip söyleyin, buraya gelsinler,” dedik. Bize:

-Heval onlar dün gece sınırı geçip, İran’a ulaşmış olmalılar, dedi.

Zomdan çıktık. Ertesi gün biz de İran’a geçtik. Sorumlu Mahmut arkadaşa haber yolladık. Yurtsever bir evde, banyo yapıp, giysilerimizi yıkarken, giysilerimiz de

birçok kurşun deliği olduğunu gördük. Mucizevi bir şekilde o kurşun sağanağından, sadece Memo arkadaşa isabet eden tek bir mermiyle kurtulmuştuk.

Bize ulaşan mermiler, giysilerimizi delip çıkmış fakat bedenimize saplanmamıştı. Benim şalımda ve yeleğimde dört kurşun deliği vardı. Öteki arkadaşların giysilerinde de kurşun delikleri vardı. Sorumlu Mahmut arkadaş ile buluştuk. Mahmut arkadaş bizi görünce şaşkınlık ve sevinç içinde:

-Hepiniz hayattasınız! Sizden şahadetlerin olduğu söylenmişti. Bunlar arasında sizde vardınız, dedi.

Mahmut arkadaş, Sait, Ferhan ve Ali arkadaşların şehit düştüklerini söyledi. Mahmut arkadaş bizi Makoya götürdü. Orada Bazit içinden geçip gelen arkadaşlarla buluştuk.

BAZİT İÇİNDEN GEÇİŞ

Tekin (Siirt) arkadaşın anlatımı:

‘’Biz deneyimsiz yeni arkadaşlar olarak, çatışma boyunca dolun içinde uygun yerlerde siperlenmiştik. Akşam hava kararınca, kendisi Bazitli olan Aydın arkadaş Çiya arkadaşın yanından indi. Dolun içinde onun çevresinde toplandık. Bizi kuşatan kalabalık asker seslerini net duyuyorduk. Akşama kadar çok büyük bir direniş sergileyen Sait, Ferhan ve Ali arkadaşlardan haber yoktu. Sait ve Ferhan arkadaşlara ulaşamayan Aydın arkadaş, Çiya arkadaşın planını bize aktardı. Zaten Çiya arkadaşların tuttukları yönde çok yoğun asker vardı. Çiya arkadaşlar sırtta çemberi vurup kırınca, bizde İshak paşa hattından dolanarak, Bazit şehir merkezine geçecektik. Aydın arkadaş öne geçti.

Arkadaşlar çemberi vurduğunda bizde karanlıkta Aydın arkadaşın peşinden hızla hareket ettik. Tugayın çok yakınından geçtik. Tugayın üzerinden dönünce İshak paşa sarayının yanından geçen yolda yürüdük. Araziye girdik. İki köy geçtik, üçüncü köye girdik. Önümüzdeki Aydın arkadaş köyde bir evin kapısını çaldı. Aydın arkadaş kapıyı açan yaşlı adama kendini tanıttı. Adam, bizi görünce korktu; kabul etmedi. Aydın arkadaş ona aldırmadı, ahıra geçtik. Ertesi gün Aydın arkadaş ev sahibiyle "akşam bizi sınırı geçirmesi için" gün boyu görüştü. Bunu kabul eden ev sahibi o gece bizi İran'a geçirdi.

YENİDEN ORTA EYALET

Doğu Kürdistan da Maku da bir ay özgün grup eğitimi yaptık, grup olarak yeniden toparlandık. Grup yönetimine takviye olarak Beşar (Serhat) arkadaş verildi.

Bir aylık eğitimin ardından grubun yeniden orta eyalete geçerek, orada Haydar (Engin Karaaslan)arkadaşın komutasındaki grubumuzla birleşmesi kararlaştırıldı

Hazırlıklarımızı tamamlayarak Damhattan Ağrı dağına geçmek için yola çıktık. Sınırın sıfır noktasında yürüyüş halindeyken, gurubun önünden bir el silah sesi geldi. Ardından da grup öncüsü Aydının "ah, vuruldum!" haykırışı duyuldu. Hemen mevzilendik. Fakat başka atış olmadı. O zaman atışın içimizden olduğunu anladım.

Aydının yanına gittim. Yerde yatıyordu. Durumu sordum:

-Düşman beni vurdu, dedi. Ona:

-Hayır! Düşman değil, sen kendini vurdun! dedim.

Çok öfkelenmiştim. Uygunsuz bir üslupla üzerine giderek Aydını tekmeledim. Mahmutile Beşar arkadaşlar araya girdiler. Sınırın sıfır noktasında, iki düşman karakolu arasında olacak iş değildi. Aydın kuzeye geçmemek için kendini vurmuştu. Ayağına sıktığı tek mermi, serçe parmağını parçalanmıştı.Silah sesine düşman üzerimize gelse kayıp verirdik. Bazitte bir ay önce yaşadıklarımızın psikolojisini üzerinden atamamış olan grup benzer bir durumu kaldıramazdı. Toparlanıp geri çekildik. Damhatta durumu Ana Karargâha rapor ettik. Karargâhın isteği üzerine Aydını Hakurkeye yolladık. Damhatta yaptığımız toplantıda gruptan Bürüsk:

-Ben gerillalık yapamam, dedi.

Bürüsk, Malazgirt'in Nordin köyündendi. Bazit çatışmasının ardından Aydının yarattığı durum, yeterli eğitim den yoksu ve deneyimsiz Bürüsk'ü böyle etkilemişti. Bürüsk'ün, yaşadığı durumu Aydın gibi çarpık ve tehlikeli yansıtmayıp açıkça ifade etmesi olumluydu, üzerine gitmedik onu da Hakurkeye yollanmak üzere Damhatta bıraktık. Sabri ve ismini anımsayamadığım iki arkadaşı takviye alarak yeniden kuzeye, orta eyalete hareket ettik. Sınırı sorunsuz geçerek, Varto kırsalında Haydar arkadaşın komutasındaki grubumuzla buluştuk. Burada yönetim ve güç düzenlemesi yaptık. Yönetim toplantısında ovalık alan olan Malazgirt bölgesi sorun oldu… Malazgirtte ben görev aldım. Seyit Rıza, Sabri, Siphan arkadaşların

düzenlemeleri de Malazgirt'e oldu. Faaliyet alanımız Malazgirt'e geçtik.

OKÇUYAN ÇATIŞMASI

1992 yılı Şubat ayınının sonuydu. Malazgiritten katılan on altı yeni şervanın Wan ve Bazıd üzerinden Doğu Kürdistana (İrana) çıkarılmaları gerekiyordu. Yeni şervanlar ile onları çıkaracak kuryeler Okçuyan köyünde bizi bekliyorlardı. Okçuyana gittik. Yeni şervanları Wan ve Bazid üzerinden Doğu kürdistana geçmeleri için yolcu ettik. Bu işi tamamladıktan sonra, henüz altı ay önce alandan yeni katılmış 18 yaşındaki Agid arkadaşı yanıma alarak, aynı köyde Mehmet Şaşmazın evine gittim. Burada bir grup milisimiz, bazı görevlendirmeler için beni bekliyordu. Mehmet Şaşmazın evinde milislerimizle görüşüp onlarıda uğurladığımızda, artık tanyeri ağarmış, sabah olmaya başlamıştı. Malazgirit'e 5-6 km mesafede olan Okçuyan köyünde, Bayram Balkayanın dışında herkes yurtseverdi. Düşmanla işbirliği içinde olan Bayram Balkayanın, bize karşı kendi çapında ajanlık yaptığını biliyorduk ve onu genel denetim altında tutuyorduk.

Milisler gitikten sonra, Agid arkadaş dışarı çıktı. Dönüşünde bana: "Birinin Evin karşısında ki kayalıklarda bizi gözetlediğini," söyledi. Bende çıktım baktım. Doğruydu. Kayalıklarda biri vardı fakat ben onu, biraz önce evden çıkan milislerimizden birine benzettim. Fakat yanılmıştım. Onun, bulunduğumuz evi gözetleyen

ajan Bayram Balkaya olduğu ve bizi düşmana ihbar ettiği daha sonra anlaşıldı.

Bu yanılgıdan daha büyük hatada, bir köyde birden fazla buluşma düzenleyerek, gece boyu bu kadar yoğun hareketin yaşandığı noktada kalmamdı. Sabah saat 04.30 sularında ev sahibi Mehmet Şaşmaz, hayvanlarının bakımı için dışarı çıktı. Fakat hemen geri dönerek bana:

-Heval, asker evi sarmış, dedi.

Hemen toparlandık. Üzerimdeki not, adres, telefon numarası, tutanak vb. Örgütsel döküman ve değerleri Mehmet'in kızına verdim:

-Sağ kalırsak gelir alırız. Şehit düşersek bunları partiye ulaştırın, dedim.

Biz içeride toparlanırken, düşman dışarıdan megafonla: "Teslim olun!"çağrısı yapmaya başlamıştı. Mehmet şaşmaza:

-Siz ailece dışarı çıkın, dedim.

Aile çıktıktan sonra, evin giriş tarafındaki pencereden dışarıyı gözledim. Ortalık aydınlanmıştı. Durum yeterince açık görünüyordu. Evin giriş kapısının tam karşısına birbirine mesafeli, çapraz ateşe uygun durumda, iki tane MG-3 yerleştirilmişti.

Hemen salona çıktım. Agid arkadaşla evin giriş kapısını tuttuk. Düşmanla bu koşullarda çatışacaktık. Askeri açıdan fazla direnme ve hayatta kalma şansımız yoktu. Böyle bir durumda en iyisi en baştan, düşmanın ummadığı bir çıkış yaparak, kuşatmayı yarmayı denemekti. Buna karar verdim. Agid arkadaşa:

-Ben şimdi kapıyı açacağım, onlar tarayacaklar. Kendini koru, dedim.

Agid arkadaşla kapının arkasında köşelere siperlendik. Ben eğilerek kapıyı açıp hızla köşeye

çekildim. Aynı anda MG-3 lerden kapının üzerine korkunç bir mermi sağanağı başladı ve bu en az beş dakika sürdü. Tarama kesilince benAgid arkadaşa, karşıdaki iki MG-3 mevziini göstererek:

-Bunlardan bu taraftaki benim, öteki taraftaki de senin. Birlikte çıkarçıkmaz tarayacağız. Sonra bombalarımızı mevzilerin içine atacağız, dedim.

Agid arkadaşla aynı anda, hızla dışarıya çıktık. Ben mevziyi tarayarak koştum. O anda Agid arkadaşın 'ah!' sesini duydum. Onun mevziinide tarayıp döndüğümde yerdeydi. Onu kucağıma alıp hızla içeri girdim. Bir MG-3 mermisi Agid arkadaşın baldırını parçalayarak, uyluk kemiğini kırmıştı. Üsten baldırını bağlayıp yarasını sardım. Onu evin içinde uygun bulduğum, birbirine bağlantılı ev ile ahırın geçiş aralığındaki bölüme yerleştirdim. Tekrar giriş kapısına geldim. Burada düşmanla çatışmaya başladık. Kapı önü çatışmaya elverişli değildi. Dışardan üzerime çok yoğun tarama yapılıyordu. Zaten tahta kapı aldığı mermilerle paramparça olmuştu. Çatışma sırasında arkamdan, ahır tarafından patlama (Bomba) sesleri geldi. Hemen o yöne koşarak, Agid arkadaşın yanına gittim. Durumu iyiydi. Yeri sağlamdı. Agid arkadaşla ilgilenirken içinde bulunduğumuz ev ile ahır arasındaki bölme duvarının dışında telsiz-cihaz sesleri duydum. Kasaturamı çıkardım; sesin geldiği taraftaki duvardan iki tane küçük taş söktüm. Duvarda beş-altı santimlik bir delik açıldı. Bu delikten dışarıya baktım. Birinin sırtını gördüm. Silahımın namlusunu deliğe sokarak, taradım. Silahımı çıkarıp delikten tekrar baktım. İki kişi yere düşmüştü. Kaçanlar vardı. İki komando düşenleri almaya geldi. Önüm düzlüktü. Delikten onları da taradım. Baktım, biri yere düşmüştü, öteki kaçıyordu. İki komando daha

geldi. Mesafe çok kısaydı. Onlarıda taradım. İkisi de düştü. Gelenler önlerindeki taş duvarda benim açtığım deliği görmediklerinden ateşin yerini, yönünü bilmiyorlardı.

Yanımda, yerde uzanmış yatan Agid arkadaşa döndüm. Ona:

-Heval Agid! Bundan sonra burada şehit düşsek de gam yemem! Düşmanı iyi darbeledik! dedim.

Agid arkadaş görmek istedi. Onu kucaklayıp duvardaki delikten dışarı bakmasını sağladım. Dışarıda düşmanın durumunu gören Agid arkadaş derin bir nefes alarak iç çekti. Agid arkadaşı yerine bıraktıktan sonra tekrar giriş kapısına gittim. Etrafı kolaçan ederek bir çaydan suyla tekrar Agid arkadaşın yanına döndüm. Giriş kapısında hareket yoktu. Düşman tavandaki havalandırma deliklerinden, ahırın içine peş peşe el bombaları atıyordu. İçerde patlayan bombaların parçalarından korunarak ahırın giriş kapısından, ahırın tavanını, üzerindeki havalandırma deliklerinin çevresini hedef alarak taradım. Damda vurulanların çığlıklarıyla 'kaçın' haykırışları birbirine karıştı. Damdakilere bu darbeyi vurduktan sonra, hemen ev tarafına koştum. Giriş tarafından bir grup asker kaz yürüyüşüyle eve doğru sızıyorlardı. Çok temkinli ve ürkektiler. Bu grubu taradım iki asker düştü, ötekiler kaçtılar. Tekrar ahır tarafına koştum. Ahırda normal bombadan farklı bir patlama oldu. Ardından pis bir koku ve duman yayıldı. İçeriye gaz bombası atıyorlardı. Deliklerin çevresini hedef alarak damı taradım. Aynı çığlıklarla düşmeler ve kaçışmalar oldu. Ahırın tavanı geniş aralıklarla döşeli hezenlerin üzerine atılmış kuru çilo ve ince toprak tabakasından oluşuyordu. Taramaya aldığım silahımın tetiğine bastığımda kurşunlar tavandan yukarı etkisini

yitirmeden ulaşarak hedefi vuruyordu. Gazdan gözlerim ve genzim yanmıştı. Bir an etkili olan korkunç bir baş ağrısı yaratmıştı. Agid arkadaşa uzanıp yattığı yerde, duvardan kasaturayla bir delik açtım. Ona buradan nefes almasını söyledim. Kendim de mendilimi çaydan da ki suyla ıslatarak, yüzüme kapattım. Evin giriş kapısıyla ahır arasında defalarca süren bu gidiş gelişlerin her defasında, ahır tavanında ve ev girişinde düşmanı taradım.

Düşman ahırın üzerinde ısrar etti. Kapı önünden ahır tarafına koştuğumda, ahıra geçtim. İçi saman basılı iki çuvalı, tavandaki deliğin altına üst üste koydum. Çuvalların üzerine çıktım, bombamı çıkarıp bekledim. Düşman grubu deliğin ağzına gelince onlardan önce ben bombamın pimini çekip delikten üzerlerine fırlattım. Bombam damda patladığında yukarıda kıyamet koptu!

Agid arkadaşın yanına geldim, burada ahırla ev arasındaki küçük bölmenin duvarında daha önce açtığım delikten dışarıyı kontrol ettim. Tam karşımdaki bir evin damında, dam yuvarlağının (loğ) arkasına siperlenmiş bir komando gördüm. Delikten ateş ederek onu vurdum.

Yirmi sekiz Şubat 1992 günüydü. Sabah gün doğarken başlayan çatışma öğleye kadar sürmüştü. Öğleyin panzer sesleri duydum. Düşmanın takviye aldığını anladım. Panzerler yakın mesafeden evin ve ahırın duvarlarını seri halde taramaya başladılar. Bazı mermiler taş duvarların aralarındaki kuru çamur akıntılarından geçerek içeri giriyordu.

Dışardan yapılan taramalardan bir silah dikkatimi çekti. Evin çevresini dolaşarak, kısa aralıklarla tek tek atışlar yapıyordu ve mermilerden tümü taş duvardan içeriye giriyordu fakat etkili değildi. Öğleden sonra saat

3-4 sularında dışardan dozer sesi gelmeye başladı. Dozer evin girişindeki karşılıklı iki odayı yıktı. Yıkılan oda duvarlarının molozlarıyla önü kapanan dozer, evin girişinden dolanarak ahır tarafına, tam bizim bulunduğumuz ara bölmenin duvarındaki deliğin karşısına geldi. Buradan doğruca üzerimize gelen dozer, bulunduğumuz bölmeyi yıkacaktı. Duvardaki delikten dikkatle izlediğim dozer, karşıdan üzerimize gelirken, dozerin cam kabinini taradım. Kabinde iki kişiydiler. İkiside vurularak düştü. Dozer orada kaldı. Akşamüzeri girişinde bulunduğumuz ahır tarafından sesler duydum. O tarafa baktığım da kapının yakınında naylon bidonlar gördüm. Yirmi litrelik benzin bidonlarını görünce hemen anladım. Bunlar bizi yakacaklardı. Hemen Agid arkadaşın yanına döndüm. Onu götürebileceğim daha güvenli bir yer yoktu. Bu sırada bir bomba patladı. Benzin dolu bidonlar alev aldı. Benzinin parlamasıyla birlikte ahır kapısının damındaki kuru çilolar tutuştu. Fakat benzinin parlayan ilk alevi çabuk geçtiğinden çilolar yeterince tutuşmadı. Hafiften yanmaya başlayan noktayı da ben silahımla taradım. Mermilerin basıcıyla orasıda söndü.

Artık hava kararmaya, akşam olmaya başlamıştı. Akşamla birlikte evin çevresi özel pröjektörler ve panzerlerin farlarıyla aydınlatıldı. Çemberden çıkmak için bir deneme daha yapmaya karar verdim. İçeride yapacağımızı yapmış, düşmana ağır bir darbe vurmuştuk. En iyi ihtimalle mermilerimiz bitinceye kadar çatışırdık. Başka şansımız yoktu. Yeni bir denemeden bir umut, sonuç alabilirdik... Ağid arkadaşa:

-Ben çemberi kırarken sen tek ayaküstünde, sekerekte olsa peşimden gel, dedim. Agid arkadaş:

-Olur, dedi.

Çemberi kırabilirsek, karanlıkta onu taşıyabilirdim. Daha önce duvarda, ateş etmek için açtığım deliği dışarı çıkabileceğimiz kadar genişlettim. Ortalık gündüz gibi aydınlıktı. Delikten dışarı çıktım. Genişlettiğim delikten, üzerimize çevrilen pröjektörleri ve farları tek tek vurmaya başladım. Panik halinde kaçışmalar, rastgele ateş açmalar yaşandı. Işıkların kesilmesiyle yaşanan bu panik ortamı çemberi kırmak için en uygun andı. Agid arkadaşa:

-Peşimden gel! dedim.

Duvardaki delikten çıktım. Hemen önümde duran dozeri siper aldım. Orada çevreyi denetim altına alarak Agid adaşı bekledim. Agid arkadaş yaralı olmasa bu kargaşa, panik ortamında rahatlıkla sıyrılıp çıkardık çemberden. Agid arkadaşı asla bırakamazdım! Bunun aklımdan bile geçmesi söz konusu olamazdı. Agid arkadaş yanıma gelemedi. Çemberi çıkmadan onu yanıma alamazdım. Öyle bir durumda ikimizde imha olurduk. Fısıltıya Agid arkadaşı çağırdım. Bana yanıtta vermedi. Yan tarafımızda çok yakınımızda bir yerde düşman hareket halindeydi. Askerlerin sesleri geliyordu. Agid arkadaşı almak için dozerin siperinden çıktım. Tam duvardaki deliğin önüne geldiğim de arkamda bir ışık titreşimi oldu. Bir pröjektörün ışığı üzerimde parladı. O anda fişek gibi fırlayarak kendimi duvardaki delikten balıklama içeriye attım. Ben delikten geçip içeri düşerken, arkamda taramaya alınmış silahlardan boşalan mermiler duvara çarptı. İçeride düştüğüm yerde kendimi vücudumu yokladım, yaralanmamıştım. Ben toparlandığımda taramalar duvardaki delikte yoğunlaştı, içeri mermi akmaya başladı. Ev ile ahır arasındaki bölmeyi terk ederek, bölmenin karşı ucundaki tandırlığa geçtik.

Tandırlığın giriş kapısındaki duvarın yarısı yıkılmıştı. Sağlam duvarın altından tünel kazıp çıkarak, çemberi bu taraftan kırmayı denemeye karar verdim. Agid arkadaşla kasaturalarımızı çıkardık, duvarın altından tünel kazmaya başladık. Tüneli kazarken arada bir dikkatle dolaşarak belli noktaları tarıyordum. Böylece kazmayı sürdürdüğümüz tünelde, iki metre sonra önümüze çok büyük, devasa bir kaya çıktı. Agid arkadaş o yaralı haliyle olağanüstü çaba ve emek sarf etti. Fakat başaramadık. Sabah oldu. Şafak sökerken, kazdığımız iki metrelik tüneli kendimize mevzi olarak düzenledik. Önüne toprak yığdık, taşla ördük. Sabah gün ışır ışımaz üzerimize dört bir yandan çılgınca bir tarama başladı. Aynı anda bombalar yağıyordu. Ara verilince tünelden çıktık. Üzerimize gelenleri yakın mesafeden tarayarak vurdum. Hemen tünele, mevziye döndüm. Çılgın tarama ve bomba yağmuru yeniden başladı. Öğleye kadar bu tarz ve tempo da defalarca vuruştuk.

Öğleyin kulakları sağır eden korkunç bir patlamayla sarsıldık. Yan tarafımızda, daha önce Agid arkadaşın kaldığı, ev ile ahır arasındaki bölme ile ahırın yarısı yerle bir oldu. Agid arkadaş:

-Heval Çiya bu nedir? diye sordu.

Suriye ordusunda yaptığım askerlikten edindiğim tecrübeye dayanarak:

-Bu topa benziyor, heval Agid. Yüz altılık top olmalı bu, dedim.

İlk atışın ardından üzerimize salvo atışıyla gülle yağmaya başladı. Güllelerden biri, ahır ile aramızdaki duvarda patladı. Bunun ardından gelen gülle, temeldeki tünel mevzimiz ile tandır kapısı arasında patladı. Patlayan her gülleyle birlikte yer sarsılıyordu. Sonunda

bir gülle geldi, içinde bulunduğumuz temeldeki tünel mevzimizin üzerinde yükselen tandır duvarında patladı. Agid arkadaş ile üzerimize yıkılan duvarın molozları altında kaldık. Ben üzerimdeki taş molozları güçlükle atarak dışarı çıktım. Agid arkadaşı da dışarı çıkardım. Onu eski yerine götürüp bıraktım. Silahlarımız molozların altında kalmıştı. Onları mutlaka çıkarmam gerekirdi. Her taraf çok yoğun, kesif bir toz, duman ve barut kokusu içindeydi. Top atışları sürüyordu. Ben delice bir çabayla molozları atarak silahıma ulaşmaya çalışırken tam üzerimden bir gülle 'çuvv' diye geçti. Ben kendimi hemen yere attım. Üzerimden geçen gülle Agid arkadaş ile aramızda bir yere çarparak patladı. Patlamadan sonra hemen toparlandım, Agid arkadaşın yanına koştum. Agid arkadaş yattığı yerde, eliyle sağ belini tutarak acı içinde kıvranıyordu. Elini kaldırıp baktım: patlayan top güllesinden fırlayan bir şarapnel parçası, Agid arkadaşın sağ belini karnına doğru keserek yırtmıştı. Şütüğünü çıkarıp baktım. Karnı açılmış, bağırsakları dışarı taşmıştı. Agid arkadaşın bağırsaklarını karnının içine iterek, şütüğüyle yarasını sardım. Onu, o noktada uygun bir yere çekerek, tekrar silahımı çıkarmak için tandırlığa gittim. Silahlardan birini namlusundan tutup çıkarmaya çalıştığım anda, yakınımdan bir yerden üzerime bir tarama oldu. Taramayla birlikte bütün vücudumda bir yanma ve titreme hissettim, o anda namlusunun ucu elimde olan silahımı çekip çıkararak, Agid arkadaşın yanına gitmek istedim. Bütün i護demi toplayarak silahımı çıkarmayı başardım. Artık sadece Agid arkadaşın yanına gitmek istiyordum. Fakat sağ ayağımın yerinden kalkmadığını hissetim. Artık bana ait olmayan, isteğime uymayan sağ ayağımı sürükleyerek Agid arkadaşa ulaştım. Orada sağ

ayağımın baştan aşağı kan içinde olduğunu gördüm. Belimde bir yanma vardı. Agid arkadaşın yanına ulaştığımda, ahır kapısının önünde oturdum. Onun durumuna bakacaktım. Fakat o sırada, hemen karşımdaki moloz yığınının üzerinden geçen bir asker gördüm. Bütün dikkatim ona yoğunlaştı. Askeri tarayarak düşürdüm. Ve orada içimde sanki bir şartel indi, ışık söndü... Gözlerime siyah bir perde indi... Her şey bir anda kararıp silindi... Kendimi kaybettim...

Kendime geldiğimde, beyazlar içinde bir ranzada, yatakta yatıyordum. Kolumda bir serum takılıydı. Odada iki resmi polis, başımda da bir hemşire vardı. Ben kolumda takılı serum iğnesini çıkarıp attım. Polisler ve hemşire buna müdahale ederek serumu yeniden takmak istediler. Ben direndim. Biz cebelleşirken odaya bir grup özel tim girdi. Beni bir battaniyenin içine koyarak odadan çıkardılar. Burası bir hastaneydi fakat koridor boş, odalar kapalıydı. Beni arka kapıdan çıkarıp bir arabaya koydular. Özel tim ve kışla askerleriyle dolu kalabalık bir araç konvoyuyla Okçuyana getirdiler. İçinde çatışırken top gülleleriyle yıktıkları Mehmet Şaşmaz'ın evinden arta kalan moloz yığının önüne, battaniye içinde bırakarak bana:

-Tünel nerde? diye sordular.

Orada başıma üşüşen yetkililer çok kalabalık ve hala çok tedirgin ve kaygılıydılar. Ben hiç anlam veremediğim sorularına karşılık:

- Ne tüneli? diye soruyla karşılık verdim.

Omuzu kalabalık rütbeli bir yetkili, hırsından topuğuyla yeri tekmeleyerek:

- Ötekiler hangi tünelden kaçtılar? Göster yerini! diye kükredi.

Ben ancak o zaman, bizi içerde kalabalık bir grup olarak algıladıklarını anladım. Bunu anlayınca çok sevindim! Rütbeliyi küçümseyen bir üslupla:

-Biz iki arkadaştık, dedim.

Rütbeli hırsından kudurmuş halde:

-Yalan söylüyorsun! Tünelden kaçanlara zaman kazandırıyorsun! Tünelin yerini göster! diye yeri tekmeleyerek haykırdı.

O halimle battaniyenin içinde, bu insanlık düşmanlarının ortasında içimden gülmek geldi. Çünkü gücü belirleyen şeyin top değil yürek olduğu, inanç olduğu gerçeği bütün çıplaklığıyla açığa çıkmıştı. Bu çıplak gerçeği görüyordum! Agid arkadaşla benim yüreklerimiz ve inancımız karşısında çaresiz ve aciz kalan bu topçuların durumuna gülmek istiyordum fakat buna mecalim yoktu. Buna rağmen içimdeki bu gülme isteğimi yüzümde, gözlerimde gülümseme olarak yansıtmayı başarmış olmalıydım ki, omuzu kalabalık rütbeli buna ifrit oldu, acz içinde kıvranarak çekti gitti başımdan. Zafer bu değilmiydi? Tabi ki, zafer buydu ve bu bizim zaferimizdi! Orada Agid arkadaşı göremedim. Akıbetini öğrenemedim. Agid arkadaşın orada, ikinci defa ağır biçimde yaralandığı yerde şehit düştüğünü daha sonra zindanda öğrenebildim.

AGİD ARKADAŞ

Agid arkadaş, daha önce de belirtiğim gibi daha altı ay önce mücadeleye katılmıştı. Henüz 18 yaşındaydı. Babası Cemil, milisimiz Ekrem ile birlikte mücadeleye katılmak için bize gelmişlerdi. Bizde onları Doğu Kürdistan’a yollamıştık. Orada İran tarafından yakalanmışlar ve T.C.’ye teslim edilmişlerdi. T.C. Cemil

ile Ekrem’i yargılayarak zindana atmıştı. Bu süreçte düşman Agid arkadaşıda armaya başlamış, o da bize gelerek mücadeleye katılmak istediğini söylemişti. Bizde talebini ve durumunu dikkate alarak Agid arkadaşı saflara katmıştık. O sırada doğuya geçiş yolları kapalıydı. Agid arkadaşı Doğu Kürdistana yollayamadık, yanımızda tuttuk. Okçuyandan yolcu ettiğimiz yeni şervan gruplarıylada yollamadım. Çünkü bazı düzenlemeler yaparak bende Doğuya geçecektim. Altı aydır yanımda bulunan Agid arkadaşı, bu düzenlemeleri yaptıktan sonra yanımda çıkarmayı planlamıştım. Keşke Okçuyandan yolladığımız grupla o gece Agid arkadaşıda yollasaydım.

Agid arkadaş partiye katıldıktan sonra genel çalışmalarda olduğu gibi, Okçuyan çatışmasında da adına layık oldu. Evde kuşatıldığımızda ve çatışmada ağır yaralandıktan sonra en küçük bir korku ve umutsuzluk göstermedi. Mücadeledeki altı aylık kitle faaliyeti deneyiminden öte, deneyimi olmamasına rağmen özellikle Okçuyan çatışmasında ancak tecrübeli bir gerillada görülebilecek bir olgunluk ve dirayet içinde oldu. Agid arkadaş adına layık bu kararlı duruşuyla Okçuyan çatışmasında bana sözcüklerle ifade edemeyeceğim oranda güç verdi.

İŞKENCEDE

Düşman beni, Mehmet Şaşmazın top gülleleriyle yıkarak viran ettiği evinden arta kalan molozlarınarasından, yine aynı battaniyenin içinde alarak Malazğirtten çıkardı. Sonradan Muş Emniyet Müdürlüğü olduğunu öğrendiğim binanın önünde, yine

battaniyenin içinde beni arabadan aldılar. Dört ucundan birer kişinin tuttuğu battaniyenin içinde beni binanın içine götürdüler. Muş Emniyet binasının ikinci katına çıkıncaya kadar üzerime sayısız silah dipçiği, yumruk, tokat ve alttan tekme yağdı. Sonunda fizik olarak durumumun kötüleştiğini gören bir yetkili:

- Yeter, öldüreceksiniz! O daha sorgulanmadı, diye haykırarak araya girmek zorunda kaldı. O koşullarda içimden: 'Beni infaz edecekler...' diye düşündüm. Beni ikinci katta bir odaya aldılar. Orada beton zemine bıraktılar. Siyah bir bez bant ile gözlerimi bağladılar. Ardından her iki bileğimden kollarımı kalorifer borusuna kelepçelediler. Burada dört, beş kişi, değişik üslup ve rollerle ilk sorgumu yapmaya çalıştılar. Bana Türkçe:

- Çiya, arkadaşların nerede? Grup nerde? diye sordular.

Parti kimliğimi hemen tespit etmişlerdi. Türkçem yetersizdi. Fakat bu kadarını rahatlıkla yanıtlayabileceğim halde, yanıt vermedim. Sessiz kaldım. Tekrar sordu. Ben yine sessiz kalınca, üzerime gelerek beni tekmeledi:

-Numara yapma ulan! diye bağırdı. Ben yine sessiz kaldım. Bu defa:

- Konuş ulan, numara yapma! diyerek toplu halde üzerime saldırdılar. Kaba dayak faslının ardından ben Kürtçe:

-Tirki nızanım, dedim.

Türkçe sorulardan sonuç almayacaklarını anlayan sorgucular, dışardan birini getirdiler:

-Sor ulan buna, arkadaşları nerede? Grup nerde, dedi.

Tercüman Kürtçe:

-Ka hevali dan? Koma li ki deri? diye sordu. Ben:

- Koma nine. Hevalımın şehit kete. Kes tınne, dedim.

Tercüman söylediklerimi Türkçeye çevirdi. Sorgucular köpürdü.

- Yalan söylüyor, diyerek saldırdılar.

Sorgucılardan birinin attığı yumruklar, ötekilerden çok daha fazla acı veriyordu. Kaba dayak karambolünde gözümden kayan göz bandının üzerinden gözüme çarptı. Sorgucunun bana yumruk atan kolu takmaydı. Eski korsanların kancalı takma kolu gibi, ucu demir koluyla vurduğu yeri eziyordu. Kısa bir ara verdiler. Bu arada 15-20 dakika bir erkek ve bir kadına ait işkence çığlıkları dinlettiler. İşkencecilerin kurbanlarını moral olarak yıkmak için dinlettikleri bu çığlıklar, odadaki bir teypten geliyordu. Umdukları etkiyi üzerimde yaratamadıklarını anlayınca beni başka bir odaya aldılar. Burada kimlik tespiti yaptılar. Kayıtlara geçmesi için kimliğimi vedim. Memleketimi sorduklarında:

- Kobaniliyim, dedim.

- Neresi o, nereye bağlı? diye sordular.

- Suriye'de, Halep'e bağlı, dedim.

Sorgucular buna önce çok şaşırdılar, sonra da çok bozuldular. Bu gerçeği öğrenince deli oldular! Birbirlerine ve kendi kendilerine:

-Ulan ta Suriyeden gelip bizimle savaşıyor! diyorlar, sonra da bana daha yoğun küfürlerle ve daha şiddetli yumruk, tekme, tokat darbeleriyle saldırıyorlardı.

Bu odada iki gün boyunca: 'Arkadaşların nerede? Grup nerede?' Sorusunu sorarak, beni belimden ikiye katlayıp otomobil dış lastiğinin içine soktular. Bu halde

tabanlarıma falaka çektiler. Çevlik dağında çektiğimiz ve negatif filmleri Dersim grubumuzda kalan fotoğrafları önüme koyarak “Bu sensin! Ötekiler kim ve neredeler?” diye sordular. Bu süre içinde sadece sınırlı miktarda su verdiler.

Üçüncü gün beni başka bir odaya aldılar. Bu odaya girer girmez üzerimdeki giysilerimin tümünü çıkardılar. Beni çırılçıplak halde uzun ve kalın, kereste çarmıh üzerine, kollarım iki yana açık halde bağladılar. Çarmıhı kaldırdılar, vücudum aşağı sarktı. Koltuk, omuz, kol ve göğüs kaslarım koparcasına gerildi. Bu durumda, birini ayak başparmağıma, ötekini elimin serçe parmağına bağladıkları kablolarla elektrik vermeye başladılar. İçime işleyerek dağılan elektrik akımıyla birlikte, bütün hücrelerimin parçalanarak vücudumun dağıldığını sandım. Bir an elimde olmadan bağırarak, haykırdım. Kalbim sıkışıyor, daralıyordum. Sıkışan kalbim patlama noktasına geldiğinde, patlamıyor, fakat bu defa tuhaf bir biçimde içim büzülüyordu. Bu handikab içinde bayılmışım.

Elektrik işkencesinin ne kadar sürdüğünü anımsamıyorum. Ayıldığımda ilk getirildiğim de konulduğum odada, yine aynı şekilde beton zemin üzerinde ve kollarım bileklerimden kalorifer borusuna kelepçelenmiş haldeydim. Üzerim ve beton zemin ıslaktı. Ayıldığımı görünce üzerime su döktüler. Susuzluktan içim yanıyor, ciğerim kavruluyordu. Bu sırada bir bardak su verdiler. Suyu içtim. Biraz kendime geldim. Kendime gelip toparlandığımı gürünce yeniden sorguya başladılar. Sorular hep aynıydı:

“Arkadaşların nerde? Grup nerede?”

Benim yanıtlarımda hep aynı oldu: “Grup yok!” onlarda hep aynı yanıtları alınca, hep aynı şekilde

yoğun küfürlerle tekme, tokat üzerime saldırarak kaba dayak atıyorlardı. Hepsi hastalıklı, sadist kişiliklerdi. Çarmıha ya da kalorifer borusuna bağlı savunmasız birine kaba dayak atmak, işkence yapmak bu hasta kişiliklere haz veriyordu.

SINAV İÇİNDE SINAV

Sorgu en başında bu şekilde tıkanınca, önce aralarında bir şeyler fısıldaştılar. Sonra tercümana:

-Söyle ona, silah versek kendisini vurabilirmi? dediler.

Tercüman soruyu Kürtçeye çevirinceye kadar hızla düşündüm: 'Blöf mü yapıyorlardı? Yoksa beni yok etmek mi istiyorlardı?' bunu kestiremedim. Tercüman Kürtçeye çevirdiğinde, buna rağmen:

-Vururum, dedim.

Psikolojik savaş içindeydik, işler inada binmişti. Burada inat iradeydi!

Yanıtım üzerine içlerinden biri tabancasının namlusunu enseme dayadı ve bana:

- Dikkat et! Bize değil, kendine sıkacaksın! Yanlış yaparsan ben vururum seni, dedi.

Tercüman bunu da Kürtçeye çevirinceye kadar düşündüm: 'Bütün bunların iradnemi kırmak için düzenlenmiş blöf olduğunu' anladım. Beni infaza karar verseler, elime silah vermezlerdi. Çünkü böyle bir durumda ben elime geçen silahı kendilerine sıkardım! Vurabildiğim kadarını vurur, düşman kurşunuyla şehit düşerdim. Bu düşüncemde yanılsamda düşmanın beni sağ bırakacağına inancım yoktu. Bu durumda daha fazla

işkence görüp acı çekmeden kendi elimle şahadete giderdim. Bu düşüncelerle tercümana:

-Tamam kendi kafama sıkacağım, dedim.

Elimin birini çözdüler. Bana bir toplu tabanca verdiler. Tabancayı aldım. En küçük bir tereddüt göstermeden, namlusunu şakağıma dayayıp tetiğe basarak sıktım. O an yaşamımın en kararlı ve en rahat anlarından biriydi. Fakat tetik 'çılk' etti, toplunun iğneye denk gelen mermi yatağı boştu. Tetiği ikinci defa çekerek bir daha sıktım. Yine boş çıktı. Ben üçüncü defa sıkmak üzereyken, müdahale ederek tabancayı elimden aldılar. Tabancayı alan, küfürler eşliğinde, yaşadığı yenilginin öfkesiyle:

-Sana dolu tabanca verir miyiz! Öyle bir fırsatta hemen bize sıkarsın, dedi.

Kuduz köpekler gibi saldırdılar üzerime. İşkencecilerle giriştiğimiz psikolojik savaşta ben kazanmıştım! Güç bendeydi! Onlar görünüşteki bu güçlerine rağmen kaybetmişler, yenilmişlerdi! Başkan APO' dan ve özgürlük hareketimizden, davamızın haklılığından aldığım gücüm karşısında, düşman bütün imkanlarına rağmen acizdi! Zaten bu yüzden sürekli küfür ediyor, işkence ve şiddet uyguluyordu.

Sınavdan sonra beni yine işkence odasına aldılar. Çırılçıplak soyarak, demir ızgaradan yapılmış çok dar, dizlerimi kırıp üzerine gövdemi katladığım halde zorla girebildiğim bir kafese soktular. Kafesin içinde balyalanmış halde saatlerce tutuldum. Kafesten çıkarıldığımda bütün eklemlerim tutulmuştu. Bu halde askıya aldılar. Tutulmuş eklemlerim, boşlukta aşağı sarkan gövdemin ağırlığıyla koparcasına gerildi.

Kablolardan birini bu defa cinsel organıma bağladılar, ötekini de henüz cılk yaramdanbirinin içine

soktular. Bu halde elektrik verdiler. Bakımsızlıktan cılklaşan taze yaramın derinliğinde, kasıklarımda duyduğum acıları, acı sözcüğü, acı kavramıyla tanımlamak mümkün değildi. Elektrik akımı taze yaramın içinden kasıklarıma, tırnak ile et arasına saplanan kıymık sancısına benzer sancılarla saplanıyordu. Akımın her zerresi, bir kıymık gibi hücrelerime saplanıyordu. Elektrik işkencesi ben bayılıncaya kadar sürdü.

Ayıldığımda yine sorgu odasının beton zeminindeydim. Üzerim ve beton zemin yaştı. Ayıldığımı gürünce bana bir bardak su verdiler. Bu benim hayatta kalmam, yaşamam için gerekliydi. Bunun için veriyorlardı. Suyu içtiğimde bardağı almaya gelen işkenceci yaralı sağ bacağımı tekmeledi. Yaralı bacağım öylesine şişmişti ki baldırımın kalınlığı gövdemin kalınlığına eşit hale gelmişti. Rengi giderek siyaha çalan morluktaydı. Yaralı ve şiş apseli baldırıma inen tekmelerin acısı beynimde patlıyordu. Suyu içtikten sonra biraz toparlanınca grup halinde üzerime saldırarak kaba dayak atmaya başladılar. Fizik olarak dövülecek, fiske vurulacak halim kalmamıştı. Fakat nasıl bir zihniyet ve kinse, bu halde bile kıyasıya bir acımasızlıkla vurarak dövüyorlardı. Aslında irademi kıramadıkları için şuursuzca saldırıyorlardı. Fizik direncim çok zayıflamıştı. Yeniden bayılmışım.

YARALARIM GÖZ GÖZ OLMUŞ

Ayıldığımda sorgu odasının kalorifer borusuna iki bileğimden kelepçelenmiş haldeydim. Orada kendime gelip biraz toparlanınca kendimi dinledim... Vücudumu, yaralarımı kontrol ettim: Gövdeme bağlı kuru bir kütük

gibi hissettiğim yaralı bacağım, davul gibi şişmiş ve mosmor olmuştu. Gözümdeki siyah bandın altından aşağı doğru bakınca, odayı aydınlatan lambanın ışığında bacağımı olduğu gibi görebiliyordum. Sağ bacağımda, uyluk kemiğimin altında, kalçamda ve sağ tarafımda, karnımla belim arasında, böğrümde kurşun yaraları vardı. Çatışma yerinde, molozların altından silahımı çıkarırken yapılan taramada aldığım kurşun yaralarıydı bunlar. Yaralarımın yerini, günler sonra ‘ kendimi dinleyerek’ göz bandımın altından bakarak tespit edebildim. Yaralarımın içinde ince, ince kıpırtılar, kıvıldanmalarhissediyordum. Bakımsızlıktan, beslenme yoksunluğundan artık göz göz olmuş yaralarım demekki kurtlanıyordu. Sağ elimin üstünde ve sol bileğimde derin sıyrıklar vardı.

Yaralandıktan hemen sonra götürüldüğüm hastanede yaralarım temizlenip pansuman edilmiş fakat sarılmamıştı. İşkence koşullarında apselenerek cılklaşan yaralarım kurtlanarak göz göz olmuştu. Vücudumun direnciyle birlikte irademi kırmak için, beni fiziken zayıf düşürecek herşeyi yapıyorlardı. Günde bir bardak suyun dışında besleyici hiçbir şey vermiyorlardı. Beni uyutmuyorlardı. Uykuya daldığım anda, odada sürekli nöbet tutan bir polis, hemen gelip beni tekmeliyordu. Bunun dışında hiç bir şey yapmayan nöbetçi polisin tek görevi beni uyutmamaktı. Bu koşullarda kafes, askıda elektrik işkencesi, kaba dayak ile işkence on gün kadar aralıksız sürdü. Sorgu, onların sorduğu ‘Arkadaşların nerede? Grup nerede?’ sorusuna karşılık, benim verdiğim ‘Grup yok’ cevabıyla tıkandı.

DOZERCİ ALİ RIZA DÜŞKÜNÜ

Bu yoğun işkence günlerinin birinde, sorgu odasındayken biri bana,kürtçe:

-Merhaba Çiya, dedi.

- Merhaba, dedim.

- Beni tanıdınmı? diye sordu.

- Gözlerim bağlı. Seni göremiyorum, dedim.

-Ben dozerin şoförüyüm. Beni de vurdun, fakat ölmedim, yaralandım, dedi.

O anda öyle büyük ve derin bir öfkeye kapıldım ki, onu içimden gelen görme isteğine engel olmadım. Başımı kalorifer borusuna kelepçeli kollarımın arasına sıkıştırarak, gözümdeki bandı sıyırdım ve dönüp ona baktım. Karşımda sargılı kolu bir bez askıyla boynuna asılı olan uzun boylu biri duruyordu. Ona Kürtçe:

-Alçak, senin ölmediğini bilseydim bütün o mermilerimi o askerlere değil, senin beynine boşaltırdım! Bir de Kürt olacaksın ha! Sen göğe uçup ayada çıksan PKK’nin adaletinden kurtulamazsın! dedim.

Ben bunları haykırırken ötekiler telaşla üzerime çullanarak beni susturmaya ve kendi suratlarını görmemi engellemeye çalıştılar. Göz bandını taktılar. Dozer şoförü sessiz kaldı. Onu etkilemiştim. Durumundan dolayı pişman değilse bile korktuğunu, o meymenetsiz suratında görmüştüm.

Daha sonra partinin yaptığı soruşturmada, bu işbirlikçi kişiliğin adının Ali Rıza olduğu ve Malazgirt te ki dozer şoförlerinin, düşmanın bütün tehdit ve zoruna rağmen çatışma yerine gelip evi başımıza yıkmayı kabul etmedikleri halde, bunun gönüllü geldiği tespit edildi. Eylemden sonra Malazgirtte barınamayan Ali Rıza haini Türkiyeye kaçmış, orada Denizliye yerleşmişti.

İTİRAFÇI YAVUZ COŞKUN

İşkence sürecinde yaşanan bu dozer şoförü Ali Rıza olayından sonra, sorgu odasında bir yüzleştirme yaptılar. Yüzleştirme için göz bandı indirildiğinde, karşımda daha önce faaliyetlerde tanıdığım Yavuz Coşkunu gördüm. Yavuz Coşkun, bir yıl önce kardeşi Dilaver Coşkun (Mazlum) ile birlikte Malazgirtten saflara katılmıştı ve bir grup yeni şervan arasında bunlarıda Doğu Kürdistan'a yollamıştık. Yolda Tendürekte bu Yavuz Coşkun kaçmıştı. Durumu fark eden düşman da yavuzu yakalamıştı. Yavuz Coşkunda poliste itirafçı olmuştu. Fakat Yavuzun itiraf edecek bir şeyi yoktu. Karşımdaki Yavuz işte bu Yavuzdu.

İşkenceciler bizi birbirimize sordular. Yavuz 'Beni tanıdığını' söyledi. Bende 'Yavuzu tanıdığımı' söyledim. Yüzleşmede Yavuz, bana ve çalışmalarımıza ilişkin bir dizi düzmece iddialarda bulundu. Silah depolarımızın olduğunu söylüyordu. Çocukları gerillaya katılmış yurtsever ailelerimizi suçluyordu. İşkenceciler Yavuzun iddialarına dayanarak:

-Bak, sen "silahlarımız yok" diyordun. O, silah depolarınızın olduğunu söylüyor! Buna ne diyeceksin? dediler.

Bende:

-Ben silah depolarımızın olduğunu bilmiyorum. Madem o biliyor neredeyse bu depolar yerini göstersin, sizde gidip alın! Bana neden soruyorsunuz, dedim.

Benim bu mantıklı izah ve önerimle kendi aptalca mantıksızlıklarını gören işkenceciler fena halde bozularak her zaman ki gibi yoğun küfürlerle üzerime saldırdılar. Grubu yollarken kendisine, gerektiğinde kullanması için bir el bombası vermiştik. Yavuz bunu da

söyledi. İşkenceciler küfürler eşliğinde üzerime saldırarak:

-Adama bomba vermişsin, dediler. Ben:

- Öyle bir şey yok, doğru söylemiyor, dedim.

Yine küfür, tekme, yumruk tufanı oldu üzerime.

İşkenceciler on gün sonra sorgunun yönünü değiştirdiler. Arkadaşlar, grup ve silahlar üzerine sorularından sonuç alamayınca, halkla ilişkilere yöneldiler:

-Malazgirtte kiminle ilişkidesin? diye sordular. Bende:

- Malazgirtte kimseyle ilişkim yok, dedim.

İşkenceciler kudurdular:

- Nasıl olur ulan! Malazgirt kazan, sen kepçe! Koskoca ilçenin altını üstüne getirdin! Malazgirt te kimseyle ilişki kurmadan kendi başına mı yaptın bütün bunları, dediler.

Kudurup köpürmüş halde söylüyorlardı bunları. Karşımda bu noktadada yenilgiye uğrayan işkenceciler, benden umudu kesince Yavuzu çağırdılar. Ona, sordular: ‘

-Söyle lan, Malazgirtte bunun kimlerle ilişkileri var!

İşkencecilerin önceden verdiği dersine çalışmış olan Yavuz da saymaya başladı:

-Eski komünistlerden Mülazım Hocayla, Melle Celaleddinle, onun kardeşi Cemille, Kudbeddinle, Ala Rızgarici Aydınla, amcam İhsan Coşkunla, biz grup halinde İran’a geçerken evinde kaldığımız, fakat ismini çıkaramadığım Kiranikli, ayağı sakat biriyle örgütsel ilişkileri var. Bunlardan Mülazım Hoca, Melle Celaleddin ve kardeşi Cemil oğullarını gönüllü olarak dağa,

gerillaya yolladılar. Bunların evlerine Çiya ile birlikte gittik, dedi. İşkenceciler:

- Bunlara ne diyorsun, diye sordular. Ben:

- Doğru söylemiyor, dedim.

Aynı kudurgan öfke ile üzerime saldırdılar. Yavuzun benimle yüzleşmede verdiği isimlerin tümü toplanarak, işkencede sorgulandı. Bunlardan Kürt ve Kürdistan davasına gönül vermiş temel yurtseverlerimizden Melle Celleddin ile beni yüzleştirdiler. Yüzleştirmede işkenceciler bana:

-Celaleddinin evine gittin mi? diye sordular.

- Biz PKK'liyiz! Her Kürdün evine gideriz! Melle Celleddinin evine de gittim. Fakat kendisiyle örgütsel hiç bir ilişkimiz yoktur! Öteki bütün Kürt evlerine gittiğim gibi, Melle Celleddinin evine de gittim. Bir PKK'li olarak benim Mallazgirit ve çevresinde gitmediğim Kürt evi yok gibidir, dedim.

İşkenceciler, ilk sorularında tıkanan bu sorgularındanda bir sonuç alamadılar.

DÜŞKÜNLÜĞÜN SINIRI YOK

Aynı sorgu süreci içinde, işkenceciler mesailerine ara verip çıktıklarında içeriye, nöbetçi polis yerine Yavuz Coşkun girdi. Gözümdeki bandı indiren Yavuz, bana:

-Gel itirafçı ol! Yasadan yararlan. Bir iki yıl yatarsın. Yeniden PKK'ye katılırsın, dedi.

Benim iki kolumda bileklerimden kalorifer borusuna kelepçeliydi. Ayağımın biri yaralı şişmiş haldeydi. Bu durumda, içimden kabarıp gelen "gebertesiye" vurma isteğiyle Yavuza doğru bir hamle yaptım. Yavuz o kadar ödlekti ki, korkuyla geri sıçradı. O anda Yavuzun karşımdaki bu halini görünce: 'bu ne

kadar zayıf, zavallı, düşkün bir insan...’ dedim kendi kendime. Yavuzun bu gerçeğini anlayınca ona karşı öfkemin yerini alan üzüntümle:

-Yavuz, sende zerre kadar akıl yokmu? O kuş beyninle beni kandırabileceğini mi sanıyorsun? İtirafçılık en lanetli bir durumdur! Sen bu devlete ne yaptında itirafçı oldun? Senin verecek hiçbir şeyin olmadığından, itirafçılık sana kolay gelmiş... Yine de yanlış yapıyorsun. Kendini düzelt geri dön, dedim.

Yavuz ısrar etti. Düşmanın kendisine verdiği aklı bana pazarlayıp satmaya çalıştı:

-Ben senin iyiliğin için diyorum. Böyle gidersen idam olacaksın! Biraz da kendini düşün... dedi.

Artık midemi bulandıran yavuza:

-Bak akılsız, rezil Yavuz; bana vermeye çalıştığın bu akıllar senin değil! Seninle oynamışlar! Sende gelmiş benimle oynamak istiyorsun! İyi yapmıyorsun, yanlış yapıyorsun! Bak,amcan İhsana bile zarar veriyorsun! Sende vicdan, ahlak kalmamış, dedim.

Ben bunları söyleyince, Yavuz başını önüne eğerek sustu. Bir süre sonra, usulca:

-Sen bilirsin... dedi.

Göz bandını gözüme çekip çıktı. Yavuz bundan sonra bana yapılan işkence seanslarına katıldı ve bana işkence yaptı. Düşkünlüğün sınırı yoktu...

VEKİLİM ORHAN DOĞAN

İşkence seansından sonra sorgu odasına alınmıştım. İşkenceciler kendi aralarında, bu defa bana değil başka birine ağır küfürler ederek:

- Buna bizim milletvekilleri sahip çıkıyorlar. Memleket işlerini bırakmış bunun peşine düşmüşler, diyorlardı.

Ben bunları duyunca kuşkulandım ve benim irademi kırmaya yönelik bir komplo olarak algıladım. Milletvekilleri bana neden sahip çıksınlar dı ki? Buna inanmadım. ‘ Herhalde bir polis, Milletvekili kılığına girecek ve beni düşürmek için yeni bir taktik deneyecekler...’ diye düşündüm.

İşkenceciler beni bir süre sonra kalorifer borusundan çözdüler. Göz bandını çıkardılar. Kelepçesiz bıraktılar. Sorgu odasında giyindiğim gerilla giysim (Şal ve Yelek) üzerimdeydi. İşkenceciler dışarıya çıktılar. Onların hemen ardından içeriye biri girdi. Ben kalorifer peteğine dayanmış halde beton zeminde oturuyordum. İçeri giren yanıma geldi. Hemen önümde diz kırıp çömüdüne oturdu ve bana zorlanmaktan titreyen bir sesle, güçlükle Kürtçe:

-Merhaba... dedi.

Fakat “nasılsın?” diyemedi… Çünkü durumum ortadaydı. Bir insan, ancak benim durumum kadar kötü durumda olabilirdi... Bende:

- Merhaba, dedim.

- Ben Milletvekiliyim. Buraya senin için geldim. Parti beni görevlendirdi, dedi.

Ben hiç aldırmaz bir eda ile:

-Olabilir... dedim.

- Ben başka bir oda ayarlatacağım. Bu odada cihaz olabilir. Orada rahat konuşuruz, dedi.

Bunları deyince o ortam ve sürekli saldırı karşısında savuma ruh hali içinde, ben kesin emin oldum: Bu adam “Milletvekili kisvesine bürünerek rol

yapan bir polisti...” Bu yüzden söylediklerini hiç dikkate almadım, umursamadım. O:

- Şimdi dönüyorum, diyerek kalktı, odadan çıktı.

Hâlbuki onun içeri girdiğinde, beni görünce ‘ Merhaba’ derken, titreyen sesinin, titreyen yüreğinin sesi olduğunu anlamalıydım... Fakat belirtiğim gibi o ağır koşullarda ben bunu anlayamadım.

O odadan çıkar çıkmaz, içeriye işkencecilere Kürtçe, Türkçe tercümanlık yapan düşkün girdi. Ellerimi arkama kelepçeledi. Ardından bir grup polis girdi beni bir battaniyenin içine koyarak, kargatulumba, emniyet binasının arka kapısından dışarıya çıkardılar. Arka kapı diyorum çünkü indiğimiz merdivenlerden çevreden hiç ses gelmiyordu. Kimse yoktu. Dışarıda bir arabaya konuldum ve araba hızla uzaklaştı. Ben, bu şekilde birilerinden, bir şeylerden kaçırıldığımı kavrayınca, yanıma gelenin gerçekten Milletvekili olabileceğini ve ondan kaçırıldığımı düşündüm.

Uzun sayılabilecek bir yolculuğun sonunda, beni şehir içinde bir binaya çıkardılar. Orada kalın demir parmaklıklı uzun bir nezaret yerine koydular. Demir parmaklığın önü uzun bir salona açılıyordu. Bir emniyet binasının ya da karakolun nezarethanesi olsa gerekti.

Nezarette beton üzerindeyim. Benden başka kimse yoktu; geceydi. İçerisi Sibirya soğuğuyla buz kesiyordu. Elimde olmadan tir tir titriyordum. Titrerken birbirine vuran dişlerim takırdıyordu. Titremenin önene geçmek için çaba harcıyordum. Bir an başarsamda elimde olmadan yine titremeye başlıyordum. Sibirya soğuğu göz göz olmuş çıplak, apseli, cılk yaralarımdan iliklerime, hücrelerime işliyordu. Bu halde titreme nöbetleriyle geçen üç, dört saat sonra yanıma üç kişi geldi. Bunlardan biri ötekilere:

-Siz buna hiçbir şey yapmamışsınız ki! Tabi konuşmaz! Niye konuşsun ki! Fakat burada bülbül gibi ötecek! dedi.

Bunları söyleyen ile yanındaki üzerime saldırdılar. Yumruk, tekme darbeleriyle kaba dayak attılar. Bu kaba dayak faslında kırılan üç dişimin parçalarını orada yere, nezaret betonuna tükürdüm. Kaba dayağın ardından beni gece geç saatlerde bir odaya götürdüler. Çıplak beton odanın pencereleri de açıktı. Üzerime donmak üzere olan buz gibi su döktüler. O andan sonra ben soğuktan, tirtir değil, zangır zangır titremeye başladım. Kas ve sinir sistemim zembereğinden boşalmıştı. Elimde olmadan alt ve üst çenemle birbirini döven dişlerimin takırtısını duyuyordum.

Ben bu halde titreyerek donmak üzereyken, arkamdan tepemden aşağı bu defa sıcak su boşalttılar. O anı ancak yaşayan bilir... Tarifi, tanımı yok... Zaten bu anlara kısaca ‘ şok’ deniliyor. Donmak üzere soğuktan, yakıcı sıcağa geçişin hemen ardından, donmaya ramak kalmış buz gibi soğuk su arkamdan ansızın tepemden aşağı boca edildi. Buz gibi soğuk su şokundan, kaynar su şokuna; kaynar su şokundan, buz gibi soğuk su şokuna uğrayan bünyemde, bütün mekanizmalarım kilitlendi devre dışı kaldı... Bilincim, ruhum, iradem, bedenim, hüçrelerim ayrışmış, parçalanıp dağılmış gibi oldum... Bedenen ve ruhen beni en çok etkileyen, irademi zorlayan işkence türü bu ‘çok soğuktan çok sıcağa, çok sıcaktan çok soğuğa şok’ işkencesi oldu. Kaç defa tekrarlandığını bilemediğim bu şok işkencesinden sonra beni bir başka odaya götürdüler.

Sabah hemen işkenceye alındım. Önce karnımı, sırtımı ve göğsümü şiddetli yumruklarla dövdüler. Ardından Muş emniyetinde daha öncekilerin yaptığı

tarzda askıya astılar. Askıda elektrik verdiler. Elektrik işkencesi ben askıda bayılıncaya kadar sürdü. Sabah, bulunduğum yerde nöbet tutan askerlerin aralarında: ‘çarşıdan ve Erzurum’un soğuğundan’ söz etmelerinden,Erzurumda olduğumu anladım. Aralarında küfürlerle:

“Milletvekili buraya da gelmiş,” diye konuşan işkenceciler o gün mesai (İşkence seansı) yapmadılar. Kısa bir süre sonra beni yine aynı battaniyeye koyup, kargatulumba arka kapıdan çıkartarak bir arabayla kaçırdılar. Yeni bir yolculuk başladı. Beni vekilimden kaçırıyorlardı! Onun artık benim vekilim olduğunu anlamış ve buna inanmıştım! Bu bana yeterdi! Bundan sonra bana herşey vız gelirdi, hiçbir güç beni yıkamazdı! Vekilimle birlikte, Kürt ve Kürdistan, insanlık ve dünya davası için çarpan yüreklerimizle kurduğumuz özgün bağlarımız, beni yaşama ve mücadeleye daha sıkı bağlamıştı! Vekilim gelişiyle bana sadece direnmekle kalmayıp, gelecekte ortak davamız için daha fazlasını ve daha iyisini yapmak için mutlaka yaşamam gerektiğini kavrattı! Direnecek ve yaşayacaktım! Zihnimde yer eden ‘infaz edileceğim’ algısını aşıp direnerek yaşama, yaşayarak direnme bilincini kavrayıp uygulayacaktım! Öyle yaptım!

Bir öncekine kıyasıyla daha kısa bir yolculuğun ardından beni yine şehir içinde bir binaya aldılar, orada bir odaya koydular. Burada işkence görmedim çünkü ikinci gün bir grup işkenceci yakası açılmadık küfürlerle geldiler. Beni yine aynı battaniyenin içine koyarak kargatulumba kaçırdılar. Vekilim peşimizdeydi! Bunu hemen anladım ve elbette yeniden yaşama sevinci ve mücadele direnci kadar büyük güç aldım ondan!

Vekilimin peşimizde olduğunu işkencecilerin kendi aralarındaki konuşmaları da teyit etti. Biri ötekilere:

"Herif Milletvekili değil hafiye! Peşimizi bırakmıyorki işimizi yapalım," diyor; ötekilerde, Pisliğine basmış ayı gibi homurdanarak küfür ediyorlardı. Bir başkası:

"Yakın akraba mıdır nedir bunlar?" diye soruyor, beriki:

"Ulan biri Suriyeli, biri Türkiyeli! Nereden akraba olacaklar?" diyordu.

Bu yontulmamış kütükler, tomruklar arasında en budaklı olanı:

"Ulan bunların arasındaki bu muhabbet ne zaman başladı?" diye soruyordu.

İttihatçı Ergenekon planyasında kabası alınmış olduğu anlaşılan bir doğramalık:

"Bunda anlaşılmayacak ne var oğlum? O da bunun gibi terörist," diye yanıtlıyordu onu.

Bir yerde, durup bir şeyler aldıklarında işkencecilerin aralarında konuşmalarından Hınısta olduğumuzu anladım. Wandan söz ediyorlardı. Yolda araba arızalandı. Tamirin ardından Wana geldik. Beni bir binaya aldıkları Wanda ancak birkaç saat kalabildik. Vekilimin Wana gelmekte olduğunu örenen işkenceciler, aynı battaniye içinde beni yüklenip kaçarlarken, küfürün bini bir paraydı... Öfkeden kuduran işkenceciler, yeniden düştüğümüz yollarda:

"Bize bu dünyada rahat yüzü yok ulan!" diye yakınıyorlar, sık sık dönüp bana küfür savuruyorlardı. Yine işkencecilerin kendi aralarındaki konuşmalarından bu defa Colemerg'e (Hakkari) gittiğimizi öğrendim.

Kendilerince uzun süre işlerini yapamamış, mesai dışı aylak kalmış işkenceciler Colemerg'te beni meslek

aşkıyla hemen işkenceye aldılar. İnsana acı çektirmeye susamış bir grup işkenceci ellerinde kalın sopalarla, beni aralarına alıp kıyasıya dövdüler. Genel olarak mı öyle, yoksa bana mı öyle geldi bilmiyorum. Kaba dayak belli bir düzeyden sonra insana fazla acı vermez oluyor...

Kaba dayağın ardından askıya alındım. Askıda elektrik seansı başladı. Elektrik işkencesi için askıya alınırken kendi kendime ‘erkenden bayılayım...’ diye tasarlamıştım. İşkence başladıktan kısa bir süre sonra kendimi bıraktım. Durumumu gören işkenceciler hemen ilgilendiler. Ben hiç refleks vermedim. Bayıldığıma inanarak beni askıdan indirdiler. Üzerime su döktüler. Bir süre sonra kendime gelmiş gibi göründüm. Bir bardak suyum hemen geldi. Suyumu içtim.

O gün odaya birini aldılar. İşkenceciler beni önlerine oturtarak, gözümdeki bandı indirdiler. Önümde yüzü kar maskeli biriyle karşılaştım. Karşımdaki kişinin sadece ağzı, burnu ve gözleri açıktaydı.

1987 sürecinde Çelê (Çukurca) Şîfereza ile Bircêlla arasında düşman tabur karakolu inşa edilmeye başlandı. Alanda biz vardık. Karakolu inşa eden mühendise haber yolladık. İnşaatı bırakmasını isteyerek, kendisini uyardık. Aldığımız istihbarata göre mühendis orduda bir binbaşının kardeşiydi. Uyarımızı dikkate almayan mühendis inşaatı sürdürdü. Bu defa inşaata müdahale ederek iş makinalarını imha ettik. Bunun üzerine kalabalık bir düşman gücü üzerimize operasyon başlattı. Bizde tabura 20 dakika mesafede pusu atarak mühendisi yakaladık. Karargâha yolladık. Kör Cemal mühendisi infaz etti. İşkenceciler, 1987’de yaşanan bu durumla ilgili olarak; karşımda duran yüzü kar maskeli itirafçıya:

-Mühendisi vuran bu muydu? diye sordu. İtirafçı:

-Bu, Hamza bir de Tekin, dedi.

Bizim birimi yakından tanıdığı anlaşılan itirafçı, o süreçte yanımızdan kaçan ismini hatırlamadığım sağlıkçıydı. İşkenceciler sormadan ben:

- Doğru söylüyor, mühendisi biz aldık. Aynı durum şimdi yaşansa hiç tereddütsüz yine alırdık, dedim.

İşkenceciler ağızlarından salya, köpük saçarak üzerime saldırdılar ‘‘Hayır ilgimiz yok’’ desem yine saldıracaklardı. Colemerg’te bunun dışında işkence, yüzleşme vb. olmadı. Çünkü benim vekilim, kurtarıcı meleğim peşimizden Colemerge’de gelmişti.

Beni yine aynı şekilde battaniyenin içine koyarak Colemergten de kargatulumba kaçırdılar. Bu defa Bazit’e (Doğubayazıt) götürüldüm. Bazitte kaldığımız bir gün için de işkence görmedim. Vekilim, Bazite geldi. Bazitten Agiriy’e (Ağrı) kaçırıldım. Vekilim oraya da geldi. Burada öfkeden ve şaşkınlıktan artık ne yapacaklarını bilmeyen işkenceciler benimle ilgilenmediler. Beni en sonunda yine Muş Emniyet Müdürlüğüne getirdiler. Yeniden Muşa döndüğümüzde Mart ortasını geçmiştik. Yirmi sekiz Şubatta başlayan süreç yirmi gündür sürüyordu.

Muşa gelir gelmez işkenceye alındım. Seans kafes işkencesiyle başladı. Demir ızgaradan daracık kafese dizlerim ve belim bükülerek üçe katlanmış halde, çırılçıplak sokuldum. Daha öncede aralıklarla kaldığım toplam süreyi hesapladığımda dört, beş günüm bu kafesin içinde geçti. Bu kafes işkencesi insanın bütün eklemlerini geriyor, iç organlarını bastırıp büzüyordu. Saatlerce tutulduğum kafesten çıkararak askıya aldılar. Askıda elektrik verdile

DOSYA

İşkenceden sonra alındığım sorgu odasında işkenceciler, önüme kapsamlı bir dosya koydular. Sorumlu olanı bana:

-Sen, bizim sizi tanımadığımızı; senin Malazgirtte neler yaptığını bilmediğimizi sanıyorsun değil mi? Al öyleyse, senin komutanlarını ben sana tanıtayım. Malazgirtte neler yaptığını, tek tek ben sana anlatayım, dedi.

Ardından elindeki dosyadan, özetleyerek okumaya başladı.

Cuma (Cemil Bayık) arkadaş üzerine:

“Tutarlı. Örgüte hakim. Tüm arkadaşlarınca sevilen biri. Parti ilkelerine, değerlerine bağlı.’’

Cuma arkadaşın üzerine olumsuz hiçbir şey diyemiyorlardı.

Abbas (Duran Kalkan) arkadaş üzerine:

(Abbas arkadaşın adı anıldığı anda, başta dosyayı okuyan sorumluları olmak üzere bütün işkenceciler, üslupsuz, uygunsuz, sözler savurarak gıyabında ona saldırdılar) “Örgütün akıl hocasıdır. İdeolojik olarak derindir. Değerlendirme gücü yüksektir. İnsanları bir araya toplayıp, bir kalıba sokan bir eğitimcidir. Kendisi Türk ama Kürtler için savaşıyor. (işkencecilerden koro halinde toplu öfke ifadeleri ve üslupsuz, uygunsuz sözler). Kürtlerin içinde, Türk askeri modelini uygulayıp geliştiren biridir. Kendisi Türk olmakla birlikte Kürtlere hizmet etmektedir’’. (işkencecilerden aynı yoz tepkiler)

Cemal (Murat Karayılan) arkadaş üzerine:

‘‘Ajitasion, propaganda gücü yüksektir. Örgütçüdür. Asker olarak savaşta ajitasion yanıyla savaştırır.’’

Mahir arkadaş üzerine (Serhatta şehid düştü):

İşkencecilerden yoğun tepki, uslupsuz, uygunsuz sözler eşliğinde:

‘‘Zorunlu askerlik yasasını en başarılı uygulayandır. Memlekette genç bırakmadı, dağa çıkardı.’’

Botan (Nizamettin Taş) unsuru için:

‘‘Savaşçıdır ama çok keyfidir’’

Ferhat (Osman) unsuru için:

‘‘Şu an Zelededir. Her gün Celal Telabanin yanındadır. Birkaç arabası var. Şakacıdır. Muhatabını teşhir gücü yüksektir. İnsanları çalıştırıp seferber etmekte zorlanmaz. Usta politikacıdır. Başarılıdır. Dar feodal yaklaşımlara sahiptir. Köylü tarzı vardır.’’

Bunların ardından orta Eyalette bizim çalışmalarımıza, eylemlerimize ilişkin ayrıntılı bilgiler okudu. Yönetim olarak benim bildiğim hemen herşey bu bilgiler arasındaydı. Okuma bittikten sonra sorguya geçildi. Dosyada kayıtlı eylemleri doğrulayarak hepsini üstlendim. Bu tavrım üzerine, toplu halde küfürlerle saldırdılar. Kaba dayağın ardından işkenceye alındım. İşkenceden sonra yeniden sorguya aldılar.

DÜŞKÜNLER

Sorgudan bir sonuç alamayınca işkencecilerin sorumlusu, hareketimize, mücadelemize ve yaşam tarzımıza ilişkin basit ve yoz meraklarını gidermek için, düşkün bir uslupla sorular yöneltti:

-Kadın erkek dağ başında birlikte kalıyorsunuz fakat hiç ilişkiniz olmuyor ha? diye sordu.

Ben bu düşkünün yoz sorusunu dikkate almadım. Fakat o kendince bir yığın kepaze var sayımla kendini,

kendi egemen zihniyetini ve cinsiyetçi, sınıflı yaşam gerçeğini sergiledi. Laçka ve yavşak bir üslupla:

-Ateşle barut bir arada durur mu? diyordu.

Ben hiçbir sorusuna yanıt vermedim ve kendini, kokana dünyasını ve oradaki yoz yaşamını anlatan ısrarlı sözlerine tamamen kayıtsız kaldım. Bunlar akıllarını, ruh sağlıklarını kaba güdüleriyle bozmuşlar; yada oynanarak kışkırtılmış güdüleriyle, bunların akılları ve ruh salıkları bozulmuştu.

Bu sorgu seansının sonunda, sorumlu işkenceci bana, itirafçılık ve işbirliği teklifinde bulundu:

- Seni istediğin yere yollarız. Avrupaya, Suriyeye, istediğin yere gidersin. Paran olur. Dağdakilerden daha güzel kızlarla gezer tozarsın. Yasadan yararlan itiraf et, dedi.

Bende yanıt olarak:

-Sizde adalet ve ahlak yok. Her şeye rağmen insan olarak sizin bunlara ihtiyacınız var. Siz de bunu anlayın, dedim.

İşkenceciler, bütün sorgu seansları buyunca en fazla buna bozuldular… Hepsi aynı anda küfürlerle üzerime saldırdılar. Saldırılarının şiddeti, ahlaktan ve adaletten tamamen yoksun olduklarının kanıtıydı.

İşkence ve sorgu seansları aralıksız sürdü. Otuz günü, aşkın bir süredir işkencedeydim. Bu koşullarda Nisan ayına girdik. Bu süre içinde yiyecek hiçbir şey vermediler. Günde yalnızca bir bardak verilen su dışında hiçbir şey içmedim.

Pansuman edilmeyen, sarılmayan yaralarım kaba dayak ve işkencede açılıp derinleşmiş; apse kaparak cılklaşmıştı. Kan, kir, pas ve pislik içindeydim. Ayakta duramıyordum. Bir deri, bir kemik kalmıştım. Sakallarım elimi attığımda tutam olarak uzamıştı. Nisanda beni

Muştan Malazgirt'e getirdiler. Orada koltuk altlarıma giren iki polis beni ayaklarımın üzerinde sürükleyerek (çünkü ben yürüyemiyordum) savcının odasına kadar götürdüler. Savcının odasının önünde sevgili vekilimle, karşılaştım. Orada beni bekliyordu. Beni gürünce telaşla yanıma gelerek hüzünlü bir sevinçle, Kürtçe:

- Tamam bitti artık, dedi.

Vekilime o anda bir şey diyemedim... Başlangıçta ona inanmamanın mahcubiyetinden mi? Yoksa sözün o duygu dolu anın sihrini bozacağından mı? Bilmiyorum. Vekilime ancak inanç ve sadakat yüklü bakışlarımla teşekkür ettim. Benim vekilim, dönemin Şırnax milletvekili Orhan Doğandı. O zaman kendisini tanımıyordum.

Savcının odasına girdik. Devleti temsil eden savcının karşısında, devletin iki polisinin doğrudan desteğiyle, ancak ayakta durabiliyordum. Durumu görmezden gelen savcı, önündeki kagıdı göstererek, bana:

- Hakkında düzenlenen bu ifadeyi kabul ediyormusun? diye sordu.

Beni ayakta tutan polislerden biri savcının sorusunu; bana Kürtçeye çevirdi. Benim böyle bir ifadeden haberim yoktu. İşkenceciler kendi kafalarına göre ifade düzenlemişlerdi. Emniyette, sorguda ifade vermediğim gibi ifade adına herhangi bir belgede imzalamamıştım. Yanımdaki polis tercüman aracılığıyla savcıya:

"Emniyette hiçbir şekilde ifade vermediğimi, herhangi bir ifade tutanağınıda imzalamadığımı, benim rızam ve onayım dışında hazırlanan bu ifade tutanağını da kabul etmediğimi söyledim.'' Savcı bana pis pis bakarak:

- Zaten ifade verseydin şaşardım… dedikten sonra önündeki dosyadan Okçuyan eyleminin bilançosunu okudu:

- 36 asker, 8 özel tim görevlisi, 3 polis toplam 47 devlet personelini öldürmüşsün. İfadene gerek yok aslında... dedi.

Tercüman polis bunları Kürtçeye çevirirken, Okçuyan eylemimizin bilançosunu savcının ağzından ilk defa öğreniyordum. Agid arkadaşın şahadetine ve benim yaralı esir düşmeme karşılık düşman 47 kayıp vermişti. Sorgu odasında yaralı olarak karşıma çıkan dozer operatörünün durumu dikkate alınırsa, savcının 47 ölü yanında anmaya gerek görmediği yaralıların sayısıda bir hayli kabarık olmalıydı. Savcı yanımdaki polislere:

-Götürün, dedi.

Polisler beni dışarı çıkarınca, savcının odasına girişi tutmuş olan özel timler beni adliyenin arka kapısından apartopar çıkararak, bir arabaya bindirip kalabalık bir askeri konvoy eşliğinde kaçırdılar. Malazgirtten çekiniyor, korkuyorlardı. Malazgirtten Muşa götürüldüm. Muşta bu defa beni Emniyete götürmediler. Bir kışlaya teslim ettiler. Kışlada bir binanın bodrumunda, demir parmaklıklarla oluşturulmuş kafes gibi nezarette, her iki elim ve her iki ayak bileklerimden nezaretin içinde, ayakları beton zemine gömülü demir banka kelepçelendim. Nezarette tek başımaydım. Nezaretin önünde sürekli bir asker nöbet tutuyordu.

GERÇEK BİR GARDAŞ

Gece geç saatlerde nöbetçi değişti. Yeni gelen nöbetçi asker, nezaretin demir parmaklıklarına yüzünü dayayarak, fısıltıyla:

-Bir ihtiyacın varmı gardaşım? diye sordu.

Ben cevap vermedim. Asker yine fısıltıyla ısrar etti:

-Neye ihtiyacın varsa gardaşına söyle! Çekinme, bende devrimciyim, dedi.

Konuşmasında ‘‘k’’ harfi yerine ‘‘g’’ harfini kullanan asker, belli ki İttihatçı Cumhuriyet fideliğinde, üfleme yoluyla şişirilerek yetiştirilmiş beyaz balonTürk değil, Dadaloğlu damarından gelen yalın (Saf) bir Türkmendi! Türkmen gardaşın üslubu içtenlikli, teklifi yürekten ve sıcaktı. İçimden duygulandım, sevindim. Fakat mantığım beni ketleyerek engelliyordu... Ona:

-Saat kaç? diye sordum. Hiç unutmam:

- Saat 12’yi yirmi geçiyor, dedi.

- Eğer imkân varsa biraz su isterim, dedim.

Gitti bir şişe şaşal su getirdi. Ellerim banka kelepçeli olduğundan, benim kendi başıma bu suyu içme imkânım yoktu. Nezaretin kapısını açarak içeri girdi, getirdiği suyu bana elleriyle içirdi. Asker için çok büyük bir riskti bu. Bana böyle su içirirken yakalansa, göreceği eziyet ve ağır işkence bir yana, doğrudan askeri mahkemede yargılanacağından, askerliği yanar ‘‘teröristlere yardım ve yataklıktan’’ onlarca yıl hapis cezası alırdı. Yaklaşık bir buçuk aydır, günde sadece bir bardak su içebilmiştim. Başka bir sulu yiyecek içecekte alamadığımdan, yoğun su kaybetmiştim. Vücudumun su dengesi bozulmuştu. Susuzluktan yüreğim yanıyor, içim kavruluyordu. Bu gerçek gardaşın bana elleriyle içirdiği bu su halklarımızın, Türkmen-Kürt gardaşlığının ortak ve

gerçek yaşam kaynağıydı! Aradan bir süre daha geçti. Gerçek gardaş:

-Ben birazdan gideceğim. Bir ihtiyacın varsa çekinme, gardaşına söyle, dedi.

Ardından, işkencecilerin küfürlerini ziyadesiyle gölgede bırakan bir küfür tekerlemesi savurdu, öfke ve çaresizlik içinde:

-Ne yapalım, böyle işte... Birde bunlara askerlik yapıyoruz, dedi.

Yalvarırcasına yeniden sordu:

- Söyle gardaşım, bir isteğin varsa çekinme! Söyle gardaşına, ne istersen yaparım! Yapmayanın (...), dedi.

Besbelliki benim durumum karşısında vicdan azabı çekiyordu... Ne istesem gerçekten elinden gelen herşeyi yapacaktı. Bu sefer hiç çekinmeden, gerçek gardaşıma candan bir üslupla:

- Bana bir su daha getirirsen iyi olur, dedim.

Gitti bir şişe şaşal su daha getirdi. Onu da elleriyle içirdi bana. Nasıl mutlu oldum anlatamam. Bana ilaç olan ‘‘ ab-ı hayat suyunun’’ ötesinde, düşmanın içinde böyle bir dayanak ve güç bulmak, içimden coşturmuştu beni. Demekki hiçbir zaman ve hiç bir yerde yalnız değildik! Her yerde ve her zaman, böyle gerçek gardaşlarımız vardı! Bu yalın Türkmen gardaşlarımızla biz, APO’cu yaşam ve mücadele çizgisinde sırt sırta versek, değil Türkiye’nin orta doğunun altını üstüne getirirdik.

Gerçek gardaş bir süre sonra yine yüzünü demir parmaklıklara dayayarak fısıltıyla:

- Geçmiş olsun gardaşım. İnadın kırılmasın! Ne yap yap yaşa! Benden sonra gelen p…ta’da dikkat et… dedi ve öfkeyle yoğrulmuş hüzün içinde gitti.

BİZİM SİZİNLE DAHA ÇOK İŞİMİZ VAR

Ertesi gün sabah erken saatlerde beni alıp bir otobüse bindirdiler. Otobüsün içi silahlı asker doluydu. Yalnızca beni koltuklarımdan tutup ayaklarımın üstünde sürükleyerek otobüse kadar getiren ve otobüstede iki yanıma oturan iki asker silahsızdı. Otobüsün önünde ve arkasında konvoy halinde, içleri sırt sırta oturmuş silahlı askerlerle dolu araçlar vardı. Konvoy yola çıkmak üzereyken üst rütbeli bir subay otobüse binerek, otobüs sorumlusu teğmene sert bir üslupla:

-Bak oğlum, yolda bir sorun çıkarsa, (işaret parmağıyla beni göstererek) önce bunu vuracaksınız! dedi ve indi.

Konvoy yola koyuldu. Yürüyemediğim ve ayakta duracak halim olmadığı halde, bir elimin bileğinden oturduğum koltuğun demir borusuna kelepçelenmiştim. Yolda bir yerde otobüs bozuldu. Otobüste ve konvoyda bulunan bütün askerler (iki yanımda oturan iki silahsız asker dışında) araçlardan inerek, arazide ve yol hattın da çevre güvenliğini aldılar. Bütün bunlar benim şahsımda, partiye, gerillaya karşı alınan tedbirlerdi. T.C. devleti PKK' den korkuyordu!

O gün akşam geç saatlerde konvoydan ayrılan otobüs, büyük bir cümle kapısından içeri girdi. Avluda beni otobüsten indirdiler. Binanın girişinde bir odaya aldılar. Odadaki tek ranzaya yarım uzanıp sırtımı duvara dayadım.

Teğmen bana:

-Çiya, senin bizimle işin bitti, dedi.

Yanılıyordu. Kendileriyle daha çok işimiz vardı. Bende türkçe:

- Öylemi? dedim.

Teğmen bir şey anımsamış gibi şaşkınlıkla:

-Sen Türkçe biliyor musun? diye sordu.

- Biliyorum, dedim.

- Polisler bilmediğini söylediler, dedi.

Türkçeyi iyi anlıyordum fakat yeterli pratiğim olmadığından konuşmakta zorlanıyordum. Teğmen ile yanındaki iki asker gittiler. Erzincan Cezaevinde bir gardiyanla baş başa kaldık.

ZİNDANDA

Bu sırada zindanın içinde büyük bir patırtı gürültü koptu. Her yer dövülen demir kapıların tok sesiyle ve ‘‘Biji serok APO! Biji PKK!’’ sloganlarıyla inliyordu. Yanımdaki gardiyan gitti, içeriyle görüşüp geldi:

- Arkadaşların seni istiyor. Fakat müdür burada değil. Onun onayı olmadan seni içeri veremeyiz. Seni bu gece ayrı bir yerde tutacağız. Yarın arkadaşlarının yanına geçersin, dedi. Ben:

-Hayır! Arkadaşlardan bir not gelmeden, ben de onların onayı olmadan başka bir yere gitmem, dedim.

Gardiyan yeniden içeri gitti. Dönüşte yanında bir arkadaşla geldi. Arkadaş kapıdan bana:

-Heval Çiya geçmiş olsun. İdareyle görüştük. Seni yarın alacağız, dedi.

Gardiyanlar beni bir odaya götürdüler.

TIK TIK

Odanın içinde altlı-üstlü bir ranza, ortada bir masa, karşıda, yan tarafta bir tuvalet ve duş yeri vardı. Ben alt ranzaya enlemesine kendimi uzatarak sırtımı

duvara verdim. Çok halsizdim, hiç gücüm yoktu. Yaslandığım duvarın ötesinden terlikle yürüyen bir ayak sesi geldi. Elimi yumruk yapıp şahadet parmağımın ortasıyla duvarı tıkladım. Öte tarafta yürüyen ayak sesi durdu. Hemen sonra yanıt geldi:

-Tık, tık...

Yanıt verdim:

-Tık, tık...

Yanıt geldi:

-Tık, tık...

Tuhaf ama çok hoş, ‘‘anlamlı” bir diyalogdu. Karşılıklı iki ‘‘tık, tık’’ ile birbirimize gereken her şeyi söyledik ve birbirimize söylediğimiz her şeyi anladık!

‘‘Tık, tık’’ diyaloğundan sonra uzandığım yerde bağrım geçmiş uyuyakalmışım. Uyku sırasında ismimle çağırıldığımı duydum:

-Heval Çiya! Heval Çiya! diyordu biri.

Ses tuvalet tarafından geliyordu. Nedense bu çağrı beni çok duygulandırdı, çok heyecanlandım. Uyku semesi kapıldığım bu heyecan ve duygusallık içinde durumumu bir an unutarak, çağrının geldiği yöne atıldım. Aynı anda ranzadan düşerek yüz üstü betona kapaklandım. Orada düştüğüm yerde, bir yandan acı için de kıvranırken aynı anda çağrıya yanıt vermek istiyordum. Bütün gücümle buna çabaladığım halde, çağrıya yanıt vermeyi başaramadım. İşkence seanslarından artakalan gücüm, yapılan çağrıya: “Heval buradayım, keremke!” diye bağırmaya yetmiyordu.

Beni çağıran arkadaş kaygı içinde:

- Düştü herhalde! diyor.

- Heval Çiya iyimisin? Cevap ver! diye soruyordu.

Arkadaşa cevap veremiyordum. Düştüğüm yerde biraz toparlanınca, sesin geldiği yöne doğru yerde süründüm.

Oradan:

- Heval! Sorun yok, iyiyim. Biraz sabırlı ol oraya geliyorum, diyebildim.

Tuvalete kadar süründükten sonra lavaboya tutunarak ayağa kalktım. Arkadaşların kaldığı koğuş ile benim kaldığım odanın tuvalet pencereleri karşı karşıyaydı. Tuvalet lavabosundan tutunarak ayakta durabildiğim yerden:

-Heval geldim, dedim.

Durumumu ve neye ihtiyacım olduğunu sordular. Onlara:

-Durumum iyi. Size kavuşmaktan başka bir ihtiyacım yok, dedim. Arkadaşlar:

-Heval Çiya, kavuştuk artık! Başka bir şeye ihtiyacın var mı? diye ısrar ettiler. Bende bu ısrar karşısında:

-Bir bardak çay ile bir tane sigara olsa iyi olur, dedim.

YEDİ ÇEŞİT ARMAĞAN YAĞMURU

Yerime, lavabodan ranzaya kadar yine yerde sürünerek gittim. Ranzaya güçlükle tırmandım. Kendimi yatağa yanlamasına atığımda, gardiyan bir demlik çay, bir bardak, bir şekerlik, bir paket sigara ve bir çakmak getirdi ve bana:

-Bunlar 3. Koğuştan, dedi.

Ben bir bardak çay aldım. Paketi açıp bir de sigara yaktım. Sigaradan ilk nefesi çektiğimde başım

döndü, gözlerim karardı... Oysa ben iyi bir sigara tiryakisiydim ve bir buçuk aydır sigara içmemiştim.

Çayımı sigaramı içerken, kapı yine açıldı, elinde bir bardak, demlik, şekerlik, bir paket sigara ve bir çakmakla içeriye giren gardiyan:

-Bunlar da 5. Koğuştan, dedi.

O gece yarım saat, kırk beş dakika içinde, gardiyan benim kaldığım odaya bu şekilde beş defa daha geldi. Her gelişinde: 'ikinci koğuştan sana'', 'dördüncü koğuştan sana'', 'altıncı koğuştan sana'', 'yedinci koğuştan sana', diyerek, etkilenmiş ve şaşkın bir halde bana, yedi demlik çay, yedi bardak, yedi şekerlik, yedi paket sigara, yedi çakmak getirdi.

Arkadaşların zindan direniş pratikleri üzerine yazılmış olan 'Direnmek Yaşamaktır!' kitabında okumuştum. Orada: ' Diyarbakır zindan direnişlerini anlatan arkadaşlar 'hiç bir imkanlarının olmadığını' söylüyorlardı. Benimse o gece bir saatten az bir zaman da yedi demlik çayım, yedi bardağım, yedi şekerliğim, yedi paket sigaram ve yedi çakmağım olmuştu. Bu durum, Önderliğin ve grup dönemindeki arkadaşların sıfırdan başlatarak geliştirdikleri mücadelemizle kazandığımız genel düzeyin sembolik bir göstergesi olduğu gibi, kürt halkının tarihsel KOM'cu zihniyet geleneğinin de tipik bir örneğiydi. O gece pencereden görüştüğümüz arkadaş İsmet Beyhan (yada Karahan) arkadaştı.

DURUMUM

Sabah oldu. Saat dokuz sularında kapı açıldı. Müdür, Başgardiyan, yanlarında Mehmet Savaş ile Salih Hanedanoğlu içeriye girdiler. Gerilla patiğinden

tanıştığımız Mehmet Savaş içeri giripte durumumu görünce sarsıldı. Öfke içinde müdüre dönerek:

-Alçaklar, arkadaşı ne hale getirmişler! Şunun haline bak! İnsanlıktan çıkarmışlar! diye bağırdı.

Bir anda neye uğradığını bilmeyen müdür, şaşkınlık içinde:

- Ben ne yapayım, bunda benim suçum ne? dedi.

Mehmet Savaş müdürü azarlayarak:

- Sen de özel savaşın piyonusun! Size anlatıyoruz anlamıyorsunuz! Al gör işte! Bir insana bu yapılırmı? Savaştır tamam, öldüreceksen öldür, dedi.

Sonra bana dönerek:

-Heval Çiya, yürüyebilecekmisin? diye sordu.

-Hayır yürüyemem, dedim.

Salih ile ikisi koltukaltlarıma girdiler. Bende kollarımı onların boyunlarına attım. Koğuşa beni böyle götürdüler. Koğuşun girişinde bir arkadaş beni kucağına alarak hazırladıkları ranzaya taşıdı. Bütün arkadaşalar geldi. Sarmaş dolaş olduk… Ben hiç ağlamazdım fakat o anda, gözyaşlarıma hâkim olamadım…

Bu ilk buluşma anından sonra arkadaşlar beni banyoya aldı. Pislik içindeydim, bitlenmiştim, yaralarım kurtlanmıştı. Arkadaşlar beni dikkatle ve tertemiz yıkadılar, sivil giysiler giydirdiler, getirip yatağıma yerleştirdiler. Yaralarımı temizleyip pansuman ederek sardılar.

Doktor geldi. Durumumu görünce adeta ürktü. Yaşamamın mucize olduğunu söyledi. Doktorun verdiği özel beslenme, masaj, kremleme vb. her şey arkadaşlar tarafından en iyi şekilde uygulandı. On beş gün sonra siyah, mor karışımı çürümüş bir kütükten farksız olan ayağımda yaşam belirtisi olarak karıncalanma başladı. Özel bakımımı Fahrettin arkadaş üstlendi. Bana

gerçekten çok iyi baktı. Fahrettin Ersin, Doğubayazıtlı bir milisti. İsyancı Celaliyan aşiretindendi. Tedavinin ikinci aşamasında koltuk değnekleriyle dolaşmaya başladım.

İLK GÖRÜŞ

Erzincan Cezaevinde bir ay sonra, açık görüşte ziyaretçim olduğu söylendi. Kuzeyde akrabam yoktu. Ailemin durumumdan haber alması zordu. Arkadaşlarda gelmezdi. Ziyaretçi beklemiyordum. Merak içinde koltuk değneklerimle gittim. Görüşme salonuna girdiğimde, bir masada oturan dört kişiyle karşılaştım. İçlerinden yalnızca Abdurrahman Dürreyi tanıyordum. Beni görünce kalkıp karşıladılar, sıcak duygularla sarıldılar. Abdurrahman Dürre öteki görüşmecilerimi tanıttı. İkisi Sırrı Sakık ile kardeşiydi. Biride Suriye den, Güneybatı Kürdistandan kuzeye göçmüş Mele Haşimdi. Mele Haşim benimle akraba olduğunu söyleyerek, savcılığa görüşme başvurusunda bulunmuş, kabul edilmiş. Sıcak sohbetimizde pek çok konuda konuştuk. Sırrı Sakıka:

-Sorguda sizide sordular. Muşta bir oteliniz varmış, orayı kullandığımızı öne sürdüler, dedim.

Sırrı:

- Yakalanan herkesi bizimle ilişkilendirmeye çalışıyorlar, dedi.

Aileden ziyaretime gelen olup olmadığını sordular:

- Bizim ailemiz, anamız, babamız, kardeşimiz sizlersiniz. Biz partiye katılırken, böyle katıldık. Özel ailemi yıllardır görmedim. İlle görmem de gerekmiyor, sizler varsınız yeter, dedim.

BAYRAM BALKAYA VE ABDULHAMİT BERTAN

Ben Erzincan Cezaevine geldikten iki ay sonra, Okçuyanda bizi düşmana ihbar eden ajan Bayram Balkaya, Malazgirt-Okçuyan arasında cezalandırıldı. Yol üstünde elektrik direğine asılan ajanın cesedinin ağzına da para tıkılmıştı. Tendürek köyünden Abdul Hamit Bertan vardı. JİTEM'ile doğrudan bağlantılı çalışan Abdul Hamit Bertana ulaşamamıştık. Abdul Hamit Bertan'ın iki oğlu Bedran ile Şoreş, bizim eylemden sonra gerillaya katıldı. Bedran (Fuat) arkadaş şehit düştü. Şoreş kaçtı.

ERZİNCAN CEZAEVİNİN DURUMU

Ben cezaevine gelmeden önce, o sırada Avrupada görevli olan Cemal (Murat Karayılan) arkadaş, bize verdiği bir talimatta: ''Erzincan Cezaevinde sorunlar olduğunu, oraya müdahale etmemizi'' istemişti. Bizde o dönem Erzincan Cezaevine müdahale ederek yeni bir yönetim belirlemiştik. Fakat bizim bu müdahalemiz sonuç alamamıştı.

Erzincan Cezaevine geldiğim de durum çok kötüydü. Arkadaşlar üç gruba bölünmüşlerdi. Dersim-Çevlik grubu, Malazgirt-Karayazı grubu (grubun önde geleni Ekrem Yükseldi), Doğubayazıt-Iğdır grubu (grubun önde geleni Mehmet Savaş ile Salih Hanedanoğluydu). Gruplar kendi koğuşlarını oluşturmuşlardı. Bu grupların dışında bazı arkadaşalar DEV-YOL grubunun içinde kalmıştı. PKK'li olduklarını söyleyen bu üç grubun içinde ve birbirleri arasında yoldaşlık bağları yıpranmış, hatta silinmişti. Eğitim yapmıyorlardı, bunun yerine dedikodu yapıyorlardı.

Daha önce cezaevinde olan Tekin Kızılay (General Zûhat) arkadaş, içeride durumu toparlayıp idare etmişti. Tekin Kızılay arkadaş tahliye olunca, örgütü tanıyan ve içerdeki arkadaşlar arasında tecrübeli olan Mehmet Savaş yönetimde etkili olmuştu. Fakat yapı çoğunlukla Mehmet Savaşı kabullenmemişti. Yapı içindeki sorunlar ve bölünmeler esasta buradan kaynaklanıyordu. Durumu gören cezaevi idaresi, yapı içindeki çelişkileri körükleyip kullanmış; sonuçta sorunların çıkış nedenini, kaynağını görmeyen, pratik nedenlerini unutmuş, sayısız gündelik küçük-basit sorun üzerinde birbiriyle didişip, birbirini suçlayarak yıpratan bir topluluk ortaya çıkmıştı.

Sağlık açısından toparlanırken, aynı zaman da ortamda arkadaşları, yaşamı ilişkileri gözleyip, izledim. Uygun gördüğüm bazı arkadaşlarla konuşarak durumu anlamaya çalıştım. Sonuçta kendi durumum ve cezaevindeki arkadaşların durumları üzerine partiye kapsamlı bir rapor yazdım. Raporumun bir nüshasını parti yönetimine, bir nüshasını da cezaevi yönetimine ulaştırmak için uygun imkan ve fırsat kolladım. O günlerde, şimdi ismini hatırlamadığım özlü bir yurtseverimizin tahliyesi gündeme geldi. İran-Türkiye arasında ticaretle uğraşan Doğubayazıtlı yurtseverimizle görüştüm. Önce çekinip tereddüt etti. Fakat sonra kabul etti. Raporumu İranda doğrudan arkadaşlara verecekti. Kimseye durumdan söz etmemesini tembihledim. Bende kimseyi bilgilendirmedim. Partiye ulaşması gereken raporumu, bu yurtseverimizin ayakkabısının topuğu içinde çıkarmayı kararlaştırdım. Ayakkabısını alıp topuğunu söktüm, fazlalıkları kazıdım. Pelür kâğıda yazılı raporumu yerleştirdim. Topuğu, yerine bali (sülüksüyon)

ile yapıştırdım. Ayakkabıyı ayağıma giydim, koltuk değneklerimle yürüyerek denedim. Sorunsuz, sağlamdı! O günlerde mahkemeye çıkan yurtseverimiz, dönüşte sevinçle: ‘‘tahliye olduğunu’’ söyledi. Parti yönetimine raporum böyle gitti. Cezaevi yönetimine raporumu açık görüş sırasında uygun biriyle yollamayı kararlaştırdım.

Açık görüş günü geldi, cezaevi yönetimi beni (görüşmecim olmadığı için) görüşmeye çıkarmak istemedi. İdareyi zorladık kabul ettiler.

ÇİYA ÇİYA DEDİKLERİ

Elazığ Cezaevinde açık görüş, 40-50 metrekare’lik bir açık alanda yapılıyordu. Koltuk değneklerimle yürüyerek bu alana gittim. Alan ziyaretçi doluydu, yere serdikleri battaniyelere öbek öbek oturulmuş hasret gideriliyordu.

Aralarında Melle Celaleddin, kardeşi Cemil (Agid arkadaşın babası), Daye Perihan, Mülazım Hoca, Aziz Hoca, Mehmet Şaşmaz, kardeşi Mustafa, daha önce beni ziyarete gelen Rojavalı Melle Haşim ve Abdurrahman Dürrenin bulunduğu gruba yöneldim, onlarda beni karşıladı. Onlarla bir süre görüştükten sonra, öteki gruplara geçmek üzere ayrıldım. Ben koltuk değneklerime dayanarak daha birkaç metre gitmiştim ki, ayrıldığım gruptan bir kahkaha tufanı koptu. Dönüp baktım, orada herkes katıla katıla gülüyordu. Tekrar oraya döndüm, bende gülerek:

-Neye gülüyorsunuz? Yoksa benim yürümeme, koltuk deyneklerimemi gülüyorsunuz? diye sordum.

Melle Celaleddin elini göğsüne bastırıp, kendini toparlamaya çalışarak:

- Heval Çiya, doğru sana gülüyoruz. Fakat yürüyüşüne değil. Bak Daye Perihan senin için ne diyor, diyerek, kendini tutamayıp yeniden gülmeye başladı.

Herkes iyice güldükten sonra durum anlaşıldı.

Daye Perihan ile Malazgirtte faaliyet sırasında, telefonla birçok defa görüşmüştük fakat yüz yüze görüşme imkanımız olmamıştı. Daye Perihan beni ilk defa burada görünce düşkırıklığına uğramış. Ben yanlarından kalkıp giderken, arkamdan:

"Çiya, Çiya diye yere göğe sığdıramadığınız bu mu? Bende Çiyayı boylu poslu bir Rüstem-i Zal sandım dı! Şunun haline bak üflesen uçacak! Bu muydu bizim Çiyamız," diye hayıflanmış.

Bunu öğrenince, bende kendimi gülmekten alamadım. Gerçekten öyleydi. Daye Perihana:

-Daye Perihan, doğru söylüyorsun benim kendime ait özel bir gücüm, kudretim yok. Beni Çiya yapan PKK'dir. PKK'siz ateş olsak, en fazla cürmümüz kadar yer yakarız… dedim.

Daye Perihan'ın bu yaklaşımı çok hoşumu gitti. Orada düşündüm: raporumu Daye Perihan dışarı çıkartabilirdi.

Daye Perihan ile eşi Mülazım Hoca'yı bir kenara çektim. Daye Perihan'a:

-Daye Perihan, partiye ulaşması gereken bir notumuz var, bunu senin yapacağına inanıyorum, dedim.

Daye Perihan hiç itirazsız kabul etti. Raporumu aldı. Eşi Mülazım hoca pek keyifli ve kinaye yüklü bir ses ve üslupla:

-Ooo... Maşallah, maşallah Perihan hanım! Hani sen "ben PKK için hiçbir şey yapmam…'' diyordun, dedi. Daye Perihan:

-Yazık, şunun haline bak Mülazım… İnsan buna ‘hayır’ diye bilirmi? dedi.

İyice keyiflenen Mülazım hoca:

- Perihan, Perihan! Ben sana hep söyledim, PKK insanları illaki kandırıp çalıştırır! Evlendiğimizden beri, her konuda olduğu gibi sen beni bu konudada dinlemedin: Ne oldu? Bak PKK seni de kandırdı işte! Yeminin var, yapma Perihan! PKK bu kandırır... dedi. Daye Perihan:

-Aman, yemini batsın Mülazım! Bende anlamadım nasıl oldu, fakat yapmak zorundayım, dedi.

Mülazım hoca, daye Perihan’ın bu sözleri üzerine, keyiften dört köşe olmuş halde kahkahalarla gülerek:

-Yap Perihan, yap! Elinden ne gelirse yap! Hepimiz elimizden gelen her şeyi yapmalıyız! Bu PKK için ne yapsak azdır, dedi.

Daye Perihan’a yandaki grupta oturan Aysel Doğanı gösterdim:

-Dışarda ona ver notu, dedim.

Aysel doğan arkadaşada, daye Perihan’ı göstererek, raporu dışarıda ondan alıp cezaevleri yönetimine ulaştırmasını istedim. Aysel arkadaş deşifreydi, çıkışta aranabilirdi, bu yüzden raporu ona doğrudan vermedim.

PARTİNİN MÜDAHALESİ

Raporları yolladıktan bir süre sonra, Mehmet Savaş bana:

-Parti bir avukat yollamış; Avukat senin vekaletini almak için başvuruda bulunmuş, seni görmek istiyor, dedi.

Benim avukatlarım Karslı Yaşar Kaya, Bazitli Ahmet Gezer ve Mesut Damla idi.

Partinin yolladığı yeni avukatımı görmeye gittim. Görüşme sırasında avukat bana:

-Bende bir emanetin var nasıl vereyim? diye sordu.

Gardiyan kapıdaydı. Yanımızdaki Mehmet Savaş gardiyanı oyaladı, o esnada avukat küçük bir kagıt parçasına yazılı parti talimatı olan emaneti avucuma sıkıştırarak:

-Bunu bütün arkadaşlara okuman gerekiyor, dedi.

Vekâletimi verdiğim yeni avukatım Mahmut'tu. Koğuşlarda arkadaşlara parti talimatını okuduk. Talimatta: ''Cezaevindeki bölünme eleştiriliyordu. Sonuç olarak ta:'' bundan böyle orada Çiya arkadaş sorumludur. Orada yönetim, arkadaş tarafından belirlenecektir. Talimatı kabul etmeyeni doğal olarak bizde kabul etmeyeceğiz. Onu teşhir ve tecrit edeceğiz,'' deniliyordu.

Sağlığım iyiydi, toparlanmıştım. Talimatla birlikte parti gücünü de aldım ve talimatın gereğini yapmak için harekete geçtim. Önce genel toplantı yaptık. Toplantı çağrımıza Ekrem ve kardeşi Kerim dışında bütün arkadaşlar uydular. Ekrem ve Kerimin gerekçeleride özgündü: ''Mehmet savaş orada olduğu için biz gelemeyiz'' diyorlardı. Dev-yol'cuların koğuşunda kalıyorlardı. Bütün ısrarlı çabalarımıza rağmen inatlarını kırıp ikna edemedik. ''O varsa biz yokuz!'' diyorlar, başka bir şey demiyorlardı. Genel toplantıda parti talimatını okuduk. Talimatta ayrıca: ''Bütün arkadaşların bireysel rapor yazmaları'' isteniyordu. Toplantı olumlu geçti; genel birlik sağlandı.

Yönetimi hemen değiştirmeyi taktik açıdan sakıncalı gördüm. Bazı dengeleri gözeterek eski yönetimle bir süre daha gitmek daha uygun olurdu. Bu süreçte ‘‘şartlı tahliye yasası’’ çıktı. Salih Hanedanoğlu ve birkaç arkadaş tahliye oldular. Koğuş sorumlularını, eğitimcileri ve lojistikçileri belirledik. Maliyeyi doğrudan denetime aldım. Koğuş sorumlusu idare ve gardiyanlarla ilişkiden sorumluydu, onun dışında kimse ilgilenemezdi. İdare ile görüşmelerde iki ve genel ilişkilerde iki kişi olma zorunluluğu koyduk. Lojistik sorumluları haftada bir toplantı almak zorundaydılar. Her ay bütün yapıya mali rapor sunacaktık. Gelir-gider kayıtlarını bütün yapıya açık hale getirdik. İsteyen herkes uygun zaman ve koşulda, bakabilir, eleştiri, öneri ve değerlendirmelerini tekmil ve toplantılarda, raporlarda yapabilirdi. Eğitimi önce günde iki saat olarak belirledik. Daha sonra dört saate, daha sonrada 7 saate çıkardık. Üç günde bir tekmilin yanı sıra haftalık ve aylık toplantılar koyduk.

Günlük yaşam: sabah herkes için ‘‘kalk saatini’’ 7 olarak belirledik. Yedi-sekiz kahvaltı, spor. 8 eğitim. 11.30-13.00 arası öğle yemeği. 13.00-16.30 arası eğitim. Akşam 7-9 arası televizyon; haberler. İçeriye her gün bütün gazeteler geliyordu; önemli haberler toplu okunuyordu. Haber okuma süresi yarım saatti. Kişi başına iki günde bir paket sigara veriliyordu. Yaşamımızı böylece örgütleyerek düzene koyduk.

NOT ÇIKARMA SORUNU

Açık görüş kaldırıldı. Bu gelişme notlarımızı dışarı çıkarmada bizi zor durumda bıraktı. Bu yüzden, kapalı görüş yerinde, ziyaretçilere açılan pencerenin camını

kırma kararı aldık. Örgüte ulaştırmak istediğimiz notları oradan görüşmecilerimize verebilirdik. Aldığımız karar doğrultusunda iki arkadaş, kırılmasını istemediğimiz camın önünde danışıklı dövüşe tutuştu. Bir süre bağırıp çağırmaların ardından, kavgacılardan biri elindeki kola şişesini hasmının arkasındaki cama nişanlayarak fırlattı. Pencere camı kırıldı. Cam kırıldıktan sonra, araya girip ‘‘kavgacıları’’ ayırdık.

Görüş günü burayı kullanarak, notlarımızı verdik. Bir sonraki görüş gününden önce idare camı taktırdı. Görüş gününden bir gün önce takılan camı yeniden kırdık. Acil ihtiyacımız vardı. Bu defa idare ayıktı. Camın yerine oraya komple kontraplak yerleştirdi. İdarenin orayı kontra plakla kapatma tedbiri bize engel olamadı. Notlarımızı yurtseverlerimize bu kontraplağın arasından sıkıştırarak ulaştırdık.

BAŞ PAŞA

Üçüncü görüşme günü idare kontrplağın önüne bir nöbetçi dikti. Durumu görünce idareye giderek, Başgardiyana: “görüşmecilerden yana koyduğu nöbetçi gardiyanı, çocukların, kadınların arasından çek’’ dedim. Başgardiyan Salih ‘‘yok olmaz’’ dedi. Dayattım yine kabul etmedi.

Başgardiyan Salih’in adı bizim aramızda ‘‘Gestapo’’ idi. Bir de bizim Salih vardı. Başgardiyan Salih kısa boylu, etine dolgun, tıknaz ve dazlak biriydi. Bizim Salih iki metre boyunda, yapılı, taşı sıksa suyunu çıkaracak kadar acı kuvvet sahibi biriydi. Bizim Salih ayrıca biraz, (hani şöyle azıcık denilecek kadar) zihinsel özürlüydü... Yapı içinde adı ‘‘deliye’’ çıkmıştı.. Fahrettin’e:

-Bizim Salih’e söyle, Gestapoyla biraz ilgilensin, olmaz böyle, dedim.

Fahrettin gitti bizim Salih ile konuştu. Başgardiyan Salih havalandırma merdivenin alt basamağında, elleri arkasında birleşik duruyordu. Bizim Salih havalandırmanın kapısında belirdi. Orada Başgardiyan Salih’in dazlağını, orta şiddette bir vuruşla tapikleyerek, ona:

-Baş paşa, akıllı ol… dedi.

Başgardiyan Salih şaşkınlık ve ürküntü için de arkasına, yukarıya baktı. Salih’i görünce hiçbir şey diyemedi. Salih ‘‘deliydi…’’ Salih yeniden:

-Akıllı ol baş paşa… dedi.

Ben Fahrettin’e işaret ettim, oda Salih’e işaret edince, Salih çekildi. Salih çekildikten sonra devreye ben girdim. Gestaponun yanına gittim. Onu çok ağır sözlerle açıktan tehdit ettim, ‘‘o gardiyanı oradan al’’ dedim. Gestapo yola geldi, isteğimizi yerine getirdi.

BAYRAĞIMIZ

Öteki cezaevlerinde arkadaşların cephe bayrağımızı koğuşlarına astıklarını öğrendik. Hemen bizde cephe bayrağımızı getirterek, koğuşa astık. Bu durumu gören idare, bayrağımızı indirmek için askeri birlikle koğuşa geldi. Başlarındaki subay askerlerden birine:

-O bayrağı indir, diye emir verdi.

Bayrağımız Fahrettin arkadaşın ranzasının üstünde asılıydı. Yapılı ve çok güçlü olan Fahrettin arkadaş, bayrağımızı indirmeye gelen askeri ranzanın önünden alıp yan tarafa koydu. Subay ikinci bir askere

aynı emiri verdi. Fahrettin arkadaş ikinci askeride aynı şekilde alıp yan tarafa bıraktı.

Durum ‘‘iki sıfır’’ olunca, subay bütün birliğe ‘‘saldırı’’ emri verdi. Askerler, ellerinde coplarla bize saldırdılar. Bizde koğuşta elimize geçen her şeyle askerlere saldırdık. Koğuşun içinde süren kıyasıya kavganın sonunda biz askerleri koğuştan geri püskürterek, dışarıya attık. Bizdeki gürültü patırtıyı duyan bütün koğuşlar ayaklandı. Askerleri ve gardiyanları dışarıya atıp barikat kurduk. Sayım ve görüşme kabul etmedik. Savcı geldi, savcıya: ‘‘askerin cezaevi içinde müdahaleye hakkı olamadığını, bu müdahaleyle provakasyon yaptığını belirterek:

“Biz bu bayrağımız için buradayız! Bayrağımızı indirmeniz için hepimizi öldürmeniz gerekir. Biz bu bayrağımızı mahkemedede açıyoruz,” dedik.

Savcı bizi dinledi gitti, bu defa subayla geldi. Subay:

-İndirin o bayrağı, dedi. Biz:

- Asker karışamaz, dedik. Subay bu defa savcıya:

- İndirin o bayrağı, dedi. Savcı subaya:

- Bunlar bu bayrak için burada olduklarını söylüyorlar ve ‘‘hepimizi öldürmeden indiremezsiniz’’ diyorlar. Bunlar bu bayrağı mahkemelerdede açıyorlar. Ben bu bayrağı buradan indiremem. Siz katliamı göze alıyorsanız buyurun indirin, dedi.

Subay bayrağımızı indiremedi. Savcının Dersimli olduğunu sonradan öğrendik.

ANAMIN ZİYARETİ

Gardiyan, görüş günü dışında bir gün, görüşmecim olduğunu söyledi. Görüşme yerine

giderken düşündüm, kim olabileceğini çıkaramadım. Görüşme kabinine girdiğimde, karşımda, Kobanideki komşumuz kaçakçı Abdurrahman’ı görünce çok sevindim. Kısa bir hal hatırdan sonra ben Abdurrahman’a, süreç ve görevlerimiz üzerine genel propagandaya giriştim. Ben anlatırken Abdurrahman bir elinin başparmağıyla yan tarafını işaret etti. Hemen arkada görevli gardiyan duruyordu. Ben Abdurrahman’ın bu işaretini ona yorarak gardiyana:

-Nedir yahu! Sen orada dikilip duruyorsun? Ta Suriye den gelmiş akrabam ile görüşüyorum, rahat bırak bizi, dedim.

Gardiyan gitti. Ben propagandama yeniden başladım. Bu defa Abdurrahman sözümü keserek:

-Yahu dede, tanımadın mı? dedi.

- Kimi? diye sorudum.

- Yahu bu senin anandır! dedi.

Onu, kabinin loş karanlığında görememiştim. Anamın geleceği aklıma gelmezdi. Abdurrahman’ın bu sözünü duyar duymaz hemen kabinden dışarı fırladım, koşarak, idarenin kapısına dayandım.

-Kapıları açın! dedim. Gardiyanlar:

- Açık görüş yok, dediler.

Müdürü istedim, gelen müdürde aynı şeyi söyledi. O zaman öfkeden deliye döndüm:

-Sizde hiç insanlık kalmadı mı? Bu benim anam! Beni görmeye ta Suriyeden gelmiş! Açın kapıyı! diye haykırdım.

Durumumu görünce müdür gitti, kendisi açtı kapıyı. Avukat odasında anamın kollarına atıldım! Biraz olsun hasret giderip toparlandığımızda, anama:

-Ana ben seni göremedim, sen neden sessiz kaldın? diye sordum.

Beni gördüğünde ağlamış, heyecandan konuşamamış. İçeriden anamı görmeye arkadaşlarda geldiler. Anama, önderliği, oradaki durumu sordum:

-Önderliğin sağlığı yerinde, durumlarda iyidir, dedi.

Kendisinden önce babam gelmiş. Görüş günü olmadığı için kapıdan almamışlar. İşleyişi bilmediği için geri dönmek zorunda kalmış. Babam sonuçsuz dönünce, anam: ‘‘ ben gider mutlaka görürüm oğlumu!’’ demiş. Abdurrahman ile adliyeye gitmişler. Savcı görüşme isteklerini dikkate almamış. Abdurrahman anlattı: ‘Anam, savcının odasında yere oturmuş, ‘‘çıkmıyorum!’’ demiş. Anamın bu direnişi üzerine savcı görüşme izni vermiş. Geç saate kadar görüştük. İki gün sonra görüş günüydü. Yeniden görüşmek üzere anamı ve Abdurrahman’ı yolladık.

İki gün sonra görüş günü sabah cezaevinin kapısı görüşmecilerle doldu. Pencereden bakan arkadaşlar, anamında bir taksiyle geldiğini söylediler. Anam geldiğin de müdür de kapıdaymış. İçeri döndüğünde müdür, arkadaşların içinde bana:

-Çiya içerde sorumlu, burayı yönetiyor. Anasıda dışarda halkı yönetiyor, dedi.

Yurtseverlerimiz, dışarda anama büyük ilgi ve saygı göstermişler. Anam, dışarda gördüğü yakınlıktan mest olmuştu. Malazgirtten gelen yurtseverler anamı götürüp bir süre misafir etmek istediler. Bunu uygun görmedik, çünkü anam orada tutuklanabilirdi.

MAHKEME SÜRECİ

Ben sağlığımı toparlarken, savcıda hakkımdaki iddianamesini tamamladı, mahkeme süreci başladı. Sürekli avukatlarım Mesut Durlu ile Yaşar Kayanın yanı sıra vekaletimi alan Mahmut ile Niyazide davamla ilgileniyorlardı. Avukatlarımla, benimle birlikte tutuksuz yargılanan Malazgirtli yurtseverlerimizle bağlantı içinde mahkemeye hazırlanmıştık. Bu hazırlık çerçevesinde mahkemede vereceğimiz karşılıklı ifadelerimizi titiz bir şekilde belirleyip düzenlemiştik. Savcıya karşı mahkemeye bizde hazırdık.

Avukatlarıma Kürtçe siyasi savunma yapacağımı söylemiştim. Mahkemede daha kimlik tespiti sırasında: ‘‘Türkçe bilmediğimi, tercüman istediğimi’’ söyledim. Hakim talebimi uygun bularak duruşmayı erteledi. İkinci duruşmada mahkemenin getirdiği tercümanın işbirlikçi olduğunu öğrendik. Duruşmanın başında, Kobani lehçesinden sözcükler kullanarak tercümanı zorladım. Benim Kobani lehçesinden kullandığım sözcükleri çeviremeyince, avukatlarım devreye girerek tercümanın yetersizliğini, davanın selameti için sakıncalı olduğunu belirterek yeterli tercüman talebinde bulundu. Hâkim onayladı. Bu şekilde mahkemenin getirdiği tercüman yerine avukatım Yaşar Kaya aynı zaman da tercümanım oldu. Mahkemede, birlikte yargılandığımız Mehmet Şaşmaz, kardeşi Mustafa Şaşmaz, Cemil Yöğler, ağabeyi Melle Celaleddin Yöğler, Mülazım Hoca, Aziz Hoca, Kiranıklı Kudbettin, Ala Rızgarici Aydın Gündoğmuş’da hazırdı.

Savcı, itirafçı Yavuz unsurunun işkence sürecinde yüzleştirildiğimizde öne sürdüğü iddialarını bize karşı kullanmaya çalışıyordu. Benim temel yurtseverlerimiz üzerine hiç bir ifadem yoktu. Savcının tek dayanağı Yavuz unsurunun şişirilmiş itiraflarıydı. Yavuz unsuru,

bu yurtseverlerimizin çocuklarını veya kardeşlerini gerillaya gönüllü yolladıklarını iddia etmiş, savcı bu iddiayıda değerlendirmişti.

Buna karşı bende, yurtseverlerimizin gerillaya katılan çocukları ve kardeşlerini, Yavuzun kendisinin örgüte getirdiğini söyledim. Bunun pratik açıdan doğruluk payı vardı. Çünkü katılanları bize ulaştırması için Yavuzu görevlendirmiştim.

Kiranikli Kudbettin'in faaliyetlerimizle hiç bir ilişkisinin olmadığını, aralarında Yavuzunda olduğu silahlı grubumuzla Kiranıkten geçerken Kudbettinin evine girdiğimizi ve erzak istediğimizi, Kudbettin'inde verdiğini belirterek hâkime:

- Hâkim bey siz olsaydınız o koşullarda, evinize gelen silahlı grubun isteğini geri çevirebilir miydiniz? diye sordum.

Çatışmanın gerçekleştiği evin sahibi Mehmet Şaşmazı daha önce hiç görmediğimi, kendisiyle olay günü tanıştığımızı; kış koşullarında araziden geçerken köyün girişindeki Mehmet Şaşmazın evine zorla girdiğimizi belirttim.

Aydın Gündoğmuş'u tanımadığımı, burada ilk defa gördüğümü söyledim. Yurtseverlerimizde daha önce hazırlanan ifadelerini verdiler. Bizim birbiriyle örtüşen ifadelerimiz karşısında Yavuz unsurunun, dolayısıyla savcının itiraf ve iddiaları temelsiz kalıp çürüdü. Bende işkencede, hiç bir şekilde ifade vermediğim için, hâkimin elikolu bağlandı.

İkinci duruşmada Mehmet Şaşmaz dışındaki yurseverlerimiz tahliye oldular. Üçüncü duruşmada mahkeme tercüman olarak Erzincanda askerliğini yapmakta olan Antakyalı Arap birini getirdi. Bu politik bir yaklaşımdı. Devlet Kürtçeden kaçıyordu... Bu işi

Arapça halletmeyi yeğliyordu. Bu durum bana açıklandığında, ben onayladım. Fakat bir önceki işbirlikçi tercüman gibi, bunuda boşa çıkarmayı kararlaştırdım. Mahkeme, devlet bizimle oynuyordu, bende onlarla oynamak için elimden gelen herşeyi yapacaktım. Devlet Kürtler gibi Araplarında anadilde eğitim haklarını gasp etiği için, Antakyalı tercümanımın Arapçası gündelik Mahalli Arapçaydı. Ben Suriye Arapçasına hâkimdim. Tercüman yemin etti. Mahkeme başladı. Ben daha ilk tümcemi Kitabi-edebi Arapça sözcüklerle kurdum. Tercüman benim söylediklerimi anlamadı. Hâkim üç defa tekrarlattı, tercüman yine anlayamadı. Avukatım: devanın selameti bakımından tercümanın yetersiz olduğunu, değiştirilmesi gerektiğini belirti. Durum gerçekten öyleydi. Bu duruma çok bozulan hâkim öfkeyle:

- Kürtçe tercüman getirdik anlamadı! Arapça tercüman getirdik anlamadı! O zaman kendisi bir tercüman bulsunda öyle yapalım bu işi, dedi avukatıma. Sonra bana dönerek:

-Cezaevinde Türkçe konuşuyormuşsun, dedi.

Ben avukatımın tercümanlığıyla: ‘‘Türkçe bilmediğimi, eğer bu ülkede yaşayan 20 milyon Kürt den bir tercüman bulamıyorlarsa, onların arasından ben bir Kürtçe tercüman bulurum, dedim.

Hâkim bezgin bir halde:

- Tamam, kendisi bulsun öyleyse, diyerek duruşmayı erteledi.

Duruşmadan sonra Mehmet Savaşın tercümanım olması için bir dilekçe verdim.

Dördüncü duruşmada, Mehmet Savaş ile aynı davadan yargılandığımız için kabul edilmedi. Durum ‘‘ Pat ’’ olmuştu. Sonunda mahkeme, avukatım Mesut

Damlanın aynı zamanda tercümanım olmasını kabul etti.

İddianame okundu: ‘‘Bölücülük ve terörizm, PKK üyeliği, devleti parçalama’’ bu suçlamanın karşılığı olarak: 125. maddeden idamla yargılanmam’’ talep ediliyordu. İddianame okunduktan sonra, görüşüm soruldu: Reddettim!

BÖLÜCÜ KİM?

Hâkimin bana ilk sorusu şu oldu.

-Sen Suriyelisin. Bak bizde demokrasi var, özgürlükler var, insan hakları var. Neden Suriyeye karşı değilde Türkiyeye karşı savaşıyorsun?

Ben hâkimin bu sorusuna acı ve hüzün içinde güldüm ve şu yanıtı verdim:

-Ben Suriyeli değilim, Kürdistanlıyım! Kürdüm! Ülkem Kürdistan ve mensubu olduğum Kürt halkı, Türkiye’nin de içinde bulunduğu güçler tarafından dört parçaya bölünmüştür. Ben ülkemi ve halkımı birleştirmek için savaşıyorum. Siz beni ülkenizi parçalamakla, bölücülükle suçluyorsunuz (!) Bölücü olan kim? Ben bu savaşı vermesem parçalanmış halkıma ve ülkeme karşı en ağır suçu işlemiş olurum! Benim için suç ve cezanın ölçüsü budur! Sizin suç ve ceza ölçüleriniz haksız ve yanlıştır, beni bağlamaz! Türkiyede demokrasiden, özgürlüklerden, insan haklarından bahsetmek gülünçtür! Türkiye, bırakalım insan haklarını hayvan haklarına bile sahip değildir! Bir insanın, bir halkın dilini yasaklayıp, kültürünü yok edip, düşüncesine set çekip sonrada onun özgürlüğünden söz etmek kurbanıyla alay etmektir! İnsanı insan kılan onun düşüncesi, dilidir! Bir halka bunları yapanların,

demokrasi özgürlük ve insan hakları üzerine söz ve konuşma hakları yoktur! Siz Türkiye de ki bütün halklara bunu yapıyorsunuz! dedim.

EGEMENLERİN DÜŞKÜNLÜĞÜ

Hâkim mesleğimi, ne iş yaptığımı sordu. Bende Kürtçe:

-Min insan çêdikir, dedim.

Tercümanım (Avukatım) Mesut Damla, yanıtımı Türkçeye ‘‘insan yapıyordum’’ diye çevirdi. Bu benim yanıtımın, Kürtçeden Türkçeye birebir çevirisiydi. Hâkimin sorusuna yanıtım bu şekilde çevrilince, mahkeme heyetinin tümü kaba güdüsel bir laçkalık ve düşkün bir haz içinde güldüler… Aslında bu, yoz güdü kişnemesiydi… Mahkeme heyetinin neye güldüğünü ben önce anlayamadım. Hepsi ellisini geçmiş bu egemen yargı bürokratlarının bu durumlarını, tercümanıma sorup öğrendiğimde çok şaşırdım. Bu düşkünlük durumu, yalnızca kişisel olarak bana değil, mensubu olduğum Özgürlük Hareketine, hareketimizin doğduğu ve beslendiği Kürt halkının kadın eksenli ahlakına tamamen yabancıydı. Bizde “insan yapmak” yaratmak,yüceltmekti. Bunlar “insan yapmaktan” insanı düşürüp, tecavüz ederek, tüketip yok etmeyi algılıyor ve anlıyorlardı... Bunlar, hukuk fakültesi mezunları ve yirmi beş otuz yıllık mesleki deneyimli,yaşını başını almış yargı bürokratlarıydılar… Karşımda, oynanarak kışkırmış-kışkırtılmış yoz güdüleriyle kişneyen bu lumpen kokanalar, halka adalet dağıtmakla yükümlüydüler (!) Kendisi ahlaksızlığın ürünü, sonucu olan erkek egemen zihniyetintortusu

olarak lumpenizmin ve lumpenlerin ahlakı, vicdanı ve dolayısıyla adaleti yoktur!

Oysa bizde "insan yapma" sanatı, sanatların esası ve en yücesidir. Parti önderliğimiz, Başkan Apo, egemen zihniyetin cinsiyetçi, sınıflı yaşam sistemi içindekırılıp, parçalanarak imha edilen insan kişiliğini yeniden inşa ederek, insanı yeniden yaratıyor, yapıyordu! Bir Apocu olarak bende, eylemimle, insanın yeniden yaratılışına, yapılışına hizmet ediyordum! Benim işim, mesleğim de buydu!Mücadele ettiğimiz zihniyetin bu yozluğu, onun cinsiyetçi sapkınlığının sonucuydu. Bunlarla işimiz çok zordu…

MALAZGİRTLİ YURTSEVERLERİMİZ

Okçuyan eyleminden sonra Malazgirt'te, Yavuz unsurunun itiraflarıyla tutuklanan yurtseverlerimizle Erzincan ceza evinde birlikte kalıyorduk.

CEMİL YÖGLER: Cemil, Okçuyan çatışmasında yanımda şehit düşen Agid arkadaşın babasıydı. Oğlu Agid'den önce 1988'de gerillaya katılmıştı. Malazgirtten gerillaya giderken, İran sınırında yakalanarak, İran tarafındanTürkiye'ye iade edilmişti. Daha önce belirttiğim gibi Agid arkadaş, babası zindanda yatarken saflara katılmıştı.

Cemil ile içeride herşeyi paylaştık; her konuda çok yoğun görüşüp tartıştık. Bir gün bana gelerek kararlı bir üslupla:

-Heval Çiya, Agidimin silahını yerden ben kaldıracağım, dedi.

Cemil bizim davadan tahliye olduğunda, gerillaya katılarak oğlu Agid'in silahını yerden kaldırdı. Milgever alanında, Zevi ve Dıze'de savaştı. 1999 da Rojhilatta

(Doğuda) faaliyet yürüttü. Buradan kuzeye geçen Cemil arkadaş yeniden yakalandı.

MELLE CELLEDDİN YÖĞLER: Melle Mustafa Barzani dönemindeki eski Barzani hareketinin ateşli sempatizanlarındandı. Çok duyarlı bir yurtseverdi. Halk içinde sevilen biriydi. Halka ve mücadele eden her Kürt hareketineözden bağlıydı. Melle Celaleddin, dincilikten, dini politikaya alet etmekten tamamen uzaktı. Tutucu değil, gerçekten inançlı bir mümindi. İslamda reformdan yanaydı. Onun ilginç bir çizgisi vardı.

Kardeşi Cemil’in harekete katılımını onayladı. Ona: ”Git savaş! Gözün arkada kalmasın aileni, çocuklarını kendiminkilerden üstün tutarım,” dedi.

Melle Celaleddin Yöğlerin pırlanta gibi yüreği öyle yufkaydıki: cezaevinde yaptığımız toplu eğitimlerde “Direnmek Yaşamaktır!” kitabını toplu okurken, Melle’nin eğitim sırasında, sık sık tuvalete gittiğini gördüm. Onun bu durumunu önce “prostatı var herhalde...” diyerek yaşlılığına verdim. Durumu sürünce, öyle olmadığını hissetim. Bir gün bende peşinden tuvalete gittim. Oraya vardığımda, tuvaletle koğuş arasındaki küçük bir bölmede, Melle Cellaleddini gözyaşları içinde ağlarken buldum. Beni görünce gözyaşlarını göstermemek için yönünü çevirmek istedi. Ben buna fırsat vermeden, bu durumunun nedenini sordum. Melle Celaleddin artık saklamaya gerek duymadığı gözyaşları içinde:

-Bu zulme yürek dayanmaz! Ben buna ağlıyorum heval Çiya… dedi.

MEHMET ŞAŞMAZ: doğal bir Kürt yurtseveriydi. PKK’yi tanımadan önce Ala Rızgari ile çalışmıştı.

Düşmanın ağır işkencesini olduğu gibi, zindan sürecinide metanetle göğüsledi.

MÜLAZIM KOKER: Alandaki temel yrtseverlerimizdendi. İçeride her zaman canlı, neşeli, hayat dolu olan Mülazım Koker-Hoca moral kaynağımızdı. Özellikle bana takılmadan edemezdi: koğuşta karşıma geçer, başını iki yana hızlı hızlı,hınzırcasallayarak:

-Yaktın çıramızı Çiya... derdi

Ardından koğuştaki arkadaşlara dönerek:

-Heval, hele biraz beni dinleyin de ibret alın! Malazgirt'te kendimize göre bir hayatımız vardı. Perihan'ımla (eşi) birlikte kendi yağımızda kavrulup gidiyorduk. (koğuşun içinde Aydın Gündoğmuş'a dönerek) Biraz solculuk yaparak, vicdanımızıda kurtarıyorduk. (ikiside PKK den önce Ala Rizgariciydi) öyle değil mi Aydın? diye sorardı.

Onun onayını aldıktan sonra, bir elini uzatıp işaret parmağıyla beni göstererek:

-Bu Çiya geldi, Malazgirt'i karıştırdı! Orduyla iki gün çatıştı, ortalığın altını üstüne getirdi! Çocuklarımızı dağa yolladı, bizide kendisiyle birlikte bu deliğe tıktı! Allah, Allah Fesuphanallah! diyerek, bana muzip bir şaşkınlık ve hayretle bakardı.

Ardından Melle Celaleddin'in yanına giderek:

-Sen ne buyurursun Melle? Bu işin hikmeti, sırrı nedir? Ben bu Çiya'ya bakıyorum; olanlarla, başımıza gelenlerle, bir bağını kuramıyorum… Gel birde sen bakta, benim göremediğim bir şey varsa sen bana göster. Bu işin sırrı nerede? Biz bunu çözmeli, bu sırrın ilmine varmalıyız! Bu Çiya nasıl Çiya oldu? derdi.

Mülazım hocanın sözlerine hepimiz güler moral alırdık.

AYDIN GÜNDOĞMUŞ: Kürt solundan Ala Rızgari örgütünün önde gelenlerinden olan Aydın, biz alana girdiğimizde karşımıza çıkıp kendince böbürlenerek, önümüzü kesmek istedi... Kendisiyle görüştük, sakinleşti. İlişkimiz bu vb. görüşmelerden ibaretti.

Cezaevinde yılgın ve soğuktu. Halk ve ülke gerçekliğinden kopuk, soyut marjinal solculuğun tipik bir örneğiydi. Kürt solunda ki kendine göre mücadele yaşamında, uğradığı inanç kırılmasının ayrımında değildi fakat sonuçlarını yoğun yaşıyordu. Bize bir türlü ısınamadı. Bizim onu yaşama ve mücadeleye çekip kazanma çabalarımızda sonuç vermedi.

Devletin baskı ve işkencesinden yılıp sinmiş, inancını yitirmiş olan Aydın, sonuçta Malazgirt'te açtığı meyhanede konakladı.

AKİF İLE MİLİS: 1990 yazında, Hınıs kırsalında düşmanla girdiği çatışmada yaralanan; yaralı halde köylüler tarafından arazide bulunarak tedavi edilirken yakalanan, Akif (Ömer) arkadaş ile onu evinde tedavi eden milisimizde bizimle birlikte Erzincan cezaevindeydi.

Akif arkadaş çatışmada yaralandığından, silahı arazide kalmış, düşman eline geçen silahın balistik incelemesinde, çatışmada yaralanan bir askerin bu silahtan atılan mermiyle vurulduğu tespit edilmişti. Bu yüzden Akif arkadaş ile Milisimizin durumu ağırdı.

Yönetim olarak bu arkadaşların durumlarına ilişkin yaptığımız değerlendirme sonunda:

‘’Akif’in benim komutamdaki güç tarafından ve benim talimatımla, zorunlu askerlik yasasıyla gerillaya alındığını;

Çatışma gecesi, benim orada olduğumun ve çatışmada ikinci bir yaralı arkadaşın daha olduğunun;

Yaralı arkadaş ile Akif’in silahlarının tarafımızdan alındığının, askerlerin bulduğu silahın Akif’e ait olmadığının;

Yaralı Akif’in tedavisini Milisimize zorla yaptırdığının; Milisimizinde bunu korkudan kabul ettiğinin iddia edilmesini kararlaştırdık’’

Ortak dava çerçevesinde üçümüz birlikte çıkarıldığımız mahkemede kararlaştırdığımız gibi ifadelerimizi verdik. Mahkeme sonunda Akif ile Milisimiz tahliye oldular.Hakim bu duruşmada benim yazılı savunmamın bir sonraki duruşmada alınacağını belirtti. Tahliye olduktan sonra Akif gerillaya gitti. Daha önce tahliye olmuş olan Mülazım Hoca, Akif’in gerillaya geçişini örgütledi.

Akif arkadaş ile 1995’te PKK 5. Kongresinde Haftaninde buluştuk.

VALİ RECEP YAZICIOĞLU İLE BİNBAŞI

Mahkeme sürecinde Erzincan valisi Recep Yazıcıoğlu ile bir Binbaşı cezaevine ziyarete geldiler ve bizim konuğumuz oldular. Vali ile Binbaşı gelip bizim 3. Koğuşa oturdular. İlginç bir buluşma oldu. Ortam çok sakin ve hoştu.

Sohbet sırasında arkadaşlar Vali Yazıcıoğlu ile Binbaşıya:

-Sizin şöyle bir fotoğrafınızı çekelim, diye takıldılar.

Vali Yazıcıoğlu ile Binbaşının oturdukları yerin arka fonunda asılı cephe bayrağımız görünüyordu. Bunu anlayan Yazıcıoğlu ile Binbaşı:

-Aman, aman yapmayın, dediler.

Erzincan Valisi Kemal Yazıcıoğlu sohbet sırasında:

"PKK şiddetine karşı olduğunu ama devletinde Kürtlere yönelik uyguladığı politikayı kabul etmediğini; her iki tarafında uzlaşmaya gelmelerini istediğini" açıkça ifade etti.

Sohbette DEV-SOL, TİKKO ve Halkın Kurtuluşundan tutsakların temsilcileri de vardı. Sohbetin bir yerinde Binbaşı:

-Şimdi bakın, burada yüzyüzeyiz. Dışarıda bizi zorlayarak devleti sıkıştıran PKK'dir. Ötekiler değil, dedi.

Türk solunun temsilcileri, sözlerine çok alındıkları Binbaşıya yöneldiler ve ona:

-Bu doğru değil, bizde savaşıyoruz, dediler.

Belirttiğim gibi, ilginç bir buluşma oldu.

Devletin inkar, imha ve asimilasyon politikalarını benimsemeyen, Kürt sorununun politik uzlaşmayla çözümünden yana olan Erzincan valisi Kemal Yazıcıoğlu, tıpkı Kürt sorununu benzer yolarla çözmeye çalışan Turgut Özal'a, kapsamlı ve gerçekçi bir Kürt raporu hazırlamakta olan Adnan kahveci gibi, kuşkulu bir "trafik kazasında"yaşamını yitirdi…

KARAYAZILI SELAHADDİN

Tutsak arkadaşların Eskişehir zindanında başlattıkları açlık grevine, çevremizdeki adli mahkümlarıda katma temelinde destek vermemiz gerekiyordu. Arkadaşlar belirlediğimiz sistem içinde greve yatmaya başladılar.

Karayazılı bir Selahaddin vardı. Onunda greve yatırılması için görüşüldü fakat sonuç alınamadı. Bu defa ben gittim ona. Selahaddin iki metre boyunda izbandut gibi yapılı, turp gibi sağlıklı biriydi. Grev için hedeflediğimiz herkesten sonuç almıştık bir Selahaddin direniyordu, ona:

-Heval Selahaddin, bak bütün arkadaşlar greve yatıyorlar, onuncu gününe geldik kimseye bir şey olmadı. Gel sen yalnız üç gün yat yeter, dedim. Selahaddin bana:

-Heval Çiya; ben Allah rızası için bir gün oruç tutayım diyorum; açlıktan süzülüp eriyorum, gözlerim beleriyor. Üçgün açlığa nasıl dayanacağım ben? dedi.

Selahaddin'in bizimle hiç bir ilişkisi yoktu. Silah kaçakçılığıyla yaşamını kazanıyormuş. Kaçak silahı yakalatınca jandarma Selahaddin'e basmış dayağı:

"Silahı PKK'ye götürdüğünü söyleyeceksin," demiş.

Dayağa dayanamayınca Selahaddin'de silahı "PKK"ye götürdüğünü" söylemiş. Durumunu bilen arkadaşlar Selahaddin'e:

"Selahaddin, hani bizim silahlar gelmedi?" diye takılırdı.

Jandarmanın dayağına dayanamayan Selahaddin, bizim baskılarımızada dayanamadı, açlık grevine yattı. Daha birinci gün dev gibi Selahaddin çöktü! Betibenzi attı, rengi soldu, süzüldü… Selahaddin ile aynı ebatlarda olan bizim muzır Fahreddin, bir gün boyunca bir lokmacık bir şey yememiş; açlıktan her şeye aşerip, susuzluktan serap gören Selahaddin'in başına dikilerek, grevdeki arkadaşların siparişleri üzerine: "kuzu çevirmenin tarifini ve yanında soğuk üzüm hoşafıyla nasıl yenileceğini" ayrıntılarıyla, ballandıra ballandıra

anlatmaya başladı. Fahrettin anlatırken grevdeki arkadaşlardan biri:

-Damlıyor heval Fahrettin… dedi.

Fahrettin ona dönerek:

-Ne damlıyor heval? diye sordu. Arkadaş:

-Kuzunun yağı… Köze damlıyor! Nede hoş kokuyor mirati… dedi.

Fahreddin arkadaş:

-Damlasın heval! Kendi yağının buğusunda pişsin kuzucuk… dedi.

Fahreddin, böylece yaptığı kuzu çevirmeyi:

-Nar gibi kızardı. Çatal, bıçak gerekmez! Siniyi getirin, üzerine yayalım. Erol Taş gibi, ellerimizle, dişlerimizle parçalayarak yiyelim, dedikten sonra: iştahla damak atıp, şapırtıyla parmaklarını yalayarak, bir arkadaşa:

-Sende üzüm hoşafını getir heval, diye bağırdı.

Fahrettin arkadaş hayali sofrayı kurarken, oturduğu yerde ağzı sulanmış, iştahla yalanıp yutkunmakta olan Selahaddin, sonunda dayanamayınca açlıktan incelmiş, tiz bir feryatla:

-Bu zulümdür arkadaşlar! Allahınızı severseniz yapmayın, diye yalvarıp yakarmaya başladı. Selahaddin'in feryadına bütün yapı gülmekten kırıldı.

Bütün bunlara rağmen, Selahaddin dişini sıktı, üç günlük açlık grevini, alnının akıyla tamamladı. Üç günlük açlığın sonunda ona özel bir sofra donattık:

"Ye Selahaddin, bu senin açlığa karşı zaferinin ödülüdür," dedik.

Selahaddin sofraya çöktü, yemekten önce:

"Sen büyüksün yarabbi," dedikten sonra yedi.

MALAZGİRT ZİNDANINA EYLEM

Bizden sonra bölgeye gelen arkadaşlar, Okçuyanlı milislerimizle Malazgirt zindanına yönelik bir baskın eylemi gerçekleştirdiler. Altı askerin öldüğü eylemde arkadaşlar kayıp vermediler.

Eylemden sonra düşmanın şüphe üzerine yakalayıp tutukladığı bazı milislerimiz Elazığ zindanına yanımızı getirildiler. Bunlardan:

"Selahaddin Tokmak, Cesim Kahraman, Talip Eren, Medeni Güney ve Enver Keklik'i anımsıyorum." Bunların hemen ardından, milisimiz Sıddık Gümüştaş da, arkadaşlar evindeyken ihbar üzerine sarılmışlar; arkadaşları evinden kaçıran Sıddık, düşman tarafından yakalanarak Erzincan zindanına yanımıza getirildi.

Dersime silah götürürken yakalanan Ali Ekber ile Bahri arkadaşlarda Elazığ'a yanımıza geldiler. Ali Ekber arkadaş dobra biriydi. Daha önce Partizan-TİKKO ile de ilişkileri olmuştu.

Bir gün TİKKO sorumlusu İmam bizim koğuşa geldi. Normal sohbet sırasında İmam, örgütünün propagandasını yapmaya başladı. Buna çok sinirlenen Ali Ekber arkadaş TİKKO sorumlusuna çok ağır sözlerle yönelerek:

-Ne örgütü? Herkesi ve herşeyi tasfiye ettiniz! Hala gelmiş burada örgüt propagandası yapıyorsun! dedi.

HALKIN YAKLAŞIMI

Zindanda halk beni ta yürekten, candan sahiplendi. Her ziyarette daha önce hiç görmediğim, tanışmadığımız pek çok yurtsever insanımız beni ziyarete geliyordu. Ziyaret günleri bana bırakılan değer

(para) miktarı, arkadaşların tümünün ziyaretçilerinin bıraktıkları değerden daha fazla oluyordu.

Ziyaretçilerim benim gerçek adımı öğrenmek istiyorlardı. Bunun nedenini sorduğumda, hep aynı cevabı alıyordum:

-Senin adını çocuklarımıza vereceğiz, diyorlardı.

Ayrıcalıksız bütün ziyaretçilerim, beni bir kenara çekip:

-Senin neye ihtiyacın varsa söyle, diyorlardı.

Ziyaretçilerim bunu bana söylerken: "bizede bir hizmet ve katkı fırsatı ver! Söyle, bir ihtiyacını karşılayalım!" diyen bir duruş ve üslup içinde adeta yalvarıyorlardı.

Yaşlı analar, babalar bana:

-Sen bizim evladımızsın!

Gençler:

-Sen bizim kardeşimizsin! diyorlardı.

Elbette halkımızın bu büyük teveccühü benim şahsımda Önderliğe, partiyeydi! Bu çok değerli çok güzel durum aynı zaman da çok riskliydide... İnsan halkın bu yoğun teveccühünün kendi şahsına değilde, kendi şahsında önderliğe ve partiye olduğunu kavramazsa, şaşırıp bozulabilirdi… Bu durumlar bizde oldukça sık yaşanmıştır.

İçeride komünümüz vardı. İdareye her arkadaş adına yatırılan para, arkadaşların eline geçmez, maliyecimiz bu paraların tümünü alır, komünün ihtiyaçları için harcar, gelir ve harcamalarına ilişkin, yönetime ve yapıya rapor verirdi. Ziyaretçilerin getirdiği ayrıcalıksız herşey yiyecek, giyecek, sigara vb. komünde toplanır, bunlar arkadaşlara ihtiyaçlarına göre dağıtılırdı.

MAHKEMENİN KARARI VE BENİM TAVRIM

Ömer (Mehmet Emin Özbay)'in Kürtçe yazdığı "yazılı savunmamla" mahkemenin karar duruşmasına çıktım. Kürtçe "yazılı savunmamı" mahkeme heyetine verirken:

-Bu yazılı savunmam; buna ek olarak söyleyeceklerim var, diyerek söz istedim. Hâkim söz verdiğinde, söylemek istediğim genel bazı şeyleri söyledim. Ardından:

-Biji Serok Apo! Biji PKK! Biji ARGK! Sloganlarını haykırdım.

Tercümanım(Avukatım) Mesut Dumlu sloganlarımı Türkçeye çevirdi. Bu arada askerler üzerime çullandılar. Salonda duruşmayı izleyen kalabalık yurtsever dinleyiciler, askerlere karşı ayaklandılar.

Ortalık yatıştıktan sonra, Kürtçe yazılı savunmamın tercüman-Avukat Mesut Dumlu tarafından, ücretli olarak Türkçeye çevrilmesi için duruşma ertelendi.

Belirlenen gündeki karar duruşmasında, Türkçeye çevrilen Kürtçe yazılı savunmam bana okundu. Ben onayladım. Mahkeme heyeti karar için içeri çekildi. Bana idam vereceklerini ve kararın bildirilmesinden sonra hâkiminkalemini kıracağını biliyordum. Buna karşı bende mahkeme heyetine karşı kırmak için bir kalem ayarlamıştım.

Heyet içerinden duruşma salonuna geldi. Hâkim:

"Gereği düşünüldü" diyerek kararı bana açıkladı. Beklediğim gibi "125. Maddeden idam kararı" vermişlerdi.

Hâkim, idam kararını okuduktan sonra elindeki kalemi kırdı. O anda bende elimdeki kalemi kırıp hâkimin suratına fırlattım! Ve slogan atmaya başladım:

-Biji Serok Apo! Biji PKK! Biji ARGK!

Olanlardan panikleyen stenograf kadın korkuyla ayağa fırladı. Askerler hemen üzerime çullandılar. Yurtsever dinleyiciler, askerlere karşı ayaklandılar. Askerler beni salondan dışarı çıkardılar. Mahkeme böyle sonuçlandı.

DEPREM

Hiç unutmam, 12 Mart 1992 günüydü. Ramazan, oruç ayıydı. Oruç tutan yurtseverlere koğuşlardan birini düzenlemiştik. Ömer'i de bu koğuşa sorumlu vermiştik. O gün, yani 12 Mart 1992 günü Ömer bizim koğuşa geldi, bana:

-Heval Çiya, bu koğuş yöneticiliği ne zor şeymiş. Genel yönetimin zorluğunu şimdi anladım. Sen kim bilir neler çekiyorsun? Ben bu işi yapamam. Hepsi oruç tutuyorlar, sinirleri bozuk. Birbirine sataşıyorlar. Biriyle uğraşırken ötekiler didişiyor. Ben bu işte yokum, dedi. Ömer'e:

-Biz seni uygun gördük. Zamanla kavrar, aşarsın, dedim. Ömer:

-Yok, ben yapamam, dedi

-Öyleyse sen koğuşa git, akşam ben geleyim, orada bir toplantı yapalım, dedim.

Akşam 7.30-8.00 sularında, bizim oruçlular koğuşuna gittim. Koğuşun ortasında, ayakları beton zemine gömülü, üzeri suntayla kaplı uzunca bir demir masa vardı. Eni dar, boyu uzun demir masanın çevresinde, yine ayakları betona gömülü oturaklar

vardı. Koğuşun ortasındaki bu masanın, kapı girişi ve tuvalet tarafı dışındaki çevresi birbirine kaynakla tutturulmuş altlı-üstlü demir ranzalarla çevriliydi. Tuvalet girişiyle ranzalar arasında dolaplar ve tv. yeri vardı.

Koğuşta, oruçlu yurtseverlerimizle bu masanın çevresine oturduk. Kafamda İslamiyet, oruç, Orta doğu ve PKK üzerine bir konuşma hazırlamıştım. Toplantıyı açarak bu temelde konuşmaya başladım. Oruç ve oruçlular arasındaki ilişkiler, oruçluların arasında didişmenin orucun kabulü üzerindeki etkilerini işledim. Koğuşta çıkan sorunları böylece gündemleştirmiş oluyordum. Bu temelde eleştirilerimi yöneltirken:

-Siz İslamiyet’in gereklerinide, PKK’nin gereklerinide yerine getirmiyorsunuz, dedim.

Tam o anda, ta iliklerimde, hücrelerimde hissettiğim müthiş bir sarsıntıyla oturduğum yerden savruldum. Aynı anda ışıklar söndü, elektrik kesildi. Savrulduğum yerde sarsılırken, elimi karanlıkta son bir çabayla dolaştırdım. Ranza demirini yakaladım. Arkamdaki köşeye doğru ranzanın altına düşmüştüm.

Yanı başımda biri bağırarak bir yerlere tutunmaya çalışıyordu. Sesinden onun Talip Eren olduğunu anladım. Ben ranzanın demirine sarılmış haldeyken yarım dakika, kırkbeş saniye boyunca çok şiddetli ikinci bir sarsıntı oldu. Bu öyle bir güçlü sarsıntıydı ki, çok güçlü bir kompresörün beton bir zeminde çalışırken, çalışanın bünyesinde yaratığı sarsıntıya benziyordu. Fakat bundan çok derin ve çarpıntılı bir sarsıntıydı. Sarsıntının şiddetinden zor ayrıştırılan bir gel-git yaşadık. Bu git-gel in ardından bir anda herşey duruldu. Ancak o zaman yaşadığımız şeyin deprem olduğunun ayrımına vardım. Erzincan hareketli fay hattında,

deprem kuşağındaydı. Buraya geldiğimizden beri bir kaç hafif sarsıntı yaşamıştık.

Durum normale dönünce hemen kapıya yönelmek istedim. Fakat kapıyı bulamadım. Koğuştaki herşey birbirine girmişti, ortaya savrulan ranzalar geçit vermiyordu. Ben kapıya ulaşmaya çalışırken arkamdan Talip Eren seslendi:

-Heval Çiya gitme, daha geçmedi, dedi.

Ben:

-Bitti Heval, geçti, dedim.

Ancak o zaman ayrımına vardım ki, fırtınadan sonra durulan denizin dalgaları gibi bina ve içindekiler hala gidip geliyordu. Talip'in yanına eski yerime, ranzanın altına girdim, ranzanın demir ayağına sıkıca tutundum.

Dışarıdan yoğun yıkım sesleri geliyordu. Gürm, gürm seslerini duyunca bina üzerimize yıkılıyor sandım. Bizim içinde bulunduğumuz oruçlular koğuşu o anda, Kelime-i Şahadet ve Salavat nidaları ile inliyordu. Bu nidalar arasında bir sarsıntı daha geldi. Bu sarsıntı 30 saniye kadar sürdü. Sarsıntıyla birlikte koğuşun içinde, göğüsleri parçalayan haykırışlar, gırtlakları yırtan çığlıklar yankılandı. Ve doğa bizi ikinci defa"altı okka" yaptı, yeniden gittik-geldik. Son git-gel in ardından herşey birden kesildi, duruldu, sakinleşti.

Hızla toparlanarak kapıyı bulduk, kapının önünde birileri bağırıyor, bir şeyler oluyordu. Karanlıkta seslerin geldiği yöne:

-kim var orada? diye bağırdım. İsmini çıkaramadığım silah kaçakçısı Wanlı bir yurtsever bana Kürtçe:

-Heval Çiya ikinci müdür elimde, beraber kaçalım diyor ne yapalım? diye yanıt verdi.

Ben bu durumu öğrenince:

-Sakın bırakma onu! dedim.

Depremden hemen önce, Wanlı yurtseverimiz mutfakta yemek yaparken o sırada ikinci müdür de mutfağın yanına gelmiş. Depreme birlikte yakalanmışlar. Deprem anında gardiyanlar kaçmış, Wanlı yurtsever ikinci müdüre sarılarak onu bırakmamış. Mutfaktan sonra, oradan çıkış kapısıyla bizim bulunduğumuz koğuş kapısının arasına kadar depreminde yardımıyla boğuşarak sürüklenmişler.

Pencereye koştum, oradan dışarıdaki duruma baktım. Cezaevinin çevresindeki güvenlik duvarı yıkılmıştı. Dışarıda ay ışığı vardı. Kar üstünde iç çamaşırlarıyla kaçışan askerleri gördüm. Wanlı yurtseverin kerpeten gibi tuttuğu ikinci müdürün yanına, çıkış kapısına koştum. Arkadaşların hemen tümü çıkış kapısının önüne yığılmıştı. Orada ikinci müdüre:

-Hemen kapıyı aç! dedim

-Bende anahtar yok, namussuzlar bizi bırakıp gitmişler, dedi.

Dışarıda kimse yoktu. İçeride gardiyan aradık. Bağıra çağıra sonunda üst katta bir odada namaz kılarlarken depreme yakalanan üç gardiyan bulduk. Onlardan çıkış kapısının anahtarlarını alıp kapıyı açtık, havalandırmaya çıktık.

Gazeteleri rulo yapıp sıkıştırarak meşale yaptık, bunları yakarak içeride genel kontrol yaptık. Kimseyi bulamadık. İçerinin durumu çok kötüydü. Havalandırmaya dönerken yeni bir sarsıntı oldu. Hızla havalandırmaya kaçtık. Burada yaptığımız genel kontrol da sekiz arkadaş yaralanmıştı, havalandırmaya çıkabilen arkadaşlardan ikisinin kaburgaları kırılmıştı.

Dışarıda çok şiddetli bir gece soğuğu vardı. Havalandırmanın ortasında, içeriden çıkardığımız tahta vb. şeylerle ateş yakıp ısındık. Bu arada duvarın öbür tarafına gelen bir subaydan dışarıda ki duruma ilişkin bilgi aldık. Subay "dışarıda durumun çok kötü olduğunu, çok sayıda binanın yıkıldığını” söyledi. Sabaha kadar havalandırmada ateşin başında bekledik.

Sabah olduğunda baktık, içinden sağ çıktığımız cezaevi binasının günışığında ki görünümü ürkütücüydü. Kalın kesmetaş duvarlardan oluşan yarıklardan içerisi görünüyordu. Bina yıkılmamıştı fakat üzerinde ki çatısı kaymış, kalın duvarlar, kolanlar ve kemerler eğiş büğüş olmuştu. Klasik Rus ve Ermeni yapısı olan cezaevi binası bu depreme dayanmış, yıkılmamıştı.

Sabah bizim Gümüşhane’ye naklimizi kararlaştırdılar. Biz Erzurum’u istedik, bunu kabul etmediler. Türk solu temsilcileriyle bir araya gelerek durumu değerlendirdik. Deprem olmuştu, sorun çıkarmama kararı aldık. Bazı koşullarla Gümüşhane cezaevine naklimizi kabul ettik. Oraya götüreceğimiz özel eşyalarımız aranmayacak; orada, sorumlular gelmeden araçlardan inilmeyecek vb. gibi koşullardı. İdarede sorun çıkarmadı. Koşullarımızı kabul etti. Gümüşhane cezaevine geldik.

GÜMÜŞHANE CEZAEVİNDE

Gümüşhane cezaevinde idareye “tam gün havalandırma, dış kantin dışarıdan alışveriş yapma” gibi bazı koşullar dayattık. Kısa bir çekişmeden sonra isteklerimizi kabul ettiler. Gümüşhane de gardiyanlar bize son derecede ürkek ve şaşkın davranıyorlardı. Bunun nedenini kısa sürede anladık. Meğer burada

siyasi tutsak yokmuş. Bunlar hiç siyasi mahkum "terörist" görmemişler. Düşman bize karşı psikolojik özel savaşta, bizim kendisine uyguladığımız meşru savunma şiddetini, bütün halka yönelik "terör" saldırısı olarak gösterip ,"terör" öcüsünü Türkiye genişliğinde bir balon olarak şişirince, gardiyanlar bizim karşımızda konuşurken korkudan kekeliyorlardı…

Gümüşhane de ikinci günümüzdü. Ben havalandırmada güneşe bir battaniye serdim, biraz uzandım. Birara sert birses:

-Toplanın, sayım olacak! Sıraya geçin! diyerek ortalığı inletmeye başladı.

Bağırmıyordu, böğürüyordu… Böğürtüye arkadaşların kahkahaları karışıyordu. Ben: 'Arkadaşlar şakalaşıyorlar…' diye düşünerek, istifimi bozmadım. Kısa bir süre sonra uzandığım yerde tepeme dikilen biri:

-Kalk ulan! diye böğürmeye başladı. Havalandırma inliyordu böğürtüden:

- Kalk ulan! Sayım alınacak! Sıraya geç!

Ben uzandığım yerde, dirseğimin üzerinde yarım doğruldum, aşağıdan yukarıya doğru şöyle bir baktım. Karşımda müdür, yanında bir grup gardiyan duruyordu. Böğürtü buradan geliyordu. Ben hafiften ve miskin miskin esnedim. Müdür ile ekibinin arkasında toplanmış olan arkadaşlar pür neşe içindeydiler onlara:

-Alın bunları başımdan! dedim, yeniden uzandım.

Arkadaşlar müdür ile gardiyanlara yönelince içeriden güçlükle kaçmışlar. Kapının arkasından gardiyanlar "sayım" diyorlar, arkadaşlarda "sayım, mayım yok!" diyorlardı. Bir saat kadar sonra bir gardiyan geldi, göz ucuyla bizi saymaya başladı. Ben arkadaşlara:

-Bırakın saysın, dedim.

Üç dört gün sonra mazgaldan bakıp gitmeler oldu. Arkadaşlara sordum, ”müdür…” dediler. Elimin tersiyle iterek:

-İlgilenmeyin gitsin, dedim.

Bu arada Mehmet savaş geldi koğuşa, bana:

-Müdür seninle görüşmek istiyor, dedi

-Durumu, havası nasıl? diye sordum. M. Savaş:

- Mum gibi… ”İnsanca konuşalım diyor “ dedi.

-Bak sen (!) O dediğinin anlamının ne olduğunu biliyor muymuş? dedim. M. Savaş:

-Görüşelim, durum çok iyi, dedi.

-Tamam, dedim.

Müdür’ün odasına gittik. Odaya girer girmez, müdüre:

-Bak müdür, ortalıkta hava atma! Benim boynum da ip, üzerimde de bir sürü ölü var! Arkadaşlarımın durumları da farklı değil. Seni münasip bir yerinden şişleyip dedenin sinine yollasam, senin devletin bana ne yapacak? İdamdan öte ceza, ölümden öte köy var mı? dedim.

Müdür korkudan büzülmüş, süklüm püklüm bir halde:

-Yok… dedi.

-Fakat bize insanca yaklaşırsan, eğer bunu becerebilirsen, bizde sana aynı şekilde misliyle insanca yaklaşırız. Ne diyorsun? dedim. Müdür rahatlamış olarak:

-Tamam, dedi.

Müdürle böyle anlaştık. Günlük yaşama ilişkin bazı detayları görüşüp çıktık.

İlk günler koğuştan koğuşa giderken, en az on gardiyan birden geliyordu. Korkularını fark edince gardiyanlarla konuştum:

-Bizden böyle çekinmenizi gerektiren hiç bir şey yok. Bizim meselemiz devletle, siz sorun çıkarmadığınız sürece bizim sizinle hiçbir sorunumuz olmaz, rahat olun, dedim.

Gardiyanlar rahatladılar.

Gümüşhane de de koğuş duvarına bayrağımızı astık. Durumu öğrenen müdür "bayrağı indirmemizi" istedi.

"O bayrağı oradan kimse indiremez," dedik.

Müdür gitti. M. Savaşla yeniden geldi. M. Savaş, müdür o ve ben bir kenara çekilip yürüdük. Gardiyanlar peşimizden geldiler. Müdür onlara "gidin" dedi. Gardiyanlar gitti. Müdür bana:

-Yarın size "geçmiş olsun'a" bir müfettiş gelecek. Bir gün indirin, yine asın bayrağınızı, dedi. Müdüre:

-Hah, işte böyle yaklaşırsan olur müdür, dedim.

Müdür sevindi. Bayrağı indirdik. Ertesi gün müfettiş geldi, bize: "deprem dolayısıyla geçmiş olsun dileğinde" bulundu. Hoşbeşten sonra gitti. Biz bayrağımızı yeniden astık.

Bir süre sonra Diyarbakırlı bir "ikinci müdür" geldi. O zaman cezaevi sistemi rahatladı. Yeni gelen ikinci müdür siyasileri, özellikle bizi tanıyordu. Gelip bizimle sohbet ediyordu.

Durum dışarda, Gümüşhane'nin içinde de aynıydı. Üç arkadaş hastaneye tedaviye gitti. Dönüşte bize "heval bunlar hastanede, yolda, bizlerden canavar görmüş gibi ürküp kaçıyorlar" dediler.

ÖZGÜRLÜK İÇİN İLK GİRİŞİM

Gümüşhane cezaevinde kısa kaldık. Bu süre içinde yetkili birine ”kaçış için” bir teklif götürdük. Yetkili buna, özünde karşı çıkmadı fakat tereddütlüydü. Koşulları ayrıntılı tartıştık. Epey bir ilerlemede kaydettik. Kaçıştan sonra, yetkilinin can güvenliği ve maddi konuları değerlendirirken Nevşehir cezaevine naklimiz gerçekleşti.

KEMAL PİR ARKADAŞIN YAKINI

Üç ay kadar kaldığımız Gümüşhane cezaevinde, çok anlamlı bir anımız oldu. Birgün bir gardiyan “ziyaretçimiz olduğunu” söyledi, isim vermedi. Kimin, hanğimizin ziyaretçisi olduğunu sorduk. Gardiyan:

-Hepinizin. Depremden dolayı “geçmiş olsun’a” gelmiş, dedi.

Gümüşhane de tanıdığımız kimse yoktu. Resmi olarak da müfettiş gelmiş, bize deprem dolayısıyla “geçmiş olsun” demişti. Merak içinde, yönetim olarak görüşme yerine gittik.

Görüşmecimiz, giyimi kuşamı, hali vakti yerinde görünen biriydi. Daire müdürü vb. bir bürokrata benziyordu. Gardiyanın yanında bize:

-Geçmiş olsun arkadaşlar. Deprem kötü vurdu, sizleri de etkiledi, dedi.

Gardiyan çekilince, görüşmecimiz:

-Ben, Kemal arkadaşınızın yakınıyım. Sizleri bir göreyim istedim, dedi.

Biz bunu öğrenince, tarifi imkansız duyğulara kapıldık… Gümüşhane, Başkan Aponun havarilerinden, özgürlük hareketimizin kurucu öncülerinden KEMAL PİR

arkadaşın memleketiydi. Değerli görüşçümüz durumlarımızı ve ihtiyacımızı sordu. Ona:

“Bizi görmeye gelmesinin her şeye değer olduğunu” belirterek teşekkür ettik. Bu ziyaretten gerçekten çok etkilendik. Neredeyse KEMAL PİR arkadaşın “kendisi gelmiş gibi” oldu. Ayrılırken ziyaretçimizde, bizde KEMAL PİR arkadaşa dair, çok özel ve çok anlamlı duygularla yüklüydük”.

NEVŞEHİR CEZAEVİ

Nevşehir cezaevine gece geç saatlerde geldik. Kapıda bizi bir Binbaşı komutasında ki askerler karşıladı. Bizim başımızda Kürdistan haritalı şapkalar vardı. Oda da kendisiyle konuşurken Binbaşı gülerek, elini uzatıp başımdan şapkamı almak istedi. Kürdistan haritalı şapkamı ona vermedim. Binbaşı:

-Bakmak istedim, nedir bu? dedi. Binbaşıya:

-Kürdistan haritası, dedim. Binbaşı:

-Neresi bu Kürdistan, nereden başlıyor? diye sordu.

Biz, Kürdistan sınırlarını, masa üstünde bir kağıda çizerek, Binbaşıya gösterdik. Haritaya bakan Binbaşı:

-Eee… Siz Türkiye’nin yarısını aldınız… diye hayıflandı.

İdareyle konuştuk, en baştan koşullarımızı dayattık. Açık görüş ve koğuş kapılarının 24 saat açık tutulmasını istedik. Sabah sekizden, gece on ikiye kadar koğuş kapılarının açık tutulmasında anlaştık. “Açık görüş bizi aşar” dediler.

Nevşehir cezaevi, şehrin 7 km. dışında, yüksek bir tepenin üzerine kuruluydu. Cezaevinin penceresinden

çevrede tarihi eserler görünüyordu. Cezaevinin dört bir yanı çırılçıplak bozkırdı. Koğuşlarımızı düzenledik. Bayrağımızı astık. İdare bayrağı indirmemizi istedi, biz bunu kabul etmedik.

KADIN ARKADAŞLAR

Biz Nevşehir cezaevine geldikten bir ay sonra Gulan, (Filiz Yerlikaya), ardından Sema Yüce ve Gule Özbay (Ömer'in kızkardeşi) Nevşehir cezaevine geldiler.

Gulan arkadaş Bitlisliydi. Ankara da oturan ablasının yanında üniversite örenimi görürken partiyle buluşmuş, faaliyetlere katılmıştı. Gulan arkadaş faaliyetlerinde örgütlediği 8 kişilik bir yeni şervan grubuyla gerillaya katılmak için harekete geçtiklerinde yakalanmışlardı.

Gulan arkadaşın ablası, ailesi derin bir yurtseverlik içindeydi. Ablası yalnızca kız kardeşini değil hepimizi ziyarete geliyordu. Görüşte bize o kadar içten ve sıcak yaklaşıyordu ki, biz hepimiz, onun bizim mücadele duyğularımızı paylaştığını, yaşayarak anlıyorduk.

APOCU KURYEMİZ ASYA

DEP çalışmalarından Nevşehir cezaevinde yatan yurtsever bir çiftin, Asya isminde 4-5 yaşlarında bir kızları vardı. Anne babasıyla görüşüp onaylarına aldıktan sonra, yanlarında kaldığı akrabalarıyla ziyarete geldiğinde Asya'yı bırakmadık, yanımızda tuttuk. İdareye:

-Çocuğun anne, babası burada. Gereğini yapın, çocuk burada kalacak, dedik.

İdare gereğini yaptı, Asya içeride bizimle anne-babasıyla kalmaya başladı. Yaşına göre çok zeki ”cin” gibi bir çocuk olan Asya, cezaevi içinde serbestti. İstediği zaman kadınlar koğuşunda annesiyle, istediği zaman bizim yanımızda babasıyla kalıyor; istediğinde cezaevinin içinde dolaşıyor, oynuyordu.

Asya bizim kuryemizdi. Cezaevinin içinde, kadın ve erkek arkadaşların koğuşları arasında gidip gelirken gardiyanlar Asya’ya:

-Asya, APO kim? diye sorarlar; Asya da son derece ciddi bir eda ile:

-Başkanım! derdi.

Apocu kuryemiz Asya bizim eğitimlere de katılır, dersi saatlerce hiç usanmadan, uyuklamadan pür dikkat dinlerdi. Onun bu yaşta gösterdiği dikkat yoğunluğu, ilgi ve sabır, yetişkin birçok arkadaşımızda ve yurtseverimizde yoktu!

APÊ DEVREŞ

Nevşehir cezaevinde adli mahkümlar arasında, berberlik yapan bir Kürt mahküm vardı. Bize yakın duruyordu. Adını anımsayamadığım bu Kürt mahkumun ailesi Nevşehir de oturuyordu. Berber ile sohbetlerimizde ailenin Malazgirt–Okçuyanlı olduğunu; yirmi yıl önce, bizim milisimiz Selahaddin’in ailesiyle aralarında çıkan kandavasından kaçarak Nevşehir’e yerleştiğini öğrendim. Selahaddin yanımızdaydı. Durumu öğrenince kendisiyle görüşüp sorunu değerlendirdik.

Berber, kısa bir süre sonra tahliye oldu, evine dönünce bizi ailesine tanıtmış. Babası Devreş bizi ziyarete geldi. Elli beş, atmış yaşlarında olan Ape

Devreş ile ilişkimiz gelişti, kısa sürede kaynaştık. Ape Devreşin evi, (başta Malazgirten gelen) ziyaretçilerimizin konaklayıp barındığı bir yer oldu.

Ape Devreş, bir ziyaretinde bana durumunu açarak:

-Heval Çiya, kan davasından kaçıp buralara sığındık. Yirmi yıldır Malazğirt'e gidemiyoruz. Yurdumuzdan, ocağımızdan koptuk… 'Allahtan sonra PKK' dedim, sana geldim heval Çiya! Kan davalımız aileden Selahaddin yanında yatıyor, milisinmiş, 'senin sözünden çıkmaz' dediler… PKK bu sorunları çözüyormuş, bizim sorunumuzu da çözün! Buralarda ölmeden, gidelim yurdumuzu, ocağımızı görelim! Çocuklarımız ana yurtlarını, baba ocaklarını görsünler! Bizim de yüzümüz gülsün, dedi.

Ape Devreş, Malazğirtte yirmi yıl önce Selahaddin'in babasını vurmuştu. Selahaddin ile görüştüm, milis olarak Partiyi tanıyıp anlayan Selahaddin:

-Benim için sorun yok fakat aileyi ikna etmek gerekir, dedi.

Ailenin tümünü Malazgirten tanıyordum. Hepsi Partiye bağlı yurtseverlerimizdiler.

Selahaddin'in kız kardeşi ile eniştesi Sait Guzey'i Malazgirtten çağırdım, geldiler. Konuyu açtığımda çok zorlandılar. Onları üç görüş günü boyunca süren yoğun tartışmalardan sonra, güçlükle ikna edebildim. Sonunda Selahaddin'in kız kardeşi:

-Heval Çiya, ben çok zorlanıyorum… Fakat madem sizler böleyle uyğun görüyorsunuz olur, dedi.

Dödüncü görüşe, onlarla birlikte Ape Devreşi de çağırdık. Ape Devreş eşiyle birlikte geldi. Onları cezaevinde barıştırdık. Barışın ardından Ape Devreşe:

-Ape Devreş, Şimdi buradan çıkınca bir kuzu kesip konuklarını ağırlayacaksın. Yemekten sonra konuklarından özür dileyeceksin. Onlarda seni affedecekler, dedim.

Ape Devreş gereğini yaptı, barış sağlandı.

Bundan sonra Ape Devreş, her görüş gününde görüşümüze geldi. Bir görüş gününde Ape Devreş:

-Heval Çıya, ben Malazgirte gideceğim fakat çekiniyorum… dedi.

-Bekle Ape Devreş, dedim.

Aynı gün görüşte olan Sait Guzeyi çağırdım:

-Heval Sait, Ape Devreş Malazgirte, Okçuyana gelmek istiyor. Aranızda ki davayı burada çözdük. Ape Devreşe orada bir şey olursa, bu bize olmuş olur… Gitsin yurdunu, akrabalarını görsün. Köyde size de gelebilir, dedim. Sait Guzey:

-Tamam, dedi.

Ape Devreşe gitmesini söyledim. Ape Devreş gitti. Dönüşte çok mutlu ve diriydi. Tarifi zor bir sevinç ve mutluluk içinde bize Malazgirti, Okçuyanı anlattı. Yirmi yılda olanları anlatırken” Allah Apoyu başımızdan eksik etmesin! PKK herkesi değiştirmiş…” dedi.

ÖZGÜRLÜK TÜNELİ

Zindandan kaçış düşüncesi, zihnimizde ilk Erzincan da belirmişti. Orada koşullar, hesaplarımıza göre yüzde yirmi- otuzluk bir şans veriyordu. Risk yüksekti. Erzincan da, dar yönetimde aramızda yoğun tartışma ve arayışlarımıza karşın buna girişmedik.

Gümüşhane de daha önce belirttiğim gibi, ilgili yetkiliyle anlaşarak kaçış imkanına kavuşmak için önemli bir gelişme sağlamıştık. Orada da zaman elvermemişti.

Nevşehir'e geldiğimizde zindandan kaçış, bir özgürlük tutkusu olarak içimizde hep vardı. Dar yönetimde iki-üç günde bir, özel gündem maddesi olarak konuyu ele alıp tartışıyorduk. Arayış içindeydik fakat üzerinde yoğunlaşacak hiçbir imkan bulamıyorduk.

Bir görüş günü kulağıma eğilen Ape Devreş:

-Heval Çiya, niye buradan kaçmıyorsunuz? diye sordu.

Ben Ape Devreşin bu sorusuna, gayri ihtiyari:

-Nasıl kaçalım Ape Devreş? diye, soruyla yanıt verdim.

Ape Devreş:

-Buranın toprağı pamuk gibi yumuşaktır! Elle bile eşilir, dedi.

Bir an düşündüm: Tünel uygun olabilirdi…

-Ape Devreş, ben sana parasını vereyim. Bir fotoğraf makinası al. Cezaevinin bütün çevresini kare-kare çekip bana getir, dedim. Ape devreş:

- Fotografı ne yapacaksın heval Çiya? Bu cezaevini biz yaptık. Bende buranın yapım-inşa planı var! Fotoğraf gerekmez, istersen birdahaki görüşe cebime koyar getiririm sana, dedi.

-Getir ape Devreş, dedim.

Ape Devreşin bu sözleriyle, zihnimde kıvılcımlar çakmıştı. Özgürlüğe giden yolu o an bulduğumuzu hissetmiştim.

Bir sonraki görüşte Ape Devreş, Nevşehir cezaevinin yapım-inşa planını getirdi. Dar yönetimde planı inceledik, her şey mükemmeldi! Planda cezaevi binasının yapısı avucumuzun içi gibi görünüyordu.

Cezaevi binası, giriş-zemin ve üzerindeki iki kattan oluşuyordu. Zeminin altına, temele atılan beton kalınlığı, çakıl aralıkları, her şey vardı.

Giriş zemin, yemekhaneydi. Onun üstü bizim kaldığımız koğuşların bulunduğu birinci kattı. Bizim üstümüzdeki kat boş koğuşlardan oluşuyordu ve kapalıydı. Bu katın girişi, giriş kapısının kolu çıkarılarak kilitlenmişti.

Bizim bulunduğumuz kat pencereleri, cezaevinin güvenlik duvarı seviyesinin altında kalıyordu. Üst kata girerek pencerelerinden cezaevi binasının çevresine bakmak, tünel yeri ve yönü için hesaplar yapmak, yer belirlemek zorundaydık. Bunun için üç yemek kaşığını betona sürterek toparladık. Bunları bali (tutkal) ile yapıştırarak “kapı kolu” yaptık. Üst katın kolu çıkarılarak kilitlenmiş kapısını, kendi imalatımız bu “kapı koluyla” açtık. Pencerelerinden cezaevinin bütün çevresini inceleyerek, bize gerekli olan uyğun tünel yönü, güvenlik kuleleri vb. sonuçları aldık. Aldığımız sonuçları dar yönetimde tartışarak değerlendirdik. Dar yönetimde benimle birlikte Mehmet Çelik ve Mehmet Savaş vardı. Aramızda görev paylaşımına gittik. Tünel çalışmalarının sorumluluğunu ben üstlendim. Mehmet Çelik idare ile ilişkileri yürütecekti. Mehmet Savaş eğitim görevini üstlendi.

TÜNEL ÇALIŞMALARI

Tünel çalışmalarının koordinesi olarak hemen işe giriştim. Genel bir planlamayla çalışmanın temel ihtiyaçlarını belirledik, planlama yaptık.

Cezaevi binasının dışına ve içine ilişkin gerekli bilgileri topladık. Benimle birlikte Mehmet Savaş ve

Mehmet Çelikten oluşan dar yönetimde, uyğulanabilir nitelikte, ayrıntılı kaçış planını çıkarmak ve uygulamaya geçmek için düzenli ve yoğun tartışmalar yürüttük. Elde ettiğimiz her gelişmeyle tartışma ve arayışlarımızı derinleştirip geliştirdik. Bu arada bize, resmi olarak kaçma önerisinde bulunan arkadaşlar oldu. Bu arkadaşların önerilerini uygun bir üslupla geri çevirdik. Yaptıgımız hesaplara göre, tünel kazmak için en uyğun yer HK-TDKP' li tutsakların kaldığı koğuştu. Bu koğuş yön, mesafe ve yer olarak uyğun olduğu gibi, toplam 7 kişiden oluşan TDKP'li lerin, kaçmak için tünel kazacakları, idarenin en son dikkate alacağı gruptu.

Dar yönetimde, bu konuda TDKP'li lerin nabzını yoklama kararı aldık. Biz bu kararı almadan bir kaç gün önce TDKP koğuş sorumlusu Hoca (Karslı) arkadaş, içine doğmuş gibi bana:

-Çiya arkadaş, buradan kaçışın bir yolu yok mudur? diye sormuştu.

Bende o gün Hocaya:

-Nerdee o günler... Sen bizim yaramızı deşiyorsun Hoca, demiştim.

Fakat Hocanın yaklaşımı ve arayışı ciddiydi.

Dar yönetimde aldığımız TDKP'li lerin nabzını yoklama kararından sonra, koğuş sorumlusu Karslı Hoca ile kaçış konusu üzerine sohbetimizi yoğunlaştırıp derinleştirdim. Hoca ve öteki TDKP'li lerde tünel planına yatkındılar.

Dar yönetimde durumu yeniden değerlendirdik. Sonuçta partiye iki ayrı kaçış planı sunmaya karar verdik. Birinci plan:

"İçeriye üç kalaşnikof silah ile bir kaç el bombası sokup, bunlarla idareyi ve idarenin hemen yanındaki koğuşlarında, askerleri etkisizleştirmek. Yakındaki az

sayıda askerin bulunduğu karakolu basıp, bütün cezaevini boşaltarak kaçmak" ikinci plan:

"TDKP koğuşundan bir tünel açarak kaçmak."

Bu iki kaçış panımızı partiye öneri olarak sunduk. Önerilerimize gelen yanıtta parti, birinci plan için: "Eğer cezaevinde ki bütün mahkümlar kaçmayı kabul ederlerse uyğundur. Yok, bir bölümü kaçar da bir bölümü içeride kalırsa, çatışma da ölenlere karşılık olarak cezaevinde kalan mahkümlara katliam uyğulanır" diyordu.

Bizim gözden kaçırdığımız, partinin bize gösterdiği bu durumda, birinci planın uygulanması mümkün değildi. Çünkü cezaevinde 200' ün üzerinde mahküm ve tutuklu vardı. Bunların hepsini tek tek degerlendirdik, ancak 80-90 mahküm bu plan çerçevesinde kaçabilirdi. Gerisi, fırsat olsada kaçması gerekmeyen, kısa süreli cezalar alan yurtseverlerimizdi. İkinci plan için parti:

"Cezaevi koşullarını siz bizden daha iyi biliyorsunuz. Eğer başarabilecekseniz yapın. Başaramazsınız, her türlü sorumluluk size aittir," diyordu.

Dar yönetimde yürüttüğümüz yoğun tartışmalar sonucunda "tünel kazma" kararına vardık. TDKP koğuş sorumlusu karslı Hoca ile görüşerek, onların koğuşundan tünel açma kararını netleştirdik. Hoca ve öteki TDKP'li ler önerimizi hemen kabul ettiler.

Kararımızı partiye bildirdik ve dışarıdan bize destek olunması için bir birim oluşturulmasını talep ettik.

Talebimiz üzerine parti, bütün metrepol faaliyetlerinden sorumlu Cahide Şener'i (Mehmet Şenerle bir ilğisi yok) bizim kaçış çalışmalarımızdan

sorumlu kıldı. Partiden gelen ikinci notta, bu durum bize bildirildi. Bizde tünel çalışmalarının koordinesi olarak genel ihtiyaçları belirledik. Çalışma için başlangıçta gerekli on altı arkadaşı, dar yönetimde herkesi tek, tek titizlikle değerlendirerek belirledik. Şiar (Hüseyin Yıldırım), İhsan Güvercin, Ali İhsan Kıtay, Hakan Tuğmete, Mehmet Sinci, Hasan (Mardin), Ömer (Mehmet Emin Özbay), Casım Kahraman, Selahaddin Tokmak, Abdullah Dönmez, Ahmet Söylemez, Yusuf ve İsmail vardı.

Bu arkadaşları, tüneli kazacağımız TDKP koğuşuyla karşı, karşıya kapı eşik komşu olan benim sorumluluğumdaki koğuşa aktardık; bu koğuştaki arkadaşları öteki koğuşlara dağıttık. Tünel çalışmalarına katılacak bu arkadaşlarla düzenlediğimiz toplantıda, arkadaşların görev düzenlemelerini yaptık.

Tünel kazı grubu için: Bizden Şiar (Hüseyin Yıldırım), İhsan Güvercin ile TDKP'den Karslı Hoca belirlendi.

Kazıdan çıkan toprağın taşınıp saklanması için: Hakan Tuğmete, Selahaddin Tokmak, Casım Kahraman, Ömer (M.E. Özbay) belirlendi.

Abdullah Sönmez, M.E. Özbay, Ahmet Söylemez, Mehmet Çelik ve Mehmet Savaş: gardiyanlarla gün içinde, özel, ahbap-çavuş ilişkiler geliştirip, hoş sohbet yaparak; domino, tavla, voleybol oynayarak; kazı saatlerinde onların dikkatlerini başka yöne çekmekle görevlendirildiler.

Yusuf arkadaş: Tünel ile koğuş arasındaki zemini pırıl, pırıl tertemiz tutmakla ve kazıdan çıkan arkadaşların iş elbiselerini yıkamakla görevlendirildi. Yusuf arkadaş iş elbiselerini, lavobada değil, leğende özel yıkayacak; elbiselerin çamurunu aldıktan sonra,

leğendeki çamurlu suyu bekletecek; çamur leğenin dibine çöktükten sonra suyunu lavaboya döküp, çamuruda kazıdan çıkan ve içeride saklanan toprağa katacaktı. Çünküidarenin iki günde bir kanalizasyon kontrolü yaptığını biliyorduk.

Hasan arkadaş: sadece tünelde çalışan arkadaşlar için, onları güçlendirecek özel yemekler yapmakla görevlendirildi.

Kazı saatlerinde, içeride gardiyanların sabit ve hareketli görev noktalarına göre belirlediğimiz noktalarda nöbet görevini, ihtiyaca göre günlük belirlemeyi kararlaştırdık.

İçeriden yollanan ve dışarıdan gelen mektuplarda, çalışmaya ilişkin şüpheli durumların denetimi görevini Mehmet Sinci ile ben aldım. Mektuplar zaten idarenin denetiminden geçiyordu. Yapı içinde ve görüşmeciler arasında denetim için Ahmet Söylemez ve Apo görev aldı. Çalışma birimleri her gece toplanacak, kendi birimlerindeki gelişmeleri, günlük olarak ropor edeceklerdi.

Bu çalışmaya katılanlar arasında “tünel” sözü asla geçmeyecekti! Tünelin kod adı “roman” olacaktı. Arkadaşlar her geceki toplantılarda “tünel” yerine “roman” ifadesini kullanacaktı.

Çalışmalar boyunca görevlendirmelerde demokratik yan olmayacaktı. Herkes kesin bir disiplin içinde kendisine verilen her türlü görevi hiç itirazsız yerine getirecekti.

Görevli akadaşlar ile öteki arkadaşların ilişkileri, koğuşlar arası ilişkiler-gidiş gelişler, dikkat çekmeyecek uyğun ve çeşitli yöntemlerle mümkün olan en alt düzeye indirilecekti.

Tünel çalışması için gerekli her türlü malzemeyi içeriden ve dışarıdan saglama ve içeride ki bütün çalışmayı biz üstlendik. TDKP'li arkadaşlar, sadece içeride “romanınyazımına” katılacaklardı. Bu konuda kendisiyle tünel çalışması için yaptığımız görüşmede TDKP sorumlusu Karslı Hoca arkdaştan “grubuna hakim olmasını; dışarı bilği sızmasını önlemesini; bu konuda bizim kendi grubumuz içinde de gereken hassasiyeti göstereceğimizi” belirttim. TDKP grubundan Kemal bu hassasiyeti göstermedi.

Kazı çalışmalarının başlaması için gerekli malzemeleri şöyle belirledik:

Betonu çürütüp-çözmek için asit-sülfürük asit.

Ellambası ve yeterli pil.

Kazı için uyğun demir parçaları.

Küçükboy demir testeresi.

Elimizde sadece uçları kırılarak verilmiş, küçük meyve bıçaklarıyla, yemek kaşıkları vardı. Bunlar yetersizdi. Bize dayanıklı, kalın ve yeterli uzunlukta demirçubuk gerekliydi.

DEMİR ÇUBUK

Hepimiz içeride, kazı için uyğun demir parçası aramaya başladık. Mehmet Sinci cezaevi deposuna gitti. Orada bir metre uzunluğunda bir demir çubuk olduğunu söyledi. Bu demir çubuğu depodan almak için kafa yorduk.

Mehmet Sinci ile depoya inmek için gardiyana başvurduk. Depoya bakan gardiyanla depoya indik. Mehmet gardiyanı oyalayacak, bende demir çubuğu alacaktım. Mehmet demir çubuğun yerini işaretle gösterdi, gardiyanı başka şeylerle oyaladı.

Ben demir çubuğu almak için parka giymiştim. Demir çubuğu aldım, pantolunumun kemerinden içeri soktum. Demir çubuk bir metreden fazlaydı ve bende kısaydım... Bir ucu topuğuma değen çubuğun öteki ucu, neredeyse göğsüme yaslanmıştı. Parkayı üzerine çektim. Ben işimi bitirince, pulları eksik bir tavla vb. ıvırzıvır bir kaç şey alıp çıktık. Depo idarenin hemen yan tarafındaydı. Altı basamaklık bir merdivenden inilince bir salondan geçiliyor, salonun sonunda üç basamaklı bir merdiven çıkılarak idarenin önünden geçiliyordu. Koğuşlara giden uzun koridor buradan başlıyordu. Biz gardiyanla depodan çıktık; altı basamaklı merdiveni inerek salonu geçtik. Salonun sonunda ki üç basamaklı merdivene gelince adımımı ilk basamaga attım; içimdeki demir çubuğun alt ucu ayağımdan ayrı kaldı, pantolonumun paçasını ayırdı. Bunu fark edince hemen adımımı geri cektim ve acı içinde kıvranarak ayağımın üzerine eğildim. Bulunduğumuz yer idarenin önüydü. Oradan bizi gören müdür:

-Ne oldu Çiya, neyin var? diye sorarak yanımıza geldi. Ben acı içinde:

-Ayağım yine kötü oldu, dedim.

Müdür yanımızda ki gardiyana:

-Yardım et Çiya'ya, dedi.

Ben demir çubuğu yerleştirdiğim yanımı Mehmet'e verdim. Gardiyan öteki yanımdan, omuzumun altından elini belime dogru attığında, ben içimdeki demir çubuğa dokunabileceği kaygısıyla, acı içinde iyice büzüldüm. Bu durumda tek ayağımla üç basamağı zıplayarak çıktım. İdarenin önünden geçince gardiyana:

-Sağol, bundan öte yürüyebilirim, dedim.

Demir çubuğu depodan çıkarırken yaşadığım heyecan ve kayğıyı, düşmanla ölümüne çatıştığım anlarda duymadım. O demir çubuğu oradan alıp koğuşa getirmek, benim için bir düşman karakolunu basıp silah kaldırmaktan daha zordu. Daha önceleri birara üzerinde yoğunlaştığım "gerilla ile şehir faaliyetleri" arasındaki ayrım bu olmalıydı. Koğuşa geldiğimizde Mehmet ile birbirimize baktık ve yasadığımız heyecanla gerilen sinirlerimiz zimbereğinden boşalınca, başarmanın sevinciyle kahkahalarla güldük. Biz önlerinde böyle gülüverince, arkadaşlar şaşkınlık içinde kaldılar… Durumu onlara anlatınca onlarda bize katıldılar, sevinç içinde kahkahalarla güldük. Demir çubuk özğürlük tünelimizi kazabilmek için en temel araçlarımızdan biriydi.

Görüş günü avukatım Mahmut geldi. Ondan elfeneri, pil ve küçük boy bir demir testeresi istedim. Mahmut isteklerimi getirdiğinde fısıltıyla:

-İçeride harfiyat var her halde? diye sordu. Bende:

-Sezdiysen, sende kalsın… diye fısıldadım.

ASİT SORUNU

Asit sorunumuzu içeride birlikte olduğumuz bir arkadaşın eşi çözdü. Ailenin o sıralar bir yaşında olan bir çocukları vardı. Görüş günü annesine: "çocuğunun biberonuna süfürik asit doldurmasını; biberonun lastik emzik deliğini açmamasını, girişte gardiyanların arama durumları olursa, biberonu çocuğun ağzına vermesini" söyledik. Arkadaşın eşi sölyediklerimizi yaptı. Bir biberon dolusu asit içeri geçti. En önemli sorumlarmızdan birini böyle çözdük.

SAKSIDA ÇİÇEK

Dışarıdan çiçek tohumu istedik. Tohum gelince idareye, çiçek ekeceğimizi, bize saksı ve birazda toprak vermelerini söykledik “olur” dediler.

Bizim planımız: saksılarda ki toprakta, küçük demir testeresi vb. bazı ufak tefeklerimizi aramalarda saklamak; birde kazıdan çıkan toprağın saklanması sırasında bir aksilik olurda bir yerlerde azıcıkta olsa toprak görülürse idareye “içerideki saksılarda toprak var” havası yaratmaktı. Saksılarımız, toprağımız geldi. Çiçeklerimizi ektik. Aynı günlerde, bir koğuşun havalandırma zemini yeniden betonlanırken gelen çimentodan ve kumdan bir miktar alarak, küçük keselerde sakladık.

Uzun demir çubuğu, ucu kesici olması için, demir testeremizle çapraz dan keserek, iki kısa bir uzun kazı aletine dönüştürdük. Kazı araçlarımızı, tuvaletin idrar bölümündeki boruyu sökerek onun içine yerleştirdik, boruyu tekrar taktık.

Küçük demir testeremizi, küçük elfeneremizi ve pillerini, naylonlara sararak, çiçek saksılarının içindeki toprağa gömdük ve çiçeklerimizi suladık. Böylece genel aramayı bekledik.

GENEL ARAMA

İçeride, 15 günde bir savcının, güvenlik sorumlusu Binbaşının ve müdürün gözetiminde, jandarmalar tarafından genel arama yapılıyordu. Arama sırasında yönetim olarak bizde onların yanında oluyorduk. Öteki arkadaşlar, üzerleri aranarak havalandırmaya çıkarılıyordu. Aramada tünel

çalışmasında ki arkadaşlar çok kötü bir sınav verdiler. Bazıları limon gibi sarardı-soldu, heyecandan titreyenler; kulaklarına kadar kızaranlar oldu. Arama yapan asekerler kazara bir soru sorsa büyük olsılıkla açık vereceklerdi. Neyse ki arama sorunsuz sona erdi. Aramadan sonra arkadaşları hemen topladım. Hepsini tek tek eleştirerek, üzerlerine gittim:

-Heval, bazı arkadaşlar neredeyse düşüp bayılacaktı! Rahat olacağız heval! Biz suç işlemiyoruz! Suç işleyen onlardır, dedim.

Bu yönelim arkadaşlar üzerinde etkili oldu. Daha sonar ki aramalarda bu tür durumlar en aza indi.

SÜLFÜRE KARŞI SARIMSAK

Aramadan sonra durumu değerlendirdik. Tüneli kazmaya başlamaya karar verdik. Tünel için başlama yeri olarak, TDKP koğuşunda, yemek salonundan koğuşa çıkan merdivenin altını belirledik. Burası boş sebze-meyve kasaları vb. karsambaların konulduğu bir yerdi. Tüneli kazma kararını alıp, yerini belirlediğimiz de 1993 yılının Agustos ayı sonuydu. Karardan iki gün sonra nöbet gurubumuzu çıkardık. Önceden belirlediğimiz stratejik noktalar tutuldu. Merdiven altında kazacağımız yeri belirledik. Bir kişinin geçebileceği kadar yeri çizdik. Bu işleri tamamladıktan sonra asidi işaretlediğimiz yere döktük.

“Tecrübesizlik, insanın hatalarına koyduğu genel ad” olmalı… Asidi betona dökünce öyle bir koku çıktı ve ortalık öyle berbat kokmaya başladı ki… Eh ancak bu kadar olur! Metrepol kanalizasyonları bile bunun yanında miski amber kalırdı! Koku hızla cezaevi içine

yayılıyordu. Birşeyler yapmak gerekti! O anda aklıma sarımsak geldi. Dinsizin hakkından imansız gelirmiş… Hemen içeri koştum ve TDKP'li arkadaşlara, derhal yemek yapmaya başlamalarını ve ne kadar sarımsak varsa çıkarmalarını istedim. Hemen bizim mutfağa koştum, bizdeki sarımsaklarıda aldım. Bunları orada görevli arkadaşlara dağıttım ve onlara:

-Sarımsakları yere attın ve ayaklarınızla iyice çiğneyerek ezin, dedim.

Nöbetçi arkadaşlar bana:

"Gardiyan geliyor," dediğinde ayaklar altında çiğnenerek ezilen sarımsakların kokusu, betonu çürütürken çıkan sülfür kokusunu denğelemişti. Gardiyan geldi:

-Bu koku ne böyle? diye sordu.

Bende iğrenmiş halde, mutfakta yemek yapmakta olan TDKP'li arkadaşları elimle işaret ederek:

-Gece gündüz, her öyün sarımsak yiyorlar! Çeşit, çeşit sarımsak yemeği yapıyorlar, dedim.

Gardiyan mutfağa girdi. TDKP'li arkadaşlar, hamarat ev hanımlarına taş çıkartacak bir ustalıkla sarımsak pişiriyorlardı. Gülerek, gardiyanı da yemeğe davet ettiler. Gardiyan esef içinde:

- Eksik olmayın, yemişleyin beraber, yemiş kadar olduk, diyerek gitti.

Daha ilk adımda karşılaştığımız bu büyük tehlikeyi böylelikle savuşturunca rahat bir nefes aldık. Kazı çalışmamızı kaldığımız yerden sürdürdük. Bu defa asidi azar azar dökerek betonda ilerledik. Bir kaç gün içinde aldığımız sonuç neredeyse umut kırıcıydı. Demir keskilerle, asidin biraz çözdüğü betonu, çentik, çentik kavlatarak sağladığımız gıdım, gıdım ilerlemeye bakıp karar verdim:

Ömeri çağırdım ona: “Bizim koğuş ve yan koğuş havalandırmasında, arkadaşların basket topuyla duvara şut çekmelerini sağlamasını “söyledim. Bir süre sonra cezaevinin içi, havalandırmalarda basket topuyla duvara atılan şutlarla sarsılmaya başladı. İçerisi böyle sarsılırken, arkadaşların 25 kiloluk yag tenekelerine beton dökerek yaptıkları halteri getirerek, bununla betonu demir keskiyle dövdük. Basket toplarına atılan şutlar yoğun ve etkili olduğu için, çekinmeden dövdük. Bizim çıkardığımız gürültü, şut gürültüleri arasında kayboluyordu. Bu işide böyle gürültüye getirdik. Gardiyanların ruhları bile duymadı.

Betonu bu şedilde deldik.

Betonun altından çakıl tabakası çıktı. Çakıl tabakasının altında yeni bir beton tabakayla karşılaştık. Beton ve çakıl tabakaları onbeşer santim kalınlığındaydı. İkinci beton tabakayıda delince toprağa ulaştık.

15 santim beton.
15 santim çakıl.
15 santim beton.

Tabakalar böyleydi. O gün bir miktar toprak çıkardık. Beton ve çakıl molozlarıyla bu toprağı, yemek masasının “kare boru” ayaklarının içine doldurduk, masayı yerine vidaladık. Burada kazıyı durdurduk. Kapak yapımına geçtik. Daha önce havalandırma zemininin yapımı için gelen çimento ve kumdan aldığımz, kum ve çimentoyu getirdik. Betonda açtığımız tünelin ağzına çepeçevre bir naylon torba geçirdik. Kardığımız harcı buraya döktük. Beton donunca da naylondan çekip çıkardık.

Romanımıza kapak çalışmamızın bu aşamasında karşımıza, roman kapağına mozaik için mıcır sorunu

çıktı. Kapağı açtığımız zeminin beton yüzeyi beyaz mozaik-mıcırlarla bezeliydi. Gizlilikte uyum, uyumda da estetik önemliydi. Genel zeminle uyumlu olması için kapağımızı mıcırla bezemeliydik.

Bir arkadaş, aynı mıcırdan idarede ki “Atatürk büstünün” önünde olduğunu söyledi. Bir iş için idareye gittik. Orada baktık, büstün kaidesinin çevresinde, kalın zincirlerle cevrili küçük bir alan, aradığımız beyaz mıcırla örtülüydü. İdareden çıkışta Mehmet Savaş, sonunda bir şey anımsamış gibi, gardiyana dönerek, onu lafa tuttu. Bende o arada, yanıbaşımızdaki büstün çevresinden bir miktar mıcır alarak cebime koydum.

Romanımızın kapağına mavi renkli bir poşet tattık. Üzerine hazırladığımız betonu döktük. Betonun üzerine, çevresindeki mozaik-mıcır aralıklarına uygun olarak, mıcırları döşedik. Beton donduktan sonra kalıbı oradan alıp havalandırmaya götürdük. Üzerine bir tahta kasa kapattık, kasanın üzerinede bir görevli arkadaş oturttuk. Arkadaş iki gün boyunca gündüzleri bu kasanın üzerinde oturarak gazete okudu. Geceleri kapağı içeri alıyorduk. İki günde kuruyan kapagı yerine koyduk.

Görevli arkadaşlarla deneme yaptık. Temiz işti! Oraya bakan, hiç bir şey anlamıyordu.

Bütün bunlar bizim 15 günümüzü aldı. Bu süre içinde çalışmalara başladıktan sonra ilk arama, yani ilk sınav günü geldi. Arama günü geldiler aradılar, hiçbir şey farketmediler. Sonuç harikaydı! Biz öndeydik, devam ettik!

TOPRAK SORUNU

Toprak, Ape Devreşin dediği kadar “pamuk gibi yumaşaktı” çok yoğun toprak çıkıyordu. Sorun geldi, bu kadar toprağın saklanmasına dayandı. Nereye koyacaktık bunca toprağı? Sürekli üzerinde durduğumuz, kafa yorduğumuz bir konuydu bu. Daha fazla kafa yorduk. Tünelden toprağı özel olarak diktiğimiz ve yarım teneke alacak kadar büyüklükte kese-torbalarla çıkarıyorduk.

Tünelden çıkan toprağı bizim koğuşta yataklarımızın içine doldurmaya karar verdik. Tünelin ağzıyla bizim koğuş arası 3-4 metre mesafedeydi. Tünelden çıkan arkadaş, toprak dolu kese-torbayı beline dolayarak bağlıyor; üzerine parkasını giyerek bizim koğuşa geliyordu. Gelen toprağı yataklarımızı söküp içindeki pamukların arasına ince bir tabaka halinde, pamuğa yedirerek dolduruyor, yatağın ağzını dikiliyorduk.

Bizim yataklar dolunca, TDKP’li arkadaşların yataklarını da bu şekilde doldurduk. Bu koşullarda, kazının başlamasından sonra ilk arama günü geldi. Askerler yataklarıda kaldırdılar, sorun çıkmadı.

Çalışmaları sürdürdük. Yatakların kapasitesi çok sınırlıydı. Tünelden çıkan toprağı nerede saklıyacağımız sorusu hala en temel sorundu. Bunu çözmek için adeta kafa patlatıyorduk. Bir arkadaş merdiven korkuluklarının üzerindeki yuvarlak ve kare biçimindeki boruları, en üstten “v” şeklinde keserek, toprak doldurmayı önerdi. Az bir toprak alırdı. Fakat olsundu. Bir avuç toprağı gizlemek bile bizim için bir ilerlemeydi. Bu öneriyi değerlendirdik. Korkulukların borularını yukardan “v” şeklinde keserek içlerini toprakla doldurduk.

Bu arada tünelde kazı çalışması sürüyor, habire torba torba toprak geliyordu. Toprak dolu torbaları,

önlerini çarşaflarla perdelediğimiz ranza altlarının duvar taraflarına istifliyorduk. Bu şekilde 105 torba toprak istifledik: genel arama günü gelmeden bu toprağı bir yere gizlemek gerekiyordu. Nereye gizleyebilirdik? Buna kafa yoruyor, bulamıyor, zorlanıyor, daralıyorduk… Ne yapacaktık?

Sonunda, daha önce idareyle aramızda, yeni açılan bir koğuşun havalandırma yeri yüzünden çıkan bir tartışma, zihnimizde şimşek gibi çaktı! O sıralar yeni gelmiş olan bizim arkadaşlara, idare yeni bir koğuş açmıştı. Yeni açılan koğuşun havalandırma zemini çok bozuktu. Biz bunun tamirini şart koşmuştuk. İdare bunu önemsememiş, biz dayatınca " tamam" demişlerdi. İdare bu koğuşun havalandırma zeminine yeniden beton dökmüştü. Tünelin girişinin tamiri ve kapağı için gereken çimento ve kumu buradan almıştık.

Bizim koğuşun havalandırma zemini de epeyce yıpranmıştı. Arkadaşlardan: "Dikkat çekmeden, havalandırma zeminindeki yıpranmış yerleri açıp genişletmelerini" istedik. Arkadaşlar gereğini yaptı. Beton zemindeki kasisler çoğalıp genişledi. Toplantıda, havalandırma zemininin tamiri için karar aldık. Yönetim olarak idareye başvurarak "bizim koğuşun havalandırmasının tamirini" istedik. Biraz nazlandılar fakat biz bastırınca kabul ettiler.

Havalandırmamızın tamiri için kum ve çimento geldi. İdare bu iş için bir gardiyan görevlendirmişti, gardiyana:

-Aramızda inşaatçı arkadaşlar var. Biz kendimiz yaparız, dedik.

Gardiyan buna pek memnun oldu. Müdüre söyledi o da onayladı. İş bize kaldı! Hedefimiz içerde, ranzanın altında istiflediğimiz 105 torba topragı, gelen

kumun içine katarak, havalandırma zeminine yedirmekti…

Bunun için önümüzde bir engel daha kalmıştı. Havalandırma kapısında görevli iki gardiyan vardı. Hedefe ulaşabilmek için onların, oradan uzaklaştırılması gerekiyordu.

Kemal arkadaşı çağırdım, ona:

-Bu gardiyanları kapıdan uzaklaştırmak için, onları pinpon (masatopu) oynamaya çek, kışkırt onları, dedim.

Kemal arkadaş gitti, gardiyanlara “pinpon oynamayı” teklif etti. Bu oyuna meraklı oldugunu bildiğim gardiyan:

-Git müdürden izin al oynayalım, dedi.

Kemal arkadaş ile hemen müdüre gittik. Ona: “ gardiyanlarla pinpon maçı yapmak istediğimzi” söyledik. Müdür gayet hoşnut bir edayla:

-Nesine oynayacaksınınız? diye sordu. Ben:

-Çayına! Biz yenilirsek, hem idareye hem gardiyanlara hemde arkadaşlara çay yapalım. Siz yenilirseniz bize çay yapın, dedim. Müdür:

-Tamam, dedi.

Bu tür ilişkileri istiyor, teşvik ediyordu.

Pinpon masası içeride, büyük salondaydı. Gardiyanlar oraya toplandı. Görevli arkadaşlar dışındaki arkadaşlarda geldi. Maçtan önce, görevli gruptan Hasan arkadaşa:

-Hasan, şimdi sıra sizde! Biz salondayız, işinizi bitirince, gelip karşımda avuçlarını birbirine sürterek “iş tamam” diyeceksin. Bütün toprağı kuma yedirin, dikkatli ve hızlı hareket edin, dedim.

Salonda maç başladı. Birinci oyunu Kemal arkadaş aldı. ikinci oyunu gardiyana vermesi için Kemal

arkadaşa işaret ettim. İkinci oyun gardiyanın oldu. Bu arada arkadaşlar Kemal arkadaşa; gardiyanlarda kendi arkadaşlrına tezahuratta bulunuyor, cezaevinin içi inim, inim inliyordu. Beşinci altıncı oyun geçti, Hasan arkadaş görünmedi. Sekizinci oyunda geldi, karşıma geçti avuçlarını birbirine sürterek “iş tamam!” dedi. Bu arada maçıda Kemal arkadaş kazandı. Gardiyanların demlediği çaylarımızı içerek kutladık zaferimizi.

O günlerde kazı çalışmasının başlamasından sonraki ikinci arama zamanı da geldi. Herşey yolunda gittti. Biz öndeydik, bizi özgürlüğe götürecek tünelimizi kazmayı sürdürdük. Havalandırma zemininin tamirini yaptık. Attığımız yeni betonun rengi biraz tuhaf olmakla birlikte, çimento topragı bırakmadı. Arkadaşlar:

-Bazı yerler çok zayıf, dediler. Bizde:

-Havalandırmada özenli gezin, zemini incitmeyin, dedik.

Kazı süryor, kıyamet gibi, torba torba toprak geliyor, bizde onları ranza altına istifliyorduk. Bir avuç toprak koyacak yer yoktu! Görevli bütün arkadaşlar, toprak sorunu üzerine yoğunlaşıyorduk.

Ömer geldi, bana:

-Toprağı dolaplara gizleyebiliriz, dedi.

Ben, can sıkıntısı içinde:

-Onu da düşündük, tartıştık Ömer. Bu kadar toprağı dolapların neresine koyalım? dedim. Ömer:

-Yan yatırıp raf olarak kullandığımız dolapların raflarını çıkaralım. Kapaklarını, kullandığımız dolapların içlerine oturtarak, belli aralıklarda tutalım. Dolabın arkasıyla içine oturtulan kapağın arasında kalan boşluğa toprak koyalım, dedi.

Dinleyince, Ömerin önerisinin mantıklı olduğunu kavradım. Hemen bu önerinin üzerinde çalışmaya

başladık. Dolapların raflarını çıkardık. Kapakları (kapılar), kulladığımız dolapların içine yerleştirmeyi denedik. Ömerin söylediği gibi, kapaklar (kapılar) dolabın içine oturuyordu. Dolabın arkasıyla birleşen kapaklar, menteşe tarafından, dolabın ağzından birazcık kısa ve dar kalıyordu. Bu tasarıyı geliştirdik ve uyğulamaya koyduk. Dolapların raflarını çıkardık, kapakları dolabın arkasıyla yakın mesafede tutarak, içine yerleştirdik. Aradaki küçük boşluğu da çaputlarla tıkadık; üzerlerine bali (tutkal) sürerek yapıştırdık. Bu haliyle denedik. Araya doldurduğumuz toprak üğünmüyor, dökülmüyordu. Fakat görüntü dikkat çekiciydi. Buna kafa yorduk.

Arkadaşlara, öteki koğuşlardaki boyalı basın gazeteleri ile bunların magazin eklerini getirmelerini söyledim. Gazeteler geldi. Arkadaşlara:

-Bu gazetelerde ki bütün yarı çıplak kadın fotoğraflarını, pozlarını makasla kesin, dedim.

Yarı çıplak kadın pozlarıyla dolu sayfalar masanın üzerine yığıldı. Bunları dolaplarda yaptığımız özel bölmelerin üzerine özenle yapıştırdık. Ortaya, meraklısı için cezbedici, kışkırtıcı bir durum çıktı. Torbalarda ki toprakları, suyla hafif ıslatıp bastıra, bastıra sıkıştırarak, ara bölmelere doldurduk dolapları kapattık.

Çıplak kadın pozları, aramada dolabın kapağını açan askerlerin, zaten kışkırtılarak, koşullanmış olan güdülerini okşayıp, onların dikkatlerini dolabın içinden, ayrıntılardan çelerek saptıracaktı…

Ayrıca bu pozlar, aramalarda hazır bulunan savcıyı, bimbaşıyı ve müdürüde hoşnut edecekti. Çünkü bu tür bir “dolap süslemeciliği”, bizim sonunda devletin bizi düşürüp rehabilite etmek için aralıksız sürdürdüğü özel savaşının” çekim alanına girdiğimizin ve onlara

göre “ artık yola gelip, adam olduğumuzun” somut ve sevindirici kanıtı olacaktı…

Bu işleri tamamladıktan sonra, dolapların düzenlenmesinde bulunmayan görevli arkadaşları tek tek çağırdım, hepsine ayrı bir dolabı göstererek:

-Heval bu dolapta toprak dolu bir bölme var. Sen arama yapıyorsun. Bölme nerede bul, dedim.

Arkadaşlar tek, tek geldi. Dolapların her yerini aradılar, bölmeyi bulamadılar! Arkadaşlar bulamadıklarına göre askerler hiç bulamazlardı!

Tüneli kazmaya başladıktan sonra ki üçüncü arama, üçüncü sınav günü geldi. Aramada jandarmalar dolapları açıp baktılar. İçeride ki yarı çıplak kadın pozlarıyla gözleri kamaşan askerler, toprak dolu bölmeleri göremediler. Mehmet Sinci ile ben aramalar boyunca jandarmaların yanındaydık. Her şey yolunda gitmişti. Koğuşlar ve öteki bolümler aranmıştı, havalandırmaya çıkılıyordu. Bu sırada üst kata çıkan merdiven altında, kasaların arasına bakan bir asker, elinde siyah bir naylon torbayı sallayarak:

-Komutanım, toprak! dedi.

Ben bunu duyar duymaz beynimden vurulmuşa döndüm. Hızla toparlanarak yanımdaki Mehmet Sinciye Kürtçe:

-Söyle ona, çiçek için gelen topraktan arta kalandır, dedim.

Torbada ki toprak azdı, alta doğru sarkmıştı. Mehmet Sinci binbaşıya sözlerimi çevirdi. Bu arada başgardiyan da geldi. Çiçek için istediğimiz toprağı getiren oydu. Ona da: “ bu toprağın kendi getirdiği çiçek toprağı olduğunu” söyledim. Başgardiyan askerin elindeki torbayı alıp içindeki toprağa baktı:

-Doğru, bu benim buraya çiçek için getirdiğim dışarı toprağı, dedi.

Demir çubukla vurularak yapılan zemin aramasında, jandarma elindeki demir çubuğu, tünel kapağının üzerine vurdu. O anda yüreğim ağzıma geldi… Bereket jandarma anlamadı. Bu badireleri de böyle atlattık. Arama sona erdi. Hemen çalışma grubumuzu topladık. Çok ağır eleştirdik. Herkesi pür dikkat olmaya, sorumlu ve hatasız çalışmaya çağırdık.

FOTOĞRAF SORUNU

İçerideki sorunlarla cebelleşirken, bir sorun da dışarıdan çıktı... Üstelik doğrudan müdahale olanağımızın olmadığı çok ciddi bir sorundu.

Avukat Mahmuttan, bir fotograf makınası ve film istedik. İçeriden çıkarmayı tasarladığımız bütün arkadaşların vesikalık fotoğraflarını çektik. Bunu yaparken tünelden haberi olmayan arkadaşlara:

"Parti bazı arkadaşların fotoğraflarını istiyor" açıklamasını yaptık.

Toplam 70 arkadaşın fotoğarafını çektik. Bunların flimlerini ve dışarı çıktığımızda kullanabileceğimiz birer kimlik hazırlamalarını talep eden notumuzu, partinin belirlediği dışarıdaki birime yolladık.

Biz kazı çalışmalarımızı sürdürüp, çıktıktan sonra dışarıda kullanacağımız sahte kimliklerimizi beklerken, dışarıdaki birimden bize bir not geldi. Notta: "kendilerine gönderdiğimiz 70 arkadaşın fotografının, flimler tab edildikten sonra korunduğu evde polisin eline geçtiği; bu yüzden çalışmaları durdurup tüneli kapatmamız" bize parti talimatı olarak bildiriliyordu. Dar

yönetim toplantısında notu açıp okuyunca, beynimizden vurulmuşa döndük…

Ne demek oluyordu bu? Dar yönetimde bu durumu kuşkuyla karşıladık. Artık istesekte geriye dönemezdik! Çünkü çıkardığımız toprağı aynı tünele doldursak bir bölümü dışarıda kalırdı. Eğer söylenen doğruysa, polis elegeçirdiği fotograflara bakarak 70 kişinin birden kaçacağına fazla ihtimal vermezdi. Öbür türlü bir deste fotoğrafın sırrını çözmek için uğraşsın dursundu. İşleri neydi? Böyle düşünüyorduk. Özğürlüğe öylesine kilitlenmiştik ki buna mani olacak hiç bir seyi kabullenemiyorduk. Bizi başarıyada bu azmimiz götürdü. Tünelden vazğeçmeyi kabullenmemiz mümkün değildi. Şöyle diyordum: “neden vazgeçmemiz, tüneli kapatmamız isteniyor? Düşman eğer bizi çalışma üzerinde yakalarsa, o zaman:”tamam, gördüğünüz gibi, kaçmak için tünel kazıyoruz. Sizin göreviniz bizi yakalayıp, zindanda tutmak! Bizim görevimizde ele gecmemek, ele geçtiğimizde de kaçmaktır!” der, ceremesi neyse çekeriz!

Partiye, bize destek için belirlediği birimle ilğili kayğılarmızı belirten bir not yazdık. Ve bu durumda pratik olarak “ne yapalım” sorusunu tartıştık. M.Savaş: “Bırakalım… her şey bitti… Talimat parti adına,” dedi.

Ben: “Sürdürelim! Partiye yazdığımız notun cevabı gelinceye kadar sürdürürüz. Parti doğrudan ‘bırakın’ derse bırakırız.” dedim. Sonuçta dışarıdan bize destek biriminden gelen notu arkadaşlara duyurmadan, tünel çalışmalarını sürdürme kararı aldık. Parti notumuza “sürdürün” yanıtını verdi.

Tünelde çalışma saatleri şöyleydi: Sabah saat 8 de sayımdan sonra, o gün görevli olan arkadaş tünele giriyordu. Saat 11:30’ a kadar kazıyordu.

11:30 da yerine başka görevli arkadaş giriyordu. Saat 16 da sayım vardı. Sayımdan sonra üçüncü görevli arkadaş tünele giriyordu, gece 21:30’ a kadar kazıyordu. Gece 24:00 da sayım vardı. Koğuş kapılarıda kapanıyordu.

HAKLI ELEŞTİRİLER

İlkesel olarak almak zorunda olduğumuz gizlilik tedbirleri, çalışmadan haberi olmayan arkadaşların haklı ve yoğun eleştirilerine zemin oldu. Yönetim olarak arkadaşların “haklı” eleştirilerini göğüslemekte zorlanıyorduk. Tekmillerin, eğtimlerin ve toplantıların değişmeyen gündemi bu eleştiriler oldu. Gelen eleştirileri dikkate almak, her birine ayrı izahta bulunmak zorundaydık.

Arkadaşlar, gardiyanlarla ahbap-çavuş ilişki geliştirmekle görevli arkadaşların bu durumalarını:

“Ben bu güne kadar domino oynayan bir PKK’li görmedim! Bazı arkadaşlar üstelik gardiyanlarla saatlerce domino oynuyorlar! Bazı arkadaşlar bizden çok gardiyanlarla top oynuyorlar, onlarla alıp veriyorlar,” diyordu.

Arkadaşların eleştiri odaklarından biride, tünel çalışmasında görevli arkadaşların kaldığı bizim koğuştu. Arkadaşlar:

‘’Oraya gittiğimizde yüzümüze bile bakılmıyor! Ne zaman gitsek, hemen bir iş icad ederek, bizi kovarcasına yolluyorlar. Böyle yoldaşlık olur mu! Yaptıkları bir işte yok! Eğitime gelmiyorlar, bireysel yoğunlaşmalarıda yok’’ diyorlardı.

Yönetim olarak bizde resmiyette gelen bu “haklı” eleştirilere açıklama, izah getirmeye çalışıyorduk:

Koğuş için:

"Arkadaşların bu koğuşta toplanmaları parti kararıdır. Gelecekte ortaya çıkması muhtemel durumlara karşı, göğüs gerecek deneyler edinebilmek için oluşturduğumuz bir koğuştur…" diyorduk.

Gardiyanlarla ilişkileride:

"Arkadaşların bu tür ilişkileri bilğimiz dahilindedir. Arkadaşlar bu ilişkiler içinde gardiyanlardan bilgi ediniyorlar. Başka hiçbir cezaevinde olmayan olanaklarmız var. Bunları koruyup geliştirmek için, gardiyanlarla bu tür ilişkilere ihtiyacımız var. Arkadaşların gardiyanlarla domino vb. oynamaları bu temelde politik amaçlıdır. Arkadaşlarda bunu böyle görüp anlamalıdırlar. Gardiyanlarla kendi ilkelerimize, kabul-red ölçülerimize göre ilişki kurup geliştiremeyiz" diye izah ediyorduk.

"Peki ama o koğuşta, falanca arkadaşın dolabındaki çıplak resimler neyin nesi?" denildiğinde:

"E, tamam heval… O arkadaşla ilğilenilecek. Siz de üslubunuza dikkat edin…" diyerek geçiştiriyorduk.

Sonuçta arkadaşlar, bizim "ipe un seren" açıklama ve izahlarımıza kanmadılar. Partiye rapor yazdılar. Arkadaşların partiye yazdıkları bu raporlar tamamen objektif, gerçeği olduğu gibi partiye yansıtan içtenlikli ve cesur raporlardı. Tünel kazma grubumuzun kaldığı bizim koğuşu, gardiyanlarla içli-dışlı olma durumlarını, yönetim olarak bizim bütün bunlara gösterdiğimiz "liberal, ilkesiz, uzlaşmacı" yaklaşımlarımızı, her şeyi bir bir yazıyorlardı.

Bizde arkadaşların raporlarının yanına, açıklayıcı birer özel not yazarak, hepsini partiye yolluyorduk.

SU BASKINI

Tünelde epey bir mesafe alındı. Çıkan toprağı öteki dolaplara aynı sistemle dolduruyorduk. Merdiven altından koğuş duvarının altına gelindiğinde, duvarı delmek için günlerce uğraştık. Duvarın zemin altındaki temel bölümüne özel beton dökülmşütü, çok sertti. Dışarıdan, avukat Mahmuttan el matkabı istedik, getirdi. Bu özel betonu delmeyi matkapla da başaramadık.

Temelin altından geçemezdik. Çünkü tünelde iniş-çıkışlar, içeride zaten yetersiz olan hava akımını zorlaştırıyor, buda çalışmayı olumsuz etkiliyordu. Temelin hemen altından (temelin devamında) büyük beton kanalizasyon hattı (rögar) geçiyordu. Beton boruya kulağımızı dayayıp dinledik. İçinden geçen atık su, borunun yarısını dolduruyorduk. Temeli delemeyince bu beton borunun yarısını kesip üzerinden geçmeyi kararlaştırdık. Uzun ve çok meşakkatli bir çalışmanın sonunda, beton borunun üzerinden yarısını keserek kaldırdık. Kestiğimiz bölümün üzerine mutfaktan bir çelik plaka koyduk. Buradan kazmaya devam ettik.

Özğürlüğe giden yolumuzun bu noktasında beklenmedik bir sosrun daha yaşadık. İki haftada bir banyo, hamam günümüz vardı. Günü gelince topluca hamama giderek banyomuzu yaptık. Hamamdan döndüğümde bana: ”arkadaşların çalışmayı durdurkları” söylendi. Hemen toplantı aldık. Durum afetti! Bütün herkes topluca hamama gidince, kanalizasyondaki atık su düzeyi yükselmiş ve kestiğimiz yerden taşan atık su tünelimizi basmıştı.

Ertesi gün tünele gidip baktım. İçeride çalışmak bir yana, kısa süre durmak bile olanaksızdı. Öyle iğrenç bir koku vardı ki, insan dayanamıyordu. Fakat biz

özgürlük uğruna bunada katlandık. O iğrenç pislik deryasında yüzerek, özğürlük yolumuzu temizledik.

Sorun bununla çözülmüyordu. Bu hamam işinin de tünele taşmayacak şekilde düzenlenmesi gerekiyordu. Bunu yapmazsak, her iki haftada bir su baskınına uğrayacaktık. Hamamı-banyoyu tümden yasaklayamazdık. Bu durum idarenin dikkatini çekerdi. Çalışma dışında ki arkadaşları da hem bedensel hem zihinsel olarak rahatsız ederdi. Bu sorunu, toplu banyo günlerini sıraya koyarak çözdük.

Arkadaşlar bir süre, insana fenalık veren iğrenç kokular içinde ve balçıkla boğuşarak çalıştılar. Tünele kazıya giren görevli arkadaşlar dışarı çıktıklarında, üstleri-başları leş gibi oluyordu.

Tünelde toprağı, küçük boy bir plastik bidonu ortadan ikiye keserek, bunlardan bir parcasının önüne ve arkasına nevresimlerden keserek yaptığımız çaput ipleri takarak sağladığımız “arabayla” çıkarıyorduk.

TÜNELİN İÇİNDE ASKERLE YÜZ YÜZE (!)

Bir sabah İhsan Güvercin, Aydın ve Kadir arkadaşlar tünele girdiler. Tünele çalışmaya giren arkadaşların, biz dışardan haber vermeden çıkmamaları, kesin ilke kararımızdı.

O gün tünele giren arkadaşlar, bir saat sonra, biz dışarıdan çağırmadan, tünelden çıkarak panik içinde koğuşa geldiler. Koğuşta İhsan Güvercin:

-Heval Çiya, asker bizi gördü! dedi.

Ben şaşkınlık ve öfke içinde:

-Heval İhsan, nerede gördü asker seni? diye sordum.

İhsan arkadaş:

-Tünelin içinde heval Çiya! derken heyecandan dili dolanıyor, kekeliyordu.

-Hemen üzerinizi değiştirin. Kirlileri tünele atın, kapağı kapatın, dedim.

İhsanın yüzünden, gözlerinden ve sesinden taşan heyecan selinin içinde öfke, çaresizlik, lanet ve korku vardı. “ Bı şeref gördü beni! Bende onu gördüm!” diyen İhsan tünelin içinde, yetersiz oksijen ve ağır çalışma temposu yüzünden “hayal” görmüş olmalıydı… En azından ben öyle olmasını diliyor ve düşünüyordum.

Gerekli tedbirleri aldıktan sonra giyinip gelen İhsan anlattı: “tünelde önümüze çıkan kanalizasyonun (rögarın) üzerinden yarısını kestiğimizde, buradan kanalın akış yönüne bakınca, ilerideki atık su havuzu görülüyordu. Bu havuz, askerler tarafından iki günde bir kontrol ediliyor; normal atığın dışında çamur vb. bir şey var mı” diye bakılıyordu. Düşmanın tünele karşı aldığı genel bir tedbirdi bu. İhsan arkadaş önde kazı işini yaparken çıkardığı toprağı bidondan bozma “arabayla“ geriye aktarma işlemleri sırasında, rögarın ortasından geçerken, hemen aşağıda ki havuzda rutin kontrol gorevini yapan askerle yüz yüze geldiğini ” söylüyordu.

Bu mümkün değildi. Çünkü rögarın ortasından bakınca, bir kaç metre aşağıda ki kontrol havuzunun ortası görülüyordu. Görveli askerler görevlerini, havuzun rögarın ortasından görünmeyen, havuz kenarında yapıyordu. İhsan arkadaş zihninde –imgesinde “düşmana yakalanma kayğısını” denetim altına alamadığı için, görevli askerin konrol için havuza daldırıp çıkardığı kureğin ağzını asker kafası sanmış olmalıydı... Kaldı ki, söyledediği gibi orada askerle yüz yüze gelmiş olsalardı bile; İhsan arkadaş rögarın ortasından askeri, onun yüzünü net olarak görür, fakat

asker İhsan arkadaşı göremezdi. Çünkü karanlıktan bakan aydınlıkta ki birini görür; aydınlıktan bakan, karanlıktaki birini göremezdi. İhsan arkadaşın içinde bulunduğu kanalizasyon zifiri karanlıktı.

Bu durumu, hemen aldığımız toplantıda bu şekilde netleştirdikten sonra görevli arkadaşların üzerine çok sert gittim! Üçüde o halde panik içinde dışarıya fırlamışlar, koğuşa kadar gelmişlerdi. Bereket ortalıkta gardiyan yoktu. Durumdan habersiz, nöbetçi arkadaşlarda görmediler. Fakat bu raslantıydı, terside olabilir, o halde gardiyanla yüz yüze gelebilirlerdi.

OKSİJEN SORUNU

Tünelde 10 metreyi geçince oksijen sorunu çıktı. Tünele çalışmaya giren arkadaşlar iki saatten fazla dayanamıyorlar ve hepsinde şiddetli baş ağrıları oluşuyordu. Tünele bende girdim, arkadaşların ortak şikayetlerini bende yaşadım. Tünelin içinde bir süre sonra insanın şakakları zonklamaya başlıyor; ardından şiddetli baş ağrısı geliyordu. Bu koşullarda, daha onuncu metrede iki saatten fazla kalmak, fenalaşıp bayılmayı ve boğulmayı getirecekti.

Oksijen sorununu çözmeye yoğunlaştık. Öneriler ve tartışmaların sonucundan çözüm çıkmadı. Bu sorunu çekirdekten yetişme bir araba tamircisi olarak ben çözdüm:

Tamamen içeride, elimizin altında olan basit avadanlıklardan, bir körük yaptım.

Orta boy bir seyahat çantamız vardı. Bu çantanın alt ucuna bir delik açtım. Buraya bir hortum taktım, çantanın öteki ucunun üst tarafına da bir delik açtım.

Çantanın cırcırını (fermuarını) kapattım. Hava kaçırmasını önlemek için, üzerine bali-tutkal sürdüm. Çantanın iki yanına, düz iki tahta ekledim ve bu tahtaları çantanın altından birbirne bağladım. Tahtaların altları bağlanınca üstleri iki kanat halinde açık kaldı. Çantanın iki yanındaki bu iki tahtayı içeriye, çantanın üzerine doğru bastırınca, içinde sıkışan hava, çantanın alt ucunda bağlı hortuma doluyor; kanatları düzenli olarak çantanın içine bastırılınca, oluşan basınç çantanın ucundaki delikten hava emiyor, alt ucundaki deliğe hava pompalıyordu. Bu şekilde alınıp verilen hava, alt uçtaki deliğe bağlı hortumun çekildiği yere kadar gidiyordu.

Bu şekilde oluşturduğum hava körüğünü, tünelin içinde denedik. Tünelin ağzında körük işlediğinde tünelin ucuna kadar çekilen hortumdan yeterli hava çıkıyordu, orada çalışan arkadaşın oksijen sorunu olmuyordu.

UCUZ AŞK

Arkadaşların yolladıkları ve aldıları mektupları, tünel çalışmamızın güvenliği için kontrol eden Mehmet Sinci bana bir mektup getirdi. Dışardan, Aysel Doğan adında bir kadının yolladığı mektup, yürütmede birlikte çalıştığımız Mehmet Savaşa geliyordu.

(O süreçte DEP Dersim milletvekili adayımız Aysel Dogan ile bu Aysel Doğan arasında isim benzerliği dışında bir ilişki yoktur.)

Aysel Doğandan M. Savaşa gelen mektup, ucuz aşk içerikliydi.

Erzincan cezaevindeyken Mehmet Savaş üzerine bu konuda ciddi iddialar vardı. Görüşme sırasında tanık

oldukları durum üzerine iddialarında arkadaşlar ısrar etmişlerdi. O süreçte ben yeni gelmiştim. Ardından M.Savaşın kardeşi şehit düşmüştü, ardından da deprem oldu. Üzerine gidemedik.

Biz tünel güvenliği için mektupları kontrol ederken, karşımıza bu durum çıkmıştı.

Dışarıdan gelen mektubun içeriği, arkadaşların Erzincanda ki iddialarını doğrular nitelikteydi. Mehmet Sinci ile durumu değerlendirdik. Mehmet Savaş o günlerde boş zamanlarında üzerine yoğunlaştığı bir şeyler yazıyordu.

Bunun bir mektup oldğunu Mehmet Sinciye söylemişti. Mektubu bitiren M. Savaş postaya verdi. İdare tarafından zaten açılacak olan mektubu açtık. Dışarıda ki Aysele yazılmıstı. Ayselin ki ucuz, M. Savaşın ki de kelepir aşktı…

İki mektubu gerekli notu ekleyerek, cezaevleri yönetimine, partiye yolladık. Partiden gelen cevapta durumu ciddiye alıp üzerine gitmemiz istendi.

Mehmet Savaşın durumunu önüne koyduk. Bunalıma girdi. Sonucu izledik, ağırdı… Öyle ki bizden kopabilirdi… Bu olasılığı kaldıramazdık. Sorunu dondurarak partiyi bilgilendirdik. M.Savaşı “rahatlattıcı bir yaklaşım” geliştirdik.

Dışarıya, Aysele yöneldik. Bir görüş günü M.Savaşı görmeye gelen bu kadın ile M. Savaşı içerde bırakıp M. Sinciyle birlikte biz görüştük. Kadın önce bizi reddetti. Özel yaşamdan, aşktan dem vurarak direndi. Biz: “PKK de böyle ucuz aşkın olmadığını, bu aşkın temelini anlayamadığımızı” söyledik. Epey tartıştık.

Kadın bir kaç görüş gelmedi, sonra yine geldi. Bu defa “ben hepiniz için bir arkadaş olarak geliyorum” dedi. Manevra yapıyordu… Kadını ciddi biçimde uyardık.

O koşullarda yönetim içinde bu tür durumlarlada uğraştık.

KÜLTÜR GECELERİ

Cezaevinde ki yaşamımızın en renkli ve önemli yanlarından biride, yeniden diriliş için atılım günümüz 15 Agustosta, 28 Kasım parti kuruluş gününde, 21 Mart Newroz günün de vb. günlerde düzenledğimiz kültür geceleriydi. Cezaevi sinemasında düzenledğimiz bu gecelerde halkımızın stranlarını, partimizin marşlarını solo ve koro olarak söylüyorduk. Govende duruyorduk. Skeçler ve tiyatrolar oynuyorduk. Tünel çalışmalarımızın, özğürlüğe gidişte büyük umutlar verdiği fakat aynı zamanda tutsaklığın büyük geriliminide bütün derinliğiyle açığa çıkarıp yaşattığı bir süreçte, kültür gecemizi ihmal etmedik, tersine bu tür etkinliklere her zamankinden daha fazla ihtiyacımız vardı. Büyük umudun ve büyük gerilimin birbirini zorladığı bu süreçte bu tür etkinlikler davamıza duyarlılık ve kişisel moral bakımından geliştirip güçlendiriciydi.

Düzenlediğimiz kültür gecesinde oynamak üzere, Diyarbakır direnişimizi “Direnmek Yaşamaktır!” adıyla oyunlaştırdık.

İki saatlik bu oyunda:

Kemal PİR arkadaşı: Sıddık Gümüştaş oynadı.

Esat Oktayı: Apo- Abdullah Sönmez oynadı.

Esat Oktayın kopeğini: M. Emin Özbay oynadı.

İdareyi oyunumuza davet ettik. Müdür, Başgardiyan ve gardiyanlar gelip oyunumuzu izlediler.

Çok etkilendiklerini gördük. Oyunumuz gerçekten başarılı ve etkileyiciydi.

ALİ EKBER ARKADAŞ

Dersimli Ali Ekber arkadaşın bazı sağlık sorunları vardı. Cezaevi doktorundan sonuç alamadı, sorunları sürdü. Fahrettin arkadaş bir sabah bana geldi:

-Ali Ekber arkadaş kalkmıyor. Sanırım arkadaş sehit düşmüş, dedi.

Hemen onların koğuşuna gittik. Arkadaşlar mutfakta kahvaltıdaydı. Koğuşa geçtik. Ali Ekber arkadaş bir eli kalbinin üzerinde bir eli başında, dizlerini karnına çekmiş yatıyordu. Nabzına bakmak için bileğine dokundum. Bedeni soğumuştu. Demek ki saatler önce, uykuda şehit düşmüştü.

Ali Ekber arkadaş, özü sözü bir, hesapsız, paylaşımcı, eşitlikçi, her koşulda eğriye eğri, doğruya doğru diyen dobra bir Dımılıydı.

Partiyle tanışmadan önce Türk solunda, TKP-ML ve Dev-sol saflarında mücadele etmişti. Ali Ekber arkadaş, partiyle buluşmadan önceki mücadele yıllarına kayıflanarak:

-Önderliği ve partiyi geç tanıdım heval Çıya, derdi bana.

Yaşamda, gerçekten yüzde yüz güvenilir insanlar vardır. Özlü bir Dımılı çocuğu olan Ali Ekber arkadaş, insanın her koşulda sırtını güvenle yaslayabileceği dağ

gibi, Dersim gibi biriydi. Evli ve baba olan Ali Ekber arkadaşın çocuklarına bunları söyleyebilirim.

SİYASİ SAVUNMA

İçeride birlikte olduğumuz arkadaşlardan Abdullah Sönmez, Ahmet Söylemez, Mehmet Sinci, İhsan Güvercin ve Hasan arkadaşlarda benim gibi idam cezası almışlardı. Fakat bu arkadaşların devlete karşı doğrudan bir eylemleri yoktu, arkadaşlar bu cezayı sadece siyasi savunma yaptıkları için almışlardı.

Azad arkadaş tarafından gerillaya katılmak üzere biraraya getirilmişler, serhatta bulundukları ev düşman tarafından kuşatılmış. İçlerinde sadece Azad arkadaş silahlıymış. Düşmanın “teslim ol” çağrısına ateşle karşılık veren Azad arkadaş, burada çıkan çatışmada sehit düşmüş. Düşmanda zaten silahsız olan grubu yakalamış. Erzincan cezaevine (benden önce) geldiklerinde, sorumlu Mehmet Savaş bu arkadaşlara:

“Siz çatışmada yakalandınız, siyasi savunma yapacaksınız,” demiş.

Yapmalararını istdiği siyasi savunmayı ve buna uyğun ifadelerinide hazırlayarak önlerine koymuş. Mahkemeye çıktıklarında M. Savaşın hazırladığı siyasi savunma metinleri ile ifadeleri veren arkadaşlar, duruşma salonunu eylem alanına çevirmişler. Sloganlar atmışlar. Mahkeme heyetine sözlü ve fiili saldırıda bulunmuşlar.

Mahkeme heyetide arkadaşların “mahkemesiz, durşmasız yarğılanmalarına” karar vermiş. Duruşma dışında davayı ele alan mahkeme, siyasi savunma ve buna uyğun ifadelerine dayanarak arkadaşların “idamlarına!” karar vermiş.

Mehmet Savaşın dar yaklaşımının kurbanı olan bu arkadaşlar, doğru bir yaklaşım ve ifadeyle bir kaç ay yatar çıkardı.

FÖNLE HAVALANDIRMA

Tünelde yirmi metre uzunluğa ulaştığımızda hava körüğümüz yetersiz kaldı, yeniden havalandırma (oksijen) sorunuyla kraşılaştık. Körükten içeri bastığımız hava, mesafe uzadığından, hortumun içinde kalıyor, yeniden körüğe basınca geri körüğün içine dönüyordu. Bu durumda arkadaşlar yarım saatten fazla tünelin içinde çalışamıyorlardı. Sorunu çözmek için yeniden körük vb. sistemler üzerine yoğunlaştım. Fön (saç kurutma makinası) ile kuracağımız bir sistemle sorunu çözebileceğimizi düşündüm. Kadın arkadaşlardan fönlerini istedik, yolladılar.

Fönün ağzına ucu giderek daralan ve hortuma giren özel bir başlık yaptım. Fönü çalıştırıp denedim. Hava hortuma giriyordu. Fakat fönün çıkardığı gürültü her yandan duyuluyordu. Bunada bir çözüm buldum. Fönün ağzındaki özel kapağı uzattım. Üzerine karton ve sünğer sardım. Bu şekilde bir susturucu düzeneğiyle fönü karton kabının içine koydum. Ses kesildi. Denedik, fön çıt çıkaramadan çalışıyordu.

O gün Hüseyin arkadaş görevliydi. Tünele girdi, bende bir sorunu daha aşmanın gönül rahatlığı içinde içeride ki işlerimin başına döndüm. Kısa bir süre sonra bir arkadaş telaş içinde geldi:

-Heval çiya! Heval Hüseyin şehit düştü! dedi.

Hızla tünele koştuk. Hüseyin arkadaşı ayaklarından çekip sürüyerek tünelden çıkardık.

Hüseyin arkadaşın nabzı atıyordu, bayğındı. Onu koğuşa taşıdık, üzerini çıkarıp yatırdık.

Bir süre sonra ayılıp kendine gelen Hüseyin arkadaş:

-Heval, bu hava sıcak. İçeride bana ulaşır ulaşmaz, alnımda şiddetli bir zonklama oldu, gerisini hatırlamıyorum, dedi.

Fönü açtım. Mekanizmasındaki ısıtıcı telleri kestim. Bu şekilde denedik yine sıcak hava verdi. Fönden sonuç alamayınca, kadın arkadaşlara geri vermedik, onlara yeni bir fön aldık.

Körük sistemimiz 20 metrede yetersiz kalınca, tünele kazıya giren görevli arkadaşlar, yarım saatten fazla calışamıyorlar, oksijen yetersizliğinden çıkmak zorunda kalıyorlardı. Her yarım saatte tünele bir arkadaşın girip çıkması gün içinde tünele 15-20 defa giriş çıkış demekti. Bu göze alamayacağımız düzeyde risk yaratıyordu.

Sorunun çözümü için yoğunlaşırken, arkadaşlardan da çeşitli öneriler geldi, hepsini tartıştık çözüm çıkmadı. Yoğunlaşma içinde, körüğümüzün yetersizliğinin, araba mekaniğinde ki “emme basma” sibop sistemiyle giderilebileceğini kavradım. Hemen işe koyuldum. İçeride elimizin altındaki, gündelik yaşam araçlarımızı inceledim. Kendinden süngerli ayakkabı boyası tüpünün kapağı ile gazlı çakmaklarımızdan birinin işimizi göreceğini belirledim.

Körüğümüzün zaafı dışarıdan emdiği havayı hortuma yeterince basmadığı gibi, geri dışarıya vermekti. Bu zaafı araba mekaniğindeki emme-basma sisteminin, havanın giriş çıkışına ters orantılı kapak sistemiyle aşacaktık.

İki gazlı çakmağın altını kestim. Boya kapaklarının uçlarını hortuma göre deldim. Alt ve üst hortumlara birer boya kapağı taktım. İçlerine çaprazlama çakmak tüplerini koydum, bantladım. Bu şekilde elde ettiğim sibopları, körüğümüzün alt ve üst deliklerine çapraz, ters orantılı monte ettim.

Yeni sistemi tünelde denedik başarılıydı. Oksijen sorunumuzu bu biçimde çözdük.

YUSUF İLE İSMAİL

Bu günlerde, çalışma gurubumuzda yer alan Yusuf ile İsmail arkadasların tahliyeleri geldi. Gerillaya katılmak için giderken yolda yakalanan, Yusuf ile İsmail arkadaşlar içeride de kararlıydılar. Bu nedenle onları çalışma gurubuna almıştık. Bu gelişme üzerine ikisine, tünel çalışmamızın güvenliği için: “ çıkınca doğruca evlerine gitmelerini, hiç bir şeye karışmamalarını” söyledik.

İkiside partiye bağlı ve özlü arkadaşlardı. Söylediklarimize harfiyen uydular. Yusuf ile İsmail arkadaşlar, biz çıktıktan sonra gerillaya katıldılar, saflarda savaştılar, halada savaşıyorlar.

KOBANİLİ MUHAMMED MAHMUD ARKADAŞ

Gardiyan bana “bir hemşerimin geldiğini” söyledi. Görüş günü değildi. İdareye gittik. Odaya girdiğimde kenarda bir sandalyede oturan, kafası sargı beziyle sarılı, sargının altında ki yüzü paramparça yaralı biri oturuyordu. Onu görünce anladım. Bu bir arkadaştı ve

benim geçtiğim işkence süreçlerinden geçerek gelmişti buraya. Gardiyan açıkladı:

-Sizin davadan, kobanili hemşerin, dedi.

Arkadaşa Kürtçe adını ve memleketini sordum:

-Muhammed Mahmut. Kobaniliyim, dedi.

Sesi titrek ve dalğalıydı. Bu kadarlık bir konuşmadan bile, arkadaşın denğesinin yerinde olmadığı anlaşılıyordu. Gardiyanlara:

-Bunun melekeleri yerinde değil. Sizi polis sanıyor… Bizi biraz yalnız bırakında konuşup anlaşalım, dedim.

Gardiyanlar çıktılar. Hemşerime:

-Bende Kobaniliyim, burada bir yıldır cezaevindeyim. Rahat ol, burada arkadaşlarınlasın, dedim.

Bir süre konuştuk. Zihni bulanıktı; dimağı bir gidip bir geliyordu. Doktor geldi: muayene için başındaki sargıyı açıp üzerindeki sivil giysileri çıkarılınca, gördüklerim karşısında dondum kaldım… Arkadaşın bütün vücudu, kafatasından ayaklarına kadar, aldığı şarapnel parçalarıyla kalbura dönmüş, delik deşikti; yüzü belirttiğim gibi paramparçaydı. Kafasına isabet eden büyük bir şarapnel parçası, kafatasını içine çökertmişti. İçeri çöken kafatası kemiği, beyni sıkıştırdığından arkadaşın dengesi, sinir sistemi bozulmuştu. Bu durum, arkadaşın bakışlarından, konuşmasından, duruşundan açıkça görülüp anlaşılıyordu. Arkadaş kendinde değildi.

Doktor muayenesi bittikten sonra Muhammed arkadaşı alıp koğuşa götürdük. Koğuşun kapısına geldiğimiz de arkadaş birden durdu. Koğuşun içinde çalan teypten Agid arkadaş üzerine yakılmış bir sıtran duyuluyordu. İçeri girdik, arkadaş doğruca teybe

yöneldi. Masadaki teybin başında durup Ağid arkadaş üzerine sıtranı dikkatle dinlemeye başladı. Sıtran bittiğinde şaşkınlıkla bize bakarak, sevinç içinde:

-Beni kampa kim getirdi? diye sordu.

Ona ‘kampta değil, cezaevinde olduğunu’ söyledik. Muhammad arkadaş:

-Yok! Burası cezaevi değil, kamptır, dedi.

Muhammed arkadaşa birkaç gün boyunca ”buranın kamp değil, cezaevi olduğunu” kabul ettiremedik. Arkadaşın durumu ağırdı. Gün içinde 8-10 defa düşüyordu. Büyük ve küçük abdestini tutamıyor, altına yapıyordu. Muhammed arkadaşı yanıma aldım. Ona gereken özenle baktık, doktorun belirlediği tedaviyi uyguladık. Muhammed arkadaş o durumunu aşarak toparlandı. Düşmeleri giderek azaldı. Büyük ve küçük abdestini tutabilir, normal ihtiyaçlarını kendisi giderebilir hale geldi.

Muhammed arkadaşın başındaki kırık kemiğin çıkarılması, yerine uyğun kemik naklinin yapılması gerekiyordu, Fakat uyğun kemik sorunu vardı. Sonunda Muhammed için gerekli kemiği, parasını idareye yatırıp Avrupa’dan getirttik, Adana’ya ameliyata gitti.

YARISI BİZDEN

Tünelde otuzuncu metrelere geldiğimizde, bizim ve TDKP’li arkadaşların koğuşundaki dolaplar çoktan dolmuştu, tünelin girişinde de 150 torba toprak istiflenmiş durumdaydı. Arkadaşlar kazıyor, sürekli toprak geliyordu. Yer bulmak zorundaydık. Hepimiz bu sorun üzerine yoğunlaşıyorduk. Bir arkadaş:

“Sinema salonunda sahnenin altına koyalım” dedi.

Çok cazip bir öneriydi. Sinemanın tahta sahnesinin altı boştu. Burası kazacağımız bütün tünel toprağını alırdı. Öneriyi ele alarak tartıştık.

Sinemanın yeri ile tünel arası mesafe çok uzaktı. Büyük koridoru geçip, sinemanın bulunduğu dar koridordan geçilerek ulaşılıyordu. Bu mesafeden, gardiyanlara ve çalışma dışındaki arkadaşlara görünmeden sinemaya ulaşmak mümkün değildi. Bu riski göze alamazdık. Vazgeçtik. Mehmet Sinci arkadaş:

-Kemal arkadaşaların koğuşunun havalandırması çok yıpranmış. Buranın tamirini isteyelim. Yüz torba toprağı orada ki zemine yedirebiliriz, dedi.

Daha öncede kullandığımız bu yolu hemen benimseyip harekete geçtik. Ben, mehmet Sinci ve Mehmet Savaş, görünüşte başka sorunlar için idareye çıktık. Hastaneye ve duruşmalara gidiş-gelişlerle ilğili sorunları görüşüp tartıştıktan sonra müdüre: ”tüneli kazdığımız, TDKP koğuşunun yanındaki Kemal arkadaşların koğuşunun havalandırma zemininin çok kötü olduğunu, arkadaşların volta atarken zorlandıklarını belirterek” oranın tamir edilmesini istedik. Müdür:

-Ödenek yok, bunu yapamayız, dedi. Mehmet Savaş:

-Devlet bu kadar fakirmi müdür bey? diye sordu. Müdür:

-İnanın bana, vallahi ödenek yok! Yapamayız, dedi.

Mehmet Savaş:

-Madem öyle, masrafın yarısını biz karşılayalım müdür bey, dedi.

M. Savaş bunu söyleyince müdürün tutumu birden değişip yumuşadı:

-Olur… Eğer yarısını siz karşılarsanız hemen yapalım, dedi.

Hemen orada, gerekli malzemenin dökümünü çıkardık:

Çimento, kum vb. toplam masraf iki milyon iki yüz bin lira çıktı. Bunun yarısı olan bir milyon yüz bin lirayı hemen orada müdüre takdim ettik, çıktık. Tamirat masrafının yarısı olarak bizden aldığı bir milyon yüz bin lirayı elbette ki müdür kendi cebine atacaktı. Tamiratı da bize "yok" dediği ödenekten yapacaktı.

GARDİYANIN DERDİ

Müdürle görüşmemizden bir gün sonra çimento ve kum geldi. Buranın tamiratınıda daha önce olduğu gibi, bizim inşaatcı arkadaşlar yapacaktı.

Tamirat yapılacak koğuş, tünelin bulunduğu TDKP koğuşuna bitişik olmakla birlikte, kapıları ters yöndeydi. Bu yüzden aralarında mesafe vardı. Bunada bir çözüm bulduk:

Tamirat malzemeleri kum ve çimentonun gelişinden bir gün sonra, idareye dış kantin için başvurduk. Bu defa dışarıdan üç ton alım yaptık. Arkadaşlardan birşey esirgemeden kesenin agzını açmıştık. Gelen sebze, meyve, temizlik malzemeleri vb. malzemeyi bizim koğuşa koyduk. Buradan öteki koğuşlara, cezaevinin mutfak servis arabasıyla dağıtmaya başladık.

Bu koğuştan Kemal arkadaş ile çalışmalar içine aldığımız iki arkadaşın dolaplarının anahtarlarını aldık. Gardiyanlarla ilğilenen arkadaşlar ile nöbetçi arkadaşlar

yerlerini aldılar. Servis arabasını tünelin ağzına çektik. Uygun bir seviyeye kadar içi toprak dolu torbalarla doldurduk. Toprağın üzerini salatalıkla kamufle ettik. Arkadaşların eğitim saatinde boş olan koğuşa arabayı yolladık. Toprak dolu torbalar anahtarlarını aldığımız arkadaşların dolaplarına, oradan da alınıp kuma karıştırılacaktı. Görevli arkadaş yükü yerine ulaştırıp geldiğinde bana:

-Heval Çiya, koridorda giderken bir gardiyanla karşılaştık. Tam yanyana geldiğimizde arabanın içine uzandı. O anda yakalandık diye ödüm patladı! Kuralsız, bir tane hıyar aldı, gitti. Adamın derdi hıyarmış, dedi.

Hepimiz buna çok güldük. Üç dolabı 103 torba toprakla doldurduk. Ertesi gün bizim havalandırma tamirine başlamamız gerekiyordu. İdareden işin bir gün ertelenmesini istedik. Aynı gün gardiyanlarla ilgilenen grubumuza: “ gardiyanlara valeybol maçı teklif etmelerini” söyledik. Gardiyanlar teklifi kabul etti. Müsabaka ertesi güne kararlaştırıldı. O gün hemen duvarın ötesinde tutsak arkadaşlarla gardiyanlar voleybol oynarlarken, bizde koğuş dolaplarına doldurduğumuz toprak dolu 103 torbayı getirip havalandırmada yığılı kuma katarak yedirdik. Arkadaşlar bizden sonra havalandırma zemininin tamiratını yaptılar.

GÜVEN

Çanta körüğümüzü emme-basma siboplarıyla geliştirdikten sonra tünelde kazı temposu en üst düzeye ulaştı. Doğal olarak toprak sorunu yine en önemli sorun oldu. Bu defa gözümüzü öteki arkadaşların dolaplarına diktik. Topraksaklayacak başka uyğun yer

bulamıyorduk. Hemen yan tarafımızdaki koğuştan başladık. Arkadaşlar eğitime gittiklerinde dolaplarına tıpkı bizim ki gibi özel bölmeler yaptık. Dolapların hepsi standart çelik dolaplardı. Bu dolapların içlerinide bizim ki gibi fotograflarla kamufle ettik.

Bu işlere başlamadan önce koğuş sorumlusu Apo arkadaşa:

-Heval Apo, koğuşunda “benim dolabımla oynanmış…” diyen arkadaş olursa bana yola, dedim.

Biz dört, beş gün içinde koğuştaki 20 dolabın önceden düzenlediğimiz özel bölmelerini toprakla doldurduk. Toprağı ıslatarak bastırıp dolduruyorduk. Dolaplar, ıslatma yöntemiyle sıkıştırılarak daha fazla toprak aldığı gibi, toprağın gözümüzden kaçan bir yerden üğünüp-dökülme riskinide ortadan kaldırıyordu.

Bu arada 20 dolabın sahibi arkadaşı, koğuş sorumlusu Apo bana yolluyor bende tek, tek hepsine aynı şeyi söylüyordum:

-Heval, cezaevinin koşullarını biliyorsunuz. Düşmandan gizlenmesi gereken egitim materyallerimiz, dökümanlarımız var. Bu konuda size güvendiğimiz için dolabınızı değerlendirdik. Sizce bunun bir sakıncası var mı? diye soruyordum.

Arkadaşların hepside bana aynı şeyi söylüyorlardı:

-Hayır, heval Çiya, o nasıl söz! Siz nasıl uyğun görüyorsanız, diyorlardı. Bende:

-Heval, öyleyse bu sır aramızda kalsın, diyordum.

Hasan arkadaş bana:

-Heval Çiya, bu arkadaşaların evlerini yıkıyorsunuz! Biz kaçtıktan sonra, dolaplarında ki toprağı gören idare hepsinin canına okur… diyordu.

Hasan arkadaş doğru söylüyordu fakat ne yapalım? Bu arkadaşların hepsi yurtsever arkadaşlardı. Partiye, ölümüne bağlıydılar. Parti ne isterse öyle yapmaya hazırdılar.

BÜYÜK SAPMA

Tünelde, 40 metreden sonra, yaklaşık 40-50 metreler arasında büyük bir taşa rastlardıklarını söyleyen görevli arkadaşlar, bütün çabalarına rağmen bu “taşı” aşamadılar. Üç-dört günlük uğraştan sonra, her iki çevresi uzayıp giden bu “taşın” beton duvar olduğu anlaşıldı.

Şimdi, bu ne betonuydu? Hiç beklemediğimiz bu duruma çok şaşırdık... Karşılaştığımız beton duvarın hemen üstünden su damlıyordu. Bütün bunlara bir anlam veremedik.

Bizim hesaplarımıza ve beklentimize göre, 40-50 metrede, yada bir kaç metre sonra hedefe ulaşmamız gerekiyordu. Elimizdeki cezaevi binasının yapım-inşa planını, elde ettiğimiz öteki bilgileri birleştirerek tekrar değerlendirdik. Bulunduğumuz 40-50 metre uzunlukta, cezaevi duvarının yanından geçen yolun karşı şarampoluna çıkmış olmamız gerekiyordu. Acaba hemen dibinden geçen yol ile cezaevi duvarı arasına beton duvar mı örülmüştü? Tartışmalarda ortaya atılan bu olasılık mantıklı değildi.

Yoğun olarak sürdürdügümüz tartışmalar, sonunda bizi korkunç bir şüpheye sürükledi. Tünelde gidiş yönümüz yanlışmıydı?! Bu korkunç şüpheyi tartışmaya başladık. Sürekli kazı ekibimiz Aydın, Kadir (TDKP), Hüseyin ve İhsan Güvercin, buna şiddetle karşı çıktı.

Tünele ben girdim: Bu olasılığı dikkate alarak sonuna kadar gittim. Yanlış gidiyorduk. Şüphemiz doğruydu! TDKP sorumlusu karslı Hoca arkadaş giridi: "kararsız" kaldı. Kemal girdi: "yanlış" dedi. M.Şavas girdi: "doğru gidiyoruz, devam edelim" dedi.

Yoğun tartışmaların ardından, sağduyusuna güvendiğimiz Ömeri tünele sokmak istedik. Ömer:

-Zinhar, heval çiya! Beni bu işe bulaştırma! Ben tünelin yerini ögrenirsem, genel aramalarda sürekli oraya bakarım! Bu kötülüğü bana yapma, dedi.

Ömer aşırı duyğusaldı,(ileride tanıyacağımız amcasına çekmişti...). Bu yüzden kendi isteği üzerine onu tünel çalışmasından alıp, tünele en uzak koğuşa vermiştik. Ömeri zorla tünele soktuk. Ömer:

-Yanlış! Tünel sağa dönmüş, tekrar içeri giriyor, dedi.

Bu koşullarda günlük toplantılarımızın tek gündem maddesi bu sorun oldu. Sonunda sorunun içinden çıkamayınca ben öfkeyle:

-Tamam, heval! Madem böyle, dışarıdan pusula ister, onunla ölçerek belirleriz, dedim.

Avukat Mahmut geldiğinde ona:

-Bize acilen bir pusula getir, dedim.

Mahmut, doğal olarak bize küçük bir pusula getirdi.

Tünele girdim. Pusulayı düz bir tahta parçasının üzerine koyarak, tünelin içinde ilerledim. İlerlerken küçük elfeneriyle izlediğim pusulanın ibresi, tünelin içinde ilerledikçe sağa döndü ve elfenerinin turuncu ışığında bir yerde dibe vurarak 180 dereceyi gösterdi. Bu Ömerin dediğini kanıtlayan bir durumdu. Açtığımız tünel özğürlüğe değil, tutsaklığa cezaevine gidiyordu!

Karşımıza çıkan beton kütlede bizim havalandırma duvarının temeliydi!

Tünelden çıkınca pusulayla elde ettiğim bu sonucu arkadaşlara bildirdim. Kazı grubumuz yine şiddetle kaşı çıktı.

-Öyleyse buyurun, pusula burada, girin kendinizde ölçün heval, dedim.

Kazı grubumuzda pusulayla girdiği tünelden aynı sonucu aldı. Buna rağmen sonucu kabullenemediler:

-Bu pusula bozuk (!) dediler.

Psikolojik durum çok ağırlaşmıştı… Bunca emek verdikten, bunca risk aldıktan sonra bu sonucu kabullenmek kolay degildi gerçekten. Benim sinirlerimde çok gergindi…

Tartışmanın bir yararı kalmamıştı. Sonuç alacak durumda değildik. “Tartışmayı dondurmayı, kazıya ara vermeyi ve bu defa daha büyük bir pusula istemeyi” önerdim. Bu kabul edildi.

Avukat Mahmut geldiğinde ona: “Mercek camlı, büyüteçli ve özel telli tank pusulası istiyoruz” dedim. Tanklarda nişanğah olarak kullanılan, model pusula isteğimizi, Av. Mahmut sessizce kabullendi. Büyük çabalar içinde bunuda bize ulaştırdı. Mercek camlı, özel telli, büyüteçli tank pusulasıyla hepimiz, kazı grubumuzun tümü tünele girerek, ayrı, ayrı ölçtük. Sonuç bir önceki küçük pusulanın gösterdiğiyle aynıydı. Kazı grubumuz tank pusulasına da “tu kaka” diyemezdi, durumu kabullendiler.

Kesinleşen bu sonuçla hepimiz ifadesi olanaksız bir psikolojik gerğinlik içine girdik… Hepimizin canı burnundaydı… Adeta çatacak yer arıyorduk…

Sonucun netleştiği son toplantımıza bir saat ara verdik. Psikolojik esneme için bu gerekliydi. Bir saat

sonra yeniden toplandığımızda hepimiz özeleştiri verdik. Bundan sonra koşullar ne olursa olsun özğürlüğe giden yolda umutsuzluğa düşmeyeceğimize, yılğınlığa kapılmayacağımıza; yaptığımız yanlışı düzelterek özgürlük yolunda ilerleyeceğimize dair and içtik.

Pusula tünelde 7. Metreye kadar doğru hattı gösteriyor, bundan sonra ibre sağa sapmaya başlıyor ve sonuçta 180 derece dibe vuruyordu. Buna göre 40 metreden hesap edersek, 180 derecelik bir sapma içinde en az 33 metre boşa kazmıştık!

Yedinci metreden sonra, bu defa pusulayla kazmaya devam kararı aldık. Bu kararımıza göre gerekli düzenlemeyi yaptık: körükçümüz yine aynı yerde tünelin ağzında olacaktı. Daha önce tünelin kapağını çıkartıyor, kasalarla kamufle ediyorduk. Bu durumu riskli buluncu, körüğün üst deliğine bir hortum taktık. Tünelin kapağında, bu hortumun dışarı çıkacağı kadar bir delik açıp hortumu buraya takarak, tünelin kapağınıda kapatmıştık.

Sapmanın gerçekleştiği 7. Metrede bir arkadaş olacak, doğru yönde devam eden kazıdan çıkan topragı naylon “araba” ile yanlış hatta kazılan 33 metrelik tünelin içine aktaracak; bir arkadaşta bu toprağı tünelin içine bastırarak yerleştirecekti. Doğru yönde kazı yapan arkadaşla birlikte içeride aynı anda dört arkadaş çalışacaktı. Bu şekilde yeniden çalışmaya başladık.

Özgürlük yolumuzun açılmasında Şiar (Hüseyin Yıldırım), Kadir, Kazım ve Aydın Güvercin arkadaşların fedai emeklerini özellikle kaydetmem gerekir.

KÖSTEBEK

Özğürlüğe koşar adım giderken, Dev-Sol sorumlusuyla, bizim bir koğuşumuzla onların koğuşunun değiştirilmesi konusunda bir görüşmemiz oldu. Sorunumuzu halledip görüşme bittiğinde Dev-Sol sorumlusu bizi çaya davet etti. TİKKO sorumlusu Hasan Durnayıda davet ettiklerini söyledi. Bizde dar yönetim olarak ben, Mehmet Çelik ve Mehmet Savaş davete gittik.

Davette çaylarımızı içip sohbet ederken, TİKKO sorumlusu Hasan Durna arkadaş sözü özgürlüge ve kaçışa getirdi. Ona katılan Dev-sol temsilcisi de: "Birlikte bir şeyler yapabiliriz," diyerek, ortak çalışmanın, güç ve eylem birliğinin yararlarına değindi. Bizde:

"İyi olur, somut bir planınız varsa üzerinde tartışıp değerlendirebiliriz" dedik.

O gün konu böyle kapandı. Fakat biz Dev-Sol ve TİKKO sorumlularının bu yaklaşımlarından ve sözlerinden işkillenmiş, huzursuz olmuştuk. Belli ki bunların kulağına karsuyu kaçmıştı… Bizim çalışmalarımızla ilğili bir şeyler sezmiş ya da duymuşlardı.

Dar yönetimde bu durumu gündeme alarak aramızda tartıştık, sonuçta: içimizde bir köstebek olduğu noktasında anlaştık. İçimizdeki köstebek kimdi?

Biz buna kafa yorarken iki gün sonra bu defa TİKKO sorumlusu Hasan Durna arkadaş bizi davet etti. Gittiğimizde Dev-Sol temsilciside oradaydı. Bu davette, Hasan Durna doğrudan konuya girdi:

-Arkadaşlar, biz sizin tünel kazdığınızı biliyoruz. Bize bu konuda somut bilgi geldi. Eğer sizde uyğun gürürseniz, bu çalışmaya bizde katılarak destek vermek ve sonuçlarından yararlanmak istiyoruz, dedi.

Bizde açık davrandık:

"Bilğiniz doğrudur. Biz kazıyoruz. Sonucundan sizinde yararlanmanız, bizim en başından düşündüğümüz bir durumdur (gerçekten öyleydi), sizlerede kontenjan ayırdık. Fakat bu aşamada sizlerin katkıları çalışma açısından gerekli değil. Biz bu işi yürütüyoruz. Bizim arkadaşlarımızın büyük bir bölümünün de bu çalışmadan haberi yok. Sizinde anlayışla karşılayacağınız gibi bu bir güven- güvensizlik sorunu değil, bir ilke sorunudur. Çalışma tamamlandığında olanaklarını sizede sunacağımız kesindir. Bu yürütmekte olduğumuz çalışmanın ahlaki, politik niteliğinin gereğidir. Sizin özgürlüğünüze kavuşmanızda bizim için kazanç, düşman için bir darbedir. Düşmanımız ortaktır! Dostluğumuz ilkesel ve kesindir! Madem bu çalışmamızdan haberdar oldunuzve bunu bizede açtınız, bu bilğiyi size kim verdi? Bunu bize bildirmeniz de bir güven göstergesidir" dedik.

Hasan Durna arkadaş:

-Bize bu bilğiyi veren TDKP den Dersimli Kemaldir, dedi.

Sonuçta TİKKO ve DEV–SOL temsilcilerine:

"Arkadaşlar, biz bu çalışmayı şu anki gücümüzle yürütüyoruz ve yakında sonuç alacagız. Belirttiğimiz gibi, bu aşamada sizin doğrudan çalışmanın içine girmeniz için bir neden ve ihtiyaç yok. Siz dışarıdan ortamı gözleyip, izleyin. Bizim çalışmamızda dikkat çeken bir durum olursa, idarenin bir yaklaşımından kuşkulanırsanız bize bildirin, bizi uyarın. Bu aşamada bu çalışma için sunacağınız en iyi destek budur, sizden bunu isteriz" dedik.

Arkadaşlar kabul ettiler.

Onlardan ayrılır ayrılmaz TDKP sorumlusu Karslı Hoca arkadaşı çağırdık. Geldiğinde ona durumu açtık. Hoca çok zorda kaldı, mahcup oldu, öfkelendi. Ona, arkadaşları Kemali çağırmasını söyledik. Hoca gitti Kemali getirdi. Orada Hoca ile Kemala:

“Kemal şu andan itibaren bizim denetimimiz altındadır! Bizden habersiz, bizden onay almadan hiç bir koğuşa gidemez! Görüşe çıkamaz! Tersi durum fiziki tasfiyesini getirir! Ayrıca bu çalışma basarısızlığa uğrarsa, bunun hesabını Kemal den sorarız!” dedik.

Hoca arkadaş bizi hiç itirazsız onayladı. Kemal de şafak atmıştı, zaten konuşacak durumda değildi.

İÇ SORUN

Dev-Sol’un merkez yönetiminden Mürsel Göleli arkadaş o günlerde Nevşehir cezaevine getirildi. Mürsel Göleli arkadaşın yakalanmasıdan sonra yapılan operasyonlarda bir gurp Dev-Sol kadrosu yakalanmış. Dev-Sol merkezide, Nevşehir cezaevi Dev-Sol yönetimine, “Mürsel Göleli arkadaşı infaz talimatı” vermiş. Mürsel Göleli arkadaşda, Dev-Sol’un cezaevi yönetimi olduğundan, kendi infaz talimatı kendisine gelmiş. Bu durum üzerine Mürsel Göleli arkadaş idareye başvurarak, tek kişilik özel koğuşa geçmek istedi. İdarede bunu kabul etti, onu tek kişilik özel koğuşa aldı.

Bu gelişmeler üzerine, ortamda ilişkilendiğimiz Mürsel arkadaş bize: “içsorundan dolayı böyle oldu, çözeceğiz,” dedi. Mürsel arkadaş: ”Kendisini infaz talimatını verenlerin, dışarıda ki arkadaşlarınıda eleverdiğini…“ Söylüyordu.

Mürsel arkadaş, bize söylediği gibi sorununu çözdü fakatDev-sol komününe yeniden dönmesi kendi aralarında “güven” sorunu yarattı. Dev-sol yönetimi bu sorunu bize getirdi. Bizde araya girerek, ağırlığımızı koyduk. Dev-sol yönetimine:

-Siz istediniz bizde bu soruna müdahil olduk. Mürsel arkadaşa bir şey olursa, bunu kendimize karşı yapılmış bir eylem olarak görür, buna göre hareket ederiz, hesap sorarız… dedik.

Bunu kabul ettiler, Mürsel arkadaşta örgüt koğuşuna geçti.

ÖZGÜRLÜĞÜN MUŞTUSU:
TEMİZ HAVA VE ARABA SESLERİ

Özğürlük tünelimizde kazı çalışmalarımızı sürdürük. Tek sorunumuz tünel de aynı anda dört arkadaşın çalışma zorunluluğundan kaynaklanan oksijen sorunuydu. Bu sorunu ekiplerin çalışma sürelerini kısaltıp, vardiyaları artırarak çözdük. Bu arada, havalandırmada ki banklardan çıkardığımız sağlam tahtaları, tünelin yüksekliğine uyğun olarak kestik. Üzerlerine çelik dolap raflarını yerleştirerek çökme olasılığına karşı, tünelin içine uygun aralıklarla tapan-iskele yaptık.

Kazı biriminde ki arkadaşlar gerçekten fedaice çalıştılalar. Tempo eskisinden çok yüksekti. Sonuçta mükemmel oldu! Sapma sonucu yanlış kazılan 33 metrelik tünel, doğru hattan çıkan toprakla doldu. Buna

rağmen toprak sorunu yine en önemli sorun oldu. Koğuş sorumlularımız Ömer, Mehmet Savaş ve İhsan Kıtayın dolaplarınıda toprakla doldurduk.

Bundan bir kaç gün sonra genel arama günü geldi. Her aramada olduğu gibi üst yönetim ve aranan koğuş sorumlusu olarak, arama yapan savcı, binbaşı ve jandarmaların yanında yerimizi aldık. Sıra Ömerin sorumlu olduğu koğuşumuza geldiğinde baktım, Ömer neredeyse ayak bileklerine kadar inen maksi bir pardösü giymiş (!) pardösünün düğmelerini de iliklemiş (!) ellerini de pardösünün ceplerine sokmuştu (!) Anladık, dışarısı kıştı da, içeride tipi nereden esmişti? Ömer bu hal ve duruşuyla, arama yapan savcıya, binbaşıya, jandarmalara: “Bende çok şey var (!)” diye bağırıyordu… Bereket adamlar anlamıyorlardı.

İçimden çok öfkelendim. Arama kazasız belasız geçti. Hemen Ömerin üzerine gittik, öfkeyle:

-Ömer nedir bu kılık? diye sordum.

Ömer, artık düğmelerini çözdüğü pardösünün içinde, bacaklarını, dizlerinden “fıldır, fıldır” titreterek:

-Heval neyapayım? Jandarma benim toprak dolu dolaba bakarken, dizlerimin titremesi görünmesin diye bu pardösüyü giydim… dedi.

Ömer bunları söyleyince bizde öfke kalmadı. Hep birden, elimizde olmadan kahkalarla güldük.

Toprak sorunu çok yakıcı hale geldi. Çalışmalar eskisinin iki katı hızla ilerliyordu. Buna göre de çıkan toprak, imkan ve zaman olarak bizi sıkıştırıp zorluyordu. Sonunda TİKKO’ya başvurduk ve onların dolaplarınıda toprakla doldurmaya başladık.

Zaten yumuşak olan toprak iyice yumuşamıştı. Sonunda kazı yapan arkadaşlar, içeride havanın tamamen değiştiğini, tünelin temiz hava ile dolduğunu,

çok rahat nefes aldıklarını ve cezaevi duvarının önündeki yoldan geçen arabaların motor ve korna seslerini, sarsıntılarını duyduklarını; toprağın da elle eşelenecek kadar yumuşadığını“söylediler. Özğürlüğü muştulayan bu haberlere öyle sevindi ki! Demek ki artık, cezaevinin inşa zemininden çıkılmış, dozerin sıyırdığı yığma toprakta ilerleniyordu. 1992 Agustosunda başladığımız özğürlük yolculuğu, 1993 Şubatının ortalarında başarıyla sona eriyordu.

KARIN AZİZLİĞİ

Biz büyük sevinç ve mutluluk içinde çıkış hazırlıklrımızı sürdürürken; o günlerde pencereden dışarı bakan bir arkadaş, özgürlük yolumuzun Şubat karı ortasında açtığı izi gördü! Pencereden baktık, durum tam bir felaketti!

Tünelin geçtiği hat, hala yerde olan bembeyaz kar örtüsünün içinde siyah bir kuşak-patika olarak ortaya çıkmış sırıtıyordu (!) Hemen toplantı aldık. Çözümüde bulduk: “mutfaklardan bütün tuzları topladık. Havalandırmada ki kardan, aralarına tuz sıkıştırarak kartopları yaptık ve bunları bir kenara dizdik. Öğleden sonraydı. Eğitimi iptal ettik. İki koğuştaki arkadaşlardan aralarında kartopu oynamalarını istedik. Arkadaşlar istediğimiz gibi çılğınca kartopu oynarken, bizde TDKP koğuşunun havalandırmasında hazrlanmış tuzlu kartoplarını, tünel izinin kanatlarına-iki yanına gelecek şekilde dışarıya fırlattık. Tuzlu kartopları, düştükleri yerdeki ve cevresindeki karları eritecekti. Tuzlu kartopları, tünel izinin iki yanında geniş bir alanda karları eritmişti. Pencereden bakıp bu durumu görünce derin bir “oh!” çektik.

ÇIKIŞ HAZIRLIKLARI

Çıkış için dış hazırlıklara başladık. Tünelden çıktığımızda karla kaplı arazide kendimizi kamufle için kar elbiseleri gerekliydi. Nevresimlerimiz yeşil renkliydi. Bunları çamaşır suyuna ısladık, kar gibi bembeyaz oldular. Dışarıdan beyaz renkli fanila ve çorap aldık. Fanilaları kar maskesi olarak başımıza geçirecektik. Çoraplarıda ellerimize ve ayalkabılarımızın üzerinden, ayaklarımıza takacaktık. Nevresimleri, başımızı ortasından geçirip, ponço gibi, boyundan aşağı giyecektik.

Avukat Mahmut aracılığıyla, partiyle baglantı kurarak: ”çalışmanın sonuna geldiğimizi, artık çıkacağımızı” bildirdik. Çıkış için bizim yapıdan 70 kişi belirledik. Örgüt koordinesine, buna göre hazırlık yapılmasını bildirdik. Örgüt koordinesi, Avukat Mahmut aracılığıyla bize vediği yanıtta: “70 kişilik çıkışın riskli olduğunu, bunu kaldıramayacaklarını…” bildirdi. Biz buna bir anlam veremedik. Yetmiş kişide ısrar ettik. Aynı temelde yeniden talepte bulunduk. Bize aynı yanıtı veren koordine, sayıyı indirmemizi ıstedi. Bizde sayıyı 70 ten 33’e indirdik.

TİKKO ve Dev-sol’a da üçer kişiden altı kişilik kontenjan ayırdık. TDKP den de çıkış için üç kişi belirlendi. Örgüt kordinesi 33 arkadaşın çıkışınıda çok buldu… Av. Mahmutun getirdiği notta, bizden çıkacak arkadaş sayının on iki kişiye indirilmesi isteniyordu.

Dışarıda örgütün koordinesi olan Cahide Şener, daha sonra Önderlik sahasında ki soruşturmasında itiraf ettiği gibi, bizim çıkabileceğimize inanmamıştı. Yönetimden kimse gelip bizimle ilişki kurmadı. Dış

hazırlık ve ilişki için yer, araç vb. taleplerimize yanıt bile verilmiyordu.

Zaman geçiyordu. Dışarıda baglantıları varsa, araç ve yer ayarlamaları için TİKKO ve Dev-Sol’a başvurduk, onlarda başaramadılar.

Öyle bir duruma düşmüştük ki bunca emekle yarattığımız, avucumuzun içinde ki bu büyük özğürlük fırsatı kaçarak heba olacaktı! Metrepol kordinesini –yönetimi aşmak gerekiyordu! Yoksa bu ciddiyetsizlerle başarısızlık kesindi!

Bunun için Av. Mahmuta doğrudan üste ulaşabileceği bir telefon numarası verdik. Ve bu numraya: “Roman bitti. Basıma hazır. Yayınlamaya değer bulunursa basılabilir.” Şeklinde ki notumuzu iletmesini istedim. Av. Mahmut geldi:-

-Tamam, dedi.

Biz, içeride çıkış için tüm hazırlıklarımızı tamamladık. Bu arada, metrepol koordinesi bizim çıkışımızın, “Önderlik tarafından onaylandığını” Önderliğin bu konuda kendilerine doğrudan müdahalesiyle öğrenmiş. Önderliğin müdahalesinden sonra bütün kanallar açıldı. Av. Mahmut ğörüşmeye yanında, kod adı ‘Doktor’ olan görevli bir arkadaşla geldi. Doktor arkadaşla yaptığımız görüşmede arkadaşında, metrepol örğütünün de bize hala inanmadıklarını gördüm. Buna çok öfkelendim. Bu öfke içinde büyük bir risk alarak, olmayacak bir şey yaptım: İçeriden 40 arkadaşı, vekaletlerini Av. Mahmut’a vermeleri için çağırdım. Mahmut’a da, “bunlar da senin mületvekillerin, vekaletlerini al” dedim. Mahmut, kırk arkadaşın vekaletlerini almaya başladı. İçeri giriş çıkış yoğundu. Odanın içinde ve dışında izdiham vardı. Bu ortamda, görevli Doktor arkadaşı cezaevinin içine aldım.

Kolundan tutup tünelin girişine götürdüm ve kapağı açarak ona:

-Bak! Burası tünel! Buradan çıkacağız! Şimdi inandın mı bizim çıkabileceğimize? dedim.

Tüneli gören Doktor:

-İnandım heval, tamam, dedi.

Onu, bu defa üst kata çıkardım. Kendi imalatımız "kaşık kol" ile kapıyı açtım. Çıkış yerimize bir saat mesafede bir tepeyi (havuzlutepe), pencereden göstererek:

-Orada buluşalım, dedim. Doktor arkadaş:

-Tamam, dedi.

-Öyleyse şimdi dışarıda hazırlıklarınızı yapın. Çok geciktik, hızlı hareket edin, dedim.

Arkadaşı gardiyanlara göstermeden, vekalet almakta olan Av.Mahmut'un yanına geri götürüp bıraktım. Gittiler. Beklemeye başladık.

Kadın arkadaşların da özgürlüklerine kavuşmaları için çok düşündük fakat hiç bir çözüm bulamadık. Kadın arkadaşlarla aramızda, adli mahkumların koğuşları ile boş bir koğuş vardı. Bu engelleri aşamazdık.

YAKINDA KAVUŞACAĞIZ

Özgürlük tünelimizin ağzında istim üstündeyken, anam ile babam ziyaretime geldiler. Görüşmede anama:

-Yakında kavuşacağız ana… dedim.

Bu sözlerime inanamayan anam, derin bir keder ve hüzün içinde ağlayarak:

-Sen bizi avutuyorsun yavrum… Buna gerek yok, dedi.

Ben ısrarla:

-Kavuşacağız ana, inan bana… dedim.

Anam, elem içinde başını iki yana sallayarak dolu gibi gözyaşları döktü.

Anam ile baban Kobaniye döndükten bir hafta sora biz zindandan çıktık.

ÇIKIŞ

O gün Av. Mahmut geldi.

-Tamam çıkın, bekliyorlar,diyerek bana metrepol örğütünün notunu verdi. Notta kısaca: "Romanı basalım" deniyordu.

O gece çıkış için son hazırlıklarımızı yaptık. TDKP sorumlusu karslı Hoca arkadaş, DEV- SOL sorumlusu Mürsel Göleli arkadaş, TİKKO sorumlusu Hasan Durna arkadaş ile toplandık. Toplantıda: çıkışta havuzlu tepedeki buluşma yerimize kadar sorun çıkmazsa, herkes birbirini izleyecekti. Eğer farkedilirsek, sorun çıkarsa, nöbetçi asker taradığında, ilk silah sesiyle birlikte herkes dağılacak, farklı yönlere gidecekti. Bunları kararlaştırdık.

1993 yılının 16 Şubat günüydü. O gün televizyonda maç vardı. Özğürlük tünelimizin bulunduğu TDKP koğuşuna en uzak koğuşlarımızdan birinde televizyonu açtık. Akşam saat 6 suların da arkadaşlar ile gardiyanlar birlikte maç izliyorlardı. Bizim koğuşta, çıkacak olan 33 arkadaş son hazırlıklarımızı yaptık. 33 arkadaş bizden, üçer kişiden 9 arkadaşta TDKP- TİKKO ve DEV-SOL dan, özğürlük tünelimizin bulunduğu TDKP koğuşunda bir araya geldik. Kamüflaj için hazırladığımız kar giysilerini dağıttık. Her arkadaşa 5'er milyon lira para ve sıkıştıklarında yardım isteyebilecekleri telefon numaraları verdik.

Saat 18.30– 19 sularında, özğürlük tünelimizden çıkış sırasını belirledik. Son uyarıları yaptık. Gerilla tecrübemiz olduğundan, önden özğürlük tüneline M. Savaş ile ben geçtim. M. Savaş önde ben ardında, özğürlük tünelimize girdik. Öteki arkadaşlar peşimizden geldiler.

Tünelin ağzını açarak özğürlüğe ilk adımlarımızı attık. Her taraf projektörlerle aydınlatılmıştı. Arazi karla kaplıydı. Ortalık gündüz gibi aydınlıktı. Çevreyi keşfettik. 25-30 metre mesafeli iki nobetçi kulübesinin arasına çıkmıştık. Projektörler bu kulelerdeydi. Bu yüzden, kulelerdeki nöbetçilerin hakeretini görmek çok zordu. Biz pröjektörlerin ışığındaydık, nöbetçiler karanlıktaydı. Karanlıkta kalan kuleleri buna ragmen dikkatle izledik. Bir hareket görmedik. Tünelin içinde bekleyen arkadaşları özğürlüğe çağırdık!

Biz önümüzde karla kaplı dik zeminden kendimizi bıraktık. Kar üstünde yüzüstü sürünerek aşağıya kayarken,tünelden çıkan arkadaşlarda hızla bize doğru kayarak indiler. Bu arada, kayan arkadaşlar arasında çarpışmalar oldu. On metre kadar aşağıda düz zemine ulaştık. Burada toparlanarak 15-20 metre kadar karda sürünerek ilerledik.

Tam bu sırada bir grup köpek koro halinde havlayarak üzerimize geldi. Kıyameti koparıyorlardı. Hemen durup arkadaşlara “oldukları yerde yatarak kalmalarını” söyledik. Ve hepimiz kamüfle kar elbiselerimiz altında yüz üstü karın üzerine yattık. Bu halde karın üzerinde, kardan bir parça gibi bir saate yakın yatarak bekledik. Bu süre sonunda, kulelerden karşılıklı düdük sesleri geldi. Biz yatınca üzerimize gelmeyen on tane kadar köpekten, bu sürede yalnızca biri kaldı. Ötekiler gitti. Köpekler çekilmişti. Düdük

seslerinide alınca, bizi farketmediklerini anlayarak yeniden sürünmeye başladık.

Sürünerek tel örgüye kadar geldik. Özel olarak bunun için yanımıza aldığımız penseyle tel örğüyü kestik. Altından sürünerek geçtik. Artık önümüzde cezaevi tarafından konulmuş bir engel yoktu. Fakat arkamızda ki kullerde nöbet tutan askerler her an bizi farkedebilirdi. Bu nedenle, kar üstünde bir kilometre kadar sürünerek ilerledik. Bir vadiye ulaştık, vadinin içinde genişçe bir kuşburnu çalılığı vardı. Oraya gelince kulübelerin görüş alanından çıktığımıza inanarak, dizlerimizin üzerinde doğrulduk. Peşimizden gelen her arkdaş tıpkı bizim yaptığımız gibi burada dizlerinin üzerine doğrularak ulaştığı ilk arkadaşla sevinç içinde kucaklaştı. Buraya ulaşan her arkadaşla dizlerimizin üzerinde kucaklaşarak sarmaş-dolaş olduk. Sevinç ve mutluluk gözyaşları döktük. Karda uzun süre sürünmenin etkisiyle kasılıp kaskatı olmuştuk. Buna rağmen arkamızda ki kulübelere görüntü vermemek kayğısıyla son arkadaşta gelinceye kadar burada dizlerimizin üzerinde kaldık.

Hava parçalı bulutluydu. Gökyüzünde ay vardı. Kuşburnu çalılığın önünde, dizlerimizin üstünde durduğumuz yerden bakarak, kar üstünde sürünerek gelen arkadaşları görebiliyorduk. Arkadaşlar ay ışığında, karda sürünerek gelirken bütün hareketleri görünüyordu. Kuşburnu çalılığın önünde toplandık. Sürünerek gelen son arkadaşta bize ulaşınca sayım aldık. On dört arkadaş gelmişti. Başka gelen yoktu. Bir süre beklemeye karar verdik. Yirmi dakika, yarım saat kadar bekledik. Başka gelen olmadı. Bir aksilik olduğu açıktı, bunu alamak ve müdahale etmek için zamanımızda, imkanımızda yoktu. Daha fazla

bekleyemezdik. Dışarıdan bizi almaya gelen arkadaşlarla buluşma yerimize, havuzlu tepeye ulaşmak zorundaydık. Harekete geçtik.

Karda kamüflaj olarak kullandığımız çarşarflar, faniladan bozma kar maskeleri, bozkırın gece ayazında, karda sürünürken donmuş, teneke gibi kaskatı kesilmişti. Yürüyüş sırasında, sağlık sorunu olan DEV-SOL dan Ahmet arkadaş zorlandı. Arkadaşlar ona yardımcı oldular.

Arkadaşlarla buluşma noktamız, önünde toplandığımız kuşburnu çalılığın tam karşısında sırttaydı. Buluşma noktamız havuzlu tepenin sırtından asfalt yol geçiyordu. Arkadaşlar bizi o yolda bekleyeceklerdi. Buluşma yerimizle cezaevi arasında bir şantiye vardı. Şantiyenin uzağından geçerek sırta tırmandık. Asfalt yolu geçip, karşı tarafta bir elma bahçesine gizlendik.

Gizlendiğimiz elma bahçesi buluşma yerimize çok yakındı. Orada ben ve TİKKO dan Gürcü Ahmet arkadaşla gruptan ayrılarak, yolu geldiğimiz yönden tekrar geçip şarampolun içinde sine, sine buluşma noktamıza çıktık. Kısa bir süre sonra küçük, dar bir viraj'ın refüjünde bir taksi gördük. Taksinin önünde başka bir araba daha vardı. Arkadaki taksiyle aramızda sadece tek şeritlik yol mesafesi kalmıştı. Orada, şarampol da sinip bekledik. Takside ki iki kişiden biri indi. Taksinin arkasına geldi, bir siğara yaktı. Bir nefes çekti. Tekrar taksinin ön tarafına geçecek, içeride ki arkadaşına Kürtçe:

-Bunlar gelmediler mirati! dedi.

Yanımdaki TİKKO'lu Gürcü Ahmet arkadaş, sevinç içinde kolumu sıkarak, ortaya çıkma işareti yaptı. Ben onu engelledim. Bekleyip netleştirmemiz gerekti.

Dışarıda siğara içen, sıkıntıyla arabanın yanında bir öne bir arkaya gitti geldi. Yine Kürtçe:

-Bunların geleceği yok yahu! dedi.

O anda ben şarampolun içinden çıkarak Kürtçe:

-Biz geldik heval! dedim.

O anda birbirimize nasıl kavuştuk anımsamıyorum. Asfaltın ortasında sarmaş dolaş olmuştuk. Sadece yaşanan fakat anlatılamayan anlar vardır… O an öyle bir andı…

Toparnlandığımızda arkadaş, grubu sordu.

-İleride bahçenin içindeler, dedim.

Gürcü Ahmet arkadaş bahçeye arkadaşları almaya gitti. Bütün arkadaşlar geldi. Üzerimizde ki kamüfle giysilerimizi çıkarmakta güçlük çektik.

Ben, Hasan Durna, Mehmet Savaş ve Mehemet Çelik, taksiye bindik. Öteki on arkadaş yarım otobüs büyülüğündeki midibüse bindiler. Yolda bir restoranın önünde durduk. Yol güvenliği alan bir takside ki arkadaşlar ile bizi götüren arkadaşlar arasında "Ankaraya mı? Kayseriye mi? " gidelim tartışması oldu. Kayseriye karar kılındı. Yolda hareket yok denildi. Kayseriye doğru yola koyulduk.

KAYSERİDE

Kayseride bir eve geldik. Burada bir gün kaldık. Bu eve bizi yerleştiren ismini anımsayamadığım Türkmen bir arkadaştı. Bu arkadaş daha sonra gerillaya katıldı, şehit düştü. On dört kişi bir evde riskliydi. O gün öğleden sonra radyo bizim "kaçtığımızı" duyurdu. Gün içinde arkadaşların Kayseride düzenledikleri evlere dağıldık. Ben, Mehmet Savaş, Mehmet Çelik ve Hasan Durna, bir yurtseverimizin evine yerleştik. Yurtsever ev

sahibimiz arkadaş olduğumuzu biliyor, fakat cezaevinden kaçtığımızı bilmiyordu.

Biz buradayken, arkadaşlar, yurtsever bir ailenin üzerinden, tünelden çıkışta bizden kopan Ömer (M.Emin Özbay) ile TDKP den Kadire ulaşmış. Böylece onlarla buluştuk. Çıkanlar 16 kişi olduk.

Radyo haberlerinde kaçanların”18 kişi” olduğu verildi. Ardından kimliklerimizide açıklayan radyodan, öteki iki arkadaşın Ali İhsan Kıtay ile bizim “köstebek” Ahmet Uzun (TDKP’li) olduğunu öğrendik.

Daha sonra edindiğimiz bilğilere göre: Tünelden çıkışta, köpekler saldırınca o sırada tünelin ağzında çıkmak üzere olan Hakan Tuğmete arkadaş, düşmanın bizi ğördüğünü sanarak geri çekilmiş ve tünelin içinde çıkmayı bekleyen arkadaşlarıda bu yönde bilgilendirerek, geri çekilmelerini istemiş. Arkadaşlarda geri içeriye dömüşler. İçeride bir süre jandarmanın baskınını beklemişler. Bu olmayınca Ali İhsan Kıtay arkadaş ile TDKP’den Kemal Uzun tünelden çıkmışlar.

Her saat başı kaçışımızı veren radyo, 18 arkadaşın künyelerini veriyordu. Biz evin bir odasında tecrit halinde kalıyorduk. Kimseye görünmüyorduk. Evlerde ki gruplarımızı koordine eden sorumlu bir arkadaş ile ev sahibi dışında odamıza girende yoktu.

Evde ikinci gün akşam ev sahibimiz bulunduğumuz odaya sevinç içinde gelerek bize:

-Heval, gelin televizyon izleyin! Nevşehir cezaevinden arkadaşlar kaçmışlar. Tüneli gösteriyor. İçeride kalan arkadaşlar zafer işaretleri yaparak slogan atıyorlar! Kaçan arkadaşların fotograflarını gösteriyor, dedi. Biz:

-Sağol heval. Biz biraz yoğunlaşacağız, dedik.

Ev sahibimiz, bizim böyle bir olaya gösterdiğimiz duyarsızlık karşısında, uğradığı düşkırıklığı içinde gitti. Nasıl gidelim? Televizyon kaçanların fotograflarını da gösteriyormuş… Salonda çocuklar var, belki konu-komşu var… İki gündür kaldığımız bu evde, bıyıklarımzı kesmiş kendimizi biraz kamüfle etmeye çalışmıştık. Fakat bunlar tanınmamak için yetmezdi.

Ev sahibimiz ertesi gün kaldğımız odanın çekili perdelerini ve pencereyi açarak:

-Heval, bu ne hal… Tilkimi çıkaracaksınız? Dumandan benziniz solmuş… Siz neden böyle yapıyorsunuz? Bu ev sizindir, rahat olun. Tamam, dışarıyı, başkalarını anladık fakat içeride rahat olun. Bu aile sizin ailenizdir. Siz televizyon bile izlemiyorsunuz. Çekinmeyin. Bakın arkadaşlar büyük bir eylem yapmışlar, gelin izleyin, dedi.

Biz yine aynı “yoğunlaşma” gerekçesiyle odadan çıkmadık. Dışarıdan bütün gazeteler, görevli arkadaş tarafından bize getiriliyordu. Gün boyu bunları okuyor, her saat başı radyo dinliyorduk. Hiç unutmuyorum, bugazetelerden biri eylemimizi manşetten verdikten sonra, altında hükümeti ve devleti hicvedip, ‘ti’ye alarak:

“Urfada devlet Atatürk barajının tünelini en modern teknik kazı araçlarıyla yıllardır açamadı. Teröristler çatal, kaşık sapıyla Nevşehirde, Adalet Bakanlığının altını bir kaç ayda oydular. Bu teröristlerden rica ediyoruz. Başlamışken şu Urfa tünelinide bitiriversinler…” diyordu (!)

HASAN DURNANIN GÖMLEĞİ

Evde dördüncü günümüzdü. Odada oturmuş gazete okuyor, radyodan haber dinliyor, bunlar üzerine degerlendirmeler yapıyorduk. Bu arada çok yoğun siğara içiyorduk. Ev sahibimiz geldi:

-Oo, heval yine duman altı olmuşsunuz. Pencereler kapalı, perdeler çekili. Cezaevi firarlerine dönmüşsünüz… dedi.

Gittikten sonra biz tartıştık. Ben:

-Heval, ev sahibimiz durumu anladı, dedim. Mehmet Savaş:

-Yok, bülöf yapıyor, dedi.

Aynı gün ev sahibimiz ikinci defa geldi, yanımıza oturdu. Olağan sohbet sırasında konuyu değiştirerek, birden:

-Heval, ben biliyorum… dedi. Ben:

-Neyi biliyorsun, heval? dedim.

-Siz, cezaevinden kaçan arkadaşlarsınız, dedi. Ben:

-Yok, heval olurmu öyle şey, dedim.

Ev sahibi, kararlı ve dobra bir üslupla:

-Öyle heval, dedi. Ben:

-Diyelim ki öyle heval. Sen bunu nerden anladın? diye sordum.

İşaret parmağını kararlılıkla Hasan Durna arkadaşa uzatan evsahibi:

-İşte bu gömlekten heval! dedi.

Sonrada odadan çıkarak, elinde bir Sabah Gazetesiyle geldi. Gazeteyi bize uzatarak, işaret parmağını bir yere bastırdı:

-Aha, aynı gömlek! dedi.

Gazetede cezaevinde çekilmiş bir toplu fotograf basılmıştı. Hasan Durna arkadaşta o fotoğrafta, o an da üzerinde olan aynı gömlekle görünüyordu. Benekli, ilğinç bir deseni vardı gömleğin. Ben Hasan arkadaşı göstererek:

-Heval, doğru o kaçtı! Bizde onu almaya geldik, dedim. Sonrada Hasan arkadaşa:

-Hasan arkadaş sen o gömleği kaybettin, çıkar. Heval sende şu parayla arkadaşa yeni bir gömlek al, dedim.

Para verdim. Yurtsever ev sahibi bu kadarına tabiki inanmadı. Fakat benim bu açıklamamla yetindi. Hiç bir olumsuz tepki göstermedi. Ertesi gün Hasan arkdaşa yeni bir gömlek getirdiğinde:

-Heval, her tarafta toplu resimleriniz olan afişler asılı! Garajlar, telefon kulübeleri, duvarlar, elektrik direkleri, dükkanların vitrinleri… Her yerde afişleriniz var, dedi.

Aynı bilğileri gruplarımızın koordinesini sağlayan görevli arkadaşta getirdi.

Kayseride bir hafta kaldık. Bir hafta sonra, operasyonlar biraz hafiflediğinde, sınırı geçmek için Adanaya gitme kararı aldık. Kararımızı ve bu yöndeki planımızı örgüte bildirdik. Örgütten bize, Adanaya geçmek için boş kimlik ve çocuklu aileler bulmasını istedik. Boş kimlikler hemen geldi. Çocuklu aileler bulundu. Ailelerin kimliklerine göre boş kimlikleri, onların eşleri ya da babaları olarak kendimize düzenledik. Aileler halinde Adanaya doğru yola çıktık. Benim bir eşim ve işimin kucağında henüz iki yaşında bir çocuğum vardı…

Kayseriden Adanaya giderken, arkada ve önde yol güvenliğimizi alan arkadaşlar vardı. Adanaya

ulaştığımızda yol güvenliğimiz “Adana girişinde yoğun aramalar var” dedi. Adanaya girmedik. Mersine geçmeye karar verdik. Mersinde yurtsever ailelere dağıldık.

Mersinde ben, Mehmet Çelik, Ömer (M. E. Özbay) ve Mehmet Savaş dışındaki arkadaşların Hatay üzerinden sınırı geçerek partiye ulaştırılmaları kararlaştırıldı. Dördümüzün partiye Avrupa üzerinden ulaşmamız uyğun görüldü.

Gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra, Hatay üzerinden partiye ulaşacak arkadaşlar yola çktılar. Mersinde, TDKP’li Karslı Hoca arkadaşta bizden ayrıldı.

TDKP den Kadir arkadaş bize, partiye katıldı. Hatay üzerinden giden arkadaşlarla o da partiye gitti.

ÖNDERLİĞİN TALİMATI

Biz Mersindeyken, örgüt önderliğe gelişmeleri rapor etmiş, önderlikte:

“Buraya kadar eylemin yarısıdır. Tamamı için mutlaka başarmalılar. Neye ihtiyaçları varsa istesinler karşılarız. Yeter ki başarsınlar” diyerek bize başarı talimatı vermişti.

Mersinde yaptığımız durum değerlendirmesinde: İstanbula, oradan da Edirne üzerinden Yunanistana geçmeye karar verdik. TİKKO ve Dev-Sol dan arkadaşlarda bizim bu kararımıza katıldılar. İşlerimizi yürüten arkadaşlar biletlerimizi aldı. Mersin çıkışında ikişer kişi olarak bindiğimiz otobüslerle İstanbula hareket ettik. Biz Ömer ile birlikte, aynı otobüste fakat ayrı koltuklardaydık.

RESTORANDA

Mersin çıkışında otobüse bindiğimizde akşam saatleriydi. Akşamın ilerleyen saatlerinde otobüsümüz, bir dinlenme tesisinde mola verdi. Ömerle restorana gittik. Restoranın kapısından girince içeride, tam karşı duvarda asılı "aranma afişlerimiz" ile karşılaştım, öylesine bir bakıp geçtim... İnsan bir tuhaf oluyor. Ömerle ayrı masalara oturduk. Ben, kapı girişinde vitrin önünde bir masaya oturdum. Ömer gizlenme psikolojisi için de gitti restoranın en dip masasına oturdu.

Ismarladığımız yemekler yeni gelmişti ki, restoranın kapısından içeriye iki polis girdi. Resmi üniformalı, yerel polislerdi. Polislerin biri girişteki duvarda asılı bizim afişlerin önünde kaldı. Öteki gitti, tam Ömerin oturduğu son masanın arkasında durdu. O an bütün sinirlerim kopma raddesinde gerildi. Midem kasıldı. Yemekten aldığım ilk lokma ağzımda büyüdü, yutamadım... Aynı anda zihnim hızla çalışıyordu. Polisler bize gelmişse ya da bizi farkederlerse, bize karşı ilk hareketlerinde hemen yanımdaki büyük vitrin camını altımdaki sandalye ile parçalayıp, karanlıkta bozkırın içine kaçmayı kurdum. Gerisini orada düşünürdüm.

Bu arada Ömerin arkasında duran polis, elindeki telsizle bir şeyler konuştu. Bunu görünce: polislerin bizi farkettikleri vehmine kapıldım. Kirişinde gerilmiş ok gibi, polisin ilk hamlesini bekledim. Polislerden bir hamle gelmeyince rahatlayıp toparlandım. Önümdeki yemekten bir kaç lokma atıştırarak Ömere baktım. Elinde telsiziyle tepesine dikilip, ensesinde boza pişiren polise rağmen, heyecandan yere düşmediğine göre, oturduğu sandalyaya iki eliyle sınsıkı sarılarak tutunmuş olmalıydı... Çıkmak için kalktım. Öteki polis hala bizim afişlerin önünde durmuş, fotograflarımızın ayrıntılarını

kafasına kazıyordu… Hemen yanından geçerken, polis birden dönüp, beni bileğimden tutuverecekmiş gibi bir hisse kapılmış halde dışarı çıktım. Otobüse bindim. Ömer geldi, benden beter haldeydi. O gerğinlik içinde birbirimize güldük. Ömere:

-Şu bizim afişin önünde dikilen polis, bizi yakaladığında kazanacağı ödül ile yapabileceklerinin hayalini kurmaktan, ödülün kendisini kaçırdı… dedim.

Otobüsümüz hareket ederken o polis hala bizim afişlerin önündeydi!

Gecenin ilerleyen saatlerinde otobüsümüz, yine bir dinlenme tesisinde ikinci defa mola verdi. Ben bu defa otobüsten inmedim. İçindeki sıkıntıdan yerinde duramayan Ömer gitti 'şirketten' bir çay içti. Otobüsün içinden dışarıya bakarken, restoranın vitirininde afişimizi gördüm. Otobüsten inerek, gidip vitrindeki afişimize yakından baktım. Hepimizin polis dosyalarındaki fotoğraflarımızı koymuşlardı. Aramızdan Ömerin, yoğun işkence sürecinden sonra zindana getirildiğinde çekilen fotoğrafı; sıfıra vurulmuş yumrulu dazlak kafası, öfke ve acıyla yuvalarından uğramış yarı çatlak bakışları ve ileri doğru püskürmüş ğür bıyıklarıyla gerçekten ürkütücüydü… Fakat yakından tanıdığım iyicil, naif Ömerin bu görünümü beni ürkütmedi, güldürdü… Otobüse, yerime döndüm. Otobüse döndüğünde Ömere, restoranın vitrin camında asılı afişimizden söz ederek:

-Aramızda en tipsiz sensin Ömer! Eğer yakalanırsak, bu senin tipsizliğin yüzünden olacak, dedim.

Ömer heyecanla:

-Hani nerede? dedi.

Birlikte gidip afişimize baktık. Ömer, afişte kendini bulunca:

-Gerçekten öyle, Toros canavarı gibi çıkmışım… Adi herifler, başka pozumu bulamamışlar gibi bunu basmışlar, diye hayıflandı.

Benim şapkalı bir resmimi bulabimişlerdi. Şapkamın şafağında Kürdistan haritasından oluşan bir arma vardı.

İSTANBULDA

Otobüsümüz sabah saat 10 sularında İstanbul otogarına ulaştı. Otobüsten iner inmez, zindandan çıkışta bizi Nevşehirden alan arkadaşlardan birini karşımızda bulduk. Mersinden aralıklarla ikişer kişi olarak bindiğimiz otobüslerin geliş saatlerini ve peronlarını biliyorlardı. Arkadaş bize hafifçe gülümsedi. Sonrada dönüp yürüdü. Bizde peşinden gittik. Garın dışında bir taksiye bindi, bizde bindik. Taksi hareket etti. İçeride arakadaş:

-Heval, her taraf polis kaynıyor. Heryer sizin afişlerinizle donatılmış durumda, dedi.

Arkadaş bizi İstanbulda bir eve bırakıp gitti.

Evde bir kadın ile delikanlı oğlu vardı. Öğleyin bize yemek hazırladılar. Genç masaya bir gazete serdi. Yemeği getirmeye mutfağa gitti. Gazetede bizim fotoğraflar basılıydı. Bunu görünce, huzursuzluk içinde birbirimize baktık… Ömer gazeteyi hemen ters çevirerek:

-Biz neymişiz mıratı, dedi.

Her yerde aranıyor olmanın yarattığı pisikoloji ağırdı… Arandığımızı belirten hiçbir iz, işaret görmek istemiyorduk.

Aynı gün akşam üzeri eve gelen genç “çalıştığı iş yerinde babasının gözaltına alındığını” söyledi. Evi hemen terk ettik.

Örgütle bağlantımız yoktu. Bizi eve yerleştiren görevli arkadaş bağlantı vermeden gitmişti. Parti merkeziyle telefon bağlantımız vardı. Ben bunu düşünürken, daha önce futbol sevdası uğruna bir süre kaldığı İstanbulu biraz bildiğini söyleyen Ömer:

-Benim burada bir amcam var, ona gidelim, dedi. Bende:

-Olur, dedim.

Gidecek başka yerimiz yoktu. Bir taksiye binerek, Ömerin amcasının evine gittik. Biraz dolaştıktan sonra, Ömer evi buldu zile bastı. Kapıyı açan (Ömerin yengesi olduğunu sonradan öğrendiğim) bir kadın, karşısında Ömeri görünce bayılarak, pat diye yere düştü. Biz kadınla ilğilenirken içeriden Ömerin amcası geldi. Ömerin yenğesi kendine geldi. Bu defa amcası pür telaş içinde, orada kalmamızın mümkün olmadığını söyledi. Saat gece yarısı 12’ye kadar dil dökerek onu ikna etmeye çalıştık; bari “sabah olsun çıkalım” dedik fakat ikna edemedik. Bize:

-Aşağıda, apartmanın girişinde marketim var. Elimde değil, sabah gelen ilk müşteri, burada olduğunuzu halimden anlar, diyordu.

Ben çok daraldım. Ömere:

-Sende “amcam var” diye geçiniyorsun! Bundan amcamı olur? Kalk gidiyoruz! dedim.

Çıktık. Şehirde en ıssız ve en tehlikeli saatlerdi. Gece yarısından sonra bu saatlerde, polis ve bekçiler genel şüphe üzerinede çevirip kimlik sorabilir, tutabilirdi. Sahte kimliklerimiz vardı fakat bu riski düşürmüyordu. Yeniden bir taksiye binerek, geldiğimiz

yere gittik. Evin yakınında bir park vardı. Orada sabahladık. Sabah erkenden okula giden genci yodan alıp, parti merkeziyle bağlantı için telefona gittim. Ömer noktada kaldı. Telefonu güvenlik gereği, bulunduğumuz semtin dışından etmek gerekirdi. Semtten uzakta bir yerde telefon ettim. Mustafa Karasu arkadaş çıktı telefona. Arkadaşa durumu bildirdim. Yer olarak bizi bıraktıkları evin yanındaki parkı verdim. Karasu arkadaş:

-On beş dakika sonra gelip alırlar size, dedi.

-Yarım saat olsun, noktaya uzaktayım, dedim.

Parka Ömerin yanına döndüm. Kısa bir süre sonra bir taksi, küçük parkın çevresinde bir tur attı. Sonra parkın girişinde durdu. Biz biraz endişeli arabaya baktık. Direksiyonda oturan Doktor arkadaş bize işaret ediyordu. Hemen gidip bindik. Doktor arkadaş arabayı sürerken:

-Heval, çevremizdeki çember daralıyor! En geç yarım saat içinde buradan çıkmazsak bizi bulurlar. Birini ev, ev dolaştırıyorlar, dedi.

Doktor arkadaş bizi Mehmet Çelik ile Mehmet Savaşın kaldığı eve götürdü.

İstanbuldayken Ali İhsan Kıtay ile yanındaki Ahmet Uzun’a ulaşabilmek için harcadığımız bütün çabalarımız sonuçsuz kaldı. İstanbulda olduklarını, daha sonra öğrendik. Ali İhsan Kıtay arkadaş, istanbuldan dağa, gerillaya giderken yol üstünde Çevlikteki evine uğramış ve orada yakalanmış. Yakalandığında bütün hıncını kendisinden çıkaran düşmanın en ağır işkencelerine direnerek konuşmamıştı.

HASAN DURNA İLE MÜRSEL GÖLELİ ARKADAŞLAR

Istanbulda Avrupaya çıkış hazırlıklarımızı sürdürüken, bizim koordine arkadaş:

-TİKKO Hasan Durnayı, Dev-Sol da Mürsel Göleliyi istiyor, dedi.

Biz, “taleplerin arkadaşların kendilerine iletilmesini fakat bu ilişkilerin bize bulaştırılmamasını” istedik.

Hasan Durna arkadaş ile daha önce kapsamlı görüşüp tartışmıştık. Tartışmaların sonunda, Hasan arkadaş bizimle dışarıya çıkmaya ve Önderlik sahasına gelmeye karar vermişti. Biz de bu durumu partiye bildirmiştik, partide bunu uyğun görmüştü. Yani Hasan arkadaş ile birlikte yol üstündeydik. Hasan arkadaş, arkadaşlarıyla görüşmeden döndüğünde bize:

-Arkadaşlar burada kalmamı istiyorlar, dedi.

Biz ise, kendisinin konumunda birinin bu koşullarda burada kalmasının doğru olmayacağını, daha önce anlaştığımız gibi bizimle gelerek, oradaki imkan ve koşullarda toparlanıp, ülkeye güçlü bir giriş dönüş yapmasının daha doğru ve anlamlı olacağını belirtik. Hasan arkadaş:

“kendisininde böyle düşündüğünü fakat görüşmede arkadaşlarının “yurt dışına çıkışı oportunistlik” olarak değerlendirdiklerini; burada kalmasını “örğüt kararı olarak” önüne koyduklarını, kalmak zorunda olduğunu” söyledi. Kendisine:

“Hasan arkadaş, burada kalırsan yakalanırsın… Buna göre kararını gözden geçir” dedik.

Hasan Durna arkadaş, bizim bu sözlerimize karşı sessiz kaldı… Bu durumda vedalaştık. Hasan Durna arkadaş, bizden ayrıldıktan kısa süre sonar, Tokatta yakalandı.

Hasan Durna arkadaşla vedalaştıktan bir kaç gün sonra, bizim gizlendiğimiz evin bulunduğu semtin yakınında bir mahallede, bir evde çıkan çatışmada Bedri Yağan arkadaşın şehadeti yaşandı.

Bedri Yağan arkadaş büyük olasılıkla, Mürsel Göleli arkadaş ile buluşmaya geliyor olsa gerekti. Çünkü Mürsel Göleli arkadaşın gizlendiği ev ile bizim gizlendiğimiz ev aynı mahalledeydi. Mürsel Göleli arkadaş, bizden ayrıldıktan sora gittiği Dersimde şehit düştü.

Hasan ve Mürsel arkadaşların gidişlerinden sonra, aralıksız operasyonlarla gün be gün daralan çevremizdeki çemberden çıkmak için sürdürdüğümüz çıkış hazırlıklarımızı hızlandırdık.

İKİNCİ ÇIKIŞ ÜÇ YÜZ DOLAR

Çıkışımızı metrepol örğütümüzden arkadaşların düzenleyip gerçekleştirmesi riskliydi. Çünkü polis bize ulaşmak için, örğüt yapısını izleyerek denetime almaya çalışıyordu. Düşmanın bu çabasını boşa çıkarmak için Edirne üzerinden sınırı geçmek üzere, dışımızdan sınır kacakçılarına yöneldik. Onlardan biri ile anlaşarak “Doğu Kürdistanlı (İranlı)” mülteci görünümünde (buna göre kimlik, giyim-kuşam düzenledik) ikişer kişi olarak harekete geçtik.

Önden Ömer ile ikimiz çıktık. Anlaştığımız sınır kaçakçısı, “İranlı Kürt mülteci olarak” bizi İstanbuldan aldı, sınır şehri Edirneye geçtik. Gece sınırı oluşturan Meriç nehri üzerinden Yunanistana geçmek için yola çıktık. Aysız, zifiri karanlık bir geceydi. Kacakçı, ben ve Ömer otlar ve ağaçlarla örtülü bir arazide, hemen önümüzdeki Meriç nehrine doğru yürürken, birileriyle

birbirimize kafa, kafaya tosladık… Daha “biz ne olduğunu“ anlamadan, mermilerin namluya sürüldüğü silah mekanizmalarının sesiyle, “kıpırdamayın! Olduğunuz yerde kalın!” haykırışları duyuldu. Aynı anda birileri üzerimize çullandı…

Ben bu hengamede, aradan sıyrılarak, karanlığın içinde kaçıp kurtuldum. Askerler Ömer ile kaçakcıyı elle yakaladılar. Arazide hızla kaçarak, yeterince uzaklaştığıma emin olunca, bir noktaya sinip çevreyi ve olay noktasını izleyip keşfetmeye çalıştım. Fakat aysız, zifiri karanlıkta görüş mesafesi, burnumun ucuyla sınırlıydı. Olay noktasına kulak kabartıp dikkat kesildim. Peşimden gelen yoktu. Olay yerinden de çıt çıkmıyordu. Karanlıkta kafa kafaya birbirimize tosladığımız kişiler askerdi, bu silahların mekanizma şakırtası ve üsluplarından belliydi.

Ömer ve kaçakçı için yapabileceğim hiç bir şey yoktu. Bekleyip durumu anlamaya karar verdim. Bir süre sonra karanlıkta Ömerin:

-Heval Çiya! Heval Çiya! diye bana seslenişini duydum.

Yerimde iyice sinerek bekledim, Ömere hiç yanıt vermedim. Karanlığın içinden bana seslenerek gelirken, yanıt alamayınca bir yerden sonra tepkilenen Ömer, uslubunu biraz sertleştirdi… Bu arada tam yanımdan geçerek, bir kaç metre uzağıma gitti. O zaman bende aynı üslupla:

-Ne var, ne bağırıyorsun gecenin köründe? dedim.

Ömer derin bir nefes alarak sevinç içinde:

-Hemen üç yüz dolar ver, dedi.

Kaçakçı kendilerini yakalayan askerlerle, bırakılmaları için kişi başına yüz dolara anlaşmış. Maliyede bendeydi. Parayı çıkarırken Ömere:

-Neden üç yüz dolar? Beni yakalayamadılar ki (!) dedim.

Sinirleri harab olmuş Ömer, şaka kaldıracak durumda değildi. Avaz, avaz bağırarak:

-Askerlere, anlaştığımız parayı çayırlıktan toplayacağımı değil, senden alacağımı söyledim… dedi. Üç yüz doları verirken:

-Tamam al parayı ama ben gelmem, dedim.

Parayı alan Ömer gitti, üç yüz doları iki askere verdi. Kaçakçıyla geldi. Askerler neyi kaçırdıklarının farkında değildiler. Bütün bunları Türkiye kıyısında yaşadığımız Meriç suyunun karşı kıyısına geçerek Yunanistana ulaştık.

YUNANİSTANDA

Sınırda bir tarlada yürürken gün ağardı. Arazide bizi gören Yunan askerler, silahsız-pusatsız gelerek bizi aldılar. İltica işlemlerimiz tamamlanınca bizi Lavriyon kampına verdiler. Peşimizden gelen Mehmet Çelik ve Mehmet Savaşla, bir süre sonra Lavriyonda buluştuk. Yunanistan da üç ay kaldık. Parti bu süre içinde Balkanlarda ki faaliyetlere katılmamızı istedi.

Yunanistanda resmi işlemlerimiz tamamlandıktan hemen sonra Atinadan Malazğirte, daye Perihana telefon ettim. Telefona kendisi çıktı. Beni sesimden hemen tanıdı. Telefonda beni bağrına bastı. Daye Perihanın biz Malazğirte girdiğimizde gerillaya katılan oğlu özğür arkadaşın şahadetini öğrenmiştim. Telefonda ona:

-Daye, bir oğlun şehit düştü! Bir oğlunda şimdi özğürlüğüne kavuştu! Özğürün silahını kaldırmaya gidiyor! Bunu bilesin, dedim.

Daye Perihan, oğlu Özğür arkadaşın şahadetini ögrenince, gidip ciğerparesi şehidinin cenazesini almış, Malazğirte getirmiş. Orada, cenazenin başında toplanan kalabalık kitleye hitaben çok etkili bir konuşma yapmıştı.

Daye Perihan telfonda "Daye Kürdistandı!" Derin ve coşkun yurtseverlik duyğularıyla çağlıyordu! Daye Perihana, eşi Mülazım hocayı sordum. Sesinde mesut bir vakar ve gururla:

-O, aşağıya gitti! dedi.

Hemen anladım. Mülazım hoca"Kürdistan parlamentosu" seçimlerinde kurucu vekil seçilerek göreve gitmişti. Mülazım hoca "Kürdistan parlamentosu" çalışmalarından sonra, aldığı görevle kuzeye döndüğünde yakalandı.

Daye Perihandan sonra Kobaniyi (Rojava) evi aradım. Kapıldığı heyecandan bir süre telefona gelemeyip ağlayan anam, ben babam ve kardeşlerimle görüştükten sonra telefono geldiğinde ona:

-Eee, Ana! Sana "çok yakında kavuşacağız " dediğimde, sen oğluna inanmadın! "Beni avutuyorsun diye ağladın!" Bak işte özgürüm! Çok sürmez, gelip senin o mübarek ellerinden öpeceğim. Ve babamda dahil, Kim ne derse desin. Başımı kuracağına koyup kollarının arasında uyuyacağım, dedim.

Ahizede beni dinlerkende anam hep ağladı. Güçlükle:

-Gel yavrum! Gel Çiyam! diyebildi.

Anam bana, kendi verdiği evdeki ismimle değil, partinin verdiği kod ismimle, "Çiyam" diye sesleniyordu.

Değişiyorduk! Başkan Apo ve partinin çizğisinde verdiğimiz dünyanın gelmiş, geçmiş en haklı savaşlarından biriyle herkes ve herşey kökten değişiyordu!

ÖNDERLİK SAHASINDA

Yunanistanın Başkenti Atinadan, Suriyenin başkenti Şama geçtik. Burada Önderlik sahasında Başkan Apo'ya kavuştuk! Önderlik bizi kucaklayarak karşıladı, bağrına bastı. Önderlik beni kucakladığında yaşadığım derin duyğular, daha önce yaşadığım ve yaşamak istediğim duyğuların hiç birisi değildi! Hiç birisiyle kıyaslanamazdı! Önderliğin bağrında tadtığım duyğular bunların hepsi ve (daha anlayamadığım, fakat derinden sezdiğim), çok daha fazlasıydı!

Önderlik bizimle görüşürken Cuma (Cemil Bayık) arkadaşta oradaydı. Önderlik bizi kucakladıktan sonra:

-Oturun, dedi.

Biz oturmadık… Önderlik, tekrar:

-Oturun, dedi.

Biz oturduk fakat Cuma arkadaş oturmadı. Önderlik üçüncü defa:

-Otur! dedi.

Cuma arkadaş yine oturmadı… Görüşme boyunca ayakta kaldı. Önderlik eylemimizi kutladı.

Önderlik ayrıldıktan sonra Cuma arkadaş, eylemimize ve arkadaşlara ilişkin bilgi aldı. Özellikle Mehmet Savaşın durumunu sordu. Bizde daha önce partiye aktardığımız durumları açtık.

Bir süre sonra Önderlik sahasına Mehmet Savaş ile Mehmet Çelik geldi. Parti Mehmet Savaşa "kendini görüp aşması, toparlanması için" yeni bir şans verdi.

Mehmet Savaş bunu değerlendiremedi, zayıflıklarını aşamadı. Şamda görevliyken partiden kaçtı. Daha sonra ticarete atıldı. İranda partiye gelerek “affını” diledi. Ajan değildi, zayıftı…

Mehmet Çelik arkadaş Özğürlük mücadelesini sürdürürken, Amedde şehit düştü.

Ömer 2004’te Ferhat (Osman), Botan (Nizamettin Taş) örgütlü çeteciliğinin basıncıyla sayfalardan savruldu.

Aynı süreçte Önderlik sahasına gelen Türkiye koordinesi Cahide Şener, “bizim özğürlük eylemimize karşı tutumundan ve Türkiyede yakalanıp kısa süre sonra serbest bırakılmasından” dolayı sahada soruşturmaya alındı.

Soruşturmasında, Cahide Şener bizim özgürlük eylemimizin gerçekleşeceğine inanmadığını itiraf etti. Cahide Şener soruşturmadan sonra Lübnan’da partiden kaçtı.

ÖNDERLİĞİN SELAMI

Önderlik sahasına geldikten kısa bir süre sonra Önderlik benden: “gidip ailemi görmemi, eylemi halkın içinde anlatmamı “ istedi.

Ben, sürecin hasasiyetini dile getirerek Önderlikten görev istedim. Bunun üzerine Lübnan- Beka da sürmekte olan bir egitim devremizin yönetiminde görevlendirildim.

Ben burada görevdeyken, Önderliğin Halepte “çocukları partide görevli ailelere” yaptığı bir toplantıya babamda katılmış. Toplantının sonunda babam Önderliğe:

-Oğluma selam söyleyin, demiş. Önderlik babama:

-Senin oğlun kimdir? diye sormuş.

Babam da tıpkı anam gibi bana verdikleri evde ki adımla değil partinin verdiği kod adımla:

-Benim oğlum Çiyadır, demiş.

Önderlik, babama benim görev yerimi söyleyerek:

-Oğlunun yanına git, onu gör ve sen ona benim selamımı söyle, demiş.

Bunun üzerine babam yanıma geldi, bana Önderliğin selamını getirdi.

Eğitim devresinin sonunda düzenlemem, memleketim Halep yönetimine oldu. Anak o zaman Kobaniye eve gittim. Daha önce Atinada, telefonda kendisine söylediğim gibi: anamın mübarek ellerinden öptüm. Anam, avuçlarının arasına aldığı başımı, alnımı, gözlerimi, yanaklarımı öpücüklerle süsleyip, tenimi koklayarak kucağına koydu. Bunları yaparken hiç ağlamadı… Sıcacık avucunun içiyle başımı okşayarak:

-Çıyam… Çıyam…

Diye mırıldanırken; bende anamın bu doyumsuz ninnisiyle, onun kucağında ve kollarının arasında yaşamımın en derin, en tatlı ve en güzel uykusuna daldım… Bunu haketmiştim!

Önderlik sahasına ulaştığımızda partinin 5. Kongre hazırlıkları sürüyordu. Bu hazırlıklar çerçevesinde yapılan bir toplantıda Önderlik, orada bulunan Mustafa Karasu arakadaşa beni göstererek:

-Bak, Karasu. Çiyagil başardı. Sen ne diyorsun? diye sordu.

M. karasu arkadaş bizim özğürlük eylemimizin, süreç açısından öneminin kısa bir değerlendirmesini yaparak bizi övdü.

O gün orada Önderlik bana:

-Çiya, bu eylem kendi dalında başarıya ulaşan tek eylemimiz. Bu eylemi yazmalısın, dedi.

Önderliğin bu sözleri benim için bir talimattı! Bu çalışmayla Önderliğin talimatını yerine getirmeye çalıştım.

Partimizin 5. Kongresine deleğe olarak katıldım. Konğre sonrası yapılan parti düzenlemesiyle askeri görevim gereği çıktığım, özgürlüğün anayurdu Zagroslarda özğürlüğü doyasıya soludum!

Kandil – Dolakokê- 2002
Çiya KOBANÊ

AV. MAHMUTUN ANLATIMI

Erzincan cezaevinde Çıya, Mehmet Savaş ve bir grup arkadaşın velaketlerini almıştım. Davalarına ben bakıyordum. Partide örğütlü değildim. Yurtsever temelde hizmet ediyordum. Depremden sonra arkadaşlar Nevsehir cezaevine nakledilince, davalarına orada bakmayı südürdüm.

Cezaevi örğütünün sorumlusu Çiya arkadaştı. Cezaevi yönetimi ile örgüt arasında ki bağlantıyı da kuruyordum.

Nevşehir cezaevinde sorumlu Çiya arkadaş benden aralıklarla küçük elfeneri, pil, iki defa matkap, demir testeresi, iki defa pusula, fotograf makinesi vb. malzemeler istedi. Bunları bir biçimde kendisine ulaştırdım. İçeride farklı bir şeyler olduğunu anladığımda Çiya arkadaşa:

-İçeride harfiyat var herhalde… diye çıtlattım. O da:

-Anladıysan, sende kalsın… dedi.

Anlamıştım, hemde büyük harfiyat vardı içeride…

Nevşehir cezaevi yönetiminin "yazmak istediği bir romanla" ilğili mesajını, işlerlik gereği, Antep cezaevi yönetimine götürdüm. Antep cezaevi yönetimi bir not ve bağlantı vererek beni "roman yazma" işlerine bakan, metrepol sorumlusuna gönderdi. İzmirde verilen bağlantı tanıdığım biriydi. Beni örğüte götürdü. Orada karşıma "metrepol sorumlusu olarak" Cahide Şener çıktı. Ona Antep cezaevi yönetiminin notunu verdim. Notu okuyan Cahide:

-Doğru mu? diye sordu.

-Doğru. Çıkış için çalışıyorlar. Bunlar da çıkması kararlaştırılan arkadaşların vesikalık fotoğraflarının neğatifleri. Kimlik yapmanız isteniyor, dedim.

Cahideye telefonumu verdim, çıktım. Bir süre sonra beni telefonla arayan Cahide ile Adanada buluştuk. Bizim eve gittik. Cahide burada telfonda, Önderlikle görüştü. Önderlikle görüşmeden sonra Cahide bana:

-Fotoğrafların tümü polisin eline geçti, dedi.

Nevşehir cezaevi yötimine bir not yazdı. Bu notunu ve fotograflarla ilğili bilğiyi Nevşehire ulaştırdım. Moralleri çok bozuldu fakat çalışmalarını sürdürdüler. Tünel kazılıp tamamlandı. Arkadaşların çıkışı için her şey hazırdı. Metrepol yönetimi (Cahide Şener) ciddi yaklaşmadı, bundan kaynaklı bir dizi sorun yaşandı.

Sonunda sorunlar aşıldı.

Cahide beni arayarak İstanbula gelmemi, orada Ferda Çetin üzerinden kendisine ulaşabileceğimi söyledi. İstanbula gittim orada Ferda arkadaş beni Cahideye ulaştırdı. Sanırım Bakırköyde, illegalite için boyacı küpüne banıp çıkmış rüküş giyimli Cahideyle buluştuk. Cahide bu buluşmada bana: "bir arkadaşı benimle Nevşehire yollamayı düşündüğünü" söyledi. Bende "olur" dedim. Cahidenin: "1.70 boyunda, düz saçlı, bıyıksız, yakışıklı ve ciddi biri. Adı "doktordur" diye tanıttığı arkadaş ile Nevşehirde, benim mahkeme günümde buluşmak üzere, Cahideye randevu verdim. Doktor arkadaş "Hacı adıyla, Mehmet Çelik arkadaşın görüşmecisi olarak belirlediğimiz gün, Nevşehir cezaevinin avukat odasına gelecekti.

Cahideyle görüşmeden sonra İstanbuldan Nevşehire gittim. Arkadaşlara durumu bildirdim. Arkadaşın: "Hacı adıyla Mehmet Çeliğin görüşmecisi olarak geleceğini" söyledim.

Belirlenen günde Nevşehir cezaevinin "avukat odasına" geldiğimde Cahidenin tarif ettiği "Doktor" arkadaşı beni beklerken buldum. Cahide benide arkadaşa tarif etmişti. Birbirimizi hemen tanıdık.

Görüş başladığında Doktor ile Çiya arkadaşlar bir araya geldiler. Görüşmenin bir yerinde Çiya arkadaş kalkıp içeri gitti. İçerden "bir tabur" arkadaş getirerek bana:

-Sen bunların vekaletlerini alıyorsun, dedi.

Ben başıma üşüşen kalabalık arkadaş grubunun vekalet işlemlerine başlarken, Çiya arkadaş Doktor arkadaşı alıp çıktı.

Göstermelik vekalet işlemlerini yaparken, yanımdaki arkadaşlara “Doktor“ arkadaşın nerede olduğunu sordum. Bana vekaletini vermek için bekleyen arkadaşlar, kaş göz ederek “Dokturun içeride, koğuşlarda olduğunu” söylediler. Bu tuhaf durumu hayretle karşıladım. İçimden: “Çiya arkadaş yine bir şeylerin peşinde…” diyerek, hiçbir zaman işleme koymayacağım vekaletleri almayı sürdürdüm. Vekalet vermek isteyen arkadaşlar o kadar kalabalıktı ki, sadece ben değil görevli gardiyanlarda bu kalabalığın yarattığı karambolulda kaybolmuşlardı…

Bir süre sonra Mehmet Çelik arkadaşın görüşmecisi “Hacı” yani “Doktor” arkadaş geldi. Birlikte çıktık. Doktor çıkışta bana: “İçeriye, koğuşlara geçtiğini” söyledi. Bende:“Biliyorum, arkadaşlar söyledi,” dedim. Doktor sevinç ve şaşkınlık içinde:

-Arkadaş, tüneli gösterdi… Gerçekten kazmışlar! dedi.

Doktor Merceder marka bir otomobille gelmişti. Arabanın sahibi bir yurtsever, Nevşehir merkezinde bir otelde bekliyormuş. Gittik onu otelden aldık. Doktor:

“Şu Nevşehir çevresini bir keşfedelim dedi.” Şehir çevresini arabayla dolaştık. 1993 yılının Ocak ayıydı. Gözalabildiğine bütün çevre arazi-bozkır karla örtülüydü. Dönüşte bir yerde arabamız yoldan kaydı kara saplandık, güçlükle çıktık. Keşiften sonra birlikte Adanaya gittik, burada ayrıldık. Ben büromda kendi işlerime baktım.

O günlerde, Cahideyle Mersinde buluştuk. Bana: “Hemen onlara gidip, bu gece çıkmalarını söylememi,” istedi. Cahide önümde, arkadaşlar için kısa bir not yazdı.

Cahideden ayrıldıktan sonra, sokakaktan Steyşin Lada marka bir taksi çevirdim. Genç bir şofördü. Ona:

-Beni Nevşehire götürüp getirebilirmisin? dedim.

Genç şoför bu kadar “yağlı” müşteriye bayram etti. Sabah erken saatlerdi, hava Mersinde bile soğuktu. Şubat soğuğu Akdeniz kıyısında bile üşütüyordu insanı. Dışarının soğuğuna karşı, Lada taksinin içi sıcacıktı. Koltuğa kurulup, arkama kaykıldım. Şoför Dersimliydi, yolboyu koyu bir sohbete daldık.

Nevşehire ulaştığımızda çarşıda, Merkez pastanesinin önünde, cezaevi ikinci müdürü Selahaddine rastladım. Onuda arabaya alarak cezaevine birlikte gittik. Görüşe Çiya, Mehmet Çelik ve TİKKO dan Hasan Durna arkadaşlar geldiler. Çiya arkadaşa Cahidenin notunu verdim.

-Bu gece bekleniyorsunuz, çıkın, dedim.

Cazaevinden çıktım, beni bekleyen taksiyle Mersine döndüm.

Bütün bunlar pazartesi günü olup bitti. Salı günü sabah Mersinden Adanaya eve geldim. O gün Nevşehirde mahkemem vardı, doğal olarak gitmedim. Bunun yerine DEP’e gittim. Orada, bana çok uzun gelen bir süre, heyecan ve gerilim içinde TV. izleyerek bekledim. Akşamüzeri saat dört sularında, arkadaşlar çıktıktan yaklaşık 24 saat sonra, TV. kanalları: “ FLAŞ! FLAŞ! NEVŞEHİR CEZAEVİNDEN FİRAR!” diye alt yazı geçmeye başladılar. O anda derin bir nefes alarak rahatladım. Arkadaşlar başarmışlardı!

Büromuz, DEP'in üst katındaydı. Büroyu birlikte paylaştığımız avukat arkadaşım Hasan Hüseyin yanıma geldi. Kıs kıs gülerek:

-Yanu, muvekkillerinin hepsini, toptan tahliye etmişsin… dedi. Bende:

-Ben yaparsam, böyle yaparım! diyerek kurumlandım.

Aradan yaklaşık bir ay geçti. Çıkan gruptan Ali İhsan Kıtay arkadaşın yakalandığını TV.'den öğrendim. Genelkurmay jurnalisti Ertürk yöndemin proğramına çıkarılmıştı. Ali İhsan arkadaş, Ertürk Yöndemin kendisine sorduğu bütün sorunları, işkenceden bitkin düşmüş halde fakat gözleri parlayarak yaptığı zafer işaretleriyle yanıtlıyordu!

Proğram boyunca Ali İhsan Kıtay arkadaş, Ertürk Yöndemin tek bir sorusunu sözle yanıtladı. Ertürk Yöndem:

-Size dışarıdan yardım yapıldı mı? diye sorduğunda Ali İhsan Kıtay arkadaş:

-Bu örgüt sırrıdır, söylemem! dedi.

Ali İhsan Kıtay arkadaşın, düşmanın elinde ve kamuoyunun önünde gösterdiği bu özden, sarsılmaz bağlılığı, bu yiğitliği beni derinden etkiledi, çok duyğulandırdı. Benim müvekkilimdi. Kendi kendime orada: "Gidip onu görmeliyim!" dedim.

Hemen Nevşehire, cezaevine gittim. Cezaevine girişte, beni gördüklerinde gardiyanlar aralarında:

-Bizimki geliyor… dediler.

Bunu duydum. Görüşme yerinde Av. Ali Demir ile karşılaştım. Selam verip yanına oturduğumda, elini dizimin üzerine vurarak, buruk bir gülümsemeyle bana:

-Mahmut arkadaşım, söyleseydin o gün bizde gelmezdik. Kudurmuşlardı… Öldüresiye dayak yedik. Canımızı zor kurtardık, dedi.

Arkadaşların çıktıkları gecenin sabahında, yani Salı günü benim gibi Ali Demirin de duruşması varmış. Sabah adliyede müvekkilleri mahkemeye çıkmayınca, Ankarada hükümetin sallandığı saatlerde, Ali Demir merak edip cezaevine gitmiş. Ora da daha yeni öğrendikleri kaçışlarla korkudan ve öfkeden gözü dönmüş, dumanları tepelerinde tüten gardiyanlar Ali Demire: “kimi görmek istediğini” sormuş. Ali Demir de müvekkilleri arkadaşları saymaya başmış: Gardiyanlar: “Öyle mi?! Gel o zaman; o davalalara biz bakıyoruz!!!” demişler.

Ali Demirle birlikte bir kaç avukat arkadaşıda içeri alan gardiyanlar, kaçışların hıncını onlardan almışlar. Hepsini fena halde dövdükten sonra, kafalarına birer torba geçirerek, yarı bayğın halde şehir çıkısında karla örtülü araziye atmışlar.

Av. Ali Demire “geçmiş olsun” demekten başka ne diyebilirdim… Çıkışlarla ilğili bilği “herkesle paylaşılacak, ekmek arası köfte değildi ki…”

O gün idare bana hiç bir sey demedi.

Ali İhsan Kıtay arkadaş geldi, görüştük. Görüşmede bana: “Çevlikte yakalanmasını, gördüğü işkenceyi anlattı ve tıpkı TV. de ki gibi gözleri parlayarak, gururla:

-Hiç bir şey söylemedim! Hiç bir sey alamadılar benden! dedi.

Ali İhsan Kıtay arkadaşa daha çok sayğı duydum! Onu daha çok sevdim!

Tünelden çıktığında gruptan kimseyi bulamayan Ali İhsan arakadaş, İstanbula ablasının yanına gitmiş.

Orada eniştesi sorun çıkarmış. İstanbulda tutunamayınca dağa çıkmak için Çevliğe gelmiş orada yakalanmış.

Kandil - Dolakoke 2002
Av. Mahmut

ÇİYA MALAZGİRT'İN ANLATIMI

Malazğirtte yatılı okuduğum lise binasının pencereleriden bizim Okçuyan köyü görünürdü. Eylemin gerçekleştiği 28 Şubat 1991 günü sabah erken saatlerde bir arkadaş bana gelerek:

-Gıyasettin, sizin köyden silah sesleri geliyor, dedi.

Beş katlı olan yatılı okul binasının 4. Katından, Malazğirt merkeze 5 km. mesafede olan bizim Okçuyan köyünü izledik. Çok yoğun silah sesleri, bulunduğumuz yerden duyuluyordu.

Okçuyanlı Erdal vardı. Onunla okul yonetiminden izin almadan birlikte, Okçuyana gittik. Yolda köyden tanıdıklarla karşılaştık. Onlar durumu anlattı. Köyün asker dolu oldğunu, çatışmanın sürdüğünü belirterek, bizi köye bırakmadılar. Ben ısrarla sorunca:

-Gıyasettin sen hiç gitme! Köyde Apocular ile askerler arasında çatışma var. Apocular sizin evde. Askerler evinizi sarmış durumda, dediler. Durumu öğrenince:

“Ben gideceğim,” diyerek heyecanla yola çıktım.

Yolda, köye yoğun asker sevkiyatı vardı. Köyden cankurtaranlar siren seseleri çalarak geliyorlardı. Sabah 6-7 sularıydı. Sonradan Okçuyana 5000 asker çıkarıldığını öğrendim.

Köyün girişinde askerler bizi engellediler. Evimize gitmek istediğimizi söyledik. Buna rağmen bizi köye almadılar. Kimseyi almıyorlardı. Biz askerlerle konuşurken, köyün içinden çok yoğun silah sesleri geliyordu. Erdal ile geri okula döndük. Ertesi gün öğleyin, subay eşi olan edebiyat öğretmeni:

-Mujde! Terörist yakalanmış, dedi.

Lise binası ile hastane karşı karşıyaydı. Aramızdan anayol geçiyordu. Bütün öğrenciler okulun pencerelerine toplandık. Karşı hastanenin önü, asker, polis güçleri ve halkla doluydu. Çok hareketliydi.

Bir askeri landrover araç geldi, kalabalığın arasından hastanenin girişine geçti. Landroverden genişçe bir çadır bez ya da bir bataniye içinde birini çıkardılar. Dört ucundan tutulan battaniye içindeki yaralıyı hastanenin içine götürdüler. Hastanenin bütün çevresi silahlı askerler tarafından çembere alınmıştı.

İçeri taşınan kişinin, bizim evde yaralı yakalanan Çiya arkadaş olduğunu sonradan öğrendim.

Eve ancak bir sonraki gün gidebildim. Köyde, bizim evin hemen üzerinde kayalıklar vardı. Oraya gelince kayalıklardan baktım. Evimiz tarumar olmuştu… Çok şaşırdım, orada evimizden artakalan moloz yığınına bakarak, gözyaşları içinde bir süre oturdum. Sonra kayalıklardan inerek yerle bir olmuş evimize geldim. Ben gelirken, askerler köyü terk ediyorlardı.

Annemi, babamı, kardeşelerimi aradım. Onları amcamın boş evine sığınmış buldum. Annem beni görünce ağlamaktan şişmiş gözlerle bakarak:

-Dünya malı el kiridir… Heval Ağit şehit, heval Çİya yaralıdır oğlum, dedi.

Babamı götürmüşlerdi.

Evde yiyecek ve kullanacak eşya olarak hiç bir sey yoktu. Akşam bizi komşular aldı. Ertesi gün sabah döndüğümüzde amcamın boş evinin önü, içi ev eşyası ve yiyeceklerle doluydu. Köyde ki herkes gücü, imkanları neye elveriyorsa yüklenip getirmişti.

Ablamla virane olmuş evimize gittik. Orada olanları bana anlattı. Heval Çiyanın kendisine emanet ettiği ve partiye ulaştırılmasını istediği bir not defteriyle seyko marka bir saat gösterdi. (Bu emanetler partiye ulaştırıldı.) Annemin ve ablamın tutumu olumluydu.

Okula döndüğümde idare beni: “okulu izinsiz terk ettiğim ve ailem terörist barındırdığı” gerekçesiyle displin kuruluna verdi. Kurulda bu gerekçelerle beni okuldan attı.

Eylemin halk üzerinde ki etksi çok derin ve çok büyük oldu: düşmanın topla yıkarak moloz yığınına donüştürdüğü evimiz, bu haliyle “ziyaret yeri” oldu. Köyde özel ilan yapıldı: “kimse bu evin tek bir taşına, çöpüne dokunmasın! Herşey olduğu gibi kalsın,” denilerek kutsandı.

Her yerde, herkes birbirine eylemi anlatıyor, eylemi soruyordu. Çiya ile Agit arkadaşların yiğittikleri bir yerden sonra, mistisize edilerek deniliyordu ki: “Apocuları, allah koruyor! Çünkü bunlar hak yolundadır! Değilse bu nasıl iştir? İki kişi koskoca bir ordunun askerine, topuna, tüfeğine karşı, başka nasıl olur da bu kadar dehşet direnir, savaşabilir?”

Eylem sırasında, camiden halka “teröristlere karşı destek ve yardım” çağrısı yapan bir subay, minarenin şerefesinde vurularak öldürülmüştü.

Degbejler eylem üzerine Çiya ve Agid arkadaş adına sitran yaktılar. Şöyle deniyordu bu sitranda:

Şerek çebû li Okçuyan (Savaş oldu okcuyanda)
Şerbu Şerê heval Çiya (Savaş, heval Çiya'nın savaşı oldu)
Heval Çiya, heval Egîd (Çiya arkadaş, Egîd arkadaş)
Pişt dan hev bi mêrxasi (Sırt sırta verdiler yiğitçe)
Şer vekirin hember Romê (Rum'a karşı savaş açtılar)

Eylemden sonra PKK alanda köksaldı. Her Kürdün gönlünde taht kurdu.

Agit arkadaşın cenazesini annem almış. Bacağından ve belinden yaralıymış. Agit arkadaşın kanlı şütüğü evdeydi. Annem Agit arkadaşın cenazesinin güler yüzlü olduğunu söylüyordu. Agit arkadaşın mezarı köyün hemen kenarında tek mezar olarak durur. Onun mezarı ziyarettir.

Eylemden dolayı tutuklanan babam ile amcamı ziyarete gittim. Sorğularının sürdüğü Malazğirt emniyetinde babamıda, amcamıda ilk görüşte tanıyamadım. İkisinide işkenceyle tanınmaz hale getirmişlerdi. Bir ay sonra, babamı görmeye bu defa Erzurum cezaevine gittim. Yolda, askeri konvoy ortasında, Malazgirt beledyesine ait bir otobüsün içinde, askerler arasında Çiya arkadaşı gördüm.

Cezaevinden babamı ziyaretten dönüşte kararımı verdim. Partiye katılacaktım. Bu kararımı anneme açtım. Annem kararımı onayladı. Eylem bütün halk gibi benide çok derinden sarsmıştı. Köyde ki milislerle

görüştüm. Partiye katılmak isteyen gençlerle grup oluşturmamı istediler. Köyden ve Malazğirtten on kişi bir araya geldik. Biz partiye katılmak için örgütlenirken, köy halkı bir araya geldi, düşmana inat bize mükemmel bir ev yaptı ve içinide dayayıp döşedi!

Milisler on kişilik grubumuzu çıkararak partiye ulaştırdı. Katılırken bende Çiya kod adını almıştım. Eylemden sonra Malazgirt ve çevresinden partiye katılımda patlama yaşandı. En az bin kişi gerillaya katıldı. Herkes kod adı olarak "Çiya" adını almak istiyordu. Karşıklık yaşanacağı için, bu mümkün değildi.

Dolakoke 2002 / Çiya-Malazgit

BİTTİ